

“गढी गाउँपालिकाको नाउँ, सुरक्षित खानेपानी, सफा स्वच्छ र स्वस्थ्य गाउँ”

गढी गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजना

(सन् २०२२ – २०३०)

गढी गाउँपालिका

सुनसरी,

प्रदेश नं. १, नेपाल

साउन २०७९ (अगष्ट २०२२)

प्राक्कथन तथा कृतज्ञता ज्ञापन

दीगो विकास लक्ष्य विश्व बिकासको लागि पृथ्वीका राष्ट्रहरूले व्यक्त गरेको एक प्रतिवद्दता हो जस्ते सन् २०३० सम्ममा सम्पूर्ण मानव जातिलाई सुरक्षित खानेपानी र सरसफाईको सुनिश्चित गर्ने प्रतिवद्दता जाहेर गरेको छ । नेपाल सरकारले समेत हस्ताक्षर गरेका प्रतिबद्दतालाई कार्यन्वयन गर्न गढी गाउँपालिकाले गाउँपालिकाको खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता (खासस्व) को १० वर्षे योजना तयार गरेको छ । यो महत्वपूर्ण योजना तयारी गर्नको लागि आर्थिक सहयोग तथा सहायता गर्ने Plan International Nepal र Community for Social Development Centre (CSDC) र तयारीको प्राविधिक Centre for Sustainable Development Studies Pvt. Ltd. (काठमाण्डौ) लाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छ । यस महत्वपूर्ण कार्यको लागि गाउँपालिकाको उपाध्यक्ष, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, वडाका अध्यक्षहरू विषयगत शाखाका प्रमुख, खासस्व सम्पर्क व्यक्ति, बिद्यालयका प्रतिनिधि, स्वास्थ्य संस्थाका प्रतिनिधि तथा अन्य कर्मचारीहरूमा आभार व्यक्त गर्न चाहान्छ । गाउँपालिकाको बस्तुगत तथ्यांक संकलन गर्ने क्रममा सम्बन्धित ठाउँको खानेपानी उपभोक्ता समिति, स्थानीय, बुद्धिजिबीहरूले हामीलाई गरेको सहयोग प्रति आभारी छौ । खासस्व योजनालाई कार्यन्वयन गर्न नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र विकास साझेदारहरूको सहभागिता रहने कुरामा समेत विश्वस्त छु ।

आश नारायण चौधरी
अध्यक्ष
गढी गाउँपालिका,
सुनसरी

विषय सूची

परिच्छेद १: खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजनाको परिचय	9
1.१. परिचय	9
1.२. उद्देश्यहरू	2
1.३. औचित्य	3
1.४. विषयगत क्षेत्र (Scope)	3
1.५. खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) (योजना तर्जुमा विधि र प्रक्रिया	4
1.६. योजना तर्जुमाको लागि खासस्व सूचकहरूको परिभाषा	7
1.६.१. खानेपानी	7
1.६.२. सरसफाइ	7
1.६.३. स्वच्छता	7
1.६.४. विद्यालयमा खासस्व सुविधाहरू	7
1.६.५. स्वास्थ्य संस्थामा खासस्व सुविधाहरू	9
1.७. खासस्व योजना तर्जुमा औजार को रूपमा एनखासस्व (NWASH Mobile Apps)	90
परिच्छेद २: गढी गाउँपालिका	99
2.१. भौगोलिक अवस्थीति र बनौट	99
2.२. भू-उपयोग तथा वातावरण	92
2.३. प्रशासनिक एकाइ	92
2.४. जनसंख्या र जनसाङ्खिक विशेषताहरू	92
2.५. जनसङ्ख्याको गतिशिलता र बसाइ सराइको स्थिति	93
2.६. भौतिक पूर्वाधारको अवस्था	93
2.७. आर्थिक अवस्था, गतिविधि र पेशा	94
परिच्छेद ३: खानेपानी सेवा, सरसफाइ तथा स्वच्छता अवस्थाको विश्लेषण	95
3.१. खानेपानीका प्राथमिक स्रोतहरू	95
3.२. मौजुदा खासस्व प्रणालीको अवस्था	95
3.२.१. गाउँपालिकाको मौजुदा खासस्व प्रणालीको अवस्था	95
3.२.२. घरायसी स्तरमा पहुँच र सेवा स्तर	96
3.२.३. मानव मलमुत्र-जन्य फोहोर व्यवस्थापन	96
3.२.४. ढल सहितको फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्र	96
3.२.५. ठोस फोहोर व्यवस्थापन	96
3.३. सरसफाइ र स्वच्छता	97
3.४. संस्थाहरूमा कभरेज र समुद्र सेवा स्तर	98
3.५. विद्यालयमा खासस्व सुविधाहरू	98
3.६. स्वास्थ्य संस्थामा खासस्व सुविधाहरू	99
3.६.१. स्वास्थ्य संस्थामा सरसफाइ	20
3.६.२. स्वास्थ्य संस्थामा ठोस फोहोर व्यवस्थापन	20
3.७. सार्वजनिक स्थलमा खासस्व सुविधाहरू	29

३.८. पूर्ण सरसफाई उन्मुख गरिएका क्रियाकलाप र मौजुदा अवस्था.....	२७
३.९ . खानेपानी तथा सरसफाईको मौजुदा प्रणाली तथा प्रविधि:	२५
३.१० .मौजुदा प्रणालीको सुचारूपना र दिगोपनाको अवस्था	२६
३.१०.१. खानेपानीको मर्मत अवस्था	२६
३.१०.२. सरसफाईको मर्मत अवस्था.....	२६
३.११ .उपभोक्ता समितिको संस्थागत व्यवस्थापन र दीगोपनाको अवस्था.....	२६
३.१२ .सम्पत्तिको स्वामित्व	२६
३.१३ .खासस्वमा लगानी (Financing)	२७
३ .१.१४.खानेपानी.....	२७
३ .२.१४.सरसफाई	२८
३ .३.१४.संस्थागत खासस्व	२८
३.१५. जलवायु परिवर्तनका असरहरू, विपद जोखिम व्यवस्थापन र चुनौतीहरू.....	२९
३.१६. हालका सुविधाहरूको सूची	२९
परिच्छेद ४: योजना, प्रक्षेपण र लागत	३०
४.१ .योजनाको साँच.....	३०
४.२ योजनाको उद्देश्य	३०
४.३ योजनाको रणनीति	३०
४.४ .योजनाहरूको पहिचान.....	३०
४.४.१. नयाँ खानेपानी आयोजनाहरूको पहिचान र प्राथमिकता निर्धारण	३१
४.४.२. नयाँ सरसफाई आयोजनाहरूको पहिचान र प्राथमिकता निर्धारण	३३
४.४.३ प्राथमिकता अनुरूप आयोजना र क्रियाकलापहरूको वितरण योजना	३४
४.४.४. उपलब्ध स्रोतहरूको लेखाजोखा	३५
४.४.५. ग्यापको पूर्ति (Bridging the Gap)	३६
४.५. अनुमान सारांश (कभरेज)	३६
४.६ .लागत	४०
४.६.१. लागत अनुमानको पद्धति.....	४०
४.६.२. खासस्व योजना लागतको सारांश	४२
४.६.३ .लगानी र ग्याप	५३
४.६.४.लगानी पूर्ति (Bridging) को सारांश	५९
४.६.५. सम्पत्तिको मूल्य	५९
४.६.६.सम्पत्तिको मूल्य	६२
परिच्छेद ५: योजना कार्यान्वयन तथा अनुगमानको लागि सञ्चाल र साझा बुझाई	६३
५.१ .योजना कार्यान्वयन अवधारणा	६३
५.२ .क्षेत्रगत निकायहरूको भूमिका र जिम्मेवारीहरू	६३
५.३ .संस्थागत संरचना र क्षमता अभीवृद्धिका योजनाहरू	६८
५.३.२. गाउँपालिकामा खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता (खासस्व) कोष.....	६८
५.३.३. संस्थागत क्षमता अभीवृद्धि (खासस्व कार्यनीति).....	६८
५.४ .अनुगमन संयन्त्रको स्थापना र नियमित अनुगमन योजना	७०
५.५ .खासस्व योजनाको नियमित र समयबद्ध परिमार्जन व्यवस्था	७९

५.६ .पूरक विषय तथा सवालहरु र त्यसको संबोधनका लागि व्यवस्था.....	७२
५.६.१ .लैर्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	७२
५.६.२ .प्रयोगकर्तामैत्री संरचना निर्माण योजना.....	७२
५.६.३ विपद जोखिम व्यवस्थापन	७२
५..६४ जलवायु परिवर्तन अनुकूलन	७३
५.६.५. वैकल्पिक प्रविधि	७३
परिच्छेद ६ :विस्तृत खासस्व क्रियाकलापहरु र लागत	७५
६.१ .समावेस गरिएका प्रतिवेदनहरु	७५
परिच्छेद ७ :लैडिंगक र खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता अनुगमन अध्ययन.....	७६
७.१ .पृष्ठभूमि	७६
७. २ .उद्देश्य	७६
७. ३. प्रक्रिया र विधि	७६
७. ४. तथ्यांक विश्लेषण	७७
७. ५. सुझावहरु	७९

I. Annexes	
I.1. Year Wise Activities Summary And Funding Modalities.....	८०
I.2. Annex A - Water Supply System.....	९८
I.3. Annex B - Public Places.....	९८
I.4. Annex C - School	९९
I.5. Annex D -Health Care Facilities	९९
I.6. Annex E – Fecal Sludge Management System.....	९९
I.7. Annex F – Solid Waste Management System.....	९९
I.8. Annex G – Waste Water Treatment System	२००
I.9. Annex H – लक्षित समूह छलफल र मुख्य जानकारहरूको अन्तरवार्ता.....	२०९

चित्रहरूको सूची

चित्र 2-1: गाउँपालिकाको स्थान मानचित्र.....	१२
चित्र 3-1 :सरसफाइ घरधुरी.....	१६
चित्र 3-2: मानव मल-मुत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन विकल्पहरू.....	२६
चित्र 4-1: खर्चको प्रकारको अनुसार खासस्वको लागत	४३
चित्र 4-2: क्षेत्रगत (खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता) खासस्वको लागत	४३
चित्र 4-3: १० बर्षे खर्चको प्रकारको अनुसार खासस्वको लागत	४४
चित्र 4-4: १० बर्षे क्षेत्रगत (खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता) खासस्वको लागत	४४
चित्र 4-5: अनुमानित लगानी भिन्नता (ग्याप)	५४
चित्र 4-6: लगानीमा भिन्नता (ग्याप) - लागत कम्पोनेन्ट स्तरमा	५४
चित्र 4-7: खासस्व सम्पत्ति – २	६०
चित्र 4-8: खासस्व सम्पत्ति	६०

तालिकाहरूको सूची

तालिका 2-1: गाउँपालिका विवरण	११
तालिका 2-2: गाउँपालिकाको वडा विभाजन.....	१२
तालिका 2-3: वडागत रूपमा घरधुरी र जनसङ्ख्या.....	१३
तालिका 3-1: मौजुदा खासस्व प्रणालीको अवस्था	१५
तालिका 3-2: घरायसी स्तरमा पहुँच र सेवा स्तर	१७
तालिका 3-3: सरसफाइ र स्वच्छताको सेवा स्तर	१७
तालिका 3-4: संस्थाहरूमा कभरेज र सेवा स्तर	१८
तालिका 3-5: शैक्षिक संस्थामा सुधारिएको खानेपानी प्रणाली.....	१९
तालिका 3-6: शैक्षिक संस्थाको सेवा स्तर	१९
तालिका 3-7: शैक्षिक संस्थाको चर्पाको सेवा स्तर	१९
तालिका 3-8: स्वास्थ्य संस्थाको सेवा स्तर	२०
तालिका 3-9: स्वास्थ्य संस्थाको अवस्था	२०
तालिका 3-10: सार्वजनिक स्थलमा खासस्वको अवस्था	२१
तालिका 3-11: गाउँपालिका स्थीत सरसफाईको अवस्था.....	२५
तालिका 3-12: मानव मल-मुत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन विकल्पहरू.....	२५
तालिका 3-13: खासस्व अवयवहरूको कूल मूल्य	२७
तालिका 3-14: खासस्वमा लगानीको आवश्यकता	२७
तालिका 4-1: आयोजनाहरूको प्राथमिकता	३२

तालिका 4-2: खासस्व योजना औजार NWASH-MIS को प्रक्षेपण.....	३४
तालिका 4-3: खासस्व सेवाद्वारा जनसंख्या कभरेजको सारांश	३७
तालिका 4-4: खासस्व सेवाद्वारा जनसंख्या कभरेजको सारांश	४५
तालिका 4-5: लगानीमा भिन्नता(र्याप) – क्षेत्रगत स्तरमा	५५
तालिका 4-6: लगानीमा भिन्नता) र्याप - (लागत कम्पोनेन्ट स्तरमा.....	५७
तालिका 4-7: खासस्व सम्पत्ति मूल्य.....	६२

परिच्छेद १: खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजनाको परिचय

१.१. परिचय

खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) आम मानिसहरूको आधारभूत आवश्यकता हो र यसलाई नेपालको संविधान २०७२ को धारा ३५ (४) ले मौलिक अधिकारको रूपमा व्याख्या गरेको छ। संविधानको यस प्रावधानले सबैलाई सुरक्षित खानेपानी तथा सरसफाइको पहुँच हुनुपर्ने प्रवधान छ। सोही अनुरुप नेपाल सरकारले जुनसुकै समय, जो सुकैलाई र जहाँसुकै पनि प्राप्त हुने सुरक्षित, पर्याप्त, सुलभ, स्वीकार्य र गच्छे अनुसारको खासस्व सेवाको माध्यमबाट सार्वजनिक स्वास्थ्य र जीवनस्तर सुधार गर्ने प्रमुख लक्ष्य राखेको छ। यो लक्ष्य प्राप्तीमा योगदान गर्ने नेपाल सरकारले खासस्व क्षेत्रगत विकास योजना (Sector Development Plan- SDP, 2016-2030) पनि तयार गरेको छ। यसै अनुरुप स्थानीय तहहरूमा पनि आ-आफ्नो क्षेत्रमा स्थानीयस्तरको खासस्व योजना तर्जुमा गर्ने थालिएको छ। सोही सन्दर्भमा गढी गाउँपालिका, सुनसरीले आफ्नो गाउँपालिका क्षेत्रभित्रको सम्पूर्ण खासस्व अवस्थाको तथ्यांकहरू संकलन गरी सो को लेखाजोखा सहित सन् २०३० सम्ममा राष्ट्रले लक्षित गरेको खासस्व लक्ष्य पुरा गर्ने केस्ता आयोजना, क्रियाकलाप र गतिविधिहरू आवश्यक पर्द्धन् सो को लागि कति श्रोत आवश्यक पर्दछ सो को समेत वक्षेषण गरी यो खासस्व योजना तयार गरेको छ। यसमा गढी गाउँपालिकाका जनताको स्वास्थ्य तथा जीवनस्तर सुधारको लागि सुरक्षित, पर्याप्त, पहुँचयोग्य, स्वीकार्य, र सस्तो खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता सेवाहरू – कुनै पनि समय, सबै जनालाई र जहिले पनि उपलब्ध गराउने परिकल्पना गरिएको छ।

खानेपानी तथा सरसफाइ सेवा गढी गाउँपालिकाको प्राथमिकताको क्षेत्रमा परेको छ। यस खासस्व योजनामार्फत दिगो विकास लक्ष्य (Sustainable Development Goal - SDG) र खासस्व क्षेत्रगत विकास योजना (SDP) मा राखिएका प्रावधान र व्यवस्था अनुरुप नै गढी गाउँपालिकाले पनि सामूहिक सरोकारवालाहरूको दृष्टिकोण अनुसार आफ्ना क्रियाकलापहरू अघि बढाउने सोच बनाएको छ। यसै वमोजिम गढी गाउँगाउँपालिकाका प्रत्येक व्यक्तिले सन् २०३० सम्म दिगो किसिमले व्यवस्थित गरिएका खानेपानी स्रोतहरूबाट दिगो, सुरक्षित खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता सेवाहरू प्राप्त गर्नेद्वारा भन्ने निश्चितता यस योजनाले प्रदान गरेको छ।

यस योजनाले गाउँपालिकालाई खासस्व क्षेत्रमा अझ प्रभावकारी समन्वय गर्न र विकास सञ्जोदारहरू र सरोकारवालाहरूलाई खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताबारे सुस्पष्ट नीति तयार पार्न र गाउँपालिकाको सामूहिक २०२२ देखि १० वर्षको लागि लक्ष्य हासिल गर्ने तथा प्रगतिको लेखाजोखा गर्दै गन्तव्य पुरा गर्ने यात्रामा अघि बढ्न सक्षम बनाउँदछ।

गढी गाउँपालिकाको खासस्व योजनाभित्र स्थानीयस्तरको योजना तर्जुमा, लगानीको समन्वय र दृष्टिकोण (Vision) कार्यान्वयनका लागि मार्गनिर्देशन, खानेपानी र सरसफाइ सेवा प्रवाहको लागि नीतिगत उद्देश्यहरू समावेश गरिएको छ। यो योजनामा गाउँपालिकाको दीर्घकालीन सोंच र खासस्व प्राथमिकताहरूका साथै SDP र SDG मा समावेश भए अनुसार राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय खासस्व प्राथमिकताहरू प्रतिविम्बित भएका छन्। यस खासस्व योजनाको प्रमुख विशेषताहरू निम्नानुसार रहेका छन्:

- प्रत्यक्ष स्रोतहरूको निर्धारण: यो प्रक्रियामा तत्कालीन, मध्यकालीन र दीर्घकालीन अवधिमा वित्तीय आवश्यकताहरूको विभिन्न परिदृश्यहरूको लेखाजोखा समावेश गरिएको छ। यी परिदृश्यहरूले विभिन्न निकायहरूलाई कहाँ कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्ने भन्ने प्राथमिकता निर्धारण गर्न मद्दत गर्दछ र दोहोरोपनालाई हटाइ सीमित स्रोतहरूबाट कसरि अधिकतम प्रगति हासिल गर्ने भन्ने कुराको निश्चितता प्रदान गर्दछ।

- सेवा स्तरः यसले गाउँपालिका भित्र मौजुदा सेवाका स्तरहरू ,विशेष गरी समग्र खासस्वको सुधारिएको सेवास्तरमा पहुँच कति प्रतिशत जनसंख्याको छ साथै सुरक्षित खानेपानीमा तथा सरसफाइ सेवामा पहुँच नपुगेको जनसंख्याको प्रतिशत कति छ सो पनि दर्शाउँछ ।
- उत्तरदायित्व र सुशासनमा वृद्धि: यस योजनाले खासस्व क्षेत्रमा समग्र गाउँपालिकाको प्रगतिको लेखाजोखालाई अनुगमन गर्न र रिपोर्टिङ गर्न सजिलो बनाउँदछ ।
- गाउँपालिका योजना तर्जुमा: यस खासस्व योजनाले गढी गाउँपालिकाको सम्पूर्ण विकास योजना तर्जुमा प्रक्रियालाई अझ प्रभावकारि बनाउँछ ।
- संक्षेपमा यस खासस्व योजनाले गढी गाउँपालिकाको समग्र खासस्व क्षेत्रमा नीति र कार्यक्रमगत कार्यान्वयनको लागि स्पष्ट रूपरेखा र लक्षित गन्तव्य सहितको मार्गदर्शन प्रदान गर्दछ ।

१.२. उद्देश्यहरू

गढी गाउँपालिकाको यो खासस्व योजना तयार पार्नुको प्रमुख उद्देश्य गाउँपालिका क्षेत्र भित्र खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको मौजुदा स्थिति पत्ता लगाइ सो बाट बंचीत समुदाय तथा क्षेत्रको लागि खासस्व सेवाको सुनिश्चितता र सेवामा सुधार ल्याउनु गर्नु रहेको छ । गढी गाउँपालिकामा बिद्यमान स्रोतहरूको औचित्यपूर्ण तथा समतामूलक वितरण र समस्याको दिगो समाधान सहितको यो योजना निर्माण नै यसको प्रमुख प्रतिफल हो ।

यस खासस्व योजनाको विशिष्ट उद्देश्यहरू निम्न प्रकार रहेका छन्:

- गाउँपालिका भित्रका खानेपानीका बिध्यमान स्रोतहरू तथा मौजुदा खानेपानी तथा सरसफाइ सम्बन्धि संरचना/ सुविधाहरूको लगत संकलन गरी तथ्यांकको आधाररेखा (baseline) तयार गरी अभिलेखन गर्नु ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका सेवा नपुगेका स्थान र पहुँच बाहिरका समुदायमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सेवाको पहिचान र सेवा प्रवाहको सुनिश्चितता सहित अल्पकालिन, मध्यकालिन र दीर्घकालिन रणनीतिक योजना तयार पार्नु ।
- खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छतासंग अन्तर्सम्बन्धित विषयवस्तुहरू, जस्तै लैडिंगक समानता र सामाजिक समावेसीकरण (Gender Equality and Social Inclusion), जलवायु परिवर्तन अनुकूलन (Climate Change Adaptation), विपद जोखिम व्यवस्थापन (Disaster Risk Management) आदीलाई महत्व दिँदै स्रोत परिचालन र प्रवर्द्धन योजना तयार पार्नु ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका खासस्व सेवा विस्तार तथा सेवा स्तरोन्नति सहित निश्चित समयावधिमा दिगो विकास लक्ष्यले तोकेका क्षेत्रगत सूचकहरू पुरा गर्न प्रतिवद्ता सहितको रणनीतिक योजना तयार पार्नु ।
- खासस्व योजनासंग अन्य विषयगत योजनाहरूलाई एकिकृत गर्नको निम्नि गाउँपालिकाको संस्थागत सुदृढिकरण कार्य योजना सहित सहजीकरण गर्नु ।
- गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रको वार्षिक योजना तथा बजेट निर्माण गर्न सहजीकरण गर्नु ।
- गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रको व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (MIS) लाई एकरुपता प्रदान गर्नु ।

माथिका उद्देश्यहरू परिपूर्ति गर्न तर्जुमा गरिएको यो खासस्व योजना गाउँगाउँपालिकाका जनप्रतिनीधि,

कार्यकारी निकाय तथा प्राविधिक, स्थानीय समुदाय र विषयविज्ञहरू सहित स्थानीय आवश्यकता प्रतिविम्बित हुने गरि समतामूलक र सहभागितात्मक विधिद्वारा आयोजनाहरूको प्राथमिकिकारण गरि गढी गाउँपालिका कार्यपालिकद्वारा प्रमाणिकरण गरिएको छ ।

१.३. औचित्य

यो खासस्व योजनालाई तलका बुँदाहरूको आधारमा गढी गाउँपालिकाको नीतिगत प्रतिवेदनको रूपमा लिन सकिन्द्छ ।

- सन् २०३० को अन्तसम्म गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रमा लक्ष्य सहितको मार्गदर्शन योजना: यसले गढी गाउँपालिकाको खासस्व क्षेत्रको बारेमा विस्तृत र स्पष्ट दृष्टिकोण सहित मुख्य समस्याहरूको विक्षेपण र बृहत् खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता क्षेत्रका तय गरिएका उद्देश्यहरूको आधारमा नागरिकहरूलाई सेवा प्रदान गर्ने गाउँपालिकाको समग्र खासस्व व्यवस्थापनमा सुधार गर्नेछ । यसले सबैका लागि खानेपानी र सरसफाइको लक्ष्य प्राप्त गर्ने गाउँपालिकालाई आवश्यक लगानी निर्धारण गर्ने सहयोग गर्ने छ । साथै सन् २०३० सम्म खासस्व सेवालाई सबैको पहुँचमा पुऱ्याउन गाउँपालिकाले जुटाउन र व्यवस्थापन गर्ने सक्ते स्रोतहरू र लगानी निश्चित गर्ने सहयोग पुऱ्याउने छ ।
- पैरवीको लागि सहयोग: यो खासस्व योजनाले गाउँपालिकालाई आन्तरिक र बाह्य सहयोगको लागि पैरवी गर्ने र यसको औचित्य पुष्टि गर्ने तथा आफ्नो पक्ष बलियो बनाउन सहयोग पुर्याउने छ । यसको आधारमा गाउँपालिकाले महत्वपूर्ण र प्राथमिकता प्राप्त आयोजनाहरूको आयोजना प्रस्ताव तयार पारि सो को औचित्य पुष्टि गरि लगानी बढाउनको लागि अवसर प्रदान गर्नेछ ।
- क्षेत्रगत व्यवस्थापन: गढी गाउँपालिकाको यो खासस्व योजना समग्र उद्देश्य र सूचकहरूको आधारमा तयार गरिएको छ र यो गाउँपालिका भित्रको खासस्वको क्षेत्रगत व्यवस्थापन र अनुगमनको लागि एउटा महत्वपूर्ण आधार हुनेछ ।
- क्षेत्रगत समन्वय र सहकार्य: यो खासस्व योजना गाउँपालिका भित्रका सबै खासस्व सरोकारवालाहरू र अन्य मुख्य क्षेत्रगत योजना तर्जुमा समूहसंगको छलफल र सहकार्यबाट तयार गरिएको हो । त्यसकारण यसले क्षेत्रगत समन्वय र सहकार्यलाई प्रभावकारी तथा कुशल सहजीकरण र सबल गराउन मुख्य भूमिका निभाउने अपेक्षा गरिएको छ । यसले गाउँपालिका भित्रका मुख्य सरोकारवालाहरू (गैर सरकारी संस्था, निजी क्षेत्र, समुदायमा आधारित संस्था आदिको) पहिचान गर्ने सहयोग गर्नेछ जसले गर्दा गाउँपालिकालाई खासस्व सेवा सुधारमा सहयोग पुग्ने छ ।

(दृष्टब्य: सन् २०३०मा दिगो विकास लक्ष्य (SDG) हासिल गर्ने उद्देश्य सहित यो खासस्व योजना १० बर्षेको लागि तयार गरिएको छ ।)

१.४. विषयगत क्षेत्र (Scope)

यो खासस्व योजना निम्नलिखित विषयगत क्षेत्रहरूमा केन्द्रित रहेको छ:

- खानेपानी र खानेपानी गुणस्तर - यस योजनाले सन् २०३० सम्म गढी गाउँपालिकाको सबै घरधुरिमा दिगो आधारभूत खानेपानी सेवाहरूको पहुँच पुऱ्याउन सहयोग गर्दछ । यसले खानेपानी र खानेपानी गुणस्तर सेवा प्रवाहको ढाँचा, लागत उठानीको लागि वित्तीय संयन्त्र र उद्देश्य तथा निर्धारित लक्ष्यहरू प्राप्तिको लागि रणनीतिक कार्यहरू पनि परिभाषित गरेको छ ।
- सरसफाइ तथा स्वच्छता - यसले सरसफाइ तथा स्वच्छताको क्षेत्रमा सन् २०३० सम्ममा गढी गाउँपालिकाको भरपर्दो वातावरणीय सेवाहरूमा पहुँच वृद्धि र सुधार गर्ने उद्देश्य साथै आवश्यक श्रोत व्यवस्थापनको लागि वित्तीय संयन्त्र र रणनीतिक कार्यहरू परिभाषित गरेको छ ।
- विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था र सार्वजनिक स्थानहरू - यसले गढी गाउँपालिका भित्रको सबै शैक्षिक

संस्था, स्वास्थ्य संस्थाका साथै बजार तथा अन्य सार्वजनिक स्थलहरूमा उन्नत सरसफाइ सेवा र आधारभूत स्वच्छता सेवा प्राप्तिमा सहयोग पुऱ्याउँछ ।

- **ठोस फोहोर** - यसले गढी गाउँगाउँपालिका भित्र सन् २०३० सम्म ठोस फोहोरको व्यवस्थापन गर्न सहयोग पुऱ्याउँछ ।
- **क्षमता अभिवृद्धि** - खासस्वको क्षेत्रमा गाउँपालिकाको क्षमता अभिवृद्धि गरि प्रभावकारी रूपमा योजना कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कनको लागि उपभोक्ता समिति र गाउँपालिकाको भूमिका सबल बनाउने तथा सो का निम्नि आवश्यक तालिम, अभिमुखीकरण र क्षमता अभिवृद्धिका निम्नि अन्य स्रोतहरूको पहिचान गरि सो जुटाउन र व्यवस्थापन गर्न यस खासस्व योजनाले सहयोग पुऱ्याउँछ ।
- **समतामूलक वितरण र समावेशीता** - खासस्व सेवा प्रवाहमा विध्यमान असमानतालाई न्यूनिकरण गरि गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका सेवा विमुख जनताहरूमा कसरी सेवा प्रवाहको समतामूलक वितरणको सुनिश्चितता प्रदान गर्ने भन्ने बारे यस खासस्व योजनाले व्याख्या गर्दछ ।

१.५. खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना तर्जुमा बिधि र प्रक्रिया

यो खासस्व योजना श्रिङ्खलाबद्ध कृयाकलापहरूमा आधारित प्रकृयाहरूलाई अवलम्बन गरि चरणबद्ध योजना तर्जुमा बिधिहरू प्रयोग गरि तयार गरिएको हो । यो एक सहभागितामुलक तथा चरणबद्ध प्रकृया र चरणहरू पुरा गरी तयार भएको छ । प्रमुख चरणहरू देहाय बमाजिम छन् ।

क) तयारी चरण

अभिमुखीकरण: खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना तयारी प्रकृयाको सुरुवात गढी गाउँपालिकाले आफ्नो गाउँपालिका क्षेत्रको खासस्व योजना तर्जुमा गर्ने सोच र निर्णय संगसंगै भयो । तथापी गाउँपालिकाका सम्पूर्ण पदाधिकारीहरूलाई यसबाटे जानकारी र योजना तर्जुमा प्रक्रियाबाटे जानकारी दिन र एकैखालको बुझाई बनाउन गाउँपालिकाले एकदिने अभिमुखीकरण कार्यक्रम आयोजना गर्यो ।

तथ्यकंक संकलकहरूको तालिम: अभिमुखीकरण तालिम कार्यक्रम लगतै वडाध्यक्षहरूले सिफारिस गरिपठाएका तथ्यांक संकलनका लागि दुइदिने तालिम सञ्चालन गरिएको थियो । यस तालिमा मोबाइलमा आधारित (NWASH) एप मार्फत विभिन्न क्षेत्रको तथ्यांक संकलन गर्ने तरिकाबाटे प्रविणता पूर्वक तालिम तथा प्रयोगात्मक अभ्यास गराइएको थियो । तालिम तथा अन्य प्राविधिक सहयोग खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभागबाट तोकिएका व्यक्तिले पुर्याएको थियो ।

ख. तथ्यांक संकलन चरण

उपलब्ध तथ्यांक तथा सामग्रीको अध्ययन: गाउँपालिकामा उपलब्ध सन्दर्भ सामग्रीहरू जस्तै गाउँपालिकापालिको वस्तुगत विवरण, तथा गाउँपालिकाको Website र तथा गाउँपालिकामा विगतमा विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्थाद्वारा संकलन गरेको सरसफाइ र स्वच्छता सम्बन्धी तथ्यांक र प्रगति प्रतिवेदन अध्ययन गरिएको थियो । अन्य विकास साझेदारहरूको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता कार्यक्रमहरूको विवरणहरू संकलन गरियो ।

NWASH मोबाइल एप्सबाट सर्वेक्षण: गढी गाउँपालिकाले नेपाल सरकार, खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभागद्वारा प्रस्तावित ढाँचा अनुसारको प्रश्नावलीहरू प्रयोग गरेर तथ्यांक संकलन गरिएको छ । सो ढाँचामा प्रस्तावित विषयवस्तु र प्रश्नावली अनुसार १० प्रतिशत घरधुरीमा बस्तुस्थिती सर्वेक्षण, Project Inventory (100%), School Survey (100%), Health Institution Survey (100%), Unserved Population Survey जस्ता विभिन्न क्षेत्रको सर्वेक्षण गरियो । तयारीका लागि फिल्ड सर्वेक्षणको रूजु सूची र प्रश्नावलीहरूका अलावा नेपाल सरकार, खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभागद्वारा तयार गरिएको NWASH मोबाइल एप्स विधि अवलम्बन गरी सूचना संकलन विधि तय

गरिएको थियो । घरपरिवार तहको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको वर्तमान अवस्थाको सूचनाहरु संकलन गरियो ।

समुदायको ठोस तथा तरल फोहोर व्यवस्थापन, मानव दिसाजन्य लेदो व्यवस्थापन गरि स्रोतको पुनःप्रयोग सम्बन्धी समुदाय तहमा छलफल तथा अवलोकन गरि संकलन कार्य गरियो ।

खानेपानीको पहुँचबाट वन्चित भएका समुदायको खानेपानीको सम्भावित स्रोतहरु र तिनको वर्तमान अवस्था (क्षमता, गुणस्तर) र भविष्यमा स्तरोन्नति गर्न सकिने अवस्थाको समेत आंकलन गरियो ।

खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभाग अन्तर्गत राष्ट्रिय सूचना व्यवस्थापन आयोजना (NMIP) द्वारा तयार पारिएको देशभरिको खासस्व खानेपानी आयोजनाहरुको सूचिलाई पनि मौजुदा खानेपानि आयोजनाहरुको सूचना तथा तथ्यांक संकलन गर्न प्रयोग गरियो ।

गाउँपालिका क्षेत्रभरिका शत प्रतिशत खानेपानी र सरसफाइसंग सम्बन्धित विद्यमान भौतिक संरचनाहरुको सबै प्राथमिक तथ्यांकहरु GIS मा आधारित वेब NWASH <http://nWASH.mows.gov.np/dashboard> र सम्बन्धित Application को उपयोग गरिएको थियो ।

सबै संचालित खानेपानी आयोजनाहरुको दिगोपना सम्बन्धी तथ्यांक तथा सूचनाहरु पनि NWASH मोबाइल एप्सकै माध्यमबाट संकलन र लेखाजोखा गरियो ।

समुहगत छलफल तथा अन्तरवार्ता: विभिन्न सर्वेक्षणको अलावा यस योजना तर्जुमाको क्रममा विभिन्न समुहमा १५ वटा समुहगत छलफल गरिएको थियो जस्ते घरधुरी सर्वेक्षणबाट आएको तथ्यांकको प्रमाणिकताको लागि विचारहरु संकलन गरेको थियो भने अर्को तिर स्थानीयहरुको आवश्यकताहरुको पहिचान गर्न र तिनको समानधानका उपायहरुबाटे स्थानीय विचार तथा सम्भावनाहरु पहिचान गर्ने काम भएको थियो । गाउँपालिकाको पहलमा तथा समुदायको सहभागितामूलक तवरले साधन स्रोतहरुको लेखाजोखा तथा योजना प्रकृयामा सहजीकरण तथा टेवा पुर्याउनको लागि योजना तर्जुमा प्रक्रियामा संलग्न बिज्ञहरुको भूमिका रह्यो । समुहगत छलफलहरुको साथमा गाउँपालिकाका अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत तथा खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्रका अधिकारीहरुसँग नितिगतस्तरका समस्या तथा सम्भावनाहरुबाटे छलफल भएको थियो ।

ग. विश्लेषण तथा प्रमाणीकरण चरण

तथ्यांक विश्लेषण: यस योजना तर्जुमा प्रकृयामा संकलित सम्पूर्ण तथ्यांकहरु नेपाल सरकार, खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभागद्वारा तयार गरिएको NWASH System ले स्वचालित रूपमा विश्लेषण गरेको छ । प्रशोधन तथा विश्लेषण भइ आएको तथ्यांकलाई वडास्तरीय छलफलहरु आयोजना गरी प्रमाणित गरिएको छ । वडास्तरीय छलफलले गलत भनेको तथ्यांकहरुलाई पुनः सर्वेक्षण गरी सञ्चाइएको छ ।

घ. योजना तर्जुमा चरण

लक्ष्य निर्धारण: तथ्यांकहरुको विश्लेषण र प्रमाणीकरण पश्चात खानेपानी तथा सरसफाइसँग सम्बन्धित स्थानीय मुल्यसुची (नम्स) को आधारमा लागत प्रबृष्ट गरी आवश्यक श्रोतको प्रक्षेपण गर्ने कार्य शाखा प्रमुख र अधिकारीहरुको सहभागितामा सम्पन्न भएको छ ।

योजनाको मस्यौदा तयारी: सम्पूर्ण तथ्यांक तथा मुल्यसुची प्रविष्ट गरिसके पछि NWASH System बाट योजनाको मस्यौदा तयारी गरी योजना तर्जुमा गोष्ठीमा प्रस्तुत गरिएको छ । मस्यौदा माथि आधिकारिक सहभागिहरुले छलफल र पृष्ठपोषण गर्ने काम भएको छ र उपलब्ध पृष्ठपोषणलाई सम्बोधन गर्ने कार्य पछि अन्तिम प्रतिवेदन तयार भएको छ ।

योजना तर्जुमा गोष्ठी: गाउँपालिकाको आयोजना र गाउँपालिकाका पदाधिकारी र सरोकारवालाहरुको सहभागितामा योजना तर्जुमा गोष्ठी Visioning आयोजना गरी योजनाको दीर्घकालिन सोंच, लक्ष्य, उद्देश्य, रणनिति, कार्यनिति तथा कार्यक्रमहरु निर्धारण गर्ने कार्यहरु सम्पन्न भएको छ । यसरी विभिन्न

चरण पुरा गरी यो योजना तयारी भएको छ । यो कार्यशाला खासस्व योजना तर्जुमा कार्यशालाको रूपमा आयोजना गरिएको थियो । जसमा गाउँपालिका स्थानीय सरकार, निजी क्षेत्र, नागरिक समाज, खासस्व संस्था लगायतका व्यक्तिहरू सहभागी थिए । सो कार्यशाला खासस्व को अवस्था विश्लेषण, गाउँपालिका स्तरमा खासस्व सेवाहरूको वितरण, व्यवस्थापन र सहयोगको वातावरणलाई बुझ्नको लागि आयोजित गरिएको थियो । छलफलले खासस्व योजनाको लागि मौजुदा खासस्व सेवा संरचनाको तथ्याङ्क र सन्दर्भ विश्लेषण गरी खासस्व योजनाको लागि आधार तयार गन्यो । यस कार्यशालाले वर्तमान खासस्व सुशासन, वित्तीय ग्याप पहिचानको स्थिति, यी मुद्दाहरूसँग सम्बन्धित चुनौतिहरू र प्रमुख निष्कर्षहरूको सारांश प्रस्तुत गन्यो । यस कार्यशालामा खासस्व सेवा प्रवाह, सञ्चालन तथा सेवा प्रवाहका मुद्दाहरू र मुख्य अवसर, सफलताका कारकहरू र चुनौतीहरूको बारेमा पनि छलफल गरिएको थियो ।

राष्ट्रिय योजनामा खासस्व औजारलाई मूल-प्रवाहको औजार बनाउन, आधारभूत जानकारीको रूपमा प्रोफाइलको सम्भाव्य प्रयोग गर्ने र विकास नीति र कार्यक्रमहरूमा आधारभूत जानकारीको रूपमा यी सूचनाहरू प्रयोग गर्नको लागि पनि यो कार्यशाला आयोजना गरिएको थियो । यो कार्यशालाले पूर्ण खासस्व कभरेज र सेवा स्तर सुधारको लागि आवश्यकता, भिजन, परिभाषित परिणाम, रणनीति, कार्यान्वयन व्यवस्था र कोष संयन्त्रको स्थापना गन्यो ।

मोबाइल एप्स, समुहगत छलफल, रुजु सूचिको आधारमा संकलन गरिएका सूचना तथा तथ्यांकहरूलाई NWASH MIS को सहयोगमा प्रशोधन तथा विश्लेषण गरियो । तत्पश्चात निर्धारित लक्ष्य हासिल गर्न हालको विद्यमान अवस्था र पुग्नु पर्ने स्थान विचको अन्तरको चर्चा गर्दै स्पष्ट नीति, कार्यक्रम, बजेट र साझेदारहरूका वीचको सहकार्यको योजना सहितको नेपाल सरकार, खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभागबाट सिफारिस गरिएको ढाँचामा सन् २०२२ देखि १० बर्षको सम्मको लागि खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजनाको प्रतिवेदन तयार गरियो । यो प्रक्रियाले निम्न चरणहरू अनुसरण गरेको थियो:

- गाउँपालिकाको आवश्यकता प्राथमिकिकरण गर्ने र २०२२ देखि १० बर्षको को लागि वित्तीय आवश्यकता निर्धारण गर्ने ।
- निम्न आधारमा तिनीहरूको क्षमता लेखाजोखा गर्ने अ) महसुल र शुल्क आ) स्व-लगानी इ) कर ई) हस्तान्तरण (Transfer) ।

योजना प्रमाणीकरण कार्यशाला: यो कार्यशालाको उद्देश्य “गढी गाउँपालिकाको मस्यौदा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना लाई प्रमाणीकरण गर्नु थियो । कार्यशालाले योजनामा समावेश गरिएका सूचना र तथ्याङ्कको प्रमाणीकरण र समीक्षा गरेको थियो । विशेषगरी, कार्यशाला निम्न मुख्य क्षेत्रहरूमा केन्द्रित थियो । प्रत्येक अध्यायको सामाग्री, तथ्याङ्कीय सूचक, रणनीतिक खाकाको सूचना र विश्लेषणात्मक पाठको सन्दर्भमा, आगामी बाटो र कार्ययोजना; यसमा योजनाको कार्यान्वयन चरणहरू, अनुगमन संयन्त्र, प्रोफाइल अद्यावधिक गर्ने समयावधि, आवश्यक फर्माटहरू र यो योजनालाई राष्ट्रिय तथ्याङ्कको अंशको रूपमा कसरी व्यवस्थापन, संग्रहण र सुरक्षण गर्न सकिन्दै आदि, प्रस्तावित खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजनाका दूरदृष्टी, परिलक्ष्य, लक्ष्य, रणनीति, अन्य विकास साझेदारहरूको संलग्नता, गाउँपालिकाको खासस्व कार्यक्रमहरूको बजेट, जलवायु परिवर्तनका असर र अनुकुलन योजना, विपद व्यवस्थापनका योजना, संस्थागत क्षमता छलफलका अलावा प्राप्त सूचना र तथ्यांकहरूको पुष्टीकरण ।

यस खासस्व योजनाले ‘Joint Monitoring Programme (JMP)’ द्वारा दिगो विकास लक्ष्यहरूको लागि खानेपानी तथा सरसफाईमा अनुगमन स्तरलाई बढाउन र सरल बनाउन विकास गरेको ‘सेवा

लिस्टो (Ladder)' को आधारमा गाउँपालिका भित्रको खासस्व सेवाको वर्गीकरण गरेको छ । यसले स्थापित स्रोतको वर्गीकरण मात्रै गर्दैन, दिगो विकास अनुगमनलाई निरन्तरता पनि प्रदान गर्दछ । यसै अनुरुप खासस्व अन्तर्गत निम्न सेवाहरूलाई निम्नानुसारका सूचकका आधारमा परिभाषा सहित वर्गीकरण गरिएको छ ।

लैंगिकता र खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता अनुगमन पद्धतिको प्रयोग गरी आएको प्रतिवेदनले सिफारिस गरेका विषयवस्तुलाई खानेपानी सरसफाइ स्वच्छतामा महिला तथा पुरुषहरूको कार्यभार, सहभागीता, नेतृत्व तथा निर्णय प्रक्रियामा भुमिकाको अवस्था अध्ययन गर्न यो सामाग्रीको प्रयोग गरिएको छ । यो प्रकृयाले शक्ति सम्बन्धमा हुने परिवर्तनलाई सम्बोधन तथा अनुगमन गर्ने कार्यक्रमको समग्र पद्धतिमा योगदान पुर्याउने एक स्रोतको रूपमा लिइनु पर्दछ । खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता स्रोत सामाग्रीका प्रमुख चार सुचकहरू (१) घरायसी तहमा खासस्व सम्बन्धी कार्यको बाँडफाँटको स्तर २) समुदाय तहमा खासस्व सम्बन्धी क्रियाकलापहरूमा सहभागिताको स्तर ३) घरायसी तहमा खासस्व सम्बन्धी निर्णय प्रक्रियाको स्तर ४) समुदाय तहमा खासस्व सम्बन्धी महिला नेतृत्वको स्तरको आधारमा अध्ययन गरिएको थियो । अध्ययनको लागि महिला र पुरुषको विभिन्न उमेर समुहसंग विभिन्न चरणमा छलफल अन्तर्क्रिया गरिएको थियो ।

यि सबै सूचना तथा तथ्यांकहरूको संकलनले गाउँपालिकामा खासस्व सेवाहरूको प्रावधानको मौजुदा अवस्थालाई स्पष्ट देखायो र यसको लेखाजोखा पछि गाउँपालिकाको समग्र खासस्वको अवस्थामा सन् २०३० सम्ममा लक्षित उपलब्धि हासिल गर्ने के कति र कहाँ नयाँ आयोजनाहरू थप गर्नु पर्दछ र के कस्ता स्रोतहरूको व्यवस्था गर्नुपर्दछ भन्ने खाका तयार भयो । यसका लागि गाउँपालिकाको वर्तमान खासस्व अवस्थाको स्पस्ट जानकारी सहित वर्तमान अवस्था र २०३० सम्मको परिदृश्य विचको अन्तर विश्लेषण गरिएको थियो र खासस्व कभरेज र सेवा स्तर सुधारको लागि आवश्यक कुराहरू पहिचान गरिएको थियो ।

१.६. योजना तर्जुमाको लागि खासस्व सूचकहरूको परिभाषा

यस खासस्व योजनाले 'Joint Monitoring Programme (JMP)' द्वारा दिगो विकास लक्ष्यहरूको लागि खानेपानी तथा सरसफाइमा अनुगमन स्तरलाई बढाउन र सरल बनाउन विकास गरेको 'सेवा शृङ्खला (Ladder)' को आधारमा नगरपालिका भित्रको खासस्व सेवाको वर्गीकरण गरेको छ । यसले स्थापित स्रोतको वर्गीकरण मात्रै गर्दैन, दिगो विकास अनुगमनलाई निरन्तरता पनि प्रदान गर्दछ । यसै अनुरुप खासस्व अन्तर्गत निम्न सेवाहरूलाई निम्नानुसारका सूचकका आधारमा परिभाषा सहित वर्गीकरण गरिएको छ ।

१.६.१. खानेपानी

सेवा स्तर	परिभाषा
सुरक्षित व्यवस्थापन गरिएको खानेपानी	सुधारिएको स्रोतबाट घर आँगनमै चाहिएको समयमा उपलब्ध; दिसाजन्य जीवाणु र रासायनिक प्रदूषण रहितको खानेपानीको सुविधाहरू
आधारभूत स्तरको खानेपानी	सुधारिएको स्रोतबाट उपलब्ध; घर आँगनदेखि धारासम्म जान आउन र पालो पर्खन समेत गरी ३० मिनेटको दूरीमा उपलब्ध खानेपानीको सुविधाहरू
सीमित स्तरको खानेपानी	सुधारिएको स्रोतबाट उपलब्ध; घर आँगनबाट धारासम्म जान आउन र पालो पर्खन समेत गरी ३० मिनेटभन्दा बढीको दूरीमा उपलब्ध खानेपानीको सुविधाहरू
सुधार नभएको खानेपानी	असुरक्षित इनार वा मूल (स्प्रिङ) बाट उपलब्ध खानेपानीको सुविधाहरू
खानेपानी सेवा नभएको	खोला, बाँध, ताल, पोखरी नदी, नहर वा सिँचाइ नहरबाट सिधा खानेपानी सङ्कलन गरिएको सुविधाहरू

१.६.२. सरसफाइ

सेवा स्तर	परिभाषा
सुरक्षित व्यवस्थापन सहितको सरसफाइ	एक घर एक चर्पीको अवधारणामा आधारित; दिसाको स्थलगत वा अफ-साइट ढुवानी गरी सुरक्षित रूपमा व्यवस्थापन गरिएको सरसफाइ सुविधाहरूको प्रयोग
आधारभूत सरसफाइ	एक घर एक चर्पीको अवधारणामा दिसाको सुरक्षित रूपमा व्यवस्थापन गरिएको सरसफाइ सुविधाहरू
सीमित सरसफाइ	दुई वा दुईभन्दा बढी घरधुरीले प्रयोग गरी दिसाको सुरक्षित व्यवस्थापन गरिएको सरसफाइ सुविधाहरू
सुधार नभएको सरसफाइ	स्ल्याब, प्लेटफर्म नभएको खाल्डे चर्पी, तैरिएको, बाल्टिन चर्पीको सुविधाहरू
खुला दिसायुक्त	खेत, बारी/जमिन, जड्गल, झाडी, पानीमा, समुद्री तटमा दिसा विसर्जन

१.६.३. स्वच्छता

सेवा स्तर	परिभाषा
आधारभूत स्वच्छता	परिसरमा साबुनपानी सहितको हातधुने सुविधा भएको
सीमित स्वच्छता	परिसरमा साबुनपानी बिनाको हातधुने सुविधा भएको
स्वच्छता सुविधा नभएको	परिसरमा हातधुने सुविधा नभएको

१.६.४. विद्यालयमा खासस्व सुविधाहरू

सेवा स्तर	खानेपानी	सरसफाइ	स्वच्छता
उच्चत	चाहेको अवस्थामा उपलब्ध, सबैको पहुँचमा रहेको, खानेपानी गुणस्तर परीक्षणको आधारमा दिसाजन्य जीवाणु रहित र रासायनिक प्रदूषण रहित खानेपानीको उपलब्धतालाई	सबैको लागि पर्याप्त सरसफाइका सुविधाहरूको उपलब्धता, सफाइको निरीक्षण भएको, महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापन उपयुक्त सुविधाहरूको उपलब्धता समावेश गर्न सकिने (राष्ट्रिय	सबैका लागि अत्यावश्यक अवस्थामा हात धुने सुविधाहरूको उपलब्धता, महिनावारी स्वच्छताको शिक्षा र साधनहरू वितरण भएको (राष्ट्रिय स्तरमा परिभाषित गरिने)

सेवा स्तर	खानेपानी	सरसफाइ	स्वच्छता
	समावेश गर्न सकिने (राष्ट्रिय स्तरमा परिभाषित गरिने)	स्तरमा परिभाषित गरिने)	
आधारभूत	विद्यालयमा सुधारिएको स्रोतबाट खानेपानीको उपलब्ध भएको	विद्यालयमा लैडिंगक-मैत्री र प्रयोग गर्न सकिने अवस्थाको सुधारिएको सुविधाहरू भएको	साबुन पानी सहितको हात धुने सुविधाहरू भएको
सीमित	सुधारिएको स्रोत (पाइपबाट खानेपानी, संरक्षित कुवा/मूल/ स्प्रिङ, वर्षात् को पानी, बोतलको पानी); तर सर्वेक्षणको समयमा पानीको उपलब्धता नभएको	सुधारिएको सुविधाहरू (फ्लस/पोअर, स्ल्याब सहितको खाल्डे र कम्पोस्टिङ चर्पी); तर लैडिंगक-मैत्री नभएको वा प्रयोग गर्ने अवस्थामा नरहेको	पानी भएको तर साबुन नभएको हात धुने सुविधाहरू भएको
सेवा नभएको	खानेपानी नभएको वा सुधार नभएको स्रोत (संरक्षण नगरिएको कुवा/मूल/ स्प्रिङ, सतहको पानी ठ्याङ्करबाट ल्याएको)	शौचालय नभएको वा असुरक्षित सुविधाहरू (खाल्डे चर्पी, स्ल्याब वा प्लेटफर्म नभएको चर्पीहरू, तैरिएको चर्पी, बाल्टिन चर्पी)	हात धुने सुविधाहरू नभएको विद्यालय वा पानी सहितको हात धुने सुविधा नभएको

१.६.५. स्वास्थ्य संस्थामा खासस्व सुविधाहरू

सेवा स्तर	खानेपानी	सरसफाइ	स्वच्छता	स्वास्थ्य संस्थामा फोहोर व्यवस्थापन	वातावरणीय सफाइ
उच्चत	राष्ट्रिय स्तरमा परिभाषित गरिने	राष्ट्रिय स्तरमा परिभाषित गरिने	राष्ट्रिय स्तरमा परिभाषित गरिने	राष्ट्रिय स्तरमा परिभाषित गरिने	राष्ट्रिय स्तरमा परिभाषित गरिने
आधारभूत	सुधारिएको स्रोतबाट घर आँगनमा खानेपानीको उपलब्धता	प्रयोग गर्ने योग्य सुधारिएको सरसफाइ सुविधाहरू र कम्तीमा एउटा चर्पी कर्मचारीलाई छुट्टाइएको; कम्तीमा एउटा लैडिंगक-मैत्री महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापनको लागि छुट्टाइएको र कम्तीमा एउटा चर्पी अपाङ्ग-मैत्री भएको	प्रयोग गर्ने योग्य हात धुने (पानी र साबुन/वा र अल्कोहलमा आधारित हात सफा गर्ने वस्तु) सुविधा संस्थामा भएको र ५ मिटरको दूरीभित्र चर्पीको सुविधा भएको	कम्तीमा तीन गोटा फोहोर फाल्ने भाँडोमा फोहोर छुट्टाइएको र धारिलो र सङ्क्रामक फोहोर प्रशोधित वा सुरक्षित व्यवस्थापन गरिएको	सरसफाइको आधारभूत प्रोटोकल भएको र सरसफाइ गर्ने जिम्मेवारी पाएका कर्मचारीले तालिम प्राप्त गरेको
सीमित	सुधारिएको स्रोतबाट घर आँगनदेखि ५००	कम्तीमा एउटा सुधारिएको सरसफाइ सुविधा भएको, तर	उपचार स्थानमा वा चर्पीमा प्रयोग	सीमित छुट्टाउने र वा धारिलो र सङ्क्रामक	सफाइ प्रोटोकल भएको र वा

सेवा स्तर	खानेपानी	सरसफाइ	स्वच्छता	स्वास्थ्य संस्थामा फोहोर व्यवस्थापन	वातावरणीय सफाइ
	मिटरको दूरीमा खानेपानीको उपलब्धता तर आधारभूत स्तरको आवश्यकताहरू पुरा नभएको	अधारभूत सेवाको सबै मापदण्ड पुरा नभएको	गर्न सकिने अवस्थाको हात धुने सुविधाहरूको उपलब्ध भएको वा दुबै मध्ये एक भएको	फोहोरको विसर्जन वा प्रशोधन गर्ने, तर आधारभूत स्तरको सेवाको मापदण्ड पुरा नभएको	कम्तीमा केही कर्मचारीले सरसफाइ सम्बन्धी तालिम प्राप्त गरेको
सेवा नभएको	खानेपानीको असुरक्षित स्रोत जस्तै इनार, कुवा वा खोला वा सतहको पानी; वा सुधारिएको स्रोत घर आँगनबाट ५०० मिटरको दूरीको धारा वा त्यो धारामा पानीको सुविधा नभएको	चर्पीका सुविधाहरू असुरक्षित (स्ल्याब र प्लेटफर्म बिनाको खाल्डे चर्पी, तैरिएको चर्पी, बाल्टिन चर्पीहरू) वा चर्पीको सुविधा नै नभएको	उपचार स्थानमा वा चर्पीमा प्रयोग गर्न हुने अवस्थामा हात धुने सुविधाहरू नभएको	छुटै फोहोर फाल्ने भाँडो र वा धारिलो र सङ्क्रामक फोहोरको सुरक्षित विसर्जन/ प्रशोधन गर्ने सुविधा नभएको	सफाइ प्रोटोकल नभएको र कर्मचारीहरूले सफाइ तालिम प्राप्त नगरेको

१.७. खासस्व योजना तर्जुमा औजार को रूपमा एनखासस्व (NWASH Mobile Apps)

गढी गाउँपालिकाले खासस्व योजना तर्जुमा औजार को रूपमा प्रयोग गरेको एनखासस्व (NWASH Mobile Apps) वेबमा आधारित योजना तर्जुमा औजार हो। यसले गाउँपालिका स्तरमा पूर्ण रूपमा खासस्व कभरेज प्राप्त गर्न आवश्यक योजना र लागत तयार गर्दछ। यो औजार प्रयोगको लागि (<http://nWASH.mows.gov.np/dashboard>) मा उपलब्ध छ। यसले सन् २०२०-२०३० सम्मको निम्ति प्रस्तावित आयोजना र कार्यक्रमहरूको विस्तृत लागत र मात्राको स्पस्ट प्रस्तुति समेत प्रदान गर्दछ। यो औजार प्रयोग गर्न तलका शर्तहरू पुरा गर्नु पर्नेछ।

- खानेपानी मन्त्रालयको अधिकार प्राप्त (UserName र Password) व्यक्तिले यो औजारको प्रयोग गर्न सकेछन्।
- मौजुदा खासस्व सेवा तथा संरचनाहरूको तथ्यांक संकलन, लेखाजोखा र मस्यौदा १.५.२ अनुसार गर्नुपर्दछ।
- भिजनिङ कार्यशाला (Visioning Workshop) तथा रणनीतिक योजना तर्जुमा कार्यशाला सञ्चालन गर्न यो औजारलाई राम्रोसँग बुझेको, सहजीकरण सीप भएको सहजकर्ता को आवश्यक पर्दछ।

परिच्छेद २: गढी गाउँपालिका

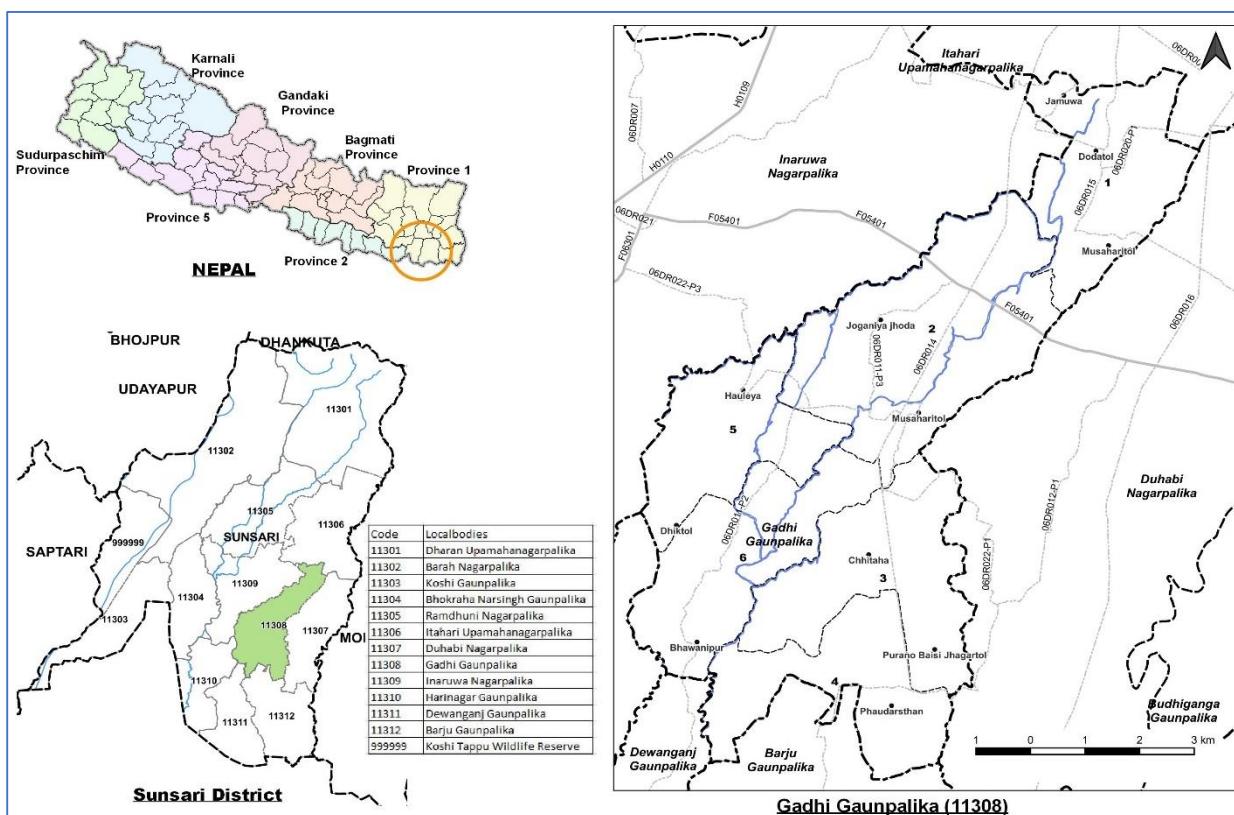
२.१. भौगोलिक अवस्थीति र बनौट

गढी गाउँगाउँपालिका प्रदेश १, सुनसरी जिल्लामा अवस्थित छ। सन् २०१८ को जनगणना सर्वेक्षण अनुसार गढी गाउँपालिकामा कुल घरधुरी ७६५७ तथा पुरुष १८००९ र महिला १७७१९ गरि कुल जनसंख्या ३५७२८ रहेको छ। यस गाउँपालिकाको क्षेत्रफल ६७.७ वर्ग कि.मी रहेको छ।

तालिका २-१: गाउँपालिका विवरण

क्र. सं.	परामिति	विवरण
१	गाउँपालिकाको नाम	गढी गाउँपालिका
२	कोड सङ्ख्या	११३०८
३	स्थान/ठेगाना	सुनसरी, प्रदेश १
४	गाउँपालिकाको जम्मा जनसङ्ख्या	३५७२८
५	गाउँपालिकामा जम्मा घरधुरी	७,६५७
६	गाउँपालिकामा पाइप सञ्चालको खानेपानी सुविधाबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या	०
७	गाउँपालिकामा पाइप सञ्चालको खानेपानी सुविधाबाट लाभान्वित घरधुरी	०
८	खानेपानी (ट्यूबेल) सुविधाको पहुँच (जनसङ्ख्या %)	९१.६७
९	खानेपानी (ट्यूबेल) सुविधा पहुँचको घरधुरी	६९८९
१०	चर्पीको पहुँच पुगेको घरधुरी %	७३.०९
११	२०२२ देखि १० वर्षको सम्मको लागि जम्मा खासस्व लागत	४,०३,८७,६१,७२१

चित्र 2-1: गाउँपालिकाको स्थान मानचित्र

२.२. भू-उपयोग तथा वातावरण

गढी गाउँपालिकमा माटोको बनावट, खेतियोग्य जमीन, बस्तीयोग्य क्षेत्र आदिको विस्तृत अध्ययनको आधारमा गाउँवासीहरुको आर्थिक हैसियत बृद्धी गर्न र वातावरणमा प्रतिकूल असर पर्न नदिन के कस्ता उत्पादन प्रणाली तथा नीतिहरु अवलम्बन गर्न सकिन्छ भन्ने विषयमा विस्तृत अध्ययन गरी योजना निर्माण पश्चात कार्यान्वयन गर्नुपर्ने देखिन्छ। प्राकृतिक स्रोतका हिसावले सम्पन्न गढी गाउँगाउँपालिका जलस्रोतका दृष्टीले पनि सम्पन्न मानिन्छ। गाउँपालिकाको मौसमी अवस्था राम्रो छ। औसत तापक्रम २५० सिन्टिग्रेड र वार्षिक वर्षा ६ मिलि लिटरदेखि ४९० मिलि लिटर हने गरेको छ।

२.३. प्रशासनिक एकाइ

यस गाउँपालिकामा हाल ६ वटा वडा कायम रहेका छन् । हालको वडामा समावेस साविकका गाविस तथा वडाहरुको विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका 2-2: गाउँपालिकाको वडा विभाजन

वडा नं.	गाउँपालिकामा समावेश गरिएका पुराना गाविस र गाउँगाउँपालिका	पुराना वडा नं.
१	मध्येली	१-९
२	औरबनी	१-९
३	छिटहा	१-४,७,८
४	छिटहा	५,६,९
५	सतेरझोडा	४-७
६	सतेरझोडा	१-३,८,९

२.४. जनसंख्या र जनसांडिखक विशेषताहरू

गढी गाउँपालिकामा धेरै बस्तीहरू रहेका छन् ।। धेरैजसो वडाका बस्तीहरू छरिएर रहेका छन् भमरी, छिटहा, सतेरझोडा र औराबनी मुख्य बजारहरू रहेको छ । वडा नं २ र ३ काबस्तीहरू बाकलोरहेका छन् ।

सन् २०१८ को गणना अनुसार गढी गाउँपालिकाको जनसङ्ख्या ३५७२८ छ । सन् २०२१ को राष्ट्रिय जनगणना प्रारम्भिक नतिजा अनुसार गाउँपालिकाको जनसङ्ख्या ३९४७८ (महिला २००५२, पुरुष १९४२६) तथा घरधुरी ७६६४ रहेको छ । यो योजना तर्जुमा गर्दा सन् २०१८ गाउँपालिकाले लिएको जनसङ्ख्या तथा घरधुरीलाई आधार मानेर तयार पारिएको छ । यो जनसङ्ख्या नेपालको कुल जनसङ्ख्याको ०.१३% हुन आउँदछ । गाउँपालिकाको जनघनत्व ५१४.८ प्रति वर्ग किलोमिटर रहेको छ । गाउँपालिकाको औसत घरधुरी सङ्ख्या ४.६७ रहेको छ । गाउँपालिकामा महिला र पुरुषको जनसङ्ख्या प्रतिशत क्रमशः ४९.५९%, ५०.४१% रहेको छ । गाउँपालिकामा युवाहरूको जनसङ्ख्या ३२.८७% छ । वडा अनुसारको जनसङ्ख्या वितरण तल तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका २-३: वडागत रूपमा घरधुरी र जनसङ्ख्या

वडा नं	२०११ जनगणना अनुसार					२०१८ घरधुरी सर्वेक्षण बाट				
	घरधुरी	जनसङ्ख्या			औसत घरधुरी	घरधुरी	जनसङ्ख्या			औसत घरधुरी
		पुरुष	महिला	जम्मा			पुरुष	महिला	जम्मा	
१	१५४९	३७२२	३८९८	७६२०	४.९२	१६९१	४०७२	३९०७	७९७९	४.७२
२	१७१९	३८६९	४०६९	७९३८	४.६२	२०२६	४३५३	४२५४	८६०७	४.२५
३	९५८	२३६३	२५४२	४९०५	५.१२	१०४५	२७३६	२६१४	५३५०	५.१२
४	९२४	२४३८	२४४४	४८८२	५.२८	१०५१	२६४२	२४७८	५१२०	४.८७
५	८५४	२०४७	२२३३	४२८०	५.०१	८५९	१८३६	२२३४	४०७०	४.७४
६	१०३५	२४९२	२७३५	५२२७	५.०५	९८५	२३७०	२२३२	४६०२	४.६७
जम्मा	७०३९	१६९३१	१७९२१	३४८५२	४.९५	७६५७	१८००९	१७७१९	३५७२८	४.६७

माथि तालिकामा प्रस्तुत भए अनुसारको वडागत जनसङ्ख्या वितरणलाई आधार मान्दा हाल गाउँपालिकाको कुल जनसङ्ख्या ३५७२८ पुगेको देखिन्छ यस गाउँपालिकमा विभिन्न धर्मका जनसङ्ख्या रहेका छन् । जस मध्य हिन्दू ९१.४८%, मुस्लिम ८.२५%, क्रिस्चियन ०.१३%, अपरिभाषित ०.१५% रहेका छन् ।

२.५. जनसङ्ख्याको गतिशिलता र बसाइ सराइको स्थिति

गढी गाउँपालिकामा २०७८ असार सम्म दर्ता भएको व्यक्तिगत घटनाको आधारमा गाउँपालिका भित्र हालसम्म कुल १२०० जन्मदर्ता, ७२७ मृत्यु दर्ता, ८०१ विवाह दर्ता र १७ बसाइ सराइको घटना भएको देखिन्छ ।

२.६. भौतिक पूर्वाधारको अवस्था

यस गाउँपालिका क्षेत्र भौतिक पूर्वाधारको अवस्थाको आधारमा समृद्ध देखिन्छ । गाउँपालिका क्षेत्र भित्र पक्कि सडक ३२ कि.मि. रहेको छ । पक्कि सडक सञ्जालले नद्दोएको बस्तीहरूमा जोड्ने पक्कि पुल र कल्पर्ठहरू समेत प्रशस्त निर्माण भएका छ । उर्जाको रूपमा विद्युत, एल पि ग्यास उपयोग प्रचुर मात्रामा भइसकेको छ ।

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका सरकारीतर्फका शैक्षिक संस्थाहरु २५ वटा र १२ नीजि शैक्षिक संस्थाहरु रहेका छन् । स्वास्थ संस्थाहरुको हकमा गाउँपालिका क्षेत्र भित्र ६ अस्पताल, स्वास्थ केन्द्र रहेको छ ।

२.७. आर्थिक अवस्था, गतिविधि र पेशा

गाउँपालिका सुनसरी जिल्लाको ठूला बजार दुहवी र इनरुवा को बिचमा रहेको छ । कृषी, पशु एवम् कच्चा पदार्थको सुलभ उपलब्धता, गाउँपालिकाको सबैजसो वडा तथा बस्तीहरुमा सडक, बिजुली, पानी लगायतका आधारभूत पूर्वाधारको विकास तथा उद्योग स्थापनाका लागि पर्याप्त समथार जमीन रहेको हुँदा गाउँपालिकामा कृषी, पशु, बन लगायतका उद्योगको प्रचुर सम्भावना रहेको छ ।

खाध्यान्न, दलहन, तेलहन, फलफूलको उत्पादन, गाई, भैंसी, भेडा, बाख्रा जस्ता पशुजन्य उत्पादन, उर्वरशिल भूमी र सिंचित क्षेत्रको विस्तार, वैदेशिक रोजगारी र विप्रेषण, बैंक तथा वित्तिय क्षेत्र र सहकारीको विकास र विस्तारले थप टेवा पुग्र गइ आर्थिक उपार्जनमा सहयोग पुग्रे देखिन्छ । साथै बस्तीबस्तीमा स्थानीय बजारको विस्तारबाट यहाँका बासिन्दाहरुको आर्थिक गतिविधि बढिरहेको देखिन्छ ।

यस गाउँपालिकाको आर्थिक तथा सामाजिक विकासमा यहाँका वित्तिय तथा सहकारी संस्थाहरुको पनि भूमिका महत्वपूर्ण रहेको छ । सहकारी संस्थाहरुले स्थानीय स्तरको वचतलाई गाउँपालिका वाहिर जानबाट रोकी स्थानीय क्षेत्रमा विभिन्न आयमूलक कार्यमा लगानी गरिरहेको छ । यस गाउँपालिकामा लघुवित्त तथा ऋण सहकारी संस्था र वाणिज्य बैंकहरुले आर्थिक तथा बैंकिङ गतिविधिहरु संचालन गरि रहेका छन् ।

परिच्छेद ३: खानेपानी सेवा, सरसफाइ तथा स्वच्छता अवस्थाको विश्लेषण

यस खण्डले गाउँपालिकामा खासस्व को मौजुदा अवस्था र चुनौतीहरूको विस्तृत लेखाजोखा गर्दछ । यसले विषयगत क्षेत्रहरू: खानेपानी सेवा, सरसफाइ तथा स्वच्छता, सामुदायिक सरसफाइ सेवा, विद्यालयमा खासस्व सुविधा र स्वास्थ्य संस्थाको वर्तमान स्थिति स्पष्ट देखाउँछ र लक्षित अवस्था तथा वर्तमान अवस्था विचको अन्तर (gap) पनि स्पष्ट देखाउँछ । यसबाट वर्तमान अवस्थाको खासस्व सुशासन, वित्तीय व्यवस्था र अन्तर (gap) पहिचान, यी सवालसँग सम्बन्धित चुनौतीहरू र निष्कर्षको सारांश प्राप्त हुन्छ । यस खण्डमा गढी गाउँपालिकाको मुख्य खानेपानी प्रविधिहरू, Joint Monitoring Programme (JMP) को क्षेत्रगत परिभाषामा आधारित गढी गाउँपालिकाको खानेपानी सेवाको कभरेज र विश्लेषण प्रस्तुत गरिएको छ ।

३.१. खानेपानीका प्राथमिक स्रोतहरू

गढी गाउँपालिकाको खासस्व योजना निर्माणका क्रममा गरिएको सर्वेक्षण अनुसार गाउँपालिकाभित्र पाइप प्रणालीको खानेपानी सेवा उपलब्ध छैन । त्यसै गरि ठ्युवबेल प्रणालीले जम्मा खानेपानी सेवाको ९१.३ % ओगटेको छ । ठ्युवबेल प्रणालीको खानेपानी सेवा अन्तर्गत चाहिँ सुरक्षित खानेपानी सेवा १.७ % र ९८.३ % आधारभूत स्तरको खानेपानी सेवा पुगेको देखिन्छ ।

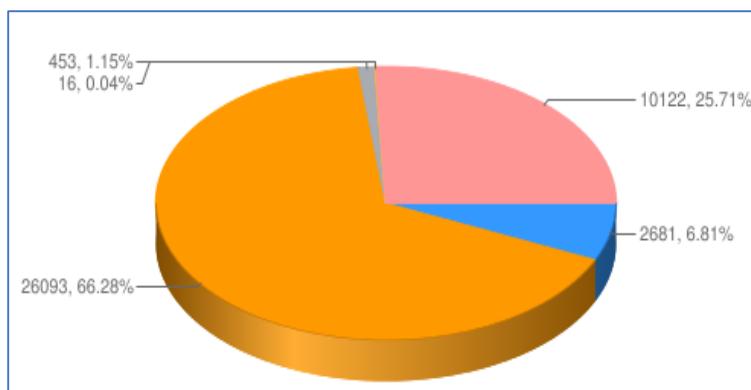
तालिका ३-१: मौजुदा खासस्व प्रणालीको अवस्था

क्र. सं.	सेवाका प्रकारहरू	प्रणालीको सङ्ख्या	लाभान्वित जनसङ्ख्या	यो के हो?
१	पाइप सञ्चालको खानेपानी	०	०	कम्तीमा एउटा सङ्कलन इनटेक सहितको पाइप खानेपानी प्रणाली, कम्तीमा एउटा धाराको पाइप सञ्चाल खानेपानी प्रणाली
२	ठ्युवबेलहरू	६९८९	३२७५१	सार्वजनिक त निजी प्रयोगको लागि स्यालो ठ्युवबेल
३	मानव मलमुत्रजन्य फोहोर	०	०	मानव मलमुत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन प्रणाली
४	ठोस फोहोर व्यवस्थापन	०	०	सामुदायिक ठोस फोहोर व्यवस्थापन प्रणाली
५	फोहोरपानी प्रशोधन प्रणाली	०	०	ठल सञ्चाल सहितको फोहोरपानी प्रशोधन प्रणाली

३.२. मौजुदा खासस्व प्रणालीको अवस्था

३.२.१. गाउँपालिकाको मौजुदा खासस्व प्रणालीको अवस्था

गाउँपालिकाको मौजुदा खासस्व प्रणालीको अवस्था अध्ययन गर्दा गाउँपालिका भित्र निम्न खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता प्रणालीहरू रहेको देखिन्छ । गाउँपालिकामा खानेपानी पाइप प्रणालीबाट सेवा कसैले पनि प्राप्त गरेका छैनन् । गाउँपालिका भित्र खानेपानीको स्रोत ठ्युवबेल रहेको छ । ठ्युवबेलबाट सुरक्षित तथा आधारभूत खानेपानी सेवा ९९.६७% रहेको छ ।

चित्र 3-1: सरसफाइ घरधुरी

३.२.२. घरायसी स्तरमा पहुँच र सेवा स्तर

घरायसी स्तरमा सरसफाइको सेवाको पहुँच र कभरेजको अवस्था माथिको चित्र 3-1: सरसफाइमा प्रस्तुत गरिएको छ। त्यसमध्ये सुरक्षित सरसफाइको सेवा र आधारभूत सरसफाइको सेवा ६८१% र ६६.२८% जनसङ्ख्याले प्राप्त गरेको देखिन्छ।

गढी गाउँपालिकामा समुदायलाई पानी प्रशोधन गर्ने बीधि सबैमा जानकारी भए पनि व्यवहारिक रूपमा पानी प्रशोधन वा फिल्टर गरेर पनी पिउने थोरै घरधुरीले मात्र गर्ने गरेको रहेछ। समुदायमा साबुनपानीले हात धुने चरण, महिनाबारी व्यवस्थापनबारेमा जानकारी रहेको छ तर व्यवहारमा कम प्रयोग हुने गरेको छ। सरसफाइ तथा स्वच्छताका सामग्रीहरू स्थानीय बजारमा नै उपलब्ध हुने गरेको छ। (आधार: लक्षित समुह छलफल)

३.२.३ मानव मलमुत्र:जन्य फोहोर व्यवस्थापन-

हालसम्म गाउँपालिकामा यो सेवा र सुविधाको उपलब्धता नरहेको देखिन्छ।

धेरै घरधुरीमा चर्पी नयाँ भएको हुनाले सफा गर्नु नपरेको अवस्था छ। स्थानीय समुदायले चर्पीको खाल्डो भरेको अवस्थामा नजिकै अर्को खाल्डो खनेर पुर्ने वा बाहिरबाट सेवाप्रदायक बोलाएर खाल्डो सफा गर्ने गरेका छन् सेवा प्रदायकले लिएर गएका दिसाजन्य फाहोरहरू खेतबारी, खोला नहरतिर फाल्ने गरेको छन्। साथै बाहिरबाट दिसाजन्य लेदो पदार्थ बोकेका टैंकर पनि आएर नहरमा फाल्ने गरेका छन्। (आधार: लक्षित समुह छलफल)

३.२.४. ढल सहितको फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्र:

ढल सहितको फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्रको सञ्चाल सेवा पनि हालसम्म यो नागरगाउँपालिकामा उपलब्ध रहेको छैन।

३.२.५. ठोस फोहोर व्यवस्थापन:

हालसम्म गाउँपालिकामा ठोस फोहोर व्यवस्थापन सेवा र सुविधाको उपलब्धता नरहेको देखिन्छ । बिद्यालय तथा घरहरूमा ल्पास्टिक जन्य फोहोरहरू संकलन गरि बाल्ने गरिएको छ । कुहिने फहोरहरू खाल्डोमा संकलन गरेर मलको रूपमा प्रयोग गर्ने गरिएको छ । गाउँपालिकाले समुदायमा ठोस फाहोर संकलन गर्ने व्यवस्था नभएको रहेछ । समुदायका केही व्यक्तिहरूले नकुहिने फोहोर नहरमा पनि फाल्ने गर्ने गरेको अवस्था छ । यसरी फाहोर फाल्नेलाई कुनै पनि दण्ड जरिमानाको व्यवस्था समेत रहेको छैन । (आधार: लक्षित समुह छलफल)

तालिका 3-2: घरायसी स्तरमा पहुँच र सेवा स्तर

क्र.सं	लाभान्वित जनसंख्या	खानेपानी (पाइपलाइन मार्फत)		ठ्युवबेल		सरसफाइ घरधुरी		FSM		ढल सहितको फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्र		ठोस फोहोर व्यवस्थापन	
		जनस.	%	जनस.	%	जनस.	%	जनस.	%	जनस.	%	जनस.	%
१	सुरक्षित व्यवस्थापन गरिएको सेवा			६०७	१.७	२४३३	६.८१	०	०	०	०	०	०
२	आधारभूत सेवाहरू			३२१४	५९.९	२३६८	६६.२	०	०	०	०	०	०
	जम्मा लाभान्वित			३२७५१	९९.६७	२६११	७३.०	०	०	०	०	०	०
३	सीमित सेवाहरू	०	०	०	०	४११	१.१५	०	०	०	०	०	०
४	मुधार नभएको सेवाहरू	०	०	०	०	१४	०.०४	०	०	०	०	०	०
५	सेवा नपुगेको	३५७२	१००	२९७७	८.३३	९१८९	२५.७	३५७२	१००	३५७२	१००	३५७२	१००
६	जम्मा	३५७२	१००	३५७२	१००	३५७२	१००	३५७२	१००	३५७२	१००	३५७२	१००

३.३. सरसफाइ र स्वच्छता:

तलको तालिकाले गाउँपालिका भित्रको सरसफाइ र स्वच्छताको सेवा स्तरलाई देखाउँछ । कुल ९.२६% घरधुरीमा हात धुने सुविधाहरू रहेका छन् । यी सबै घरधुरीहरूमा हात धुने सुविधाको नजिकै साबुन राख्ने व्यवस्था पनि रहेको पाइयो । सर्वेक्षणले गाउँपालिका भित्र २२३५ घरधुरीमा चर्पी नभएको देखाएको छ तर ती घरहरूमा पनि हात धुने सुविधाहरू निर्माण भएको पाइन्छ ।

तालिका 3-3: सरसफाइ र स्वच्छताको सेवा स्तर

क्र.सं	सेवा स्तर	घरधुरी	जनसङ्ख्या	निजी चर्पीको सङ्ख्या	हात धुने सुविधा भएका घरधुरीको सङ्ख्या	साबुन सहितको हात धुने सुविधा भएका घरधुरीको सङ्ख्या	अपाइंग-मैत्री चर्पीको सङ्ख्या	पानी सहितको चर्पी भएका घरधुरीको सङ्ख्या
१	सुरक्षित व्यवस्थापन गरिएको	४८१	२४३३	४८२	४८२	४८२	७५	४८२
२	आधारभूत	४८४२	२३६८२	४८५९	१६५	२३१	१३७	१४७

क्र.सं	सेवा स्तर	घरधुरी	जनसङ्ख्या	निजि चर्पीको सङ्ख्या	हात धुने सुविधा भएका घरधुरीको सङ्ख्या	साबुन सहितको हात धुने सुविधा भएका घरधुरीको सङ्ख्या	अपाइंग-मैत्री चर्पीको सङ्ख्या	पानी सहितको चर्पी भएका घरधुरीको सङ्ख्या
३	सीमित	३५	४११	०	६	७	३	६
४	सुधार नभएको	४	१५	४	०	०	२	०
५	चर्पी नभएको	२२३५	९१८७	०	५८	७४	१	५४
	जम्मा	७६५७	३५७२८	५३४५	७११	७९४	२१८	६८९

३.४. संस्थाहरूमा कभेरेज र समुच्च सेवा स्तर

गाउँपालिका भित्रका संस्थाहरूमा खासस्वको अवस्था, JMP (Joint Monitoring Programme) को खासस्व क्षेत्रगत परिभाषामा आधारित रहि सङ्ख्याको हिसाबले प्रस्तुत गरिएको छ। सेवाको स्तरहरू बर्गिकरण पनि JMP कै सूचकमा आधारित रहि उन्नत, आधारभूत, सीमित र सेवा नभएको भनि गरिएको छ।

यसको विस्तृत टिपोट (Name of the Note)

<http://nWASH.mows.gov.np/dashboard> मा हेर्न सकिन्छ।

तालिका ३-४: संस्थाहरूमा कभेरेज र सेवा स्तर

खासस्व सेवा	विद्यालय					स्वास्थ्य संस्था					सार्वजनिक स्थल				
	उन्नत	आधार भूत	सीमित	नभएको	जम्मा	उन्नत	आधार भूत	सीमित	नभएको	जम्मा	उन्नत	आधार भूत	सीमित	नभएको	जम्मा
खानेपानी	०	३२	५	०	३७	०	०	६	०	६	०	०	०	०	०
सरसफाई	०	२६	२	९	३७	०	०	६	०	६	०	०	०	०	०
स्वच्छता	०	०	१९	१८	३७	०	०	६	०	६	०	०	०	०	०
वातावरणीय सफाई	०	०	०	०	०	०	१	५	०	६	०	०	०	०	०

३.५. विद्यालयमा खासस्व सुविधाहरू

गढी गाउँपालिका अन्तर्गत कुल ३७ वटा सामुदायिक तथा तथा निजि विद्यालयहरू संचालनमा छन्। त्यसमध्ये २ वटा अलगौ बाल विकास केन्द्र, २५ वटा आधारभूत तहको विद्यालय र १० वटा माध्यमिक तहको विद्यालय स्तरका शैक्षिक संस्थाहरू छन्। सबै शैक्षिक संस्थाहरूमा गरि कुल ९२८८ बिध्यार्थीहरू अध्ययनरत छन्। यी सम्पूर्ण विद्यालयहरूमा खानेपानी तथा सरसफाईको सुविधा को सर्वेक्षण NWASH मोबाइल एप्स बाट गरिएको थियो। सर्वेक्षणबाट प्राप्त तथ्याङ्कहरूको विस्तृत विवरण तलका तालिकाहरूमा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका ३-५: शैक्षिक संस्थामा सुधारिएको खानेपानी प्रणाली

क्र. सं.	खानेपानी प्रणाली	विद्यालय सङ्ख्या	विद्यार्थी सङ्ख्या
१	सुधारिएको	३४	८५६५
२	सुधार नभएको	३	७२३
३	जम्मा	३७	९२८८

तलको तालिकामा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सेवाहरूको विभिन्न सेवा स्तरमा विद्यालयको सङ्ख्या र लाभान्वित विद्यार्थीको सङ्ख्या दिइएको छ।

तालिका ३-६: शैक्षिक संस्थाको सेवा स्तर

क्र. सं.	सेवा स्तर	खानेपानी		सरसफाइ		स्वच्छता	
		विद्यालय सङ्ख्या	विद्यार्थी सङ्ख्या	विद्यालय सङ्ख्या	विद्यार्थी सङ्ख्या	विद्यालय सङ्ख्या	विद्यार्थी सङ्ख्या
१	सेवा नभएको	०	०	९	११९५	१८	३११३
२	आधारभूत	५	१६४२	२	१०९	१९	६१७५
३	सीमित	३२	७६४६	२६	७९८४	०	०
४	उन्नत	०	०	०	०	०	०
५	जम्मा	३७	९२८८	३७	९२८८	३७	९२८८

तलको तालिकाले विद्यालयमा छात्रा र छात्रहरूको लागि चर्पीको सङ्ख्या, अपाङ्ग-मैत्रीका साथै महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापन सुविधाहरू भएको चर्पीहरूको सङ्ख्या समेत देखाउँछ।

तालिका ३-७: शैक्षिक संस्थाको चर्पीको सेवा स्तर

क्र. सं.	सेवा स्तर	चर्पीको सङ्ख्या			
		छात्रा	छात्र	अपाङ्ग-मैत्री	मस्वव्य सुविधा
१	सेवा नभएको	०	०	०	०
२	आधारभूत	०	०	०	०
३	सीमित	२९	३५	०	०
४	उन्नत	०	०	०	०
५	जम्मा	२९	३५	०	०

गढी गाउँपालिका अन्तर्गत रहेका ३७ वाटै विद्यालयहरूमा शौचालयको सुविधा रहेको पाइन्छ र ती सबै विद्यालयहरूमा छात्राहरूका लागि छुटै शौचालयको व्यवस्था रहेको छ।

विद्यार्थीहरू विद्यालयमा फिल्टर अथवा कुनै पनि प्रकारकाले प्रशोधन नगरेको पानी पिउने गरिएको छ। विद्यालयमा प्रत्येक शुक्रबार विद्यालय सफा गर्ने गरिन्छ। यसरी सफा गर्दा आएका फोहोरहरूलाई खाल्डोमा राखेर बाल्ने गरिएको छ। विद्यालयमा महिनावारी हुँदा प्रयोग गरेका प्याडहरूको व्यवस्थापन गर्न कुनै प्रकारको व्यवस्था गरिएको छैन। विद्यालयमा शिक्षकहरूबाट खासस्व फोकल व्यक्तिको व्यवस्था गरिएको छ। विद्यार्थीहरूमा साबुन पानीले हातधुने चरण, महिनावारी व्यवस्थापन तथा पानी शुद्धीकरण बारेमा जानकारी रहेको छ। (बाल/ युवा लक्षित समुह छलफल बाट प्राप्त जानकारी)

३.६. स्वास्थ्य संस्थामा खासस्व सुविधाहरू

गाउँपालिका भित्रका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा रहेका खासस्व सेवा तथा सुविधाहरूको लेखाजोखा गर्ने क्रममा ‘उन्नत स्तरको’ खासस्व सेवाको निर्धारित परिभाषा सहित लेखाजोखा गरिएको छैन। त्यसैले ‘आधारभूत सेवा’ स्तरको स्वास्थ्य संस्थाहरूको सङ्ख्यालाई नै उन्नत स्तरको सेवा पनि भएको स्वास्थ्य संस्थामा समावेश गर्न सकिने छ। तलको तालिकाले गढी गाउँपालिकाको स्वास्थ्य संस्थाको सङ्ख्या र जनसङ्ख्या

(विरामी र कर्मचारी) को लागि विभिन्न स्तरको सेवा र खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता र ठोस फोहोर व्यवस्थापनको सुविधाहरू देखाउँछ ।

तालिका 3-8: स्वास्थ्य संस्थाको सेवा स्तर

क्र. सं.	सेवा स्तर	खानेपानी		सरसफाइ		स्वच्छता		ठोस फोहोर व्यवस्थापन	
		स्वास्थ्य संस्थाको सङ्ख्या	जन सङ्ख्या						
१	सेवा नभएको	०	०	०	०	०	०	३	१२२
२	आधारभूत	६	२७९	६	२७९	६	२७९	०	०
३	सीमित	०	०	०	०	०	०	३	१५७
४	उच्चत	०	०	०	०	०	०	०	०
५	जम्मा	६	२७९	६	२७९	६	२७९	६	२७९

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र भएका सबै ६ वटा संस्थाहरूमा आधारभूतस्तरको खानेपानी सुविधा उपलब्ध छ ।

३.६.१ स्वास्थ्य संस्थामा सरसफाइ

यस गाउँपालिकामा भएका ६ वटा स्वास्थ संस्थाहरूमा रहेका शौचालयहरूको तथ्याङ्क तलको तालिकामा देखाइएको छ । सबै स्वास्थ संस्थाहरूमा महिला र पुरुषहरूको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालायको व्यवस्था रहेको र सबै गरि १ वटा शौचालयहरू महिलाको लागि महिनावारि स्वच्छता व्यवस्थापन-योग्य रहेको देखिन्छ । त्यसै गरि १ वटा शौचालयहरू अपाङ्ग मैत्री रहेको पाइयो ।

३.६.२. स्वास्थ्य संस्थामा ठोस फोहोर व्यवस्थापन

६ वटा स्वास्थ संस्था मध्ये ६ स्वास्थ संस्थामा ठोस फोहोरको सुरक्षित संकलन गर्न बकेटहरूको लेबलिङ्गसहित व्यवस्था गरिएको छ भने ४ वटा स्वास्थ संस्थामा धारिलो र सङ्क्रामक फोहोर छुट्ट्याइ बिसर्जन गर्ने गरिएको छ । १ वटा स्वास्थ संस्थामा महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापनको लागि इन्सिनेरेटर सहितको उपलब्धता रहेको छ भने २ वटा स्वास्थ संस्थामा सालनाल (प्लेसेन्टा) बिसर्जन गर्ने (फाल्ने) खाल्डोको समेत उपलब्धता देखिन्छ । विस्तृत विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ । स्वास्थ्य संस्थाहरूमा वातावरणीय सरसफाइ सम्बन्धि अद्ययन गर्दा १ स्वास्थ संस्थाको वातावरणीय सरसफाइको लागि प्रोटोकल भएको र त्यसका निम्ति कर्मचारि परिचालान गरिएको पाइयो ।

तालिका 3-9: स्वास्थ्य संस्थाको अवस्था

क्र. सं.	सेवा स्तर	सङ्ख्या
स्वास्थ्य संस्थामा खानेपानी सेवा		
१	पर्याप्त खानेपानी भएका स्वास्थ संस्थाको सङ्ख्या	४
२	सुरक्षित पानी भएका स्वास्थ संस्थाको सङ्ख्या	५
स्वास्थ्य संस्थामा सरसफाइ		
१	पुरुषको लागि प्रयोग-योग्य शौचालय	३
२	महिलाको लागि प्रयोग-योग्य शौचालय	५

क्र. सं.	सेवा स्तर	सङ्ख्या
३	महिलाको लागि महिनावारि स्वच्छता व्यवस्थापन-योग्य शौचालय	१
४	अपाइंग-मैत्री शौचालय	१
स्वास्थ्य संस्थामा स्वच्छता		
१	साबुन सहितको हात धुने सुविधा भएका स्वास्थ्य संस्था	४
२	अल्कोहलमा आधारित हात सफा गर्ने सुविधा भएका स्वास्थ्य संस्था	०
३	प्रयोग-योग्य हात धुने सुविधा भएका स्वास्थ्य संस्था	५
स्वास्थ्य संस्थामा ठोस फोहोर व्यवस्थापन		
१	फोहोर फल्ने भाँडो	६
२	धारिलो र सङ्क्रामक फोहोर छुट्टाइएको र विसर्जन गरेको	४
३	महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापनको लागि इन्सिनेरेटर सहितको उपलब्धता	१
४	खतरनाक फोहोरको लागि इन्सिनेरेटर सहितको उपलब्धता	२
५	प्लेसेन्टा फाल्ने खाल्डोको उपलब्धता	२
स्वास्थ्य संस्थाहरूमा वातावरणीय सरसफाइ		
१	वातावरणीय सरसफाइको लागि प्रोटोकल भएको	१
२	वातावरणीय सरसफाइको लागि कर्मचारी भएको	६

३.७. सार्वजनिक स्थलमा खासस्व सुविधाहरू

यस गाउँपालिका भित्र जम्मा २ सार्वजनिक शौचालयहरू छन् तर ती सार्वजनिक शौचालयहरूको संचालन, मर्मत संभार र व्यवस्थापन एउटा चुनौतीको रूपमा रहेको छ। १ वटा शौचालयहरूमा हात धुने र पर्यास पानीको उपलब्धता रहेको छ। नरभासामा सञ्चालित सार्वजनिक शौचाललाई ठूलो मर्मत गर्नु आवश्यक छ भने मधेली चोकमा सार्वजनिक शौचाललाई साधारण मर्मत गर्नु आवश्यक छ। यि दुवै शौचालयहरूमा महिला शौचालायहरू २ वटा छन्। साथै १७ सार्वजनिक शौचालयहरू विभिन्न स्थानमा निर्माणिका लागि प्रस्ताव गरिएको छ। गाउँपालिका भित्रका सार्वजनिक शौचालयहरूको सरसफाइ सुविधाहरूको अवस्था सम्बन्धि विवरण तलका तालिकाहरूमा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका 3-10: सार्वजनिक स्थलमा खासस्वको अवस्था

क्र. सं.	सेवा स्तर	सङ्ख्या
सार्वजनिक स्थानहरूमा खानेपानी		
१	हात धुने र शौचालयका सुविधाहरूमा पर्यास पानीको उपलब्धता	१
सार्वजनिक स्थानहरूमा सरसफाइ		
१	महिला शौचालय भएको	२
२	कम्तीमा एउटा शौचालय अपाइंग-मैत्री भएको	०
३	कम्तीमा एउटा शौचालय बाल-मैत्री भएको	०
सार्वजनिक स्थानहरूमा पहुँच		
१	सबैको पहुँच	०
२	बालबालिकाको लागि पहुँच भएको	०
३	अपाइंग-मैत्री भएको	०
४	बाल-मैत्री र अपाइंग-मैत्री भएको	०
सार्वजनिक स्थानहरूमा स्वच्छता		
१	हात धुने सुविधाहरू भएको	०
२	साबुन सहितको हात धुने सुविधाहरू भएको	०

३.८. पूर्ण सरसफाइ उन्मुख गरिएका क्रियाकलाप र मौजुदा अवस्था

गढी गाउँगाउँपालिका खुला दिसा मुक्त घोषणा पश्चात पूर्ण सरसफाइ उन्मुख दिशामा अगाडी बढेको

गाउँपालिका हो । यस पालिकामा पालिका स्तरिय खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छता को निर्मिति समन्वय समिति गठन भएको छ । गाउँपालिकाले Plan International Nepal र Community for Social Development Center (CSDC) सँगको सहकार्यमा पूर्ण सरसफाइका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्दै आएको छ । पूर्ण सरसफाइको लागि रणनितिक योजना तयार गरिएको र सोहिं अनुरुप कार्यक्रम अगाडी बढि रहेको छ । समग्रमा पूर्ण सरसफाइ उन्मुखताको अवस्था तल तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

पूर्ण सरसफाइका सूचक र गाउँपालिकाको विद्यमान अवस्था

क्र. सं.	पूर्ण सरसफाइका सूचकहरु	विद्यमान अवस्था
१	<ul style="list-style-type: none"> • योजना तर्जुमा तथा व्यवस्थापन • समन्वय समिति सकृद भएको • खासस्व योजना (खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना तयार भएका) • क्षमता विकासका लागि तालिमहरु सञ्चालन गरिएको 	<ul style="list-style-type: none"> • गाउँपालिका स्तरिय खासस्व समन्वय समिति गठन छ । • खासस्व योजना (खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना तयार हुने क्रममा रहेको छ । • क्षमता विकासका लागि खानेपानी र सरसफाइ तालिमहरु खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समितिलाई पूर्ण सरसफाइ तथा लैडिंगक रूपान्तरण तथा खानेपानी सरसफाइ सम्बन्धित तालिम सञ्चालन गरिएको
२	<ul style="list-style-type: none"> चर्पीको समुचित प्रयोगको अवस्था • प्रत्येक घरधुरी, संघसंस्था र आवश्यकता सार्वजनिक स्थानहरुमा चर्पी निर्माण भइ प्रयोग भएको • सावुन पानीको सुविधा सहितको सुरक्षित र सफा चर्पी रहेको • खुला ठाउँमा दिसा नभेटिएको • संघसंस्था र सार्वजनिक शौचालयहरु प्रयोगकर्ता मैत्री भएको 	<ul style="list-style-type: none"> • ७३.०९ प्रतिशत घरधुरीमा, प्रतिशत विद्यालयहरुमा, १०० प्रतिशत स्वास्थ संस्थाहरुमा चर्पी प्रयोग भइरहेको; २ वटा स्थानहरुमा सार्वजनिक शौचालय प्रयोगमा रहेको छ । • ९.२६ प्रतिशत घरधुरीमा, ५४.०५ प्रतिशत विद्यालयहरुमा, ५.२६ प्रतिशत सार्वजनिक शौचालयहरुमा, ८३.३३ प्रतिशत स्वास्थ संस्थाहरुका शौचालयहरुमा हातधुने सुविधा उपलब्ध छ । • शौचालय भएका स्वास्थ संस्थाहरु मध्ये १ लैडिंगकमैत्री / १ अपाइंगमैत्री; सार्वजनिक शौचालयहरु रहेको । विद्यालय तथा सार्वजनिक शौचालयहरु अपांगतामैत्री तथा लैडिंगकमैत्री छैन ।
३	<ul style="list-style-type: none"> व्यक्तिगत सरसफाइ • प्रत्येक घरले उपयुक्त स्थानमा सावुन पानी सहितको हात धुने स्थान बनाएको 	<ul style="list-style-type: none"> • १०.३४ प्रतिशत घरधुरीमा सावुनपानीसहितको हात धुने सुविधा रहेको

क्र. सं.	पूर्ण सरसफाइका सूचकहरू	विद्यमान अवस्था
	<ul style="list-style-type: none"> घर, विद्यालय, स्वास्थ संस्था, सार्वजनिक कार्यालयहरुमा सावुन पानीले हात धुने सुविधा छ। घर, विद्यालय, स्वास्थ संस्था, सार्वजनिक कार्यालयहरुमा सावुन पानीले हात धुने, महिनवारी व्यवस्थापन लगायतका व्यक्तिगत सरसफाइ सम्बन्धि ज्ञान र अभ्यास भएको व्यक्तिगत सरसफाइमा ध्यान पुर्याएको 	<ul style="list-style-type: none"> ५६.७६ प्रतिशत विद्यालय, ६६.६७ प्रतिशत स्वास्थ संस्था सार्वजनिक शैचालयमा सावुन सहितको हात धुने सुविधा रहेको छ। सार्वजनिक शैचालयमा सावुन सहितको हात धुने सुविधा छैन।
४	<p>सुरक्षित पानीमा पहुँच तथा प्रयोग</p> <ul style="list-style-type: none"> आधारभूत स्तरको पानीमा सबैको पहुँच भएको खानेपानी प्रणालीबाट सुरक्षित खानेपानी नभएको अवस्थामा घरायसी, विद्यालय, संघसंस्थामा पानीको शुद्धीकरणका कुनै एक विधिको प्रयोग गरेर मात्र पानी पिउने गरेको घरेलु पानी शुद्धीकरणका आवश्यक सामग्रीहरू स्थानीय बजारमा उपलब्ध भएका 	<ul style="list-style-type: none"> कुनै पनि घरधुरीमा पाइप प्रणालीबाट खानेपानी पुगेको छैन। खानेपानीमाको शुद्धीकरण गर्ने सम्बन्धमा घरायसि तहमा ३.३३ घरधुरीले सँझै शुद्धीकरण गर्ने गरेको, ६.७५ प्रतिशत घरधुरीले कहिलेकाहिँ गर्ने गरेका छन्। खानेपानीमाको शुद्धीकरण गर्ने सम्बन्धमा विद्यालय तहमा ८.११ प्रतिशत विद्यालयहरूले शुद्धीकरण गर्ने गरेको, २.७ प्रतिशत विद्यालयहरूले कहिलेकाहिँ गर्ने गरेको। खानेपानीमाको शुद्धीकरणका सम्बन्धमा स्वास्थ संस्थाहरुको तहमा ६६.६७ प्रतिशत स्वास्थ संस्थाहरुले शुद्धीकरण गर्ने गरेको, १६.६७ प्रतिशत स्वास्थ
५	<p>स्वच्छ र सुरक्षित खानाको प्रयोग</p> <ul style="list-style-type: none"> घरको भान्सा, होटल तथा रेष्टरेन्टहरू सफा रहेको र वासी तथा सडेगलेको खाना नखाने / नबेच्ने खाना पकाउने र खाने भाँडा सफा हुनुका साथै खानेकुरा / पिउने पानी छोपेर राखेको फलफुल तथा खानेकुराहरू राम्रोसंग सफा गरेर एवं पकाएर, तताएर खाने खुवाउने गरेको सुरक्षित खानाको लागि कार्यदलगठन गरि कम्तीमा चौमासिक रूपमा अनुगमन हुने गरेको 	<ul style="list-style-type: none"> यी सुचकहरुमा खासस्व योजना प्रकृयाको क्रममा सूचना नलिइएको; छुट्टै अद्ध्ययन गरि सूचना लिनु पर्ने।
६	घरायसि एवं संस्थागत सरसफाइ	<ul style="list-style-type: none"> घरायसी तहमा निस्किने ठोस

क्र. सं.	पूर्ण सरसफाइका सूचकहरु	विद्यमान अवस्था
	<ul style="list-style-type: none"> • घर, विद्यालय, संघसंस्था भित्र तथा बाहिर सफा रहेको • विद्यालय, संघसंस्था तथा सार्वजनिक शैचालयहरुमा महिनावारीमा प्रयोग गरिएका स्यानिटरि प्याड वा अन्य साधनहरुको सफाइ एवं विसर्जन गर्ने वैज्ञानिक व्यवस्था भएको • घर, आँगन एवं विद्यालय, संघसंस्थाबाट निस्कने फोहोरलाई कुहिने र नकुहिने बर्गिकरण गरी ती फोहोरको समुचित व्यवस्थापन गरेको • घर, आँगन एवं विद्यालय, संघसंस्थाबाट निस्कने फोहोर पानीको सुरक्षित निस्कासन भएको • अस्पताल, उद्योग, कालकारखानाबाट निस्केको फोहोरको सुरक्षित संकलन, निस्कासन तथा विसर्जन सोही संस्थाले गर्ने गरेको • उपयुक्त तरिकाले पशुपंक्षीको गोठ तथा खोर / मलमूत्र व्यवस्थापन गर्ने गरेको • भान्सा कोठामा हावा ओहोरदोहोर हुने उचित व्यवस्था तथा ध्रुवाँ रहित चुल्होको प्रयोग भएको 	<ul style="list-style-type: none"> फोहोरहरुको व्यवस्थापनग प्राय घराधुरिस्तारमा नै गर्ने गरेगरेको देखिन्छ / फोहोर व्यवस्थापनका लागि वैज्ञानिक व्यवस्था छैन । • घर, आँगन एवं विद्यालय, संघसंस्थाबाट निस्कने फोहोरपानीको सुरक्षित निस्कासनको व्यवस्थापन हुन सकेको छैन । • अस्पताल, उद्योग, कलकारखानाबाट निस्केको फोहोरको सुरक्षित संकलन, निस्कासन तथा विसर्जन सोही संस्थाले गर्ने गरेका छैन । • गोठ सुधारका कार्यक्रम परम्परागत तवरले गर्ने गरेका छन्
७	<p>वातावरणिय सरसफाई</p> <ul style="list-style-type: none"> • गाउँ टोल, गाउँ एवं चौतारा आदी सार्वजनिक स्थानहरुको सरसफाइको लागि सरसफाइ समिति गठन भएको] • घरायसी तथा संस्थागत तहमा ठोस तथा तरल फोहोर व्यवस्थापनको आवश्यकता अनुसार उपयुक्त प्रविधिको प्रयोग भएको • मानव मलमूत्रको व्यवस्थापनका हकमा व्यवस्थित सेप्टिक ट्याङ्कीमा जोडिएको, पक्की वाटरसिल चर्पी लगायत अन्य उपयुक्त प्रविधिको प्रयोग भएको • गाउँवा नगरोन्मुख क्षेत्रमा ठोस फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि स्यानिटरी ल्यान्डफिल साइटको पहिचान गरी निर्माणको योजना तर्जुमा भएको व्यवस्थित ढलप्रणाली (मानव मलमूत्र फोहोर व्यवस्थापन वा वैज्ञानिक फोहोर पानीको प्रशोधन प्रणाली योजना तर्जुमा 	<ul style="list-style-type: none"> • ठोस तथा तरल फोहोर व्यवस्थापनको लागि वैज्ञानिक तवरले ढल निकास तथा ल्यान्डफिल साइटको निर्माण गरिएको छैन

क्र. सं.	पूर्ण सरसफाईका सूचकहरू	विद्यमान अवस्था
	भएको	

३.९. खानेपानी तथा सरसफाईको मौजुदा प्रणाली तथा प्रविधि:

गढी गाउँपालिकामा कुनै पनि खानेपानी आयोजनाहरू सञ्चालनमा छैनन् । २ वटा खानेपानी आयोजनाहरू निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको छ । गढी गाउँपालिकाको ७६५७ घरधुरीमध्ये खासस्व योजना तयारीको क्रममा भएको सर्वेक्षण अनुसार घरायसी शौचालयको अवस्था तपसिल तालिका ३.११ देखाए वमोजिमको भेटियो । जसअनुसार २२७ घरधुरीहरूमा मात्र फ्लस शौचालय छन् भने ८११ घरधुरीहरूमा स्लाब सहितको खाल्डे शौचालय छन् । सर्वेक्षण अनुसार २२३५ घरधुरीमा शौचालय नै नभएको देखिन्छ । गाउँपालिकामा रहेका बिभिन्न प्रकारका प्रविधिहरूमा आधारित शौचालयहरूको अवस्था तलको तालिकामा देखिन्छ । शौचालयको विस्तृत विवरण अनुसूचीमा राखिएको छ ।

तालिका ३-११: गाउँपालिका स्थीत सरसफाईको अवस्था

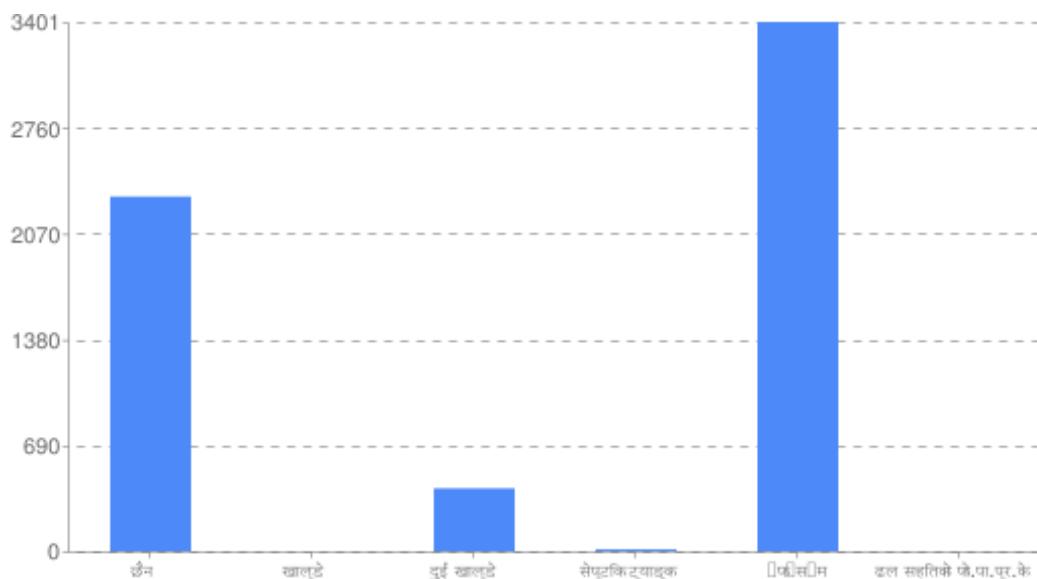
क्र. सं.	चर्पीको प्रकार	घरधुरी	%	जनसङ्ख्या	%
१	फ्लस	२२७	२.९६	१०९३	३.०६
२	पोअर फ्लस	४३६९	५७.०६	२१७९१	६०.९९
३	कम्पोस्टिङ	१०	०.१३	५७	०.१६
४	स्लाब सहितको खाल्डे चर्पी	८११	१०.५९	३५८०	१०.०२
५	तैरिएको चर्पी	३	०.०४	११	०.०३
६	बाल्टिन	२	०.०३	७	०.०२
७	छैन	२२३५	२९.१९	९१८९	२५.७२
	जम्मा	७६५७	१००	३५७२८	१००

यस गढी गाउँपालिका रहेका घरायसी शौचालयहरूबाट निस्कने मानव मलमूत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन गर्ने सन्दर्भमा ३४२९ घरधुरीले व्यवस्थित मानव मालमूत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन (Fecal Sludge Management- FSM) का तरिका अपनाएको पाइयो । त्यसै गरी सेप्टिक ट्याङ्क भएको शौचालय १२ घरधुरीमा र दुई खाल्डे शौचालय रहेको ४०३ घरधुरी पाइयो ।

तालिका ३-१२: मानव मल-मूत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन विकल्पहरू

क्र. सं.	चर्पीको प्रकार	घरधुरी	जनसङ्ख्या
१	छैन	२२३५	९१८७
२	खाल्डे	०	०
३	दुई खाल्डे	४०३	२०४३
४	सेप्टिक ट्याङ्क	१२	६८
५	एफएसएम	३४२९	१६८५०
६	ढल सहितको फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्र	०	०
७	खुल्ला ठाउँ	१५७८	७५८०
८	जम्मा	७६५७	३५७२८

मानव मल-मुत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन विकल्पहरू

चित्र 3-2: मानव मल-मूत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन विकल्पहरू

३.१०. मौजूदा प्रणालीको संचारूपना र दिगोपनाको अवस्था

गाउँपालिका र प्रणालीहरूको विस्तृत सुचारूपना र दिगोपना प्रतिवेदनको लागि र स्कोरिङ प्रणालीलाई राम्रोसँग बुझ्नको लागि कृपया तलका दुई प्रतिवेदनहरू <http://nWASH.mows.gov.np/documents> वेब पेजमा हेर्नहोस् ।

- खानेपानी प्रणाली सुचारूपना र दिगोपनाको लागि M&E खाका
  - गढी गाउँपालिकामा खासस्व सेवाहरूको सुचारूपता र दिगोपनाको अवस्था

३.१०.१. खानेपानीको मर्मत अवस्था

गढी गाउँपालिकामा कूनै पनि खानेपानी आयोजनाहरु सञ्चालनमा छैनन् ।

३.१०. २. सरसफाइको मर्मत अवस्था

गढी गाउँपालिकामा सरसफाइ तथा प्रशोधन केन्द्र छैन ।

३.११. उपभोक्ता समितिको संस्थागत व्यवस्थापन र दीगोपनाको अवस्था

उपभोक्ता समितिको मुख्य जिम्मेवारीमा प्रणालीहरूको नियमित संचालन, कार्यालय सञ्चालन, मर्मत सम्भार, खानेपानीको महसुल निर्धारण र सङ्कलन, स्रोतहरूको खोजी र परिचालन, सेवाको गुणस्तर नियमन तथा खानेपानीको गुणस्तर नियमन समावेश गरिएको छ । गढी गाउँपालिकामा निर्माणाधिन खानेपानी परियोजनाहरू उपभोक्ता समितिहरू मार्फत भइ रहेका छ ।

३.१२. सम्पत्तिको स्वामित्व

तलको तालिकाले गाउँपालिकाभित्र खासस्व अवयवहरूको कूल मूल्य देखाउँछ । ती अवयवहरूको मूल्य वर्तमान लागतमा आधारित भइ गणना गरिएको छ । मर्मत आवश्यकताका सबै शर्तहरू सम्बोधन गरिएको छ र वास्तविक सम्पत्ति मूल्यबाट सोही अनुसार घटाइएको छ । यसले सन् २०२२ को खुद सम्पत्ति मान प्रतिनिधित्व गर्दछ ।

तालिका 3-13: खासस्व अवयवहरूको कुल मूल्य

क्र.सं.	अवयवहरू	सम्पत्तिको मूल्य (नि. रु)
१	खानेपानी प्रणालीहरू	०
२	ठ्यूवबेलहरू	४२१४१२८१
३	घरायसी चर्पीहरू	१३४१२८०००
४	सरसफाई सुविधाहरू	०
५	विद्यालयमा खासस्व	३९१३७५००
६	स्वास्थ्य संस्थामा खासस्व	११९८५०००
७	सार्वजनिक स्थलमा खासस्व	१२०००००
	जम्मा सम्पत्ति मूल्य	६०,७९,७२,६२६. ००

३.१३. खासस्वमा लगानी (Financing)

गढी गाउँपालिकाको खासस्व क्षेत्रमा हालको लगानीको अवस्था हेर्दा कुल पुँजीगत खर्चमध्ये ३% मात्र देखिन्छ।

तालिका 3-14: खासस्वमा लगानीको आवश्यकता

क्र.सं.	अवयवहरू	पहिलो वषमा जम्मा लगानी	%
१	खानेपानी प्रणालीहरू	४९८४६३६५७	७९.२३
२	सरसफाई र स्वच्छता	९४२३१६०५	१४.९८
३	संस्थाहरूमा खासस्व (विद्यालय)	१४३७७००७	२.२९
४	संस्थाहरूमा खासस्व (स्वास्थ्य संस्था)	३४११८५६	०.५४
५	सार्वजनिक स्थानहरूमा खासस्व (सार्वजनिक शौचालय)	१४१३३१००	२.२५
६	अन्य क्रियाकलापहरू	४५१६०००	०.७२
७	जम्मा	६२,९१,३३,२२५	१००.००

३.१४. खासस्व क्षेत्रका चुनौतीहरू र अन्तर (Gap)

३.१४.१. खानेपानी

गाउँपालिकाको खासस्व क्षेत्रको समग्र बर्तमान अवस्था र राष्ट्रले सन् २०३० सम्म खासस्व क्षेत्रमा प्राप्त गर्न राखेको लक्ष्यका आधारमा गढी गाउँपालिकाको चुनौती र अन्तर (Gap) निम्नअनुसार रहेको पाइयो।

- पाइप प्रणालीबाट खानेपानी वितरण भएको छैन।
- खानेपानी ठ्यूबेल ९१.२८ प्रतिशत घरधुरीमा मात्र पुगेको छ।
- ठ्यूबेलको पानी परिक्षण गर्ने गरेको छैन। (लक्षित समुह छलफल)
- खानेपानी प्रशोधन गर्ने वीथिबारेमा जानकारी भए पनि प्रशोधन गरेर खाने घरधुरी न्यून रहेको छ। (लक्षित समुह छलफल)
- खानेपानी व्यवस्थापन गर्ने जिम्मेवारी महिला मात्र रहेको छ। तर नयाँ ठ्यूबेल जडान गर्दा घरमा छलफल भए पनि निर्णय पूरुषहरूबाट हुने गरेको छ। (लक्षित समुह छलफल तथा लैंडिंगगता र खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता अनुगमन अध्ययन)

- खानेपानी तथा सरसफाई लगायत विकास निर्माणका बैठकहरूमा पूरुषहरूको सहभागिता रहने गरेको छ। महिलाहरूको उपस्थिति भए पनि निर्णय प्रक्रियामा सहभागिता न्यून रहेको अवस्था छ। (लैंडिंगगता र खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता अनुगमन अध्ययन)

३.१४.२. सरसफाइ

सरसफाइको समग्र अवस्था, राष्ट्रिय लक्ष्य र सो का निम्नि चुनौतीहरू निम्नअनुसार छन्।

- २९.१९ प्रतिशत घरधुरीमा चर्पी निर्माण भएको छैन। चर्पीहरूको निर्माणमा आधारभूत सरसफाइ सेवाहरूको मापदण्ड पुरा गरिएको छैन, र ती चर्पीहरू सफा गर्न सकिने तवरले निर्माण भएका छैनन्। यसले फोहोरको सुरक्षित विसर्जन गर्ने अवस्थालाई पुरा गर्न कठीन हुन्छ।
- गाउँपालिकामा प्रभावकारी सरसफाइका निम्नि विभिन्न भौगोलिक क्षेत्रहरूको लागि उपयुक्त हुने किसिमको सरसफाइ चरणहरू पार गर्ने आवस्यक सेवा तथा सुविधाहरूको स्तर सुधार गर्न प्रविधिको विकल्पहरूमा चेतनाको अभाव छ।
- सरसफाइ सेवा चक्रका विभिन्न चरणहरूमा सहयोग गर्ने भूमिकामा निजी क्षेत्रको सीमित क्षमता रहेको; उपयुक्त पूर्वाधार निर्माण, खाडल सफा तथा खाली गर्ने र यातायात सेवा लगायतमा क्षमताको कमी रहेको छ। गाउँपालिका क्षेत्रमा चर्पी खाल्डो सफा गर्ने सेवा प्रदायक छैन। बाहिरी गाउँपालिका तथा बजार क्षेत्रबाट सेवा प्रदायकहरू बोलाएर सेवा लिने गरेको छ। (लक्षित समुह छलफल)
- दिसाजन्य फाहोर पदार्थहरू खाल्डो खनेर पुर्ने वा नहर, खोला र खेतबारीमा फाल्ने गरिएको छ। साथै बाहिरी क्षेत्रबाट पनि संकलन गरेर ल्याएका दिसाहरू टैकरले गाउँका खोला तथा नहरमा फाल्ने गरिएको छ। (लक्षित समुह छलफल)
- सरसफाइको लागि पर्याप्त योजना नरहेको जुन जनसंख्या बृद्धि, मानव बस्तीको विस्तार र व्यावसायिक प्रतिष्ठानको मागसँग मेल खादैन र मिल्दैन। मानव मल-मुत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापनको लागि संस्थागत व्यवस्था गर्ने क्षमता पनि कमजोर देखिन्छ।
- ९१.८४ प्रतिशत घरपरिवारले मात्र पानी र साबुन सहितको हात धुने सुविधाहरूसँग सरसफाइ सुविधाहरू सुधार गरेको पाइयो।
- स्थानीय तहबाट ठोस फाहोर संकलनको व्यवस्था नभएको तथा प्लास्टिक तथा अन्य ठोस फोहोरहरू जलाउने र नहरहरूमा फाल्ने गरेको छ। (लक्षित समुह छलफल)
- घरायसी सरसफाइमा पूरुषहरूको सहभागिता न्यून तथा यो महिलाहरूको जिम्मेवारी हो भन्ने धारणा रहेको अवस्था छ। (लैंडिंगगता र खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता अनुगमन अध्ययन)

३.१४.३. संस्थागत खासस्व

गाउँपालिका भित्रका संस्थागत खासस्व को वर्तमान अवस्था र चुनौती तथा ग्यापको स्थिति निम्नानुसार रहेको छ:

- केही विद्यालय र स्वास्थ्य संस्थाहरूमा आधारभूत स्तरको खानेपानी सेवाको पहुँचमा कमी छ।
- बिद्यार्थीहरूले प्रशोधन वा फिल्टर गरेर वितरण गर्ने व्यवस्थाको कमी रहेको छ। (लक्षित समुह छलफल)
- धेरै जसो विद्यालयहरूमा छात्रको लागि छुट्टै खासस्व कोठा र महिनावारी व्यवस्थापनको प्याडलाई सुरक्षित विसर्जन गर्नको लागि सुविधाहरूको कमी छ।
- प्रायः विद्यालयहरूमा सुचारू हात धुने सुविधाहरूको कमी छ।
- विद्यालय स्तरमा संकलन हुने फाहोरहरू संकलन गर्ने व्यवस्था नभएका कारण जलाउने गरिएको

छ। (लक्षित समुह छलफल)

३.१५. जलवायु परिवर्तनका असरहरू, विपद जोखिम व्यवस्थापन र चुनौतीहरू

गढी गाउँपालिकामा खासस्व योजना निर्माण क्रममा गरिएको अध्ययन तथा वडा स्तरमा गरिएको सहभागितात्मक छलफलबाट यस गाउँपालिका क्षेत्रको प्रमुख विपद जोखिमको रूपमा बाढी, डुबान, हावाहुरी, आगलागी, खडेरी, रोगको माहामारी आदि आएका थिए । खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छताका क्षेत्रमा त्यस्ता विपदहरूले गम्भीर असर गर्ने गरेका छन् । यस सम्बन्धि विवरणलाई विश्लेषण गर्दा बस्ती विस्तार आदीका कारण बाढी, डुबान र आगलागीका घटनाहरू वर्षेनी वढ्ने गरेको र यसबाट ठूलो मात्रामा धनजनको क्षति पुग्ने गरेको देखिन्छ । त्यसै गरि महामारी सम्बन्धि घटनाहरू विगतका वर्षहरूमा धेरथोर भइरहने गरे पनि गाउँपालिका खुला दिसामुक्त भइसकेको र यहाँका वासिन्दाहरको सफा र सुरक्षित खानेपानीमा पहुँच बृद्धि भइरहेको कारणबाट हाल त्यस्ता पानीजन्य महामारिमा कमि आएको छ । गाउँपालिकाले विपद सम्बन्धी पूर्वतयारी र विपद व्यवस्थापनको क्षेत्रमा ध्यान केन्द्रीत गरि सोका लागि विपद जोखिम व्यवस्थापन योजना तयार गरेका छ ।

यस गाउँपालिकामा पनि जलवायू परिवर्तनको असरहरू देखिन थालेको बताइन्छ । प्रमुख रूपमा खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा रहेको भूमीगत स्रोतको पानीको सतह र मात्रा घटेको, अतिवृष्टी र अनावृष्टी आदि कारणले बाढीका साथै खडेरी जस्ता समस्याहरू क्रमशः बढेका छन् । जलवायू अनुकूलनका लागि योजनाबद्ध तवरबाट गाउँपालिकामा जचेतनामुलक कार्यक्रमको शुरुवात भएको ।

३.१६. हालका सुविधाहरूको सूची

गाउँपालिका भित्र रहेका मौजुदा खासस्व सुविधाहरू छुट्टाछुट्टै सूची निम्न अनुसूचीहरूमा उल्लेख गरिएका छन् । अनुसूचीमा उल्लेख गरिएका सूचिहरूमा खानेपानीका मौजुदा आयोजनाहरूको नाम, स्थान, ती आयोजनाहरूले सेवा पुर्याएको जनसंख्या र ती आयोजनाहरूको बर्तमान अवस्था, निर्माण मिति आदी तथ्याङ्क हरू उपलब्ध छन् । त्यसै गरि सरसफाइ सम्बन्धि गतिविधि, कृयाकलाप र आयोजनाहरू, सार्वजनिक शैचालयहरू, तिनीहरूको बर्तमान अवस्था आदि सरसफाइ अनुसूचीमा उपलब्ध छन् । संस्थागत सरसफाइको अनुसूचिमा विध्यालय तथा स्वास्थ संस्थाहरूको शैचालय तथा अन्य सरसफाइ सेवा सुविधाहरूको बर्तमान अवस्थार मर्मत संभारको स्थिति बारेमा तथ्यांकहरू उपलब्ध छन् ।

सुविधाहरू	अनुसूची
खानेपानी आयोजनाहरू	Annex A
सरसफाइ संरचना, सेवा र सुविधाहरू (सार्वजनिक शैचालयहरू)	Annex B
शैक्षिक संस्था (विद्यालय आदि) का शैचालय तथा सरसफाइ सेवा	Annex C
स्वास्थ संस्थाहरूका शैचालय तथा सरसफाइ सेवा	Annex D
मानव मल-मुत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन गतिविधि र संरचनाहरू	Annex E
ठोस फोहोर व्यवस्थापन गतिविधि र संरचनाहरू	Annex F
फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्र सहितको ढल सञ्चाल	Annex G
लक्षित समुह छलफल	Annex H

परिच्छेद ४: योजना, प्रक्षेपण र लागत

यस खासस्व योजनाको प्रमुख लक्ष्य सन् २०३० भित्र गाउँपालिकाका सबै क्षेत्र र वासिन्दाहरूमा खानेपानी र सरसफाईको सुरक्षित र सहज उपलब्धताका निम्ति योजनाबद्ध मार्गदर्शन प्रदान गर्नु हो । यस गढी गाउँपालिकाले तयार पारेको यो खासस्व योजनाको सोच र परिलक्ष्य पनि सोहि अनुरूप तय गरिएको छ । यस खासस्व योजनाले गाउँपालिकामा बसोबास गर्ने हरेक नागरिकका लागि सुरक्षित, पर्यास, सर्वसुलभ, स्विकार्य र किफायति खानेपानी तथा सरसफाईका सेवाहरू मार्फत जनस्वास्थ र जीवनस्तरमा सुधार ल्याउनु रहेको छ । यस योजनाले गाउँपालिकामा पारदर्शि, प्रविधिमैत्री र उपभोक्ता मैत्री खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छताका कार्यक्रमहरू संचालन गरि सन् २०३० सम्ममा मध्यम तथा उच्च स्तरको खासस्व सेवा प्रदान गर्न सहयोग गर्नेछ ।

४.१. योजनाको सौच

“गढी गाउँपालिकाको नाउ, सुरक्षित खानेपानी, सफा स्वच्छ र स्वस्थ्य गाउँ”

४.२ योजनाको उद्देश्य

गढी गाउँपालिकाको खासस्व योजनाको उद्देश्य देहाय अनुसार रहेको छ ।

१. सबै घरधुरी तथा सार्वजनिक सँस्थाहरूमा सुरक्षित खानेपानी तथा सरसफाई सुविधा पुर्याउनु ।
२. दीगो व्यवस्थापन सहितको पूर्ण सरसफाई उन्मूख गाउँपालिका निर्माण गर्नु ।

४.३ योजनाको रणनीति

गढी गाउँपालिकाको खासस्व योजनाको रणनीति देहाय अनुसार रहेको छ ।

१. पैँहुचयुक्त खानेपानीको पूर्वधार विकास तथा विस्तार गर्ने ।
२. सुरक्षित खानेपानीको पैँहुच बढ्दि गर्ने पानी परिक्षणको व्यवस्था गरी सञ्चालन गर्ने ।
३. खानेपानीको प्रशोधन गरी प्रयोग गर्न स्थानोयस्तरमा संघ संस्थाहरूसँग सहकार्य गरी चेतनामूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने ।
४. ठोस तथा दिसाजन्य फोहोर व्यवस्थापनको लागि आवश्यक नीति, निर्देशिका तथा कार्यविधी तयार गरी कार्यन्वयन गर्ने ।
५. स्थानीय तथा जिल्ला स्थित संघसंस्थाहरको सहकार्यमा सरसफाई तथा स्वच्छता सम्बन्धी जनचेतनामूलका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने ।

४.४. योजनाहरूको पहिचान

गाउँपालिकामा खासस्व योजनाको लागि मोवाइल एप्समा आधारित योजना तर्जुमा औजार NWASH MIS को प्रयोग गरि तथ्यांक तथा सूचनाहरू संकलन गरिएको थियो । यो कम्पुटरमा आधारित ‘इनबिल्ट योजना तर्जुमा औजार’ ले गाउँपालिकाभरि सर्वेक्षण अवधिमा सर्वेक्षक वा गणकहरूले तथ्यांक संकलन गरि प्रविष्ट गरे अनुसार मौजुदा योजनाहरूको यथास्थिति र आउँदा वर्षहरूका लागि योजना तयार गर्दछ (१.५ हेर्नुहोस्) । १.५.२ मा वर्णन गरे अनुसार २० जुन २०२२ मा सरोकारवालाहरूको रणनीतिक योजना

तर्जुमा कार्यशाला सम्पन्न भएको थियो । यो कार्यशालाले निम्न कृयाकलापहरु निर्धारण गर्यो ।

- गाउँपालिकाको आवश्यकता अनुसार खासस्व आयोजनाहरूको प्राथमिकीकरण गरियो । जब खासस्व योजना तर्जुमा औजारमा प्राथमिकता तोकिन्छ, यसले स्वचालित रूपमा विस्तृत गतिविधिहरू र २०२२ देखि १० वर्षको सम्मको लागि यी गतिविधिहरू सम्पन्न गर्न वित्तीय आवश्यकता निर्धारण गर्दछ ।
- विद्यालय र सार्वजनिक स्थानहरूको हकमा आवश्यकता अनुसारको (Desired) सेवा स्तर (उन्नत वा आधारभूत) तय गरियो ।
- गाउँपालिकामा खासस्व क्षेत्रको निम्न विषयमा क्षमताको आकलन गरियो; क) महसुल र शुल्क ख) स्व-लगानी ग) कर घ) हस्तान्तरण

विस्तृत अध्ययनका लागि खासस्व योजना औजार (<http://nWASH.mows.gov.np/dashboard>) मा उपलब्ध छ ।

४.४.१. नयाँ खानेपानी आयोजनाहरूको पहिचान र प्राथमिकता निर्धारण

गाउँपालिकाको कार्यविधि अनुसार कासस्व अन्तर्गतका योजनाहरूलाई कार्यनवयन गरी सेवा सुविधाहरू बिस्तार गर्ने निति रहेको छ । समुदाय स्तरबाट माग भएका, लक्षित स्तरको खानेपानी सेवा पुर्याउन आवश्यक देखिएका र पहिचान भएका नयाँ खानेपानी आयोजनाहरूको दीर्घ सूचि (long-list) तयार गरि वडा र गाउँपालिका स्तरमा प्रस्तुत गरि प्राथमिकता निर्धारणको निर्धारित मापदण्डलाई पालन गरि सहभागितामूलक छलफलका आधारमा ती कार्वान्वयनमुखि आयोजनाहरूको प्राथमिकता कायम गरियो । प्राथमिकता निर्धारण सहित ती प्रस्तावित आयोजनाहरूलाई अति उच्च, उच्च, मध्यम र न्यून प्राथमिकता क्रम छुट्ट्याउनका लागि एक निश्चित सूचक र मापदण्ड सहितको मार्गदर्शन यहि खासस्व योजना तयारिको सिलसिलामा नै तयार गरिएको थियो । सोही मार्गदर्शनको आधारमा यी सबै खासस्व सेवा, सुविधा तथा संरचनाहरूको प्राथमिकता निर्धारण गरिएको थियो । प्राथमिकताका सूचकहरूमा विशेष गरि त्यसमा लाग्ने लागत, सेवा प्राप्त गर्ने जनसंख्याको विशेषता र गरिवि स्तर आदी रहेका छन् ।

यसरी कायम भएको आयोजनाहरूको प्राथमिकताको सारांश तल दिइएको छ । प्रत्येक आयोजनाको प्राथमिकताको विस्तृत सूचि अनुसूची Appendix B मा हेर्न सकिने छ । अनुसूचीमा भएका हरेक आयोजनाहरूको प्राथमिक विवरणहरू जस्तै ती आयोजनाहरूको प्रस्तावित नाम, प्रस्तावित स्थल, सेवाको किसिम, सम्भावित लाभान्वित जनसंख्या र मोटामोटी लागत पनि त्यसमा सर्न सकिन्छ ।

तालिका 4-1: आयोजनाहरूको प्राथमिकता

क्र.सं.	क्षेत्र	एकाइ	अति उच्च	उच्च	मध्यम	न्मूल	जम्मा
अ.	खानेपानी प्रणाली						
अ.१	हालका खानेपानी आयोजना	सङ्ख्या	०	०	०	०	०
अ.२	नयाँ खानेपानी आयोजना	सङ्ख्या	१	८	०	०	९
अ.३	निर्माणाधिन खानेपानी आयोजना	सङ्ख्या	२	०	०	०	२
अ.४	हालका ट्युवबेलहरू (उच्च प्राथमिकता)	%	३०				३०
आ.	सरसफाइ प्रणाली						
आ.१	हालका मौजुदा सरसफाइ कार्यक्रम	सङ्ख्या	०	०	०	०	०
आ.२	नयाँ सरसफाइ कार्यक्रम	सङ्ख्या	१	०	०	०	१
आ.३	सञ्चालन हुन गइरहेको सरसफाइ कार्यक्रम	सङ्ख्या	०	०	०	०	०
आ.४	घरायसी सरसफाइ- सुरक्षित चर्पी व्यवस्थापनको लागि योजना गरिएको वर्ष	वर्ष	५				
इ.	वर्गीकरण						
इ.१	उच्चत स्तरको खासस्व सेवा सहितको विद्यालय	सङ्ख्या	५	०	०	०	५
इ.२	आधारभूत स्तरको खासस्व सेवा सहितको विद्यालय	सङ्ख्या	२२	१०	०	०	३२
	जम्मा	सङ्ख्या	२७	१०	०	०	३७
ई.	वर्गीकरण						
ई.१	स्वास्थ्य संस्थाको सङ्ख्या	सङ्ख्या	६	०	०	०	६
उ.	वर्गीकरण						
उ.१	सार्वजनिक स्थानहरूमा उच्चत स्तरको खासस्व सुविधा	सङ्ख्या	०	०	०	०	०
उ.२	सार्वजनिक स्थानहरूमा आधारभूत स्तरको खासस्व सुविधा	सङ्ख्या	६	४	५	४	१९
	जम्मा	सङ्ख्या	६	४	५	४	१९

माथि दिइएको तालिकामा गाउँपालिका भरिको खानेपानी आयोजनाहरू, सरसफाइ आयोजनाहरू, विद्यालयमा खासस्व सेवा, स्वास्थ्य संस्था खासस्व सेवा र सार्वजनिक स्थानहरूमा खासस्व को सुविधाहरूको प्राथमिकता निर्धारण चार तहमा गरिएको छ, जसमा अति उच्च, उच्च, मध्यम र न्यून छन्। त्यसै गरि खानेपानी सेवा, सुविधा र संरचनालाई पनि चार तहमा छुट्ट्याइएको छ; जसमा हालका खानेपानी आयोजना, नयाँ खानेपानी आयोजना, निर्माणाधिन खानेपानी आयोजना र हालका ठ्युवबेलहरू (उच्च प्राथमिकता)। यसबाट के बुझिन्छ भने सन् २०३० सम्ममा लक्षित उपलब्धि हासिल गर्नका निर्मिति गाउँपालिकामा सेवा नपुगेका क्षेत्रमा खानेपानी सेवा पुर्याउन नयाँ ९ वटा खानेपानी आयोजनाहरू निर्माण गरिनु पर्दछ जसमा १ वटा उच्च प्राथमिकतामा परेका छन्।

हाल गाउँपालिका क्षेत्रभित्र निर्माणाधिन २ वटा खानेपानी आयोजनाहरू मध्ये २ लाई उच्च प्राथमिकता सहित पुरा गरिनु आवस्यक छ। यो क्रम र प्राथमिकताको आधारमा खानेपानी आयोजनाहरूमा लगानी गरेमा राष्ट्रले र गाउँपालिकाले तोकेको लक्ष्य सन् २०३० सम्म पुरा गर्न सकिन्छ। ठ्युवबेलहरूको हकमा सर्वेक्षणको क्रममा गाउँपालिका क्षेत्रभित्र पत्ता लागेका ठ्युवबेलहरूलाई हालको लागि उच्च प्राथमिकता सहित सुधार गरि अल्प या मद्यम कालसम्मका लागि संचालन गरि सन् २०३० सम्ममा ती ठ्युवबेलहरू विस्थापन गरि पाइप वितरण प्रणालिमा नै ती क्षेत्रहरू जोडिने गरि योजना बनाइएको छ।

४. ४.२. नयाँ सरसफाइ आयोजनाहरूको पहिचान र प्राथमिकता निर्धारण

सन् २०३० सम्मको सरसफाइ क्षेत्रको लक्ष्य पुरा गर्ने १ वटा नयाँ कार्यक्रमहरूको जरुरत पर्ने जसमध्ये १ वटा उच्च प्राथमिकतामा परेका छन्। घरायसी सरसफाइ तर्फ, सुरक्षित चर्पी व्यवस्थापनको लागि ३ बर्षको अवधि निर्धारण गरिएको छ जसको अर्थ उच्च प्राथमिकता सहित पहिलो ३ बर्षभित्र गाउँपालिका भरी सबै घरायसी शौचालयहरू तोकिएको स्तरको निर्माण गरिने वा भइरहेका शौचालयहरूको स्तरोन्नति गरि सुरक्षित व्यवस्थापन गरिएको सरसफाइ स्तरमा पुर्याउने योजना गरिएको छ।

विद्यालयमा खासस्व सेवाको लागि प्राथमिकता र सेवा स्तर तलको तालिकामा देखाइएको छ। गाउँपालिका भित्र रहेका ३७ विद्यालय शौचालयहरू मध्ये ५ लाई अति उच्च प्राथमिकता सहित उन्नत स्तरको खासस्व सेवा लक्षित योजना बनाइएको छ। त्यसैगरी २२ विद्यालयलाई आधारभूत सेवा उपलब्ध गराउने गरी उच्च प्राथमिकतामा राखिएको छ। ती विद्यालयको विस्तृत विवरण विध्यालयको नाम, ठेगाना सहित अनुसूचीमा राखिएको छ।

त्यसै गरि स्वास्थ्य संस्थामा समुचित खासस्व सुविधाको लागि ६ वटालाई धेरै उच्च प्राथमिकता राखि योजना बनाइएको छ।

सार्वजनिक स्थानहरूमा खासस्व को सुविधा विशेष गरि सार्वजनिक शौचालयको निर्माण, मर्मत संभार, स्तरोन्नति र व्यवस्थापनका लागि प्राथमिकता क्रम माथि दिइएको तालिकामा (तालिका ४-२) निर्धारण गरिएको छ। यी सबै माथीका खानेपानी र सरसफाइका योजना र कार्यक्रमहरू गाउँपालिका तथा वडा स्तरमा आयोजित रणनीतिक योजना तर्जुमा कार्यशालामा भएका सहभागितामूलक छलफल द्वारा निर्णय भए अनुसारका हुन्। यी सबै प्रस्तावित आयोजनाहरूको प्राथमिकता तय भएअनुसार प्राथमिकता क्रमअनुसार तथ्याङ्क र सुचनाहरू खासस्व योजना औजार (**NWASH-MIS**) मा प्रविष्ट गराइए पछि स्वचालित रूपमा योजना हरूको अवधि सहित सोहि योजना औजार (**NWASH-MIS**) ले यसको लागत गणना गरिएको छ।

४.४.३ प्राथमिकता अनुरूप आयोजना र क्रियाकलापहरूको वितरण योजना

यस खण्डले पूर्ण खासस्व कभरेज र सेवा स्तर सुधारको लागि आवश्यक पर्ने पूर्वाधारमा गाउँपालिकालाई आवश्यक पर्ने लगानी वितरणको प्रक्षेपण गर्दछ । गाउँपालिकालाई आवश्यक पर्ने लगानी सहित ती प्रस्तावित आयोजनाहरूले फाइदा पुर्याउने जनसङ्ख्या र गतिविधिहरूको अनुमान र वितरणलाई पनि यसले विश्लेषण गर्दछ । साथै यो खण्डमा विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था, सार्वजनिक स्थान, ठोस फोहोरमैला व्यवस्थापन, ढल सञ्चाल सहितको फोहोरपानी प्रशोधन गर्ने लगायतका अन्य खासस्व क्रियाकलापहरूको पनि लगानी सहित लक्षित जनसङ्ख्या, आवश्यक संरचना र गतिविधिको पनि प्रक्षेपण गरिएको छ ।

लगानीको प्रक्षेपण गर्दा हरेक आयोजनाहरूको निर्माण अथवा मर्मत-संभारको मात्र लगानी नभैकन आयोजनाहरूको पुरा जीवन-चक्र (**Life-Cycle**) भरीकै लागि लगानीको आवश्यकता यो खासस्व योजनाले गरेको छ । यसको मतलब हरेक आयोजना अथवा संरचनाहरू निर्माणका लागि आवश्यक लगानी, निर्माण सम्पन्न भए पश्चात त्यसको संचालन खर्च, मर्मत तथा संभार खर्च र अन्य व्यवस्थापन खर्चको समेत यसले लेखाजोखा गरेको छ ।

निम्न तालिकाले 'खासस्व योजना औजार **NWASH-MIS**' मा प्रयोग गरिएको सो प्रक्षेपण देखाउँदछन्;

तालिका 4-2: खासस्व योजना औजार **NWASH-MIS को प्रक्षेपण**

प्राथमिकता	१ वर्ष	२ वर्ष	३ वर्ष	४ वर्ष	५ वर्ष	६ वर्ष	७ वर्ष	८ वर्ष	९ वर्ष	१० वर्ष
पुँजीगत खर्च वितरण										
धेरै उच्च	०.१	०.४	०.१							
उच्च		०.१	०.४	०.४	०.१					
मध्यम				०.१	०.४	०.४	०.१			
निम्न							०.१	०.४	०.४	०.१
एक पटक मर्मतको खर्च वितरण										
धेरै उच्च	०.५									
उच्च										
मध्यम										
निम्न										
पुँजीगत मर्मत खर्च वितरण										
धेरै उच्च	०.५									
उच्च										
मध्यम										
निम्न										
सञ्चालन खर्च वितरण										
धेरै उच्च	०.५									
उच्च										
मध्यम										
निम्न										

प्राथमिकता	१ वर्ष	२ वर्ष	३ वर्ष	४ वर्ष	५ वर्ष	६ वर्ष	७ वर्ष	८ वर्ष	९ वर्ष	१० वर्ष
डिजाइन सुपरभिजन खर्च वितरण										
धेरै उच्च	०.५									
उच्च										
मध्यम										
निम्न										

क. पुँजीगत खर्च वितरण

नयाँ खानेपानी प्रणालीहरू निर्माण, संचालन र व्यवस्थापनको लागू हुने पुँजीगत खर्च वितरणको प्रक्षेपण; माथी तालिकामा देखाइएको पुँजीगत खर्च वितरणको प्रक्षेपण अनुसार धेरै उच्च प्राथमिकतामा परेका खासस्व सेवा तथा पुर्वाधारका लागि निश्चित गरिएको पुँजी मध्य पहिलो वर्ष ०.१, दोश्रो वर्ष ०.४, तेश्रो वर्ष ०.४ र चौथो वर्ष ०.१ का दरले लगानी गर्नु उपयुक्त हुन्दै भन्ने देखिन्छ। यी प्रस्तावित आयोजनाहरू अति उच्च प्राथमिकतामा परेको हुनाले तुरुन्तै यसको सुरुवात गरिनुपर्छ भन्ने पनि यो तालिकाबाट बुझिन्छ। अति उच्च प्राथमिकताका पूर्वाधारमा लगानीको निश्चितता पछि तेश्रो वर्षबाट उच्च प्राथमिकता प्राप्त आयोजनाहरूमा पुँजीको व्यवस्था गर्न सकिन्छ। त्यसै गरि मद्यम प्राथमिकतामा परेका आयोजनाहरू पाँचौ वर्षमा र निम्न प्राथमिकताका आयोजनाहरू आठौं वर्षमा सुरु गर्न सकिन्छ।

ख. एक पटक मर्मतको खर्च वितरण

नयाँ खानेपानी प्रणालीहरूको सेवा स्तर सुधारको लागि लागू हुने;
गाउँपालिका भरिका नयाँ खानेपानी प्रणालीहरूमा आवस्यक मर्मत सुधार र सेवा स्तरोन्नति गर्ने काम पहिलो र दोश्रो वर्षभित्रै गरि सकू पर्ने माथिको तालिकाले देखाउँछ। यसका लागि छुट्ट्याइएको बजेट पहिलो र दोश्रो वर्षमा आधा आधा गरि खर्च गर्ने गरि यो योजना बनाइएको छ। यस्तो मर्मत तथा सेवा स्तरोन्नति एक पटक मात्र गरिने भएकोले अरु बाँकि वर्षमा यसको लागि लगानी व्यवस्था गर्नु पर्दैन।

ग. पुँजीगत मर्मत खर्च वितरण

नयाँ खानेपानी प्रणालीहरूको सेवा स्तर सुधारको लागि लागू हुने पुँजीगत मर्मत खर्च वितरण ; माथी देखाइएको तालिकाले मौजुदा संचालित र नयाँ खानेपानी प्रणालीहरूको आवश्यक मर्मत सुधार तथा स्तरोन्नतिका लागि प्राथमिकता अनुसार आवश्यक पर्ने खर्च पहिलो र दोश्रो वर्ष भित्र गरि सक्ने गरि योजना गरिएको छ।

घ. सञ्चालन खर्च वितरण

नयाँ खानेपानी प्रणालीहरूको दैनिक सेवा संचालनका लागि र आवश्यक सेवा स्तर सुधारको लागि योजना गरिएको छ।

ड. डिजाइन सुपरभिजन खर्च वितरण

नयाँ खानेपानी प्रणालीहरूको डिजाइन, सुपरिवेक्षण तथा अन्य जरुरी सेवा का लागि आवश्यक पर्ने खर्चको वितरण तालिका;

४. ४.४. उपलब्ध स्रोतहरूको लेखाजोखा

रणनीतिक योजना तर्जुमा कार्यशालाले विस्तृत छलफल पछि गाउँपालिकाको आवश्यकता प्राथमिकीकरण गरेको थियो र २०२२ देखि १० बर्ष सम्मको लागि वित्तीय आवश्यकताको निर्धारण गरेको थियो । त्यो प्रकृयामा लागि लगानी क्षमताको लेखाजोखा गरियो र गाउँपालिकासंग उपलब्ध स्रोतहरू पहिचान गरियो जुन महसुल र शुल्क, कर, स्व-लगानी तथा हस्तान्तरण आदि संभावित स्रोतहरूको लेखाजोखा गरियो । यसो गर्दा गाउँपालिकासंग उपलब्ध स्रोतहरूले आवश्यक लागत पुरा नगर्ने देखिए पछि आवश्यक र उपलब्ध स्रोतको बिचको फरक (ग्याप) पूर्ती गर्न अन्य संभाव्य स्रोतहरूको खोजि गरि Bridging गरिनु आवश्यक देखियो ।

४. ४.५. ग्यापको पूर्ती (Bridging the Gap)

गाउँपालिकाले स्रोत संभाव्यता पहिचान गरेकोले अन्तर पूर्ती गर्न अन्य क्षेत्र तथा स्रोत पहिचान गर्न आवश्यकता रहेको छैन ।

४.५. अनुमान सारांश (कभरेज)

संलग्न रेखाचित्रमा गाउँपालिकामा खासस्व सेवाहरूको कभरेज र सेवा स्तर सुधारको सारांश देखाइएको छ । कभरेजको प्रगतिशील वृद्धि र सेवा स्तरको Ladder सुधार JMP को परिभाषामा आधारित छ । यस चित्रले सुरक्षित रूपमा व्यवस्थित खानेपानी सेवा प्राप्त गर्ने जनसंख्या हरेक बर्ष बढ्दै जाने र आधारभूत र सीमित सेवा प्राप्त गर्ने जनसंख्या हरेक बर्ष घट्दै गइ अन्तिममा आधारभूत र सीमित सेवालाई सुरक्षित रूपमा व्यवस्थित स्तरको सेवाले प्रतिस्थापन गर्नेछ । गाउँपालिका भित्रका सबै जनसङ्ख्यामा सन् २०३० सम्ममा सुरक्षित रूपमा व्यवस्थित खानेपानी सेवा र सुविधा उपलब्ध हुनेछ । सरसफाइ तर्फ अन्तिम लक्ष्य प्राप्त गर्न सन् २०३० पर्यन्तपर्ने छैन, सुरक्षित रूपमा व्यवस्थित खानेपानी सेवा र सुविधा ३ बर्ष पछि नै सबैको लागि उपलब्ध हुनेछ । तल प्रस्तुत गरिएको तालिका ‘कभरेजको सारांश’मा गढी गाउँपालिकाको हरेक खासस्व गतिविधिहरू द्वारा कहिले सम्म कति जनसंख्यालाई कभरेज प्रदान गर्दछ भनि स्पष्ट देखिन्छ । जनसङ्ख्याको तीव्र वृद्धि भइरहे पनि हरेक बर्ष सुरक्षित रूपमा व्यवस्थित सेवाको वृद्धि र आधारभूत र सीमित सेवामा कमी हुँदै गएको देखाउँछ । यसैले सन् २०३० सम्ममा सुरक्षित रूपमा व्यवस्थित खानेपानी आपूर्ति सेवाहरूको पूर्ण कभरेज कसरि प्राप्त गर्न सकिन्दै भन्ने निश्चितता प्राप्त गर्न सकिन्दै ।

त्यसै प्रकारले यो चित्रमा सुरक्षित रूपमा व्यवस्थित सरसफाइको पहुँचमा वृद्धि र असुरक्षित रूपमा सरसफाइको अभ्यास गर्ने जनसङ्ख्या घट्दै गएको देखाएको छ । त्यसकारण, सुरक्षित रूपमा व्यवस्थित सरसफाइको कभरेज प्राप्त गर्न सकिन्दै भन्ने निश्चितता पनि यसले प्रदान गर्दछ । सुचारूपना नभएका स्किमहरूको सुचारूपना पुनर्स्थापित गर्ने प्रावधानहरू पनि यसमा राखिएक छन् । सुरक्षित रूपमा व्यवस्थित सेवाको लागि यो अपेक्षित कभरेज पूर्ण रूपमा सुचारूपना (Full- Functional) भएका स्किमहरूद्वारा हुनेछ ।

यसरि योजना अवधि २०२२ देखि १० बर्ष सम्ममा योजना गरिएको जनसंख्याको कभरेजहरूमा आधारित भै खासस्व योजना औजारले (NWASH MIS) कुल योजना लागत पनि गणना गरेको छ ।

तालिका 4-3: खासस्व सेवाद्वारा जनसंख्या कभरेजको सारांश

क्र. सं.	अवयव	आधाररेखा	वर्ष १	वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	वर्ष ६	वर्ष ७	वर्ष ८	वर्ष ९	वर्ष १०	अन्तिम लक्ष्य
क	खानेपानी												
क१	सुरक्षित तरिकाले व्यवस्थित खानेपानी सेवाहरूबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या	६०८	८११३	१६४७७	१८९३६	२५०१०	३०३६९	३५७२८	३५७२८	३५७२८	३५७२८	३५७२८	३५७२८
क२	आधारभूत खानेपानी सेवाहरूबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या	३२६११	२७६१५	१९२५१	१६७९२	१०७१८	५३५९	०	०	०	०	०	०
क३	सीमित खानेपानी सेवाहरूबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
क४	सेवा नपुगेको जनसङ्ख्या	२५०१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ख	सरसफाई												
ख१	घरायसी सरसफाई												
ख१.१	हालको सुरक्षित तरिकाले व्यवस्थित गरिएको सरसफाई सेवाहरूबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या	२४३३	६३४९	१३६८६	२१०२३	२८३६०	३५६९७	३५७२८	३५७२८	३५७२८	३५७२८	३५७२८	३५७२८
ख१.२	आधारभूत सरसफाई सेवाहरूबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या	२३६८१	२१३१४	१६५७७	११८४१	७१०४	२३६७	०	०	०	०	०	०
ख१.३	सीमित सरसफाई सेवाहरूबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या	४११	४११	४०८	३१७	२२६	१३५	४४	०	०	०	०	०
ख१.४	सुधार नभएको सरसफाई सेवाहरूबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या	१४	१४	१४	११	८	५	२	०	०	०	०	०
ख१.५	सेवा नपुगेको जनसङ्ख्या	९१८९	९१८९	९११०	७०८६	५०६२	३०३८	१०१४	०	०	०	०	०
ख२	मानव मल-मुत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन												
ख२.१	लाभान्वित जनसङ्ख्या	०	०	०	३५७२८	३५७२८	३५७२८	३५७२८	३५७२८	३५७२८	३५७२८	३५७२८	३५७२८
ख३	ठल सहितको फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्र												
ख३.१	लाभान्वित जनसङ्ख्या	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ख४	ठोस फोहोर व्यवस्थापन												
ख४.१	लाभान्वित जनसङ्ख्या	०	०	०	०	३५७२८	३५७२८	३५७२८	३५७२८	३५७२८	३५७२८	३५७२८	३५७२८

क्र. सं.	अवयव	आधाररेखा	वर्ष १	वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	वर्ष ६	वर्ष ७	वर्ष ८	वर्ष ९	वर्ष १०	अन्तिम लक्ष्य
ग	विद्यालयमा खासस्व सुविधाहरू												
ग१	उन्नत खानेपानी सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	०	०	०	०	५	५	५	५	५	५	५	५
ग२	उन्नत सरसफाइ सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	०	०	०	०	५	५	५	५	५	५	५	५
ग३	उन्नत स्वच्छता सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	०	०	०	०	५	५	५	५	५	५	५	५
ग४	आधारभूत खानेपानी सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	३२	३२	३२	३२	३१	३१	३२	३२	३२	३२	३२	३२
ग५	आधारभूत सरसफाइ सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	२६	२६	२६	२६	२८	२८	३२	३२	३२	३२	३२	३२
ग६	आधारभूत स्वच्छता सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	०	०	०	०	२२	२२	३२	३२	३२	३२	३२	३२
ग७	सीमित खानेपानी सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	५	५	५	५	१	१	०	०	०	०	०	०
ग८	सीमित सरसफाइ सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	२	२	२	२	०	०	०	०	०	०	०	०
ग९	सीमित स्वच्छता सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	१९	१९	१९	१९	४	४	०	०	०	०	०	०
ग१०	खानेपानी सेवाहरू नभएका विद्यालयहरू	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ग११	सरसफाइ सेवाहरू नभएका विद्यालयहरू	९	९	९	९	४	४	०	०	०	०	०	०
ग१२	स्वच्छता सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	१८	१८	१८	१८	६	६	०	०	०	०	०	०
घ	स्वास्थ्य संस्थाहरूमा खासस्व सुविधाहरू												
घ१	आधारभूत खानेपानी सेवाहरू भएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	०	०	०	०	६	६	६	६	६	६	६	६
घ२	आधारभूत सरसफाइ सेवाहरू भएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	०	०	०	०	६	६	६	६	६	६	६	६
घ३	आधारभूत स्वच्छता सेवाहरू भएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	०	०	०	०	६	६	६	६	६	६	६	६
घ४	आधारभूत वातावरणीय सफाइ सेवाहरू भएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	१	१	१	१	६	६	६	६	६	६	६	६

क्र. सं.	अवयव	आधाररेखा	वर्ष १	वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	वर्ष ६	वर्ष ७	वर्ष ८	वर्ष ९	वर्ष १०	अन्तिम लक्ष्य
घ४	सीमित खानेपानी सेवाहरू भएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	६	६	६	६	०	०	०	०	०	०	०	०
घ५	सीमित सरसफाइ सेवाहरू भएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	६	६	६	६	०	०	०	०	०	०	०	०
घ६	सीमित स्वच्छता सेवाहरू भएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	६	६	६	६	०	०	०	०	०	०	०	०
घ७	सीमित स्वच्छता सेवाहरू भएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	६	६	६	६	०	०	०	०	०	०	०	०
घ८	सीमित वातावरणीय सफाइ सेवाहरू भएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	५	५	५	५	०	०	०	०	०	०	०	०
घ९	खानेपानी सेवाहरू नभएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
घ१०	सरसफाइ सेवाहरू नभएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
घ११	स्वच्छता सेवाहरू नभएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
घ१२	वातावरणीय सफाइ सेवाहरू नभएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ड१	सार्वजनिक स्थानहरूमा खासस्व सुविधाहरू												
ड२	उच्चत खासस्व सुविधाहरू भएका सार्वजनिक शौचालयहरू	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ड३	आधारभूत खासस्व सुविधाहरू भएका सार्वजनिक शौचालयहरू	०	०	१	१	१	१	२	२	२	२	२	६
ड४	सीमित खासस्व सुविधाहरू भएका सार्वजनिक शौचालयहरू खासस्व	२	२	१	१	१	१	०	०	०	०	०	०
ड५	खासस्व सुविधाहरू नभएका सार्वजनिक शौचालयहरू	१७	१७	१७	१७	१७	१७	१७	१७	१७	१७	१७	०

४. ६. लागत

यो खण्डले योजना गरे अनुरूपको खासस्व कृयाकलाप र संरचनामा लगानीको लागि निम्न क्षेत्रको लागत अनुमानको व्याख्या गरेको छ ।

- सम्पूर्ण घरधुरीमा खासस्व कभरेज,
- सेवा स्तर सुधार,
- विद्यालयमा खासस्व सुविधाहरू, स्वास्थ्य संस्थाहरूमा खासस्व सुविधाहरू, सार्वजनिक स्थानहरूमा खासस्व सुविधाहरू, ठोस फोहोर व्यवस्थापन, ढल सञ्चाल सहितको फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्र आदि ।

यसमा प्रस्तुत गरिएको गढी गाउँपालिकाको खासस्व क्षेत्रमा लगानि गर्नु पर्ने लागत अनुमान यसै अनुरूप तयार गरिएको हो । माथि ४. ४ मा व्याख्या गरिएको जनसंख्याको कभरेज सारांशको आधारमा लागत अनुमानको विस्तृत विवरण ४.६.२ को तालिकामा हर्न सकिन्दछ ।

४. ६.१. लागत अनुमानको पद्धति

सन् २०३० सम्ममा गाउँपालिका भरि खासस्व क्षेत्रमा सुरक्षित रूपले व्यवस्थित गरिएको सेवा प्रदान गर्ने लक्ष्य सहित आवश्यक सूचना र तथ्यांकहरू योजना औजार **NWASH MIS** मा प्रविष्ट गरेपछि स्वचालित रूपमा त्यो लक्ष्य प्राप्त गर्न हरेक क्षेत्रमा कहिले के कति लगानि आवश्यक पर्द्ध सो को लागत अनुमान यो पद्धतिले प्रदान गरेको छ । यसले गाउँपालिकालाई मुख्य दुई प्रश्नहरूको उत्तर दिन सक्षम बनाउँछ ।

- खासस्व क्षेत्रमा जम्मा कति खर्च कहिले कहिले आवश्यक छ?
- कसरी विभिन्न खासस्व सेवा कृयाकलाप र पूर्वाधारहरूमा खर्च तथा लगानी वितरण गरिएका छन्?

लागत अनुमान विधिले हालको तथा हरेक वर्षको प्रक्षेपित जनसङ्ख्या, खासस्व सेवा प्रवाहको लागि आवश्यक प्रविधिहरू र दिगो खासस्व सेवासँग सम्बन्धित प्रविधिहरूमा आधारित रहि लागतको अनुमान प्रस्तुत गरेको छ । यसबाट गाउँपालिकालाई दिगो खासस्व सेवा र पूर्वाधारमा योजना अनुरूप बजेट वितरण गर्न सहयोग मिल्नेछ । लागत अनुमानको गणना गर्दा ‘जीवन-चक्र लागत विधि’ को आधारमा गरिएको छ; जसले गाउँपालिकालाई दिगो खासस्व सेवा प्रवाहको लागि हरेक खासस्व अवयवहरूको पुँजीगत खर्च, सञ्चालन खर्च, पुँजीगत मर्मत खर्च, र सोझै सहयोग खर्चको छुट्टा छुट्टै लागत अनुमान प्रदान गर्दछ । ती लागत अवयवहरू यस प्रकार रहेका छन् ।

- **पुँजीगत खर्च** – नयाँ खासस्व प्रणालीहरूको लागि पूर्ण संरचना निर्माण र हालको प्रणालीहरूको लागि सेवा सुधार लागत पुँजीगत खर्च भित्र गर्दछ ।
- **पुँजीगत मर्मत खर्च** – मौजुदा खासस्व प्रणाली तथा सम्पत्तिहरूको प्रतिस्थापन वा पुनर्स्थापनाको लागत यसभित्र पर्दछ । यसले मुख्य मर्मत क्रियाकलापहरूलाई समेट्छ ।
- **सञ्चालन तथा मर्मत खर्च** – संचालित आयोजनाहरूको दैनिक सञ्चालन र सानो मर्मत खर्चको लागतलाई समेट्छ ।

- सोझै सहयोग खर्च – यस भित्र सेवा प्रवाहको लागि आवश्यक सहयोग; जसमा अनुगमन तथा मूल्याङ्कन, प्राविधिक सहयोग, व्याकस्टोपिड, क्षमता अभिवृद्धि, औजार तथा जगेडा सामग्रीहरूको सहयोग लागत पर्द्धन्।

पुँजीगत खर्च तर्फको प्रति एकाइ लागत अनुसूची A मा दिइएको छ र यो लागत एकाइ खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभागको **ISAU** को प्रकाशित प्रतिवेदनबाट साभार गरिएको हो।

सञ्चालन तथा मर्मत खर्चको औसत लागत अनुसूची A मा दिइएको छ र यो सञ्चालन औसत खानेपानी मन्त्रालयको **SEIU** को प्रकाशित प्रतिवेदनबाट साभार गरिएको हो।

‘मर्मत वातावरण’को अवधारणाले मौजुदा आयोजनाहरूको सुचारुपन र दिगोपनको अवस्था **NWASH MIS** ले दर्शाए बमोजिम लेखाजोखा गरि भविष्यमा आयोजना अथवा स्किमहरूको आयु वृद्धि हुँदै जान्दै त्यसबेला पुँजीगत खर्चको % को आधारमा मर्मत खर्चको आवश्यकता निर्धारण गर्दै। (यो अवधारणा **Welthungerhilfe, Nepal** ले ईच्छाकामना गाउँपालिकामा गरेको **Life-Cycle Cost Analysis (LCCA)** अध्ययनबाट साभार गरिएको हो।)

मर्मत वातावरण: स्थानीय सरकारको हरेक योजनाहरू विभिन्न किसिमका तत्वहरू (जसलाई ‘योजना पारिस्थितिकीय प्रणाली’ भनिन्छ) बाट प्रभावित हुने गर्द्धन्; जस्तै योजना/आयोजनाहरूको आयु (वा डिजाइन अवधि मध्ये सो योजनाले कति अवधि पार गरि सकेको छ), उपभोक्ता संस्थाको व्यवस्थापन क्षमता, खासस्व सेवातर्फ गाउँपालिकाको नीति आदि। यी सबैको समुच्च अवस्था ‘मर्मत वातावरण’ हो। माथि भनिए जस्तो तत्वहरूको प्रभावको नतिजा ती योजना/आयोजनाहरूमा पर्ने पुँजीगत खर्चको आवश्यकताको हो। गाउँपालिकाभित्रका योजनाहरूलाई यस पुँजीगत खर्च आवश्यकतामा ल्याउने अवस्थालाई ‘मर्मत वातावरण’ भनिएको छ। मर्मत वातावरण एक योजना औजार रूपमा प्रयोग भएको छ जसले सर्वेक्षण तथ्यांक तथा सूचनाहरूको विश्लेषण गरि मर्मतको एउटा योजना बनाउँछ। मर्मत शर्त गाउँपालिकाभित्रको योजनाहरूमा खर्च गरिएको वित्तीय व्ययको % को हिसाबले देखाइएको छ। यो अनुमान गरिएको छ कि नयाँ स्किममा पनि (एक निश्चित वर्ष पछि) यही नीति लागू हुनेछ (पुँजीगत मर्मत खर्चको %)। यो हालको योजनाको अवस्थाको आधारमा गणना गरिन्छ र आयोजनाको आयु वा डिजाइन अवधि मध्ये आयोजनाले कति अवधि पुरा गरि सक्यो त्यस्को आधारमा नयाँ योजनामा सामान्यीकरण (Extrapolated) गरिन्छ।

क) खानेपानी सेवाको लागत

सन् २०३० सम्ममा गाउँपालिकामा सुधारिएको खानेपानी सेवामा सबैको पहुँच प्राप्त गर्न लाग्ने लागतहरू यस अन्तर्गत अनुमान गरिएको छ। सो लागत अनुमान गर्दा वर्तमान सेवा कभरेज, लक्षित कभरेज र लक्ष्य प्राप्त गर्नका लागि प्रयोग गरिने प्रविधिहरूको एकाइ लागतलाई ध्यानमा राखिएको छ। लागत प्रक्षेपण वार्षिक आधारमा २०२२ देखि १० वर्ष सम्मको लागि गरिएको छ। माथि प्रस्तुत गरिएको प्रति एकाइ लागत खानेपानी आपूर्ति प्रविधिको प्रत्येक प्रकारको आधारमा (घरायसी धारा जडान, ठ्यापस्ट्याण्ड, ठ्युबवेल ह्यान्डपम्पहरू) दिइएको छ।

ब) सरसफाइ सेवाको लागत

सरसफाइ सेवाहरूको लागि एउटै लागत खाकाको प्रयोग गरिएको छ। लागतको आधार विभिन्न

प्रविधिहरूको मिश्रित विकल्पको माध्यमबाट या त आधारभूत वा सुरक्षित रूपले व्यवस्थित गरिएको सरसफाइ सेवाहरू सबैको पहुँचमा पुऱ्याउने किसिमले प्रक्षेपण गरिएको छ । सरसफाइ प्रविधिहरूको विकल्पहरूमा Water Closet र सेप्टिक ट्याङ्क सहितको पोअर फ्लस र सुधारिएको खाल्डे चर्फीहरू समावेश गरिएको छ ।

ग) पूर्ण कभरेज प्राप्त गर्न जम्मा लागत

तालिका 4-4 ले सन् २०२२ देखि १० वर्ष सम्मको लागि सबैको पहुँचमा आधारभूत खानेपानी र सरसफाइ सेवाहरूको लागि पहुँचको सुनिश्चितता देखाउँछ । यसमा लगानी (पुँजीगत), पुँजीगत मर्मत र सोझै सहयोग लागत समावेश गरिएको छ । सरसफाइको लागि लगानी लागत मुख्य गरेर उपभोक्ताहरूको या त सरसफाइ सेवाहरूको पहुँच वा सेवाको स्तर सुधार गरी सरसफाइ शृङ्खलामा वृद्धि गर्नको लागि हुने छ ।

यो प्रक्षेपण मुख्य गरेर खानेपानी र सरसफाइमा केन्द्रित रहेको छ । यसले खानेपानी तथा सरसफाइ सेवा सबैको पहुँचमा पुऱ्याउनको लागि संरचनागत विकास, पुँजीगत मर्मत र सोझै सहयोग लागतलाई समेटदछ । संस्थागत खासस्वको लागि पनि यसै आधारमा यहाँ लागत विश्लेषण प्रक्षेपण गरिएको छ ।

४. ६.२. खासस्व योजना लागतको सारांश

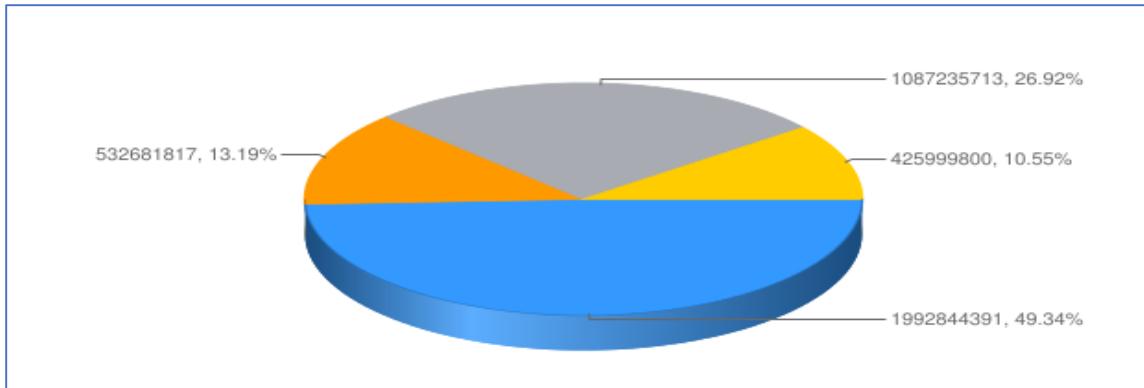
तलको विस्तृत तालिकामा निम्न क्षेत्रको सारांश लागत अनुमान दिइएको छ ।

- क) खानेपानी (पाइप र ट्युबेल)
- ख) सरसफाइ र स्वच्छता (घरायसी सरसफाइ, ठोस फोहोर व्यवस्थापन, मानव मल-मुत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन, ढल सञ्चाल सहितको फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्र समेत)
- ग) विद्यालयमा खासस्व सुविधाहरू
- घ) स्वास्थ्य संस्थामा खासस्व सुविधाहरू
- ड) सार्वजनिक स्थानहरूमा खासस्व सुविधाहरू

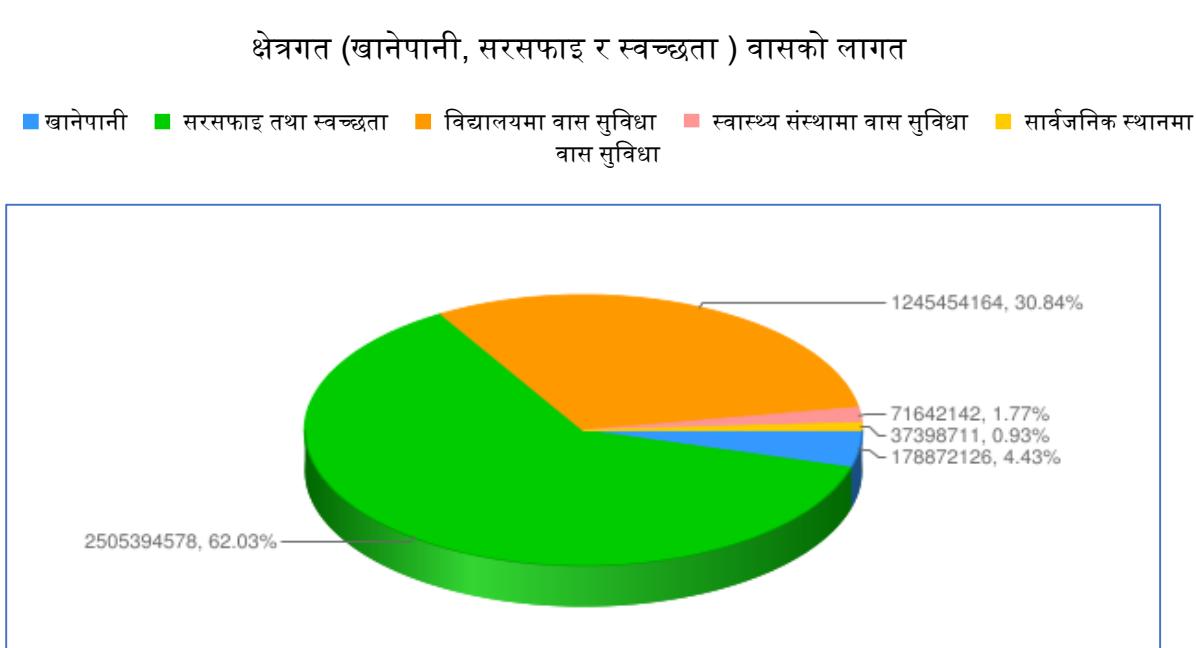
खर्च तर्फ यसले निम्न अनुमानित लागत खर्च प्रदान गर्दछ ।

- क) पुँजीगत खर्च
  - ख) पुँजीगत मर्मत खर्च
  - ग) सञ्चालन खर्च
  - घ) सोझै खर्च ।
- यहाँ % ले १० वर्षमा जम्मा खासस्व लागतको अंश बताउँछ ।

खर्चको प्रकारको अनुसार वासको लागत

चित्र 4-1: खर्चको प्रकारको अनुसार खासस्वको लागत

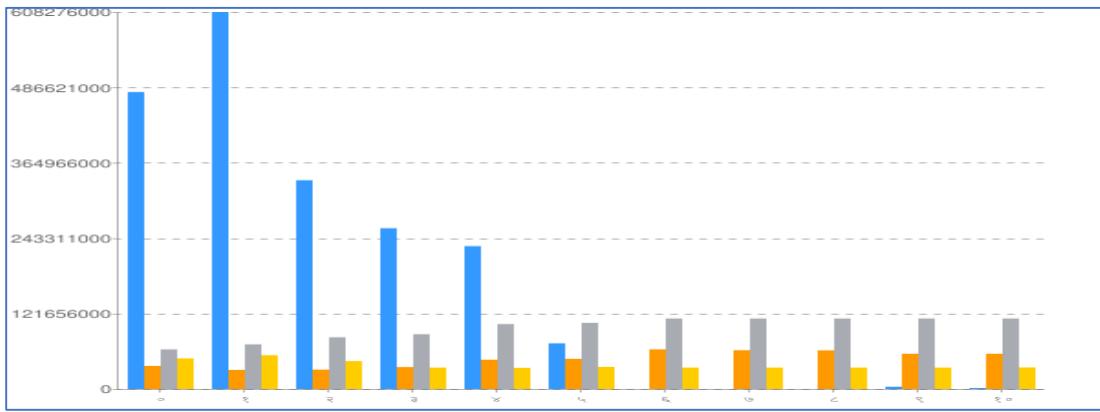

चित्र 4-2: क्षेत्रगत (खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता) खासस्वको लागत

यो पाइ चार्टमा सन् २०२२ देखि १० बर्ष सम्मको समयावधिको लागि पूर्ण कभरेज र सेवा स्तर सुधारको लागि आवश्यक लागत दिइएको छ। पहिलो चार्टमा क्षेत्रगत (खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता) को लागत दिइएको छ भने दोस्रो चार्टमा खर्चको प्रकारको लागत दिइएको (जस्तै: पूँजीगत, पूँजीगत मर्मत खर्च आदि) छ।

तलको बार चार्टमा सन् २०२२ देखि १० बर्ष सम्मको समयावधिको लागत दिइएको छ।

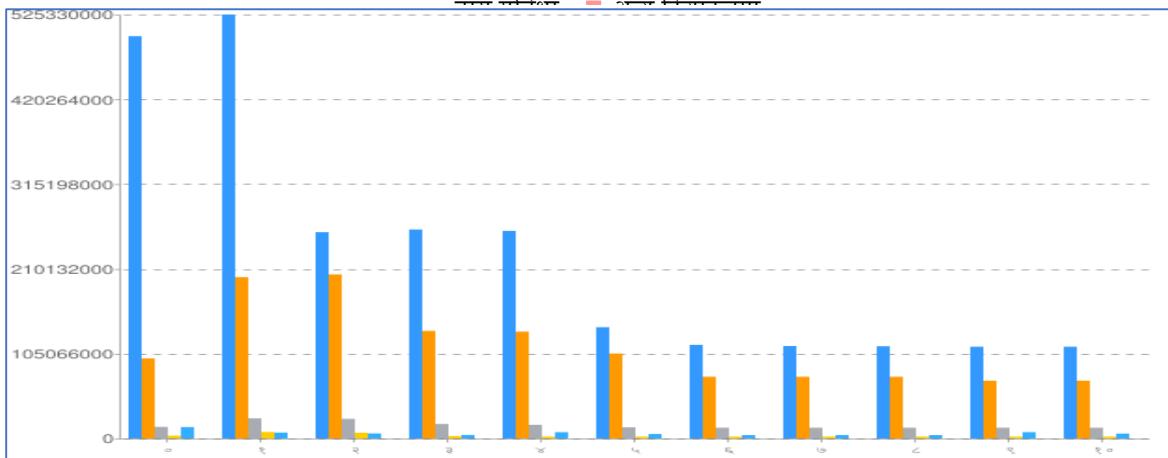
१० बर्षे खर्चको प्रकारको अनुसार वासको लागत

चित्र 4-3: १० बर्षे खर्चको प्रकारको अनुसार खासस्वको लागत

१० बर्षे खर्चको प्रकारको अनुसार वासको लागत

■ खानेपानी ■ सरसफाइ तथा स्वच्छता ■ विद्यालयमा वास सुविधा ■ स्वास्थ्य संस्थामा वास सुविधा ■ सार्वजनिक स्थानमा

चित्र 4-4: १० बर्षे क्षेत्रगत (खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता) खासस्वको लागत

तालिका 4-4: खासस्व सेवाद्वारा जनसंख्या कभरेजको सारांश

क्र. सं.	विवरण	वर्ष ०		वर्ष १		वर्ष २		वर्ष ३		वर्ष ४		वर्ष ५	
		ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा
क	खानेपानी												
१	पुँजीगत खर्च	४१४०८१९१	१०.२	४३००७३८२२	१०.६	१५६०७१०००	३.८६	१६३९९६०००	४.०६	१६१००००००	३.९९	४०२५००००	१
२	पुँजीगत मर्मत खर्च	२३९६७०८८	०.५९	२१०९९५१५	०.५२	२४२३९१९५	०.६	२६९६०९४१	०.६७	२८०२१५२५	०.६९	२८०२१५२५	०.६
३	सञ्चालन खर्च	१७६२९०००	०.४४	२४७८५७३०	०.६१	३३५१३५८९.०८	०.८३	३६४४७८३८.	०.९	३६८२८५०९.५३	०.९१	३६८२८५०९.	०.९
४	सोझी सहयोग	४१८८५६५०	१.०४	४९३७०६३०	१.२२	४१७७८३४०	१.०३	३१४८८६००	०.७८	३१३६६८००	०.७८	३२६८६८००	०.८
५	जम्मा	४९८४६३६५	१२.३	५२५३२९६९७	१३.०	२५५६०२१२४.०८	६.३३	२५८८९३३७९	६.४१	२५७२१६८३४.५३	६.३७	१३७७८६८३४	३.४
ख	सरसफाइ तथा स्वच्छता												
१	पुँजीगत खर्च	५४९९३४१	१.३	१५८९८६८३०	३.९	१५८९८६८३०	३.९	८५८६८३०	२.१	६०९८६८३०	१.५	३०४९३४१५	०.७
२	पुँजीगत मर्मत खर्च	३०३६६५८	०.०	३७२७०२८.९२	०.०	५१०७७७०.७५	०.१	६४८८५१२.	०.१	१६५४२२५४.४१	०.४	१७९२२९९६	०.४
३	सञ्चालन खर्च	३५३११३५	०.८	३६२९०४३३.४	०.९	३८२४८५९६.२	०.९	४०२०६७५९	१	५३९२४९२१.८	१.३	५५८८३०८४	१.३
४	सोझी सहयोग	५८२०१८०	०.१	८९०१८०	०.०	८९०१८०	०.०	११०५१८०	०.०	९३५१८०	०.०	९३५१८०	०.०
५	जम्मा	९९१६१६०	२.४	१९९८९४४७२.३२	२.४	२०३२३३३७६.९५	२.४	१३३२८७२८	२.४	१३२३८९१८६.२१	२.४	१०५२३४६७	२.४
ग	विद्यालयमा खासस्व सुविधाहरू (कम्पोनेन्ट स्तरमा लागत)												
१	पुँजीगत खर्च	२९३७७५०	०.०	११७५१०००	०.२	१२७६९५००	०.३	७०११७५०	०.१	४०७४०००	०.१	१०१८५००	०.०
२	पुँजीगत मर्मत खर्च	१७३८१९५	०.०	१७३८१९५	०.०	११९५०७०	०.०	११९५०७०	०.०	१५५११७६.६	०.०	१५५११७६.	०.०
३	सञ्चालन	८३१७२६२	०.२	८३१७२६२.४	०.२	८३१७२६२.४	०.२	८३१७२६२.	०.२	९८८०५२४	०.२	९८८०५२४	०.२

क्र. सं.	विवरण	वर्ष ०		वर्ष १		वर्ष २		वर्ष ३		वर्ष ४		वर्ष ५	
		ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा
	खर्च	.४	१		१		१	४	१	४		४	४
४	सोजै सहयोग	१३८३८००	०.० ३	३१६५८००	०.० ८	२०४३८००	०.० ५	१३८३८००	०.० ३	१३८३८००	०.० ३	१३८३८००	०.० ३
५	जम्मा	१४३७७०० ७.४	०.३ ६	२४९७२२५७.४	०.६ २	२४३२५६३२.४	०.६	१७९०७८८२ .४	०.४ ४	१६८८५००.६	०.४ २	१३८३४००० .६	०.३ ४
ग २	विद्यालयमा खासस्व सुविधाहरू (धेत्रगत स्तरमा)												
१	खानेपानी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	सरसफाइ	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	स्वच्छता	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	ठोस फोहोर	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
घ १	स्वास्थ्य संस्थाहरूमा खासस्व सुविधाहरू (कम्पोनेन्ट स्तरमा)												
१	पुँजीगत खर्च	१३३९५००	०.० ३	५३५८०००	०.१ ३	५३५८०००	०.१ ३	१३३९५००	०.० ३	०	०	०	०
२	पुँजीगत मर्मत खर्च	६३२४६६	०.० २	६३२४६६	०.० २	२७१३४१	०.० १	२७१३४१	०.० १	५७४६०३.८	०.० १	५७४६०३.८	०.० १
३	सञ्चालन खर्च	१३२७६९०	०.० ३	१३२७६९०	०.० ३	१३२७६९०	०.० ३	१३२७६९०	०.० ३	१५८११३०	०.० ४	१५८११३०	०.० ४
४	सोजै सहयोग	११२२००	०	६७३२००	०.० २	११२२००	०	११२२००	०	११२२००	०	११२२००	०
५	जम्मा	३४११८५६	०.० ८	७९९१३५६	०.२	७०६९२३१	०.१ ८	३०५०७३१	०.० ८	२२६७९३३.८	०.० ६	२२६७९३३.८	०.० ६
घ २	स्वास्थ्य संस्थामा खासस्व सुविधाहरू (धेत्रगत स्तरमा)												
१	खानेपानी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	सरसफाइ	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	स्वच्छता	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

क्र. सं.	विवरण	वर्ष ०		वर्ष १		वर्ष २		वर्ष ३		वर्ष ४		वर्ष ५	
		ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा
४	ठोस फोहोर	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
इ	सार्वजनिक स्थानहरूमा खासस्व सुविधाहरू (कम्पोनेन्ट स्तरमा लागत)												
१	पुँजीगत खर्च	४९१४०००	०.१२	२१०६०००	०.०५	३५८४०००	०.०९	१५३६०००	०.०४	४४२४०००	०.११	१८९६०००	०.०५
२	पुँजीगत मर्मत खर्च	७८३१६८०	०.१९	३५११६८०	०.०९	४३०६१२.८	०.०१	४३०६१२.८	०.०१	५४६५२९.६	०.०१	५४६५२९.६	०.०१
३	सञ्चालन खर्च	१२७८४२०	०.०३	१२७८४२०	०.०३	१९८१५५१	०.०५	१९८१५५१	०.०५	२४९२९१९	०.०६	२४९२९१९	०.०६
४	सोशल सहयोग	१०९०००	०	३८४०००	०.०१	१८९०००	०	४०९०००	०.०१	२९७०००	०.०१	५१७०००	०.०१
५	जम्मा	१४१३३१०	०.३५	७२८०१००	०.१८	६१८५१६३.८	०.१५	४३५७१६३.	०.१८	७७६०४४८.६	०.१९	५४५२४४८.	०.१४
छ	अन्य क्रियाकलापहरू												
१	पुँजीगत खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	पुँजीगत मर्मत खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	सञ्चालन खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	सोशल सहयोग	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
छ	गाउँपालिकामा जम्मा खासस्व लागत (कम्पोनेन्ट स्तरमा)												
१	पुँजीगत खर्च	४७९१६६५	११.८६	६०८२७५६५२	१५.०६	३३६७६९३३०	८.३४	२५९३७००८	६.४२	२३०४८८८३०	५.७१	७३६५७९१५	१.८२
२	पुँजीगत मर्मत खर्च	३७२०६०८	०.९७	३०७०८८८४.९२	०.७६	३१२४३९८९.५५	०.७७	३५३४६४७७	०.८८	४७२३६०८९.४१	१.१७	४८६१६८३१	१.२४

क्र. सं.	विवरण	वर्ष ०		वर्ष १		वर्ष २		वर्ष ३		वर्ष ४		वर्ष ५	
		ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा
३	सञ्चालन खर्च	६३८६३७२ ४.४	१.५ ८	७१९९५३५.८	१.७ ८	८३३८८६८८.६८	२.० ६	८८२८११०० .५६	२.१ ९	१०४७०८००४.३३	२.५ ९	१०६६६६६१६ ७.१३	२.६ ४
४	सोजै सहयोग	४९३१०८३ ०	१.२ २	५४४८३८१०	१.३ ५	४५०१३५२०	१.१ १	३४४९८७८०	०.८ ५	३४०९४९८०	०.८ ४	३५६३४९८०	०.८ ८
५	जम्मा	६२९५४७२ २५.४	१५. ५९	७६५४६७८८२.७२	१८. ९५	४९६४१५५२८.२३	१२. २९	४१७४९६४३ ७.९४	१०. ३४	४१६५२३९०३.७४	१०. ३१	२६४५७५८९ ३.३७	६.५ ५
छ	गाउँपालिकामा जम्मा खासस्व लागत (धेत्रगत)												
१	खानेपानी	४९८४६३६ ५७	१२. ३४	५२५३२९६९७	१३. ०१	२५५६०२१२४.०८	६.३ ३	२५८८९३३७ ९.१६	६.४ १	२५७२१६८३४.५३	६.३ ७	१३७७८६८३ ४.५३	३.४ १
२	सरसफाई तथा स्वच्छता	९९१६१६० ५	२.४ ६	१९९८९४४७२.३२	४.९ ५	२०३२३३३७६.९५	५.० ३	१३३२८७२८ १.५८	३.३ १	१३२३८९१८६.२१	३.२ ८	१०५२३४६७ ५.८४	२.६ १
३	विद्यालय मा खासस्व	१४३७७०० ७.४	०.३ ६	२४९७२२५७.४	०.६ २	२४३२५६३२.४	०.६ २	१७९०७८८२ .४	०.४ ४	१६८८९५००.६	०.४ २	१३८३४००० .६	०.३ ४
४	स्वास्थ्य संस्थामा खासस्व	३४११८५६ ८	०.० ८	७९९१३५६	०.२ ८	७०६९२३१	०.१ ८	३०५०७३१	०.० ८	२२६७९३३.८	०.० ६	२२६७९३३. ८	०.० ६
५	सार्वजनिक स्थानहरू मा खासस्व	१४१३३१० ०	०.३ ५	७२८०१००	०.१ ८	६१८५१६३.८	०.१ ५	४३५७१६३. ८	०.१ १	७७६०४४८.६	०.१ ९	५४५२४४८. ६	०.१ ४
६	अन्य क्रियाकला पहरू	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
७	जम्मा	६२९५४७२ २५.४	%	७६५४६७८८२.७१ ९९९९९	%	४९६४१५५२८.२२ ९९९९९६	%	४१७४९६४३ ७.९४	%	४१६५२३९०३.७४ ०००००७	%	२६४५७५८९ ३.३७	%

क्र. सं.	विवरण	वर्ष ६		वर्ष ७		वर्ष ८		वर्ष ९		वर्ष १०		जम्मा १० वर्षको लागि	
		ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा								
क	खानेपानी												
१	पुँजीगत खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१२६६३७२	३३.८३
२	पुँजीगत मर्मत खर्च	४२२७००२५	१.०५	४०८६१२७०	१.०१	४०६३१२७०	१.०१	४००३२०७०	०.९९	४००३२०७०	०.९९	३५६१३६४९४	८.८२
३	सञ्चालन खर्च	४१९४२६६९.२४	१.०४	४१९४२६६९.२४	१.०४	४१९४२६६९.२४	१.०४	४१९४२६६९.२४	१.०४	४१९४२६६९.२४	१.०४	३९५७४६५२२.५	९.८
४	सोझै सहयोग	३१७१२४००	०.७९	३१७१२४००	०.७९	३१७१२४००	०.७९	३१७१२४००	०.७९	३१७१२४००	०.७९	३८७१३८८२०	९.५९
५	जम्मा	११५९२५०९४.२४	२.८७	११४५१६३३९.२४	२.८४	११४२८६३३९.२४	२.८३	११३६८७१३९.२४	२.८१	११३६८७१३९.२४	२.८१	२५०५३९४५७७.५	६२.०३
ख	सरसफाइ तथा स्वच्छता												
१	पुँजीगत खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	५४९९३४१५०	१३.६२
२	पुँजीगत मर्मत खर्च	१८६१३३६७.१६	०.४६	१८६१३३६७.१६	०.४६	१८६१३३६७.१६	०.४६	१३७१३३६७.१६	०.३४	१३७१३३६७.१६	०.३४	१३६०९२०५६.६७	३.३७
३	सञ्चालन खर्च	५६८६२१६६	१.४१	५६८६२१६६	१.४१	५६८६२१६६	१.४१	५६८६२१६६	१.४१	५६८६२१६६	१.४१	५४४१७५९७७	१३.४७
४	सोझै सहयोग	९३५१८०	०.०२	९३५१८०	०.०२	९३५१८०	०.०२	९३५१८०	०.०२	९३५१८०	०.०२	१५२५१९८०	०.३८
५	जम्मा	७६४१०७१३.१६	१.८९	७६४१०७१३.१६	१.८९	७६४१०७१३.१६	१.८९	७१५१०७१३.१६	१.७७	७१५१०७१३.१६	१.७७	१२४५४५४१६३.६७	३०.८४
ग१	विद्यालयमा खासस्व सुविधाहरू (कम्पोनेन्ट स्तरमा लागत)												
१	पुँजीगत खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	३९५६२५००	०.९८
२	पुँजीगत मर्मत खर्च	१७८१७६५	०.०४	१७८१७६५	०.०४	१७८१७६५	०.०४	१७८१७६५	०.०४	१७८१७६५	०.०४	१७८७७७०८.२	०.४४
३	सञ्चालन खर्च	१०१४७६०४	०.२५	१०१४७६०४	०.२५	१०१४७६०४	०.२५	१०१४७६०४	०.२५	१०१४७६०४	०.२५	१०३७६८११७.६	२.५७
४	सोझै सहयोग	१३८३८००	०.०३	१३८३८००	०.०३	१३८३८००	०.०३	१३८३८००	०.०३	१३८३८००	०.०३	१७६६३८००	०.४४
५	जम्मा	१३३१३१६	०.३३	१३३१३१६	०.३३	१३३१३१६	०.३३	१३३१३१६	०.३३	१३३१३१६	०.३३	१७८८७२१	४.४३

क्र. सं.	विवरण	वर्ष ६		वर्ष ७		वर्ष ८		वर्ष ९		वर्ष १०		जम्मा १० वर्षको लागि	
		ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा								
		९		९		९		९		९		२५.८	
ग२	विद्यालयमा खासस्व सुविधाहरू (क्षेत्रगत स्तरमा)												
१	खानेपानी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	सरसफाइ	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	स्वच्छता	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	ठोस फोहोर	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
घ१	स्वास्थ्य संस्थाहरूमा खासस्व सुविधाहरू (कम्पोनेन्ट स्तरमा)												
१	पुँजीगत खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१३३९५००	०.३३
२	पुँजीगत मर्मत खर्च	५७४६०३.८	०.०१	५७४६०३.८	०.०१	५७४६०३.८	०.०१	५७४६०३.८	०.०१	५७४६०३.८	०.०१	५८२९८४०.	६
३	सञ्चालन खर्च	१५८११३०	०.०४	१५८११३०	०.०४	१५८११३०	०.०४	१५८११३०	०.०४	१५८११३०	०.०४	१६३७८६७	०
४	सोझै सहयोग	११२२००	०	११२२००	०	११२२००	०	११२२००	०	११२२००	०	१७९५२००	०.०४
५	जम्मा	२२६७९३३.	०.०६	२२६७९३३.	०.०६	२२६७९३३.	०.०६	२२६७९३३.	०.०६	२२६७९३३.	०.०६	३७३९८७१	०.६
घ२	स्वास्थ्य संस्थामा खासस्व सुविधाहरू (क्षेत्रगत स्तरमा)												
१	खानेपानी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	सरसफाइ	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	स्वच्छता	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	ठोस फोहोर	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ड	सार्वजनिक स्थानहरूमा खासस्व सुविधाहरू (कम्पोनेन्ट स्तरमा लागत)												
१	पुँजीगत खर्च	०	०	०	०	०	०	३५८४०००	०.०९	१५३६०००	०.०४	२३५८०००	०.५८
२	पुँजीगत मर्मत खर्च	६८९६१४.४	०.०२	६८९६१४.४	०.०२	६८९६१४.४	०.०२	६८९६१४.४	०.०२	६८९६१४.४	०.०२	१६७४५७१	६.८
३	सञ्चालन खर्च	३१३२१२९	०.०८	३१३२१२९	०.०८	३१३२१२९	०.०८	३१३२१२९	०.०८	३१३२१२९	०.०८	२७१६६४२	५

क्र. सं.	विवरण	वर्ष ६		वर्ष ७		वर्ष ८		वर्ष ९		वर्ष १०		जम्मा १० वर्षको लागि	
		ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा								
४	सोझै सहयोग	४०५०००	०.०१	४०५०००	०.०१	४०५०००	०.०१	४०५०००	०.०१	६२५०००	०.०२	४१५००००	०.१
५	जम्मा	४२२६७४३. ४	०.१	४२२६७४३. ४	०.१	४२२६७४३. ४	०.१	७८१०७४३. ४	०.१९	५९८२७४३. ४	०.१५	७१६४२१४ १.८	१.७७
च	अन्य क्रियाकलापहरू												
१	पुँजीगत खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	पुँजीगत मर्मत खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	सञ्चालन खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	सोझै सहयोग	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
छ१	गाउँपालिकामा जम्मा खासस्व लागत (कम्पोनेन्ट स्तरमा)												
१	पुँजीगत खर्च	०	०	०	०	०	०	३५८४०००	०.०९	१५३६०००	०.०४	१९९२८४४ ३१	४९.३४
२	पुँजीगत मर्मत खर्च	६३९२९३७ ५.३६	१.५८	६२५२०६२ ०.३६	१.५५	६२२९०६२ ०.३६	१.५४	५६७९१४२ ०.३६	१.४१	५६७९१४२ ०.३६	१.४१	५३२६८१८ १६.२७	१३.१९
३	सञ्चालन खर्च	११३६६५६ ९८.२४	२.८१	१०८७२३५ ७१२.१	२६.९२								
४	सोझै सहयोग	३४५४८५८ ०	०.८६	३४५४८५८ ०	०.८६	३४५४८५८ ०	०.८६	३४५४८५८ ०	०.८६	३४७६८५८ ०	०.८६	४२५९९९८ ००	१०.५५
५	जम्मा	२१२१४३६ ५३.६	५.२५	२१०७३४८ ९८.६	५.२२	२१०५०४८ ९८.६	५.२१	२०८५८९६ ९८.६	५.१६	२०६७६१६ ९८.६	५.१२	४०३८७६१ ७१९.३७	१००
छ२	गाउँपालिकामा जम्मा खासस्व लागत (क्षेत्रगत)												
१	खानेपानी	११५९२५० ९४.२४	२.८७	११४५१६३ ३९.२४	२.८४	११४२८६३ ३९.२४	२.८३	११३६८७१ ३९.२४	२.८१	११३६८७१ ३९.२४	२.८१	२५०५३९४ ५७७.५	६२.०३
२	सरसफाइ तथा स्वच्छता	७६४१०७१ ३.१६	१.८९	७६४१०७१ ३.१६	१.८९	७६४१०७१ ३.१६	१.८९	७१५१०७१ ३.१६	१.७७	७१५१०७१ ३.१६	१.७७	१२४५४५४ १६३.६७	३०.८४
३	विद्यालयमा खासस्व	१३३१३१६ ९	०.३३	१७८८७२१ २५.८	४.४३								
४	स्वास्थ्य संस्थामा खासस्व	२२६७९३३. ८	०.०६	३७३९८७१ ०.६	०.९३								

क्र. सं.	विवरण	वर्ष ६		वर्ष ७		वर्ष ८		वर्ष ९		वर्ष १०		जम्मा १० वर्षको लागि	
		ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा								
५	सार्वजनिक स्थानहरूमा खासस्व	४२२६७४३. ४	०.१	४२२६७४३. ४	०.१	४२२६७४३. ४	०.१	७८१०७४३. ४	०.१९	५९८२७४३. ४	०.१५	७१६४२१४ १.८	१.७७
६	अन्य क्रियाकलापहरू	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
७	जम्मा	२१२१४३६ ५३.६	५.२५	२१०७३४८ ९८.६	५.२२	२१०५०४८ ९८.६	५.२१	२०८५८९६ ९८.६	५.१६	२०६७६१६ ९८.६	५.१२	४०३८७६१ ७१९.३७	१००

४. ६.३. लगानी र ग्याप

माथि प्रस्तुत गरिएको तालिकामा देखिए बमोजिम २०२२ देखि १० वर्ष सम्मको सम्म सुरक्षित स्तरको खासस्व सेवा उपलब्ध गराउने लक्ष्य प्राप्त गर्न आवश्यक लगानी गढी गाउँपालिकासंग के कति छ भनि विशेषण गरि उपलब्ध र आवश्यक स्रोतको विचको ग्यापको लेखाजोखा यस उपखण्डमा गरिएको छ ।

क) हालको लगानी

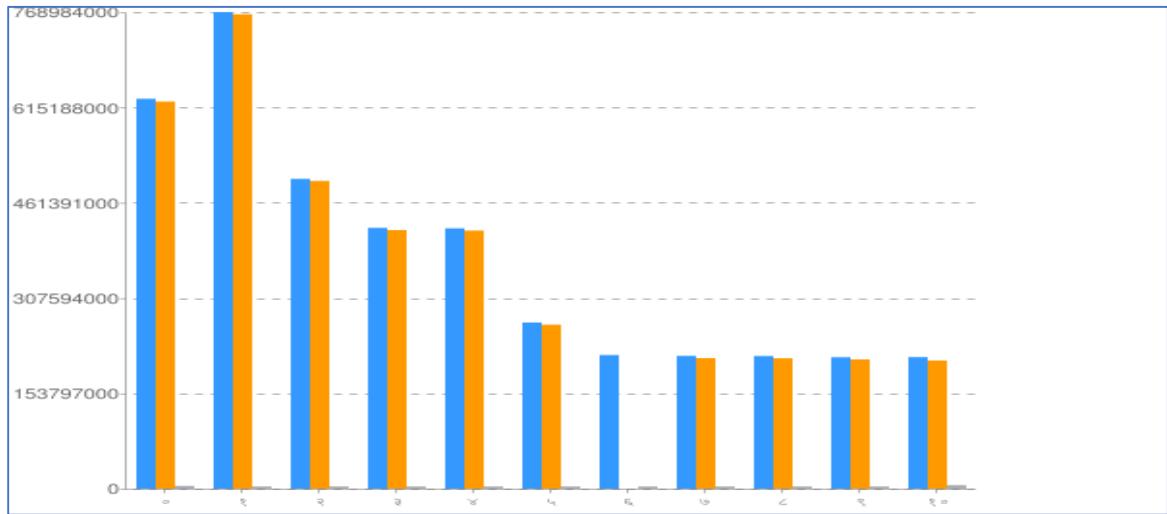
गाउँपालिकासंग खासस्व खर्च र लगानीको लागि प्रमुख स्रोत भनेको विशेष गरि गाउँपालिकाका खासस्व क्षेत्रका साझेदार र सरोकारवाला संस्थाहरू, तीन तहका सरकारहरू (संघिय, प्रादेशिक र स्थानीय), सेवा प्रदायक, गैर सरकारी संस्था र बाह्य विकास साझेदारहरू नै हुन् । हालको खासस्व खर्चको अनुमानको लागि पनि यिनै स्रोतहरूको लेखाजोखा गरिएको छ । हालसम्म गाउँपालिकाको खासस्व क्षेत्रमा उपलब्ध लगानी र आगामी वर्षहरूको संभावना र अनुमानको **NWASH MIS** ले विशेषण गरि तलका तालिकाहरूमा प्रस्तुत गरेको छ । यस सन्दर्भमा गाउँपालिकाको अवस्था हेर्दा हालको खासस्व खर्चको अनुमान र लगानी भिन्नता (**deficit**) वा ग्याप पुर्ती गर्ने प्रयासका लागि माथि उल्लेख गरिएका साझेदार र सरोकारवाला संस्थाहरू, तीन तहका सरकारहरू तथा सेवा प्रदायक, गैर सरकारी संस्था र बाह्य विकास साझेदारहरू बीचमा सुदृढ सूचना र समन्वय संयन्त्रको आवश्यकता देखिन्छ ।

गाउँपालिकमा खानेपानी तथा सरसफाई सेवाहरूको लागि समावेस र लक्षित गरिएका वित्तीय स्रोतहरू निम्नअनुसार छन् :

- घरधुरी:- सेवा प्राप्त गरे वापत लाभग्राही घरधुरीहरूले सेवाप्रदायकहरू (उपभोक्ता समिति/संस्था, गाउँपालिका वा अन्य) लाई तिर्ने महसुल तथा शुल्क; सार्वजनिक युटिलिटीहरूले उठाएको वा उठाउने वित्तीय ऋण भुक्तानीका साथै स्व-लगानी (जस्तै: निजी वा सामुदायिक कुवा, खानेपानी व्याड्की) र घरायसी स्तरको सरसफाईमा घरधुरी र गाउँपालिकाको लगानी आदि यसमा समावेश छन् ।
- कर (सरकार):- आन्तरिक राजस्व जसलाई संघीय, प्रान्तीय र स्थानीय सरकार मार्फत खासस्व क्षेत्रमा लगानी गरिन्छ । सरकारले विभिन्न निकायसँग खासस्व क्षेत्र विकास र सुदृढिकरण गर्नका लागि लिने ऋण पनि यस अन्तर्गत राखिएको छ ।
- हस्तान्तरण (बाह्य स्रोतहरू): - अन्तर्राष्ट्रिय विकास शाझेदार वा दातृ निकायबाट प्राप्त हुने कोष वा परोपकारी संस्थाहरूबाट प्राप्त हुने कोष यस अन्तर्गत पर्दछ । विभिन्न निकाय तथा सरोकारवाला संघ संस्थाहरूबाट प्राप्त हुने अनुदान र सहुलियत ऋण पनि हस्तान्तरण शिर्षक अन्तर्गत समावेश हुन्छ, जसमा सस्तो व्याज दर वा अनुग्रह अवधिको रूपमा अनुदान समावेश गरिएको हुन्छ ।

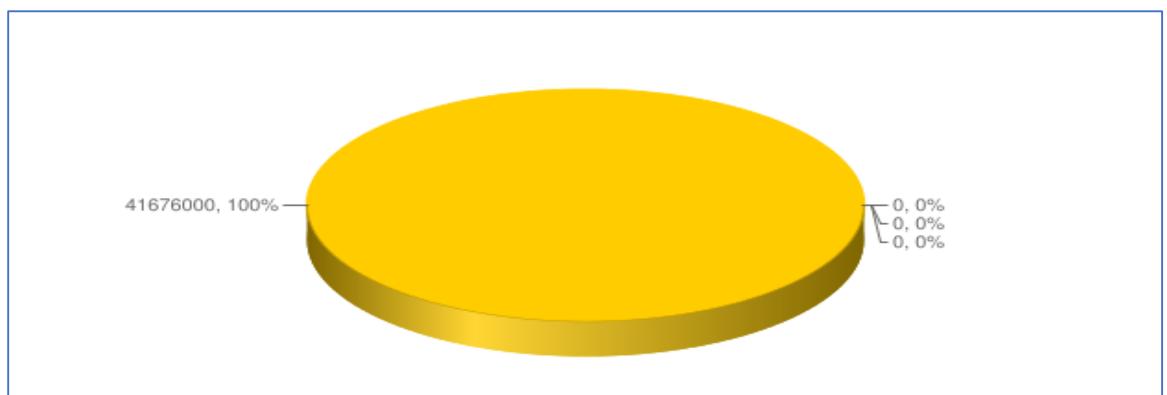
ख) अनुमानित भिन्नता (ग्याप)

खासस्व योजना कार्बान्वयन गर्नका लागि आवश्यक लागत (४.६.२) र गाउँपालिकाको हालको लगानी क्षमता (४.६.३ क) गणना गर्दा जुन भिन्नता (**deficit**) वा ग्याप भेटिन्छ त्यो नै अनुमानित लगानी ग्याप हुन्छ । तल दिइएका ग्राफ चित्र र तालिकाले गढी गाउँगाउँपालिका को खासस्व क्षेत्रगत भिन्नता (ग्याप) र कम्पोनेन्टगत भिन्नता (ग्याप) देखाउँछ ।

चित्र 4-5: अनुमानित लगानी भिन्नता (स्थाप)

१० वर्षे खर्चको प्रकारको अनसार वासको लागत

चित्र 4-6: लगानीमा भिन्नता (स्थाप) - लागत कम्पोनेन्ट स्तरमा

तालिका 4-5: लगानीमा भिन्नता(रयाप) – क्षेत्रगत स्तरमा

अवयव	वर्ष ०			वर्ष १			वर्ष २			वर्ष ३			वर्ष ४			वर्ष ५		
	आवश्यक	उपलब्ध	र्याप															
खानेपानी	४९८४६ ३६५७	४९८४६ ३६५७	०	५२५३२ ९६९७	५२५३२ ९६९७	०	२५५६० २१२४	२५५६० २१२४	०	२५८८९ ३३७९	२५८८९ ३३७९	०	२५७२१ ६८३५	२५७२१ ६८३५	०	१३७७८ ६८३५	१३७७८ ६८३५	०
सरसफाई र स्वच्छता	९४२३१ ६०५	९४२३१ ६०५	०	१९९८९ ४४७२	१९९८९ ४४७२	०	२०३२३ ३३७७	२०३२३ ३३७७	०	१३३०७ २२८२	१३३०७ २२८२	०	१३२३४ ४१८६	१३२३४ ४१८६	०	१०५१८ ९६७६	१०५१८ ९६७६	०
संस्थाहरू मा खासस्व (विद्यालय)	१४३७७ ००७	१४३७७ ००७	०	२४९७२ २५७	२४९७२ २५७	०	२४३२५ ६३२	२४३२५ ६३२	०	१७९०७ ८८२	१७९०७ ८८२	०	१६८८९ ५०१	१६८८९ ५०१	०	१३८३४ ००१	१३८३४ ००१	०
संस्थाहरू मा खासस्व (स्वास्थ्य संस्था)	३४११८ ५६	३४११८ ५६	०	७९९१३ ५६	७९९१३ ५६	०	७०६९२ ३१	७०६९२ ३१	०	३०५०७ ३१	३०५०७ ३१	०	२२६७९ ३४	२२६७९ ३४	०	२२६७९ ३४	२२६७९ ३४	०
सार्वजनिक स्थानहरू मा खासस्व (सार्वजनिक शौचालय)	१४१३३ १००	१४१३३ १००	०	७२८०१ ००	७२८०१ ००	०	६१८५१ ६४	६१८५१ ६४	०	४३५७१ ६४	४३५७१ ६४	०	७७६०४ ४९	७७६०४ ४९	०	५४५२४ ४९	५४५२४ ४९	०
अन्य क्रियाकलापहरू	४५१६० ००	४५१६० ००	०	३५१६० ००	३५१६० ००	०												
गाउँपालिकामा लागत जम्मा	६२९१३ ३२२५	६२९१३ ३२२५	०	७६९९८ ३८८२	७६९९८ ३८८२	०	५००९३ १५२८	५००९३ १५२८	०	४२१७९ ७४३८	४२१७९ ७४३८	०	४२०९९ ४९०५	४२०९९ ४९०५	०	२६९०४ ६८९५	२६९०४ ६८९५	०

अवयव	वर्ष ६			वर्ष ७			वर्ष ८			वर्ष ९			वर्ष १०		
	आवश्यक	उपलब्ध	म्याप												
खानेपानी	११५९२५ ०९४	११५९२५ ०९४	०	११४५१६ ३३९	११४५१६ ३३९	०	११४२८६ ३३९	११४२८६ ३३९	०	११३६८७ १३९	११३६८७ १३९	०	११३६८७ १३९	११३६८७ १३९	०
सरसफाइ र स्वच्छता	७६३६५७ १३	७६३६५७ १३	०	७६३६५७ १३	७६३६५७ १३	०	७६३६५७ १३	७६३६५७ १३	०	७१४६५७ १३	७१४६५७ १३	०	७१४६५७ १३	७१४६५७ १३	०
संस्थाहरू मा खासस्व (विद्यालय)	१३३१३१ ६९	१३३१३१ ६९	०												
संस्थाहरू मा खासस्व (स्वास्थ्य संस्था)	२२६७९३ ४	२२६७९३ ४	०												
सार्वजनिक स्थानहरू मा खासस्व (सार्वजनि क शौचालय)	४२२६७४ ३	४२२६७४ ३	०	४२२६७४ ३	४२२६७४ ३	०	४२२६७४ ३	४२२६७४ ३	०	७८१०७४ ३	७८१०७४ ३	०	५९८२७४ ३	५९८२७४ ३	०
अन्य क्रियाकला पहरू	३५१६०० ०	३५१६०० ०	०	५५१६०० ०	५५१६०० ०	०									
गाउँपालि कामा खासस्व लागत जम्मा	२१६६१४ ६५३	२१६६१४ ६५३	०	२१५२०५ ८९८	२१५२०५ ८९८	०	२१४९७५ ८९८	२१४९७५ ८९८	०	२१३०६० ६९८	२१३०६० ६९८	०	२११२३२ ६९८	२११२३२ ६९८	०

तालिका 4-6: लगानीमा भिन्नता (ग्राप) - लागत कम्पोनेन्ट स्तरमा

अवयव	वर्ष ०			वर्ष १			वर्ष २			वर्ष ३			वर्ष ४			वर्ष ५		
	आवश्यक	उपलब्ध	ग्राप															
पुँजीगत खर्च	४७९१ ६६५८ ४	४७९१ ६६५८ ४	०	६०८२ ७५६५ २	६०८२ ७५६५ २	०	३३६७ ६९३३ ०	३३६७ ६९३३ ०	०	२५९३ ७००८ ०	२५९३ ७००८ ०	०	२३०४ ८४८३ ०	२३०४ ८४८३ ०	०	७३६५ ७९१५	७३६५ ७९१५	०
पुँजीगत मर्मत खर्च	३७२० ६०८७	३७२० ६०८७	०	३०७० ८८८५	३०७० ८८८५	०	३१२४ ३९९०	३१२४ ३९९०	०	३५३४ ६४७८	३५३४ ६४७८	०	४७२३ ६०९०	४७२३ ६०९०	०	४८६१ ६८३२	४८६१ ६८३२	०
सञ्चालन खर्च	६३८६ ३७२४	६३८६ ३७२४	०	७१९९ ९५३५	७१९९ ९५३५	०	८३३८ ८६८८	८३३८ ८६८८	०	८८२८ ११००	८८२८ ११००	०	१०४७ ०८०० ५	१०४७ ०८०० ५	०	१०६६ ६६१६ ८	१०६६ ६६१६ ८	०
सोन्हे सहयोग	४८८९ ६८३०	४४३८ ०८३०	४५१ ६०० ०	५७९९ ९८१०	५४४८ ३८१०	३५१ ६०० ०	४८५२ ९५२०	४५०१ ३५२०	३५१ ६०० ०	३७७९ ९७८०	३४२८ ३७८०	३५१ ६०० ०	३७५६ ५९८०	३४०४ ९९८०	३५१ ६०० ०	३९१० ५९८०	३५५८ ९९८०	३५१ ६०० ०
गाउँपालिका मा खास स्वलागत जम्मा	६२९१ ३३२२ ५	६२४६ १७२२ ५	४५१ ६०० ०	७६८९ ८३८८ २	७६५४ ६७८८ २	३५१ ६०० ०	४९९९ ३१५२ ८	४९६४ १५५२ ८	३५१ ६०० ०	४२०७ १७४३ ८	४१७२ १४४३ ८	३५१ ६०० ०	४१९९ १४९० ५	४१६४ ७८९० ५	३५१ ६०० ०	२६४५ ३०८९ ५	२६४५ ३०८९ ५	३५१ ६०० ०

अवयव	वर्ष ६			वर्ष ७			वर्ष ८			वर्ष ९			वर्ष १०			दश वर्षको लागि		
	आवश्यक	उपलब्ध	ग्राप	आवश्यक	उपलब्ध	ग्राप												
पुँजीगत खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	३५८४ ०००	३५८४ ०००	०	१५३६ ०००	१५३६ ०००	०	१९९२ ८४४३ ९१	१९९२ ८४४३ ९१	०
पुँजीगत मर्मत खर्च	६३९२ ९३७५	६३९२ ९३७५	०	६२५२ ०६२०	६२५२ ०६२०	०	६२२९ ०६२०	६२२९ ०६२०	०	५६७९ १४२०	५६७९ १४२०	०	५६७९ १४२०	५६७९ १४२०	०	५३२६ ८१८१ ७	५३२६ ८१८१ ७	०
सञ्चालन खर्च	११३६ ६५६९	११३६ ६५६९	०	१०८७ २३५७	१०८७ २३५७	०												

अवयव	वर्ष ०			वर्ष १			वर्ष २			वर्ष ३			वर्ष ४			वर्ष ५		
	आवश्यक	उपलब्ध	ग्राहण	आवश्यक	उपलब्ध	ग्राहण												
	८	८		८	८		८	८		८	८		८	८		१०	१०	
सोझै सहयोग	३८०१ १५८०	३४५० ३५८०	३५१ ६००	३८०१ ९५८०	३४५० ३५८०	३५१ ६००	३८०१ ९५८०	३४५० ३५८०	३५१ ६००	३८०१ ९५८०	३४५० ३५८०	३५१ ६००	४०२३ ९५८०	३४७२ ३५८०	५५१ ६००	४६२२ १५८०	४२०५ ३९८०	४१६ ७६०
गाउँपा लिका मा खास स्व लगानी जम्मा	२१५६ १४६५ ३	२१२० ९८६५ ३	३५१ ६००	२१४२ ०५८९ ८	२१०६ ८९८९ ८	३५१ ६००	२१३९ ७५८९ ८	२१०४ ५९८९ ८	३५१ ६००	२१२० ६०६९ ८	२०८५ ४४६९ ०	३५१ ६००	२१२२ ३२६९ ८	२०६७ १६६९ ८	५५१ ६००	४०७४ ९७७७ १८	४०३३ ३०१७ १८	४१६ ७६०

४. ६.४. लगानी पूर्ति (Bridging) को सारांश

खासस्व क्षेत्रको लक्षित उपलब्धि हासिल गर्नका लागि आवश्यक लगानी र गाउँपालिकासंग उपलब्ध हुन सक्ने लगानी विच देखिएको भिन्नता (**deficit**) वा ग्याप पूर्तीका लागि वित्त व्यवस्थापनका विभिन्न विकल्पहरू वारेमा विचार गर्नुपर्ने हुन्छ । यदि थप वित्त व्यवस्थापन गर्न सकिएन भने या त लागत घटाउनु पर्द्ध वा ३T (व्यापार, कर र हस्तान्तरण) का विचार गरि यसमा वृद्धि गर्नु पर्ने हुन्छ । यो नै वित्तीय ग्यापलाई पूर्ति गर्ने मिश्रित वा चुक्ता-योग्य चलन चल्तीको अभ्यास हो । यी विकल्पहरूलाई निम्नानुसार दिइएको छ ।

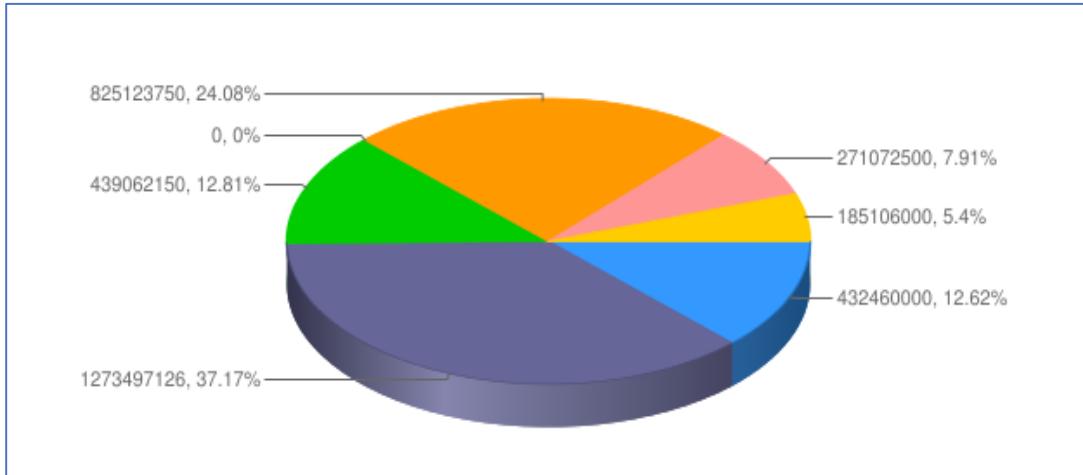
- **बैक ४४:** व्यावसायिक वित्त, लघु-वित्त र सहुलियत ऋणहरू समेत । सहुलियत ऋण दाताहरूले अनुदान वा हस्तान्तरणको रूपमा बजार व्याज दरभन्दा कममा ऋण दिने वा अनुग्रह-अवधि प्रदान गर्ने;
- लगानीकर्ताद्वारा पुँजी लगानी गरेर व्याजको रूपमा फिर्ता पाउने आशाले इक्किटी प्रदान गर्न सक्छन् । इक्किटी धेरै लामो समयसम्म प्रदान गर्न सकिन्छ । यसैले लामो समयसम्म फिर्ता गर्नु पर्दैन । इक्किटी लगानीमा सार्वजनिक अनुदान (वा हस्तान्तरण) रहने हुँदा फिर्ता गर्नु पर्ने सोच राखिएको हुँदैन ।
- अन्य वित्तीय उपकरण: जस्तै- बण्डस; जहाँ ऋण शीर्षक अन्तर्गत बजारको बण्डस लगानीकर्ताहरूलाई बेचिने छ । बण्डस जारिकर्ताहरूमा गाउँपालिका समेतलाई ‘गाउँपालिका बण्डस’ वा सार्वजनिक तथा निजी कम्पनीहरूमा ‘व्यावसायिक बण्डस’ समावेश गर्न सकिने छ ।

यस गाउँपालिकामा वित्तीय अन्तर (gap) नभएको अवस्था रहेको छ ।

४. ६.५. सम्पत्तिको मूल्य

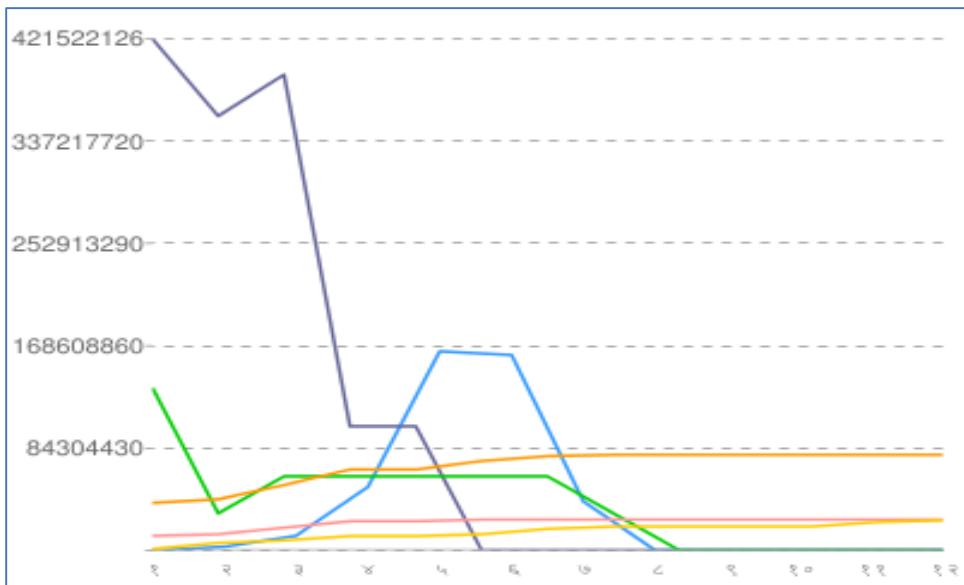
खानेपानी क्षेत्रमा सम्पत्ति भन्नाले खानेपानी प्रणालीको भौतिक अवयवहरू (जस्तै: पाइप, पम्प, मिटर, जेनरेटर, सङ्कलन पोखरी, भल्भ, भवन तथा अन्य संरचनाहरू) जनाउँछ । सम्पत्तिको मूल्याङ्कन दुई भिन्न तरिकाबाट निर्धारण गर्न सकिन्छ । पहिलो विधिमा, आयु (उमेर) मा आधारित मूल्यहास, जहाँ प्रत्येक प्रणालीको सम्पत्तिलाई निर्माण मूल्य वा खरिद मूल्य र अनुमानित जीवनकालको (**Lifespan**) आधारमा गरिन्छ । प्रत्येक सम्पत्तिको मूल्यमा प्रत्येक वर्ष निश्चित प्रतिशतको आधारमा हासकट्टा गरिन्छ । हासकट्टालाई सञ्चालन खर्चको रूपमा लिइन्छ जसले गर्दा सम्पत्तिलाई पुनर्स्थापना वा प्रतिस्थापन गर्दा पर्याप्त स्रोतहरू उपलब्ध हुन्छन् । दोस्रो विधि भनेको शर्तमा आधारित, जहाँ सम्पत्तिको मूल्याङ्कन सम्पत्तिको आयु (उमेर) आधारमा होइन कि सम्पत्तिको अवस्था र कार्यसम्पादनको आधारमा निर्धारण गरिन्छ । यहाँ पहिलो विधिको आधारमा गरिएको छ ।

तलको चित्रले गढी गाउँपालिकाको खासस्व सम्पत्ति समयको अन्तरालमा कसरी वृद्धि भएको छ भनि देखाउँछ ।

■ खानेपानी ■ ठुवबेल ■ घरायसी सरसफाइ ■ सरसफाइ सुविधा ■ विद्यालयमा वास सुविधा ■ स्वास्थ्य
संस्थामा वास सुविधा ■ सार्वजनिक स्थानमा वास सुविधा

चित्र 4-7: खासस्व सम्पत्ति – २

■ खानेपानी ■ ठुवबेल ■ घरायसी सरसफाइ ■ सरसफाइ सुविधा ■ विद्यालयमा वास सुविधा ■ स्वास्थ्य
संस्थामा वास सुविधा ■ सार्वजनिक स्थानमा वास सुविधा

चित्र 4-8: खासस्व सम्पत्ति

४. ६.६. सम्पत्तिको मूल्य

तालिका 4-7: खासस्व सम्पत्ति मूल्य

क्र. सं.	अवयव	हालको	वर्ष ०	वर्ष १	वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४
१	खानेपानी प्रणाली	०	२९९६०००	११९८४०००	५२२३४०००	१६३९९६०००	१६१००००००
२	ट्युबवेल	४२१५२२१२६	३५७८२९५००	३९१९०८५००	१०२२३७०००	०	०
३	घरायसी सरसफाइ	१३४१२८०००	३०४९३४१५	६०९८६८३०	६०९८६८३०	६०९८६८३०	६०९८६८३०
४	सरसफाइ सुविधाहरू (FSM,SWM,Sewerage with WWTP)	०	०	०	०	०	०
५	विद्यालयमा खासस्व सुविधाहरू	३९१३७५००	४२०७५२५०	५३८२६२५०	६६५९५७५०	७३६०७५००	७७६८१५००
६	स्वास्थ्य संस्थामा खासस्व सुविधाहरू	११९८५०००	१३३२४५००	१८६८२५००	२४०४०५००	२५३८००००	२५३८००००
७	सार्वजनिक स्थानहरूमा खासस्व सुविधाहरू	१२०००००	६११४०००	८२२००००	११८०४०००	१३३४००००	१७७६४०००
८	जम्मा सम्पत्ति मूल्य	६०७९७२६२६	४५२८३२६६५	५४५६०८०८०	३१७८९८०८०	३३७३१०३३०	३४२८१२३३०
९	पहिलाको वर्ष भन्दा सम्पत्तिको मूल्य वृद्धिको %	०	-२६	२०	-४२	६	२

क्र. सं.	अवयव	वर्ष ५	वर्ष ६	वर्ष ७	वर्ष ८	वर्ष ९	वर्ष १०	जम्मा %
१	खानेपानी प्रणाली	४०२५००००	०	०	०	०	०	०
२	ट्युबवेल	०	०	०	०	०	०	०
३	घरायसी सरसफाइ	३०४९३४१५	०	०	०	०	०	०
४	सरसफाइ सुविधाहरू (FSM,SWM,Sewerage with WWTP)	०	०	०	०	०	०	०
५	विद्यालयमा खासस्व सुविधाहरू	७८७०००००	७८७०००००	७८७०००००	७८७०००००	७८७०००००	७८७०००००	६१
६	स्वास्थ्य संस्थामा खासस्व सुविधाहरू	२५३८००००	२५३८००००	२५३८००००	२५३८००००	२५३८००००	२५३८००००	२०
७	सार्वजनिक स्थानहरूमा खासस्व सुविधाहरू	१९६६००००	१९६६००००	१९६६००००	१९६६००००	२३२४४०००	२४७८००००	१९
८	जम्मा सम्पत्ति मूल्य	१९४४८३४१५	१२३७४००००	१२३७४००००	१२३७४००००	१२७३२४०००	१२८८६००००	१००
९	पहिलाको वर्ष भन्दा सम्पत्तिको मूल्य वृद्धिको %	-४३	-३६	०	०	३	१	०

परिच्छेद ५: योजना कार्यान्वयन तथा अनुगमानको लागि सञ्चाल र साझा बुझाई

५.१. योजना कार्यान्वयन अवधारणा

गाउँपालिकामा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी कृयाकलाप संचालन गर्दा सबै सरकारी तथा गैर सरकारी संघ संस्था र सरोकारवालाहरूले गाउँपालिका खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजनाका रणनिती र मान्यताहरूलाई अवलम्बन गर्नुपर्नेछ । योजनाको समग्र निरीक्षण र कार्यान्वयनको लागि गाउँकार्यपालिका गाउँपालिकाको शीर्ष राजनीतिक अड्डग हुने छ । जसले गाउँपालिकामा संचालित कुनै पनि खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छताका कार्यक्रम नेपाल सरकारको खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता सम्बन्धी नीति, नियम र स्थानिय सरकार संचालन ऐन, २०७४ अनुरूप संचालन गर्ने सुनिश्चितता एं र सहजीकरण गर्नेछ । उपभोक्ता समितिहरू योजना कार्यान्वयन, अनुगमन र सिकाइ अनुकूलन गर्न र प्रत्यक्ष रूपमा सहयोग गर्नको लागि तथा वाह्य बजेट स्रोत परिचालन गर्न जिम्मेवार हुनेछन् । उनीहरूले गाउँको खासस्व क्षेत्रका साझेदारहरूलाई आकर्षित गर्न सम्बन्धित संयन्त्र मार्फत जिल्ला भित्र र बाहिर योजनाको प्रबर्धन र प्रसारमा सहयोग पुऱ्याउँने छन् । गाउँपालिकाले आफ्नो गाउँभित्र यो खासस्व योजनाको समुचित कार्वान्वयन र अनुगमन सहयोग र समन्वयका लागि आवश्यकता अनुसार गाउँस्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समिति पनि गठन गर्न सक्नेछ ।

५.२. क्षेत्रगत निकायहरूको भूमिका र जिम्मेवारीहरू

खासस्व योजनाको समुचित कार्यान्वयन, परिमार्जन र अनुगमन तथा व्यवस्थापनका लागि डिजाइन गरीएको तलको तालिकामा प्रस्तुत म्याट्रिक्सले गाउँपालिकालाई खासस्व योजनाको उपयोगको सम्बन्धमा र योजनाको तोकिएको जिम्मेवारीका सम्बन्धमा मार्गदर्शन प्रदान गर्नेछ । यो म्याट्रिक्स सबै योजनाहरूको व्यवसाय अभ्यासहरूको विस्तृत सूची चाहिँ हैन । यस म्याट्रिक्सको उद्देश्य सम्बन्धित विभाग वा व्यक्तिलाई उल्लेखित क्रियाकलापहरूमा जिम्मेवारी सहित नियुक्ति गर्नु, भूमिका र जिम्मेवारीहरू परिभाषित गर्नु र समूहहरू बीचको अन्तरसम्बन्ध परिभाषित गर्नु हो । यो म्याट्रिक्सले विस्तृत स्रोतको विनियोजन वा तालिका तयार गर्नमा पनि मद्दत गर्दछ ।

तल तालिकामा उल्लेखित क्षेत्रगत निकायहरूले मुख्यतः गाउँपालिकाको खासस्व योजना कार्यान्वयन, अनुगमन र आवधिक परीमार्जनमा आ-आफ्ना भूमिका र जिम्मेवारीहरूको व्याख्या सहित परिभाषित गर्नेछन् । सोही अनुसार आफु विचको संचार-संयन्त्रको स्थापना, सुधार र नियमन सहित योजना कार्यान्वयनमा देखिन सक्रेवा देखिएका कमी कमजोरी (**Gaps**) हटाउन या पूर्ति गर्न पनि सम्बन्धित क्षेत्रगत निकायहरू सकृय भै लागि पर्नु पर्ने हुन्छ । आ-आफ्नो जबाफदेहिता (**Accountability**) को निश्चितता कायम गर्ने र स्रोतहरूको पहिचान गर्ने तथा क्षेत्रगत निकायहरू बीचको अन्तर-कार्यात्मक अन्तरक्रिया (**Cross-functional Interaction**) लाई स्पष्ट पार्ने र सुदृढ गराउने कार्य पनि यसै अन्तर्गत पर्दछ ।

व्याख्या:

●●●	सबल भूमिका र जिम्मेवारी: कार्य सम्पन्नता र कार्यान्वयका लागि नेतृत्वदायी भूमिकामा उत्तरदायी तथा प्रभावकारी रूपमा कार्यहरू गर्नका लागि जिम्मेवार र कार्यको नेतृत्व लिन तथा प्राप्त गर्ने दृढ़ प्रतिबद्धता र क्षमता प्रदर्शन गर्ने
●●	मध्यम भूमिका र जिम्मेवारी: कार्य सम्पन्नता र कार्यान्वयका लागि जिम्मेवारी तथा प्रतिबद्धता; वित्तीय स्रोत परिचालन र व्यवस्थापन क्षमताका केही कमजोरीहरूको बाबजुद् यी क्षेत्रगत निकायहरूले सकृद रूपमा कार्य गर्नेछन् र तोकिएको कार्यको सफल परिणाम निकाल्ने अपेक्षा गरिएको छ।
●	साधारण भूमिका र जिम्मेवारी: काममा सहयोग गर्ने सहयोगी भूमिकामा यी क्षेत्रगत निकायहरू हुनेछन् र यसवाट विस्तृत वा पर्याप्त परिणामहरू अपेक्षा गर्न सकिँदैन।

क्र.सं.	खासस्व योजना कार्यान्वयनका मुख्य कार्यहरू	क्षेत्रगत निकायहरू																						
		राष्ट्रिय योजना आयोग	अर्थ मन्त्रालय	गाउँपालिका	खासस्वसंग सम्बन्धित मन्त्रालयहरू	खापाडब्बवि	खापासडिका	गाउँपालिकाको खासस्व एकाई	आएनजिओ	एनविओ	उपभोक्ता संस्था	द्विभासम्बन्धिती	द्विसिर्फी	दातृ निकायहरू	कैन्द्रीय स्तरका निकायहरू	जिल्ला स्तरका निकायहरू	ओपचारिक तथा अनोपचारिक जमघट	व्यक्तिगत खासस्व व्यावसायिक	उपभोक्ताहरू	नागरिक समाज	शैक्षिक संस्थाहरू	तेतो पक्ष		
१	योजना, नीति, रणनीतिहरूको समीक्षा गर्ने र अद्यावधि खासस्व योजनामा समावेश गरी सुझाव दिने	•	•																					
२	बजेट विनियोजन तथा कार्यान्वयन गर्ने निकायहरूलाई निकासा दिने र दातृ निकायहरूसँग समन्वय गर्ने र अपुग ओतलाई सम्बोधन गर्ने		•																					
३	योजना तर्जुमाका मुदामा मन्त्रालयहरू बीचमा समन्वय गर्ने			•																				
४	खासस्व योजनाको स्वामित्व लिने; खासस्व योजना कार्यान्वयनको लागि नेतृत्व लिने, प्रवर्द्धक र नियामक निकाय समेतको भूमिका खेल्ने; खासस्व योजनालाई सही, पहुँचयोग्य, सान्दर्भिक र समयमै कार्यान्वयन गर्ने हरसम्भव प्रयास गर्ने			•																				
५	NWASM MIS प्रणालीको को सञ्चालन; दैनिक सञ्चालन, प्रणालीको अद्यावधि र प्रणालीको अनुकूलन तथा Introduction of Latest ICT Innovations			•																				
६	खासस्व योजनालाई कार्यक्रम कार्यान्वयनको एकीकृत भागको रूपमा मान्यता दिने; यो NWASH योजनालाई निर्णय प्रक्रियाको उद्देश्यसँग जोड्ने			•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
७	खासस्व योजनालाई गाउँपालिकाको एक मात्र योजनाको रूपमा मान्यता दिने र योजनाको संस्थागत रूपमा स्वामित्व लिने, कार्यान्वयनको लागि प्रतिवद्ध हुने र पूर्ण क्षमतामा कार्यान्वयन गर्ने			•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	

क्र.सं.	खासस्व योजना कार्यान्वयनका मुख्य कार्यहरू	क्षेत्रगत निकायहरू																							
		राष्ट्रिय योजना आयोग	अर्थ मन्त्रालय	गाउँपालिका	खासस्वसँग सम्बन्धित मन्त्रालयहरू	खापाडब्बवि	खापासडिका	गाउँपालिकाको खासस्व एकाई	आएनजिओ	एनविओ	उपभोक्ता संस्था	हिखासस्वसिसी	विसिसी	दातृ निकायहरू	कैन्द्रीय स्तरका निकायहरू	जिल्ला स्तरका निकायहरू	ओपचारिक तथा अनोपचारिक जमघट	व्यक्तिगत खासस्व व्यावसायिक	उपभोक्ताहरू	नागरिक समाज	शैक्षिक संस्थाहरू	तेतो पक्ष			
८	खासस्व योजना एकाइ स्थापना गर्ने, संस्थागत मान्यता दिने, योजना कार्यान्वयनका लागि भूमिका र जिम्मेवारी तयारी गर्ने र नीतिसँग मिलान (Align) गर्ने		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
९	तथ्याङ्क सङ्कलन र अद्यावधि गर्ने					•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
१०	वित्तीय/स्रोतको विनियोजन (प्रत्येक वर्ष योजना तर्जुमाको लागि बजेट विनियोजन गर्ने)		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
११	खासस्व योजनाको प्रवर्द्धन र दृथ्यतामा वृद्धि गर्ने		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
१२	सिकाई आदान प्रदान तथा अध्ययन		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
१३	खासस्व योजना कार्यान्वयनको लागि सञ्चाल विस्तार, साझेदारी र समन्वय गर्ने		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
१४	खासस्व योजना तर्जुमामा क्षमता अभिवृद्धि गर्ने		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
१५	खासस्व योजना कार्यान्वयनको लागि सञ्चारको प्रवर्द्धन, पैरवी, माग बढाउने		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
१६	सहयोगात्मक/ सहभागितात्मक अनुगमन गर्ने		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
१७	खासस्व योजनासँग सम्बन्धित सूचना प्रचार प्रसार गर्ने		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•

क्र.सं.	खासस्व योजना कार्यान्वयनका मुख्य कार्यहरू	क्षेत्रगत निकायहरू																						
		राष्ट्रिय योजना आयोग	अर्थ मन्त्रालय	गाउँपालिका	खासस्वसँग सम्बन्धित मन्त्रालयहरू	खापाडब्यावि	खापासडिका	गाउँपालिकाको खासस्व एकाइ	आएनजिओ	एनविओ	उभषेका संस्था	हिखासस्वसिसी	विसिसी	दातृ निकायहरू	कैन्द्रीय स्तरका निकायहरू	जिल्ला स्तरका निकायहरू	ओपचारिक तथा अनोपचारिक जमघट	व्यापिगत खासस्व व्यावसायिक	उपभोक्ताहरू	नागरिक समाज	शैक्षिक संस्थाहरू	तेतो पक्ष		
१८	खासस्व योजनाको लागत संशोधन गर्ने, क्षेत्रगत निकायहरूसँग स्रोत र क्षमता अभिवृद्धि गर्ने प्रतिबद्धता लिने			०० •																				
१९	खासस्व योजनामा पारदर्शीता प्रवर्द्धन गर्ने, सूचनामा पहुँच, निष्पक्ष र सन्तुलित रिपोर्टिङ गर्ने			०० • •	०० • •	०० • •	०० • •	०० • •	०० • •	०० • •	०० • •	०० • •	०० • •	०० • •	०० • •	०० • •	०० • •	०० • •	०० • •	०० • •	०० • •	०० • •		
२०	खासस्व योजनाको राष्ट्रो उपयोग गर्नेलाई मान्यता दिने, सरकारी स्तरमा र निकायगत स्तरमा मान्यता दिने			०० • •	०० • •	०० • •	०० • •	०० • •	०० • •	०० • •	०० • •	०० • •	०० • •	०० • •	०० • •	०० • •	०० • •	०० • •	०० • •	०० • •	०० • •	०० • •		
२१	नयाँ योजनालाई NWASH MIS मा प्रविष्ट गर्न जोड गर्ने, यदि प्रविष्ट नगरेमा सम्पन्न भएको मान्यता नदिने			०० • •																				
२२	रिपोर्टिङ माध्यम परिभाषित गर्ने, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय विकास लक्ष्यसँग (जस्तै:SDG) पडितबद्ध गर्न सञ्चार प्रोटोकल तयार गर्ने			०० • •																				००

५.३. संस्थागत संरचना र क्षमता अभिवृद्धिका योजनाहरू

५.३.१. गाउँपालिकाको खासस्व संरचना

राज्य पुनर्संरचना पछिको वर्तमान अवस्थामा हरेक गाउँपालिकामा झौं गढी गाउँपालिकामा पनि खासस्व लगायत अन्य विकास निर्माणका कार्यक्रम योजना गर्न, विनियोजित बजेट अनुरूपको क्रियाकलापहरू संचालन गर्नका निम्नित स्थानिय सरकार संचालन ऐन, २०७४ बमोजिम एक निश्चित संगठनात्मक स्वरूप रहेको छ। हालको अभ्यास हेर्दा खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता कार्यक्रमहरू पूर्वाधार विकास र वातावरण व्यवस्थापन शाखा अन्तर्गत संचालन गर्ने गरिन्छ।

खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता कार्यक्रमका लागि छुट्टै संरचना बनि नसके पनि खासस्व कार्यक्रम समन्वय गर्न गाउँपालिकाद्वारा एक जना फोकल व्यक्ति तोकेर कार्य संचालन हुँदै आइरहेको छ। कार्यक्रममा सहयोगका लागि प्रशासन, योजना तथा अनुगमान शाखा अन्तर्गतको योजना तथा अनुगमन उप-शाखाका प्रविधिकहरू पनि रहेका छन्। आगामी दिनमा भने खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता कार्यक्रमका लागि छुट्टै शाखा वा छुट्टै एकाइ नै वनाएर तथा त्यसलाई साधन श्रोत सम्पन्न गरेर अगाडि वढ्नुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ। सोहि अनुरूप गाउँपालिकाले यथासक्य चाँडो खासस्वको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता शाखाको स्थापना तथा जिम्मेवार कर्मचारीको व्यवस्थापन गरी त्यसलाई साधन श्रोत सम्पन्न गरेर अगाडि वढ्ने नीति लिएको छ।

५.३.२. गाउँपालिकामा खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता (खासस्व) कोष

गाउँपालिकामा गाउँकार्यपालिका वा सो ले तोकेको गाउँस्तरीय खासस्व समन्वय समितिको रोहवरमा एक खासस्व कोषको स्थापना गरिने छ। उक्त कोषमा खासस्व क्षेत्रमा कार्यक्रम संचालन गर्न चाहने अन्य संघ संस्थाहरूको सहयोग लगायत अन्य पहिचान भएका श्रोत तथा सहयोगको अपेक्षा गरिएको छ। सो कोषको रकम केवल खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता प्रबद्धनमा मात्र खर्च गरिने छ। गाउँकार्यपालिकाले आँफै वा आफ्नो निर्देशनमा खासस्व समन्वय समितिले सो कोष संचालन निर्देशिका एक वर्षभित्र तयार गरि कोषको परिचालन तथा व्यवस्थापन गर्नेछ।

५.३.३. संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि (खासस्व कार्यनीति)

गाउँपालिकामा खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता प्रबद्धनका लागि गाउँपालिका र गाउँपालिकाको खासस्व शाखा लगायत उपभोक्ता समिति र अन्य सम्बन्धित संस्थाहरूको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धिका लागि नियमित रूपमा क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनु अत्यन्तै आवश्यक पर्दछ। यसका लागि गाउँपालिकाको संरचनागत क्षमता अभिवृद्धिका आवश्यकताहरूको पहिचान गरिनु जरुरी हुन्छ। सीप हस्तान्तरण, प्रविधि मैत्री ज्ञान र प्रवृत्ति उन्मुख तालिम लगायत विभिन्न किसिमका सचेतनामूलक कृयाकलापहरू क्षमता अभिवृद्धिका लागि अबलम्बन गरिनु पर्ने उपायहरू हुन्।

सामन्यतया गाउँपालिकाको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धिका लागि निम्न कार्यक्रमहरूको नियमित र आवधिक रूपमा योजना गर्न, संचालन र व्यवस्थापन गर्न आवश्यक छ।

नीति तथा संस्थागत व्यवस्था

- ठोस तथा दिसाजन्य फोहोर व्यवस्थापन गर्न आवश्यक नीति, ऐन, निर्देशिका तथा कार्यबिधी

तयार गर्ने

- लैगिंग समानता तथा सामाजिक समावेशीता सम्बन्धी स्थानीय नीति तयार गर्ने
- स्थानीय स्तरमा संघ सस्था सञ्चालन तथा अनुगमन कार्यबिधी तयार गर्ने
- आर्थिक तथा विपन्न र पिछडिएको समुदायमा सहयोग सम्बन्धी निर्देशिका/ कार्यबिधी तयार गर्ने
- गाउँपालिका तथा वडा स्तरीय खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समिति गठन/ पुर्नगठन तथा सञ्चालन

तालीम, कार्यशाला र सेमिनार

- खासस्व खानेपानी इन्जिनियर, सब इन्जिनियर, प्लम्बर, खानेपानी तथा सरसफाइ टेक्निसियन (खापासटे), ग्रामिण मर्मत कार्यकर्ता (VMW) तथा अन्य प्राविधिकहरूका लागि समकालिन खासस्व प्रविधि सम्बन्धी तालिम
- निरिक्षक, सरसफाइ कार्यकर्ता, स्वास्थ्य कार्यकर्ता, महिला समुह, युवा/ बाल क्लब तथा गाउँपालिकाको खासस्वसंग सम्बन्धित कर्मचारिहरूका लागि सचेतना मूलक तालिम
- उपभोक्ता समितिका पदाधिकारी, कर्मचारि, महिला समुह, युवा/ बाल क्लब तथा अन्य सेवासंग सम्बन्धितहरूका लागि व्यवस्थापन, नेतृत्व विकास, सीप तथा क्षमता अभिवृद्धिका तालीम
- बहीखाता र लेखा व्यवस्थापन तालिमहरू
- महिला पदाधिकारिहरूका लागि नेतृत्व विकास तथा आयोजना व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम
- लैडिंग समानता र सामाजिक समावेसिता सम्बन्धी तालिमहरू
- जलवायु परिवर्तन, विपद व्यवस्थापन र आपत्कालिन अवस्थामा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता आयोजनाहरूको संचालनर व्यवस्थापनका उपाय, सीप तथा तयारी सम्बन्धी तालिमहरू
- **NWASH MIS** को प्रयोग, प्रभावकारि उपयोग, संचालन र अध्यावधिक गर्न सम्बन्धित प्राविधिक, सर्वेक्षक वा गणकहरूका लागि तालिम
- **WASH Plan** परिमार्जनका लागि खासस्व शाखाका कर्मचारी, प्राविधिक र खासस्व खासस्व निरिक्षकका लागि तालिम
- गाउँपालिकाका पदाधिकारीहरूका लागि खासस्व आवधिक र प्रगति समिक्षा सम्बन्धी कार्यशाला, गोष्ठि र सेमिनारहरू
- उपभोक्ता समितिका पदाधिकारी लागि खासस्व योजना अद्ध्यावधिक र सर्वे क्षणबाट प्राप्त सूचना र तथ्यांकहरूको प्रस्तुति सहित कार्यशाला, गोष्ठि र सेमिनारहरू
- खासस्व कर्मचारी तथा प्राविधिकहरूको लागि प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालीम
- खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छताका सामग्रीहरूको पहुँच तथा बजारिकरण सम्बन्धी सरोकारवालाहरूसँग गोष्ठि र छलफल

समुदाय र संस्थागत सचेतनामूलक कार्यक्रम

- समुदाय तथा बिद्यालय स्तरमा खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता सम्बन्धी चेतनामूलक कार्यक्रमहरू, खानेपानी मूल संरक्षण, पानी शुद्धीकरण विधी सम्बन्धी तालिमहरू,

- महिनावारी व्यवस्थापन, साबुनपानीले हात धुने सम्बन्धी, फोहोर व्यवस्थापनका अभ्यास तथा उपायहरू, पूर्ण सरसफाइका सूचकहरू सम्बन्धि समुदायमा जानकारि र सचेतना आदि
- विभिन्न दिवसहरू मनाउने र त्यो अवसरलाई समुदायस्तरमा चेतनामूलक सन्देशहरू प्रवाह गर्न उपयोग गर्ने ।
  - वार्ड स्तरमा जनप्रतिनिधिहरूसंग खासस्व योजना र यसका तथ्यांक तथा सूचनाहरू प्रस्तुतिकरण र सो योजनाको समुचित उपयोग सम्बन्धि सचेतनामूलक कार्यक्रमहरू
  -

परीक्षण कार्यक्रमहरू

- समुदाय र संस्थागत स्तरमा पानी परीक्षण (पानी पिउन योग्य छ छैन) र सो सम्बन्धी तालीमहरू
- आयोजना सम्पन्न भएपछि र कार्यान्वयन चरणमै पनि गरिने सार्वजनिक सुनुवाइ, सार्वजनिक सामाजिक अडिट (Public Social Audit)
-

सरसफाइ प्रदर्शनी, महोत्सव

- विभिन्न दीवस, उत्सव तथा महोत्सवहरूमा गरिने प्रदर्शनी
- सरसफाइ रेली (Rally) आदि
-

अवलोकन भ्रमण

- खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको क्षेत्रमा उदाहरणीय भएका स्थल तथा आयोजनाहरूको अवलोकन भ्रमण (उपभोक्ता समिति पदाधिकारी तथा गाउँपालिका पदाधिकारीहरूका लागि)
-

स्व- लेखाजोखा अभ्यास

- समुदायसंगको सम्बन्ध र समुदायमा तथ्यांक तथा सूचनाहरू संकलन गर्न आवश्यक पर्ने विभिन्न किसिमका तालिमहरू; जस्तै- सहभागितामूलक लेखाजोखा, प्रभावकारी संचार र वार्ता तथा संझौता सीप, नेतृत्व विकास आदि
-

५.४. अनुगमन संयन्त्रको स्थापना र नियमित अनुगमन योजना

गाउँपालिका र वडा तहमा यो खासस्व योजना कार्यान्वयन र अनुगमनका निम्नि एक अनुगमन प्रणाली स्थापना गरिनेछ । गाउँपालिका तहका खासस्व कृयाकलापहरूका आवधिक अनुगमान गर्ने जिम्मेवारीका लागि गाउँकार्यपालिकाले वा गाउँपालिका स्तरीय खासस्व समन्वय समितिले एक अनुगमन कार्यदल गठन गर्न सक्नेछ । सोही अनुरूप वडा र समुदायस्तरमा पनि कार्यदल गठन गर्न सकिने छ । कार्यदलमा वडाका जनप्रतिनिधि सहित राजनितिक दलका सदस्य, नागरिक समाज, शिक्षा, स्वास्थ एवं संचार क्षेत्रबाट आवश्यक प्रतिनीधि समावेस हुन सक्नेछन् ।

अनुगमनका लागि गठीत समन्वय समिति वा कार्यदलले खासस्व योजनामा समावेस कृयाकलापहरूको लेखाजोखा तथा अवलोकन गर्नेछ । यसका लागि खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता कार्यक्रम अनुगमनका उद्देश्य, प्रकृया तथा प्रभाव सम्बन्धि आधारभूत सूचकहरूको विकास गरिएको छ । अनुगमन सूचकहरू खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धि नीति, नियम, मार्गदर्शन, खासस्व संरचना र सम्बन्धित

योजनाको उद्देश्य र कार्यपद्धतिका आधारमा तयार गरिएका हुन् । गाउँपालिका, स्थानिय उपभोक्ता समिति, उपभोक्ता तथा अन्य निकायहरूद्वारा संचालित खासस्व कृयाकलापहरूको अनुगमन नागरिक समाज लगायतको उपस्थितिमा गरिनेछ । अनुगमन तथा मूल्याङ्कनका विधिहरूमा स्वःअनुगमन, सहभागितात्मक अनुगमन र संयुक्त अनुगमन आदि अवलम्बन गरिनेछ । कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने अन्य निकाय, विकास साझेदार वा वाह्य संस्थाहरूबाट सेवा लिई सञ्चालन गरिएको कार्यक्रमले पारेको प्रभावको मूल्याङ्कन पनि समय समयमा गरिनेछ । मूल्याङ्कनको सन्दर्भमा आयोजनाको उद्देश्य र समयावधिको आधारमा मध्यावधि तथा अन्तिम मूल्याङ्कन कृयाकलापहरू पनि अनुगमनकै विधि तथा पद्धति अनुरूप गरिनेछ ।

खासस्व योजना कार्यान्वयन अनुगमन मुख्यतः तीन तहको हुनेछ ।

- समुदाय स्तर: समुदाय आँफै, संघ संस्थाहरू जस्तै विद्यालय, सार्वजनिक शौचालय सञ्चालन वा व्यवस्थापन समिति, खानेपानी तथा सरसफाइ उपभोक्ता समिति, स्वास्थ्य संस्थाहरू
- वडास्तर: वडा जनप्रतिनीधि वा वडास्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समिति
- गाउँपालिकास्तर: उप-प्रमुखको संयोजकत्वमा रहेको अनुगमन समितिले पनि खासस्वमा प्रस्ताव गरिएका कृयाकलापहरू सञ्चालन, प्रभावकारी कार्यान्वयन तथा सूचकहरू समयमै हासिल गरे नगरेको सम्बन्धमा नियमित अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ । सो कार्यमा गाउँपालिकास्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समितिले आवश्यकताका आधारमा सबैको सहयोग प्रदान गर्ने वातावरण मिलाउने छ ।

५.५. खासस्व योजनाको नियमित र समयबद्ध परिमार्जन व्यवस्था

गाउँपालिकाद्वारा निर्माण गरिएको यो खासस्व योजना हरेक ३ वर्षमा पुनरावलोकन र परिमार्जन गर्नु पर्ने छ । खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको क्षेत्रमा ३ वर्षको अवधीमा भएका परिवर्तनलाई अध्यवधिक गरि सो खासस्व योजनाले तोकेको लक्ष्य र कार्यक्रमहरू पुरा गर्ने केति भौतिक, वित्तिय र मानव स्रोतको आवश्यकता पर्दछ सो को पनि पुनरावलोकन गरि दस्तवेजीकरण गरिन्छ । सो खासस्व योजना परिमार्जन गाउँकार्यपालिकाले निर्णय गरे अनुसार गाउँस्तरीय अनुगमन कार्यदल वा खासस्व समन्वय समितिको सिफारिसमा गरिनेछ र गाउँकार्यपालिकाको बैठकबाट पारित गरिनेछ ।

यसबाहेक गाउँपालिकामा खासस्व योजनाको नियमित तथा आवधिक परिमार्जन गर्नका लागि खासस्व समन्वय समिति एवं गाउँपालिकाको योजना निर्माण समितिको सिफारिसमा आवश्यक देखिए बमोजिम अद्यावधिक वा परिमार्जन गरेर गाउँकार्यगाउँपालिका बैठकबाट पारित गरिनेछ । यस खासस्व योजनाको रणनीतिक कार्यहरू हालको गाउँपालिकाको योजनासँग एकीकृत गरि कार्यान्वयन गरिने छ । हरेक वर्ष योजना परिमार्जन गरि आवधिक रूपमा एकमुस्ट वार्षिक लागत निकालन सकिने छ र सोहि अनुरूप कार्यान्वयन गरिने छ । सोको लागि यस खासस्व योजनामा समावेश भएका क्रियाकलापहरूलाई द्विकि वार्षिक कार्य योजनाहरूसँग आबद्ध गरिने छ । एक विशेष वित्तीय वर्षमा गाउँपालिकाको खासस्व क्षेत्रमा गरिने वित्तीय प्रवाहलाई यो काम गर्दा ध्यानमा दिनुपर्ने छ ।

गाउँपालिका खासस्व योजनाको पुनरावलोकन, परिमार्जन र अध्यवधिक गर्नका लागि गाउँपालिकाको खासस्व एकाइ वा शाखा जिम्मेवार हुनेछन् र त्यसका लागि **Focal Person, WASH Officer** वा **IT Officer** ले **NWASH MIS** को प्रयोग तथा संचालनको दक्षता हासिल गरेको हुनुपर्नेछ ।

५.६. पूरक विषय तथा सवालहरु र त्यसको संबोधनका लागि व्यवस्था

गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छताका सम्बन्धमा तल उल्लेखित पुरक विषय वा सवालहरूलाई पनि सम्बोधन गर्ने गरि यो खासस्व योजनामा समावेस गरिएको छ ।

५ .१.६.लैर्जिंक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

यस खासस्व योजनामा गाउँपालिका भित्रका सबै जनतालाई खानेपानी तथा सरसफाइ सेवाको न्यायोचित वितरण तथा उपभोग गर्ने सवालमा समेत विचार पुर्याएर योजना छनौट तथा कार्यान्वयन र मर्मत संचालन प्रकृया साथै नीति निर्माण तहमा महिला र पछाडी पारिएका समुदायहरूको संलग्नतालाई प्रत्याभूती गरिने व्यवस्था गरिएको छ । योजनाको प्राथमिकीकरणको पहिलो शर्त नै पछाडी पारीएका र हाल सम्म उपभोगको अधिकारबाट बच्चित समुदायलाई प्राथमिकतामा राख्ने उल्लेख गरेर जाती/जनजातीय, भौगोलिक र अति गरिवीको कारणले बच्चितीमा परेका समुदायहरूलाई पहिलो चरणमा नै कार्यक्रमहरु प्रस्ताव गरी कार्यान्वयनमा जाने परिकल्पना गरिएको छ ।

न्यूनतम ५० प्रतिशत महिला तथा अपांगता भएका व्यक्तिहरुको सञ्चाललाई नीति निर्माण तहमा आवद्ध गराउनका लागि उपभोक्ता समिति तथा अन्य विभिन्न समितिहरुको पदाधिकारीमा महिला तथा अपांगता भएका व्यक्तिहरुको अनिवार्य संलग्नताको अलावा महिला, बालबालिका तथा अपांगतामैत्री खासस्व सेवा र संरचना निर्माणमा पनि विशेष ध्यान दिइने छ ।

५.६.२. प्रयोगकर्तामैत्री संरचना निर्माण योजना

यस खासस्व योजना कार्यान्वयनको सिलसिलामा निर्माण हुने सम्पूर्ण संस्थागत खानेपानी तथा सरसफाइका संरचनाहरु महिला, बालबालिका तथा अपांगतामैत्री हुनेछन् ।

५.६.३ विपद जोखिम व्यवस्थापन

यस गाउँपालिकामा विविध प्रकारका विपदहरुको संवाभना विद्यमान देखिन्छ । बाढी, खडेरी, आगलागी, भूकम्प, आदी विपदहरु वारम्वार दोहोरी रहने चरित्रका विपदहरु हुन् । बाढि, भूकम्प जस्ता ठूला प्रकोपको बेलामा खानेपानी र सरसफाइको क्षेत्रमा ठूलो असर गर्ने गरेको र व्यवस्थित गर्न नसकेमा विपदले भन्दा पनि त्यस पछिको असरले जनताको ज्यान जोखिममा पर्ने गरेको प्रशस्त उदाहरणहरु छन् । त्यसैले विपदको बेलामा पर्न आउने समस्यालाई ध्यानमा राखि पूर्व तयारी सहितको विपद व्यवस्थापन योजना बनाइ राख्न अनिवार्य देखियो ।

खानेपानी र सरसफाइको क्षेत्रमा गाउँपालिकाले विपद व्यवस्थापन जोखिम न्यूनीकरणका लागि उल्लेखित कार्यक्रमहरु विभिन्न साझेदार तथा सरोकारवाला निकायहरुको समन्वयमा संचालन गरिने छन् । यसका लागि निम्न कृयाकलापहरुको पहिचान गरि कार्यान्वयनका लागि गाउँपालिकाले तत्परता देखाउने छ ।

- गाउँपालिका तथा बडा स्तरीय समिति तथा उपसमितिहरूलाई आपतकालीन समयमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको क्षेत्रमा गर्नु पूर्व तयारी विषयमा तालीम उपलब्ध गराइ उपभोक्ता समिति र खासस्व समन्वय समितिहरुको क्षमता र सीप अभिवृद्धि गराइने छ ।
- गाउँपालिकाको विकास कार्यमा संलग्न विभिन्न निकाय तथा क्लस्टरहरु संग खासस्व क्लस्टरको समन्वय बढाउने ।

- विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धि तयार भएको रणनीतिक कार्य-योजनालाई अद्यावधिक गर्ने ।
- गाउँपालिका तथा वडा स्तरमा जोखिमको नक्सांकन गर्ने र संभावनाको मूल्यांकन गर्ने ।
- पियूष चक्री, वाटरगार्ड जस्ता क्लोरिनेसन गर्ने औषधीको भण्डारण गरी राख्ने ।
- तुरुन्त तयार गर्न सकिने डिजाइनको चर्पी निर्माण गर्ने सामग्रीहरूको भण्डारण गरी राख्ने ।
- पानीको गुणस्तर जाँच्ने विधि र औजार/ उपकरणको व्यवस्था गरि राख्ने ।
- सहजकर्ता र स्वयंसेवकहरूलाई तालीम दिइ विपदको वेलामा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको निमित्त परिचालन गर्न सकिने अवस्थामा तयार गराइ राख्ने ।
- मानविय सहयोगको लागि क्षमता अभिवृद्धी गर्ने र भविष्यमा हुन सक्ने विपद्को लागि तालिम प्राप्त मानव संसाधन तयारी अवस्थामा राख्ने ।
- आपतकालीन अवस्थाको लागि तय गरीएका खुला स्थानहरूको पहिचान र जानकारि सम्पूर्ण समुदायमा गराउने ।
- गाउँपालिकामा विपद जोखिम जगेडा कोष व्यवस्थापन गर्ने ।
- विपद् पूर्व- सुचना प्रणालीको स्थापना गर्न पहल गर्ने र स्थापित प्रणालीको समुचित व्यवस्थापन सुनिश्चित गर्ने ।
- विपदको बेला साबुन पानीले हात धुने, सफा पानी, सुबिधाको उचित मर्मत सम्भार र ठोस तथा तरल फोहोरमैला व्यवस्थापनमा ध्यान दिने र आपत्कालीन अवस्थामा सो सेवाको तत्काल व्यवस्था गर्न सकिने गरि पूर्व-तयारी अवस्थामा रहने ।

५.६.४ जलवायु परिवर्तन अनुकूलन

राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय अद्ययन अनुसन्धानले नेपाल विश्वमा नै जलवायु परिवर्तनबाट हुने असरको उच्च जोखिममा रहेको देखिएको छ । विशेषगरी गाउँपालिकाका सन्दर्भमा मध्य पहाडी क्षेत्रको बनविनास खोलानालाहरूबाट गिर्दी बालुवाको दोहन नै बिपद् तथा जलवायु परिवर्तनको उच्च जोखिमको कारक रहेको छ । गाउँपालिकाको एकल प्रयासले मात्र जलवायु परिवर्तनको असरलाई रोक्न नसकिने हुँदा जलवायु परिवर्तनलाई आत्मसात गर्दै यसको अनुकूलनको तयारी अवस्थामा रहनुको विकल्प छैन । तसर्थ निम्न उल्लेखित कार्यहरू संचालन गरी जलवायु परिवर्तनका असरहरूको अनुकूलन गरिने गरि यो खासस्व योजनामा समावेस गरिएको छ ।

- गाउँपालिकाद्वारा खाली जग्गामा बृक्षारोपण गर्ने तथा बन क्षेत्रको संरक्षण गर्ने ।
- मानिसहरूलाई पानीको समुचित प्रयोगमा चेतना अभिवृद्धिका कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
- भूमिगत जलस्रोतहरूको संरक्षण तथा पुर्नभरण गर्ने ।
- खोलानालाहरू नियन्त्रणका लागि जैविक बाँधहरू निर्माण गर्न प्रोत्साहन गर्ने ।
- प्लास्टिक जन्य बस्तुको अधिक प्रयोगमा नियन्त्रण गर्ने ।

५.६.५. वैकल्पिक प्रविधि

गाउँपालिकाको यो खासस्व योजनामा खानेपानी र सरसफाइको क्षेत्रमा हाल प्रचलित प्रविधिहरूमा आधारीत रहेर आगामी दस वर्षसम्मको लागि गाउँपालिकाको उन्नत खासस्व अवस्थाको लागि कार्यक्रमहरूको पहिचान र प्राथमिकिकरण सहित योजना गरिएको छ । तर दस वर्षको अवधीभित्र अन्य वैकल्पिक, नविन तथा उन्नत प्रविधिका खासस्व संरचना तथा प्रणाली पनि आउन सक्ने अवस्था रहन्छ । त्यस्तो अवस्थामा गाउँपालिकाले नियमित र आवधिक रूपमा गरिने खासस्व योजनाको पुनरावलोकन र परिमार्जनमा यस्ता वैकल्पिक प्रविधिका विषयहरूलाई समावेस गर्न सकेछ । खानेपानीको ‘थोक वितरण प्रणाली (**Bulk distribution**

System)' आगामी १० वर्ष भित्र संचालनमा आउन सक्ने एउटा संभाव्य वैकल्पिक प्रविधिका रूपमा देखिन्छ। सो बाहेक पनि गाउँपालिकाले खानेपानी तथा सरसफाइको क्षेत्रमा दीगो व्यवस्थापनका लागि नविनतम अध्ययन अनुसन्धान गर्नु र अन्य स्थानमा प्रयोग भइ उपयोगी सावित भएका प्रविधिहरु अवलम्बन गर्नु आवश्यक छ। यस्ता प्रविधिहरु वातावरणमैत्री, प्रयोगकर्तामैत्री तथा आर्थिक रूपमा सवल हुनसक्ने, कार्यान्वयन गर्न सहज र सरल मर्मतसंभारको अवस्थामा गाउँपालिकाले अवलम्बन गर्नेछ।

परिच्छेद ६: विस्तृत खासस्व क्रियाकलापहरू र लागत

६.१. समावेस गरिएका प्रतिवेदनहरू

यस खण्डमा गाउँपालिकाको खासस्व योजनामा उल्लेख गरिएका कृयाकलापहरुको कार्यान्वयनको विस्तृत योजना र लागत समावेश गरिएको छ। गाउँपालिकाको खासस्व योजनाको समग्र सारांसगत विवरण प्रस्तुत गरिएको यो खण्डमा यहाँ र यसभन्दा तल खासस्व योजनाको component-wise कृयाकलापहरू, मौजुदा तथा प्रस्तावित आयोजनाहरू साथसाथे आगामी दस वर्षसम्मको लागि प्रति वर्ष गाउँपालिकाले लगानी गर्नुपर्ने लागत, गाउँपालिकासंग भएको र हुन सक्र मौज्दात तथा नपुग स्रोत र साधनहरूको आपूर्ती विकल्पको विस्तृत ब्रेकडाउन विवरण दिइएको छ।

गाउँपालिका र गाउँपालिका भित्र खासस्व क्रियाकलापहरू कार्यान्वयन गर्न चाहने अन्य क्षेत्रगत निकायहरूको लागि पनि यो खण्ड उपयोगी हुनेछ। विशेष गरी यहाँ प्रस्तुत गरिएका विवरणहरूलाई संक्षेपमा निम्नानुसार राखि सकिन्छ।

१. खासस्व योजनामा समावेश क्रियाकलापहरू
२. समय खाका
३. क्रियाकलापहरू कार्यान्वयनको लागि अनुमानित लागत
४. वार्षिक क्रियाकलापहरूको सारांश र लगानीको ढाँचा
५. खासस्व सेवाहरूको लागि विस्तृत क्रियाकलापहरू

माथि उल्लेख गरिएकाको विवरणहरू अनुसूची १.१ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

परिच्छेद ७: लैडिंगक र खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता अनुगमन अध्ययन

७.१. पृष्ठभुमी

लैडिंगक र खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता अनुगमन समाग्री एउटा सहभागिता मूलक अनुगमन पद्धतिमा आधारीत समाग्री हो । यो प्रकृया आठ चरण र चार लैडिंगक सुचकमा आधारीत रहेर यसको अभिलेखिकरण र प्रतिवेदन तयार गरिन्दै । गढी गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजनाको लागि समुदायमा वास र लैडिंगगताको अवस्था र सम्बन्ध पत्ता लगाउनका लागि गढीकोविभिन्न स्थानमा यो पद्धतीको प्रयोग गरिएको थियो । समुदाय स्तरमा नेतृत्व गर्ने महिला तथा पुरुषका साथै समुदायको विभिन्न पेशामा रहेका एवं घरयासी काममा मात्र सिमित रहेका विभिन्न उमेर समुहका महिला तथा पुरुष सहभागिको रूपमा लिईएको थियो । १८ देखी २४, २५ देखी ५० र ५१ भन्दा माथिको गरि तीन उमेर समुह, पत्येक उमेर समुहमा कम्तिमा २-३ जनाको दरमा महिला तथा पुरुष गरी जम्मा १४ जना सहभागि भएका थिए(कोभिड १९ को कारणले ५० प्रतिशत सहभागिहरूको सहभागितामा यो प्रकृया सञ्चालन गरिएको थियो ।

समग्रमा गढी गाउँपालीकाको प्रतिनिधित्वको रूपमा गढीगाउँपालीकाको १ देखी ६ नम्बर सम्म ६ वटै वडामा क्रमश १ न. वडाको मध्येलीमा मिश्रीत समुदाय, वडा नं २ औरावनि सुकुम्बासी र दलित समुदाय वडा नम्बर ३ छिटाहा बजार जनजातीको बाहुल्यता रहेको समुदाय, वडा नम्बर ४ को डिगीयाटोल पछाडीपारीएको दति बाहुल्यता रहेको समुदाय वडा नम्बर ५ को सिंगियाटोल भुगोलको हिसाबले दुगम समुदाय र वडा नम्बर ६ को सत्रेझोरा मध्येसीहरूको बाहुल्यता रहेकोटोल गरी ६ ठांउमा नमुनाको रूपमा छनौट गरी यो प्रकृया सञ्चालन गरीएको थियो ।

७. २. उद्देश्य

GWMT ले निम्न उद्देश्यहरूलाई सम्बोधन गर्न खोज्दै ।

समुदायहरूमा

- घरायसी र सामुदायिक तहमा वास गतिविधिहरूमा लैडिंगक भूमिका र सम्बन्धहरूको बारेमा अन्वेषण र जागरूकता बढाउन ।
- महिला र पुरुषहरूलाई लैडिंगक सम्बन्धहरू छलफल गर्ने र परिवर्तनको लागि आफै एजेन्डा सेट गर्न अवसर प्रदान गरेर लैडिंगक समानता (आकांक्षाहरू) लाई बढावा दिना ।

७. ३. प्रक्रिया र विधि

यो क्षेत्र छनौट पुर्व नमुनाको आधार तय गर्ने पालिका स्तरमा छलफल गरी नमुना समुदायको रूपमा क्षेत्र छनौट गरीयो र औपचारीक पत्राचार गर्ने कार्य गरियो । स्थानिय वडा कार्यलय र CSDC द्वारा सञ्चालित WASH SDG परियोजनाको समन्वयमा १ देखी ६ वटै वडाका सहभागि छनौट गरी सहभागिसंग सहमति लिने कामसँगै निर्धारीत समय र स्थानमा सहभागिताको सुनिश्चिता गर्ने कार्य गरियो । कार्यक्रम स्थलमा महिला र पुरुष दुई वटा समुहमा छलफल गरियो । दुबै समुहमा तीन वटै उमेर समुहको सहभागिता रहेको थियो । पहिलो चरणमा सहभागितामुलक तरिकाबाट परिचय र औजार प्रयोगको उद्देश्य बताए पछि दोस्रो चरणमा छुट्टाछुट्टै समुहमा रहेर घरपरिवार तथा समुदायमा खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता सम्बन्धी गतिविधिमा महिला तथा पुरुषको कार्यभारको पहिचान गर्ने कार्य गरिएको थियो । यसमा घरपरिवारका क्रियाकलापहरू, समुदायका क्रियाकलाप र नेतृत्व त्रियाकलापहरूमा केन्द्रित भएर महिला तथा पुरुषको खासस्व संग सम्बन्धित गतिविधिमा

खर्च हुने समय सामुहिक रूपमा पत्ता लगाउने र त्यसको कारण तथा अपेक्षावारे छलफल गरिएको थियो । तेस्रो चरणमा वास सम्बन्धी घरायासी निर्णय प्रक्रियमा महिला र पुरुषको भूमिका पत्ता लगाउने कार्य गरियो । चौथो चरणमा दोस्रो र तेस्रो चरणमा सहभागितामुलक तरिकाबाट प्राप्त जानकारी तथा तथ्यको विश्लेषण गर्ने, लैडिंगक समानताका लागि आकांक्षाहरूको पहिचान गर्ने कार्य गरियो । चरण ५ र ६ चरणहरूमा पुनः महिला र पुरुषलाई एकै ठाउमा राखी दुवै समहवाट प्राप्त निजा जानकारी गराई त्यसको प्रमाणिकरण गर्ने, थप कारणहरूको पहिचान गर्ने जस्ता कार्यका साथै आगामि दिनमा समानताका लागि गर्नु पर्ने कार्य योजना तयार पर्ने कार्य गरियो । यसरी प्राप्त निजालाई विश्लेषण गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने कार्य गरिएको थियो ।

७. ४. तथ्यांक विश्लेषण

गाउपालिकाको लैडिंगकता र खानेपानी सरसफाई स्वच्छता सम्बन्धित अनुगमन निम्नअनुसार ४ वटा सुचकमा आधारित भएर विश्लेषण गरिएको थियो । विश्लेषणको वृस्तित निजा तलको टेवलमा प्रश्नतु गरिएको छ ।

सुचक १: घरपरिवार तहमा हुने खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता सम्बन्धी कार्यभारको बाँडफाँडको स्तर (दैनिक /मिनेटमा)

महिला (१३३ मी दैनीक)			पूरुष (७२ मी दैनीक)		
१८ देखी २४ उमेर समुह	२५ देखी ५० उमेर समुह	५० भन्दा माथिको उमेर समुह	१८ देखी २४ उमेर समुह	२५ देखी ५० उमेर समुह	५० भन्दा माथिको उमेर समुह
११७	१८२	१००	४९	९३	७३

स्रौत: लैडिंगकता र खानेपानी सरसफाई स्वच्छता सम्बन्धित अध्ययन प्रतिवेदन, २०७९

घरपरिवार तहमा हुने खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता सम्बन्धी कार्यभारको बाँडफाँडको अवस्थालाई विश्लेषण गर्दा महिलाहरूको खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता सम्बन्धी कार्यवोज्ञ औषतमा १३३ मिनेट/प्रतिदिन खर्च गरेको देखिन्छ भने पूरुषको कार्यवोज्ञ ७२ मिनेट/प्रतिदिन देखिएको छ । महिला पूरुषको उमेर समुह अनुसार विश्लेषण गर्दा पनि युवा महिलाको कार्यवोज्ञ तुलनात्मक रूपमा युवा पूरुषको भन्दा धेरै छ । वयस्क महिलाहरू घरपरिवार तहमा हुने खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता सम्बन्धी कार्यमा पुरुषले भन्दा वढि खर्च गर्ने गरेको देखिएको छ भने २५ वर्ष भन्दा माथि उमेरका महिलाहरूको कार्यवोज्ञ खासस्वमा वढि देखिएको छ । पुरुषहरूको उमेर समुह अनुसार विश्लेषण गर्दा अन्य उमेर समुहको तुलनामा २५ देखि ५० वर्ष सम्मका पुरुषहरूको कार्यवोज्ञ वढि देखिएको छ ।

घरपरिवार तहमा हुने खासस्व सम्बन्धी कार्यभारको स्तर महिलाहरूको वढि देखिनुमा अधिकांस घरपरिवारमा समाजमा विद्यमान लैडिंगक भुमिका जस्तै खासस्वसंग सम्बन्धित काम महिलाहरूको जिम्मेवारी हो, उनीहरूले नै गर्नु पर्द्द भन्ने मान्यता रहेको देखिएको छ भने केहि घरपरिवारमा पूरुषहरू जागीर खान घर वाहिर जान्छन् समय दिन पाउदैनन्, त्यसैले महिलाहरूले नै काम गर्ने गर्दछन् भन्ने देखिएको छ ।

सुचक २: समुदाय तहमा हुने खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता सम्बन्धी गतिविधिमा हुने सहभागिताको स्तर

महिला (९२ मी मासिक)	पूरुष (१७७ मी मासिक)
---------------------	----------------------

१८ देखी २४ उमेर समुह	२५ देखी ५० उमेर समुह	५१ भन्दा माथिको उमेर समुह	१८ देखी २४ उमेर समुह	२५ देखी ५० उमेर समुह	५१ भन्दा माथिको उमेर समुह
७५	११७	८५	१३०	२२०	१४०

स्रोत: लैडिंगकता र खानेपानी सरसफाई स्वच्छता सम्बन्धि अध्ययन प्रतिवेदन, २०७९

समुदाय तहमा हुने खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता सम्बन्धी गतिविधिमा हुने सहभागिताको स्तर विश्लेषण गर्दा पूरुषको तुलनामा महिलाहरुको सहभागिता न्युन देखिएको छ। महिलाहरुको उमेर समुह अनुसार हेर्दा वयस्क महिला र युवा महिलाको सहभागिता देखिए पनि ५१ भन्दा माथिको उमेर समुहका महिलाहरुको सहभागिता देखिएँदैन। त्यसै गरि उमेर समुह अनुसार पूरुषको सहभागिता विश्लेषण गर्दा तुलनात्मक रूपमा युवा पूरुष र वयस्क पूरुषको सहभागिता, २५ वर्ष भन्दा माथिको उमेर समुहका पुरुषहरुको भन्दा धेरै देखिएको छ। समुदाय तहमा हुने खासस्वसंग सम्बन्धी गतिविधिमा महिलाहरुको सहभागिता न्युन हुनुमा घरपरिवार तहमा घरायसी र खासस्व कार्यवोज्ञ अध्याधिक, पूरुषहरु कमाउन वाहिर जाने र सो परिवारका महिलाहरु सामुदायिक स्तरमा अगाडी आउन नसकेको देखिन्छ, वालवालिका तथा युवाहरु अध्ययनमा व्यस्त रहने हुदा समुदाय तहको गतिविधिमा सहभागि हुन नसकेको अध्ययनमा देखिएको छ।

सुचक ३: घरपरिवार तहमा खानेपानी, खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता सम्बन्धी हुने निर्णय प्रक्रियाको स्तर

महिला (३९ प्रतिशतमा)			पूरुष (६१प्रतिशतमा)		
१८ देखी २४ उमेर समुह	२५ देखी ५० उमेर समुह	५१ भन्दा माथिको उमेर समुह	१८ देखी २४ उमेर समुह	२५ देखी ५० उमेर समुह	५१ भन्दा माथिको उमेर समुह
९.२५%	२०.५८%	९.१६%	१५%	२३.७५%	१२.२५%

स्रोत: लैडिंगकता र खानेपानी सरसफाई स्वच्छता सम्बन्धि अध्ययन प्रतिवेदन, २०७९

घरपरिवार तहमा खासस्व सम्बन्धी हुने निर्णय प्रक्रियाको स्तर विश्लेषण गर्दा महिलाको तुलनामा पूरुषहरुको निर्णयिक भुमिका रहेको देखिएको छ। उमेर समुह अनुशार विश्लेषण गर्दा युवा महिलाको तुलनामा युवा पूरुषको निर्णय प्रकृयामा प्रतिशत वढि देखिएको छ भने वयस्क महिला (२०.५८%)को तुलनामा वयस्क पूरुषहरु(२३.७५%) को निर्णयिक भुमिका उच्च रहेको देखिन्छ।

महिलाहरुको घरपरिवार तहमा कार्यवोज्ञ धेरै तर निर्णय प्रकृयामा कम भुमिका हुनुमा महिलाको घरायसी कामको आर्थिक मुल्य नभएको देखिएको छ। घरपरिवार तहमा पूरुषहरु घरमुली हुने, आर्थिक स्रोत उनीहरुले नेतृत्व गर्ने भएको हुनाले पूरुषहरुको निर्णय नै घरपरिवारले स्विकारेको देखिएको छ।

सुचक ४: समुदाय तहमा खानेपानी, खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता सम्बन्धी महिलाको नेतृत्वको स्तर

महिला (१०१ मी मासिक)			पूरुष (२२३.३३मी मासिक)		
१८ देखी २४	२५ देखी ५०	५१ भन्दा माथिको उमेर	१८ देखी २४	२५ देखी ५०	५१ भन्दा माथिको उमेर

उमेर समुह	उमेर समुह	समुह	उमेर समुह	उमेर समुह	समुह
११०	१३२	६०	११०	४९०	१५०

स्रोत: लैडिंगकता र खानेपानी सरसफाई स्वच्छता सम्बन्धि अध्ययन प्रतिवेदन, २०७९

समुदाय तहमा खासस्व सम्बन्धी महिलाको नेतृत्वको स्तर विश्लेषण गर्दा महिलाहरूको सहभागिता र निर्णय दूवै अत्यन्त न्युन देखिएको छ। युवा तथा ५१ वर्ष भन्दा माथिको उमेर समुहका महिलाहरूको समुदाय तहमा नेतृत्व नै छैन।

समुदाय तहमा खासस्व सम्बन्धी महिला युवाको नेतृत्व न्युन हुनुमा समुदायले युवा नेतृत्वलाई विश्वास र स्वीकार गर्न सकेको अवस्था छैन। महिलाहरूले घरपरिवार तहको खासस्व तथा अन्य कार्यबोझले गर्दा समय निकाल्न सकिराखेको छैनन् परिवारको सदस्यहरूको विचमा कामको वाँडफाँडमा कमि छ। साथै सचेतनाको कमिको कारणले गर्दा किशोरी तथा महिलाहरूको सहभागिता र नेतृत्व वहन गर्ने आत्मविश्वासमा पनि कमि देखिएको छ।

७. ५. सुझावहरू

१. सामाजिक राजनैतिक तथा नेतृत्वदायी भुमीकामा महिलाहरूको आत्म विस्वास र इच्छा शक्तिमा बढावा दिने खालका कायैक्रमहरू संचालन गर्ने
२. आयआर्जन बढाउने खालका शिपमुलक सिप तथा सामाग्रीहरू दिएर महिलाहरूलाई आय आर्जनमा अग्रसर गराउने
३. स्वच्छ खाने पानी र सरसफाईका फाइदाका विषयमा स्थानिय पाठ्यक्रममा समावेश गर्नु पर्ने
४. रोजगारीमा महिलाहरूलाई प्राथमिकता दिने
५. घरायसी काममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता गराउन प्रयत्न गर्ने
६. नेतृत्व बिकास उद्घोषण तथा अन्तकृया कार्यक्रमहरू संचालन गरी महिलाहरू आफैमा केहि गर्न सकिन्द्र भन्ने आत्मविस्वास बढाउने
७. प्रविधि र व्याबसायीक शिक्षामा महिलाहरूमा सहभागिता अभिवृद्धि गर्ने (निशुल्क)।
८. मुख्य ३ नेतृत्वमा अनिवार्य १ महिला आउने गरी स्थानिय ऐनमा समावेश गर्नु पर्ने
९. महिलाहरूको नेतृत्व भएका पालीका तथा वडाहरूमा सरकारले विषेष बजेटको व्यावस्था गर्नु पर्ने
१०. सामाजिक निर्णय लिने महिलाहरूलाई सामुहिक रूपमा पुरस्कारको व्यावस्था गरीनुपर्ने

I. Annexes

1.1. Year Wise Activities Summary And Funding Modalities

DETAIL ACTIVITIES FOR WASH SERVICES

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 0

Water Supply

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Household		Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
A	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed WSS		0											
2	Population served from basic WSS		0											
3	Population served from limited WSS		0											
4	Population served from existing safely managed tube wells		608											
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		32611											
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0											
7	Total population served at the beginning of year		33219	0										
8	Unserved population		2501	0										
9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	35112	357829500	0	97	3	0	357829500	0	0	0	0	0
12	New WS projects added to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	2996000	0	20	5	75	2996000	0	0	0	0	0
13	Ongoing WS projects to serve the	CapEx	0	54156419	0	5	0	95	54156419	0	0	0	0	0

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
	population from safely managed water supply services													
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Added population in this year from tubewells(Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Cumulative population served from safely managed water supply systems		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Cumulative total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Total cost	CapEx	0	414981919	0	0	0	0	414981919	0	0	0	0	0
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	75	10	15	0	0	0	0	0	0	0
21	Number of VSS under operation	OpEx	0	0	75	10	15	0	0	0	0	0	0	0
22	Number of systems requiring DS	DS	2	789200	0	0	5	95	789200	0	0	0	0	0
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	34704	23967088	0	100	0	0	23967088	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	34704	17629000	0	100	0	0	17629000	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells requiring DS	DS	34704	41096450	0	10	5	85	41096450	0	0	0	0	0
26	Total cost		0	498463657	0	0	0	0	498463657	0	0	0	0	0
27	Investment Fraction		0	0	0	79	3	18	0	0	0	0	0	0
28	Total population		498176	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Household Sanitation and Hygiene

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
B	Household Sanitation and Hygiene		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
I	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)		2433											

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)					
					Household		Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds		
					Tariff and Fees	Investment in self supply										
2	Population served from basic sanitation service(population at the beginning of 2021)		23681													
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		411													
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		14													
5	Unserved population		9189													
6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)		28088	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	48	190890	0	90	10	0	190890	0	0	0	0	0		
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	486	10534805	0	100	0	0	10534805	0	0	0	0	0		
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	10	650945	0	100	0	0	650945	0	0	0	0	0		
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	18180	0	100	0	0	18180	0	0	0	0	0		
11	Unserved households making safely managed sanitation service	CapEx	224	19098595	0	80	20	0	19098595	0	0	0	0	0		
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	3694	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
13	Total cost	CapEx	0	30493415	0	0	0	0	30493415	0	0	0	0	0		
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	3437	3036658	0	100	0	0	3036658	0	0	0	0	0		
15	Number of WSS under operation	Opex	3437	35311352	0	100	0	0	35311352	0	0	0	0	0		
16	Number of systems requiring DS	DS	3437	890180	0	0	40	60	890180	0	0	0	0	0		
17	Total cost		0	69731605	0	0	0	0	69731605	0	0	0	0	0		
18	Investment Fraction		0	0	0	93	6	1	0	0	0	0	0	0		

FSM

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household		Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
Tariff and Fees	Investment in self supply													

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
C	FSM		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
I	Population served from existing FSM (which has treatment unit) (Baseline population)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing FSM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the population	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing FSM projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II	Total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

SWM

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
E	SWM		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing SWM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing SWM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)					
					Household		Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds		
					Tariff and Fees	Investment in self supply										
3	New projects added to serve the population		0	24500000	0	0	15	85	24500000	0	0	0	0	0		
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
7	Total cost	CapEx	0	24500000	0	0	0	0	24500000	0	0	0	0	0		
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
10	Number of systems requiring DS	DS	1	4930000	0	0	30	70	4930000	0	0	0	0	0		
11	Total		0	29430000	0	0	0	0	29430000	0	0	0	0	0		

WASH in School

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	% of Available investment			Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)				
							Household		Taxes	Transfers		Trade	Shares	Equity	Bonds	
							(No)	(NRs.)								
F	WASH in School															

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Household		Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
1	Total number of schools		37	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of schools with Advanced Water services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of schools with basic Water services in school		32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of schools with basic Sanitation services in school		26	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of schools with limited Water service in school		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of schools with limited sanitation service in school		2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of schools with limited hygiene service in school		19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of schools with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of schools with no sanitary services in school		9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	901250	0	0	100	0	901250	0	0	0	0	0
15	Number of schools added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	2036500	0	20	60	20	2036500	0	0	0	0	0
16	Number of schools maintaining the WASH service in this year	CapManEx	31	1738195	0	35	60	5	1738195	0	0	0	0	0
17	Number of schools operating WASH services in this year	OpEx	31	8317262	0	35	60	5	8317262	0	0	0	0	0
18	Number of schools requiring DS for WASH services in this year	DS	37	1383800	0	20	20	60	1383800	0	0	0	0	0
19	Total cost		0	14377007	0	0	0	0	14377007	0	0	0	0	0

WASH in HCF

				% of Available investment							Bridging the Gap (%)			
				Household		Taxes	Transfers	Available Investment			Trade	Shares	Equity	Bonds
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply								
G	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of HCF		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of HCF with Basic Water services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of HCF with Basic Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of HCF with limited Water service in school		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of HCF with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

					% of Available investment							Bridging the Gap (%)			
	Environmental cleanliness services														
14	Number of HCF added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	1339500	0	0	60	40	1339500	0	0	0	0	0	0
15	Number of HCF maintaining the WASH service in this year	CapManEx	6	632466	0	0	80	20	632466	0	0	0	0	0	0
16	Number of HCF operating WASH services in this year	OpEx	6	1327690	0	0	100	0	1327690	0	0	0	0	0	0
17	Number of HCF requiring DS for WASH services in this year	DS	6	112200	0	0	30	70	112200	0	0	0	0	0	0
18	Total cost		0	3411856	0	0	0	0	3411856	0	0	0	0	0	0

WASH in Public Places

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
H	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
I	Total number of public places where public toilets are required		19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of public toilets with Advanced WASH facilities		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of public toilets with Basic WASH facilities		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of public toilets with Limited WASH facilities		2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of public places with no WASH services		17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of public places added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	0	0	0	90	10	0	0	0	0	0	0
7	Number of public places added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	4914000	0	0	100	0	4914000	0	0	0	0	0
8	Number of public places maintaining the WASH service in this year	CapManEx	19	7831680	0	0	100	0	7831680	0	0	0	0	0
9	Number of public places operating	OpEx	19	1278420	0	0	100	0	1278420	0	0	0	0	0

	WASH services in this year												
10	Number of public places requiring DS for WASH services in this year	DS	2	109000	0	0	80	20	109000	0	0	0	0
II	Total Cost		0	14133100	0	0	0	0	14133100	0	0	0	0

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR I

Water Supply

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)					
					Household		Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds		
					(No)	(NRs.)	(%)	(%)			(%)	(%)	(%)	(%)		
A	Water Supply															
1	Population served from existing safely managed WSS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
2	Population served from basic WSS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
3	Population served from limited WSS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
4	Population served from existing safely managed tube wells		8113	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		27615	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
7	Total population served at the beginning of year		35728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
8	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	15964	391908500	0	97	3	0	391908500	0	0	0	0	0		
12	New WS projects added to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	11984000	0	20	5	75	11984000	0	0	0	0	0		
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	1	26181322	0	5	0	95	26181322	0	0	0	0	0		

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		2000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Added population in this year from tubewells(Safely managed)		8113	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Cumulative population served from safely managed water supply systems		2000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		8113	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Cumulative total		10113	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Total cost	CapEX	0	430073822	0	0	0	0	430073822	0	0	0	0	0
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	75	10	15	0	0	0	0	0	0	0
21	Number of WSS under operation	OpEx	0	0	75	10	15	0	0	0	0	0	0	0
22	Number of systems requiring DS	DS	1	165000	0	0	5	95	165000	0	0	0	0	0
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	34704	21099515	0	100	0	0	21099515	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	34704	24785730	0	100	0	0	24785730	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells requiring DS	DS	34704	49205630	0	10	5	85	49205630	0	0	0	0	0
26	Total cost		0	525329697	0	0	0	0	525329697	0	0	0	0	0
27	Investment Fraction		0	0	0	83	3	14	0	0	0	0	0	0
28	Total population		498176	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Household Sanitation and Hygiene

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
B	Household Sanitation and Hygiene		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
I	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)		6349	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic sanitation service(population at the		21314	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	beginning of 2021)												
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		411	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Unserved population		9189	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)		28088	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	96	381780	0	90	10	0	381780	0	0	0	0
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	972	21069610	0	100	0	0	21069610	0	0	0	0
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	19	1301890	0	100	0	0	1301890	0	0	0	0
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	1	36360	0	100	0	0	36360	0	0	0	0
11	Unserved households making safely managed sanitation service	CapEx	448	38197190	0	80	20	0	38197190	0	0	0	0
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	7387	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Total cost	CapEx	0	60986830	0	0	0	0	60986830	0	0	0	0
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	3661	3727029	0	100	0	0	3727029	0	0	0	0
15	Number of WSS under operation	Opex	3661	36290433	0	100	0	0	36290433	0	0	0	0
16	Number of systems requiring DS	DS	3661	890180	0	0	40	60	890180	0	0	0	0
17	Total cost		0	101894472	0	0	0	0	101894472	0	0	0	0
18	Investment Fraction		0	0	0	92	8	1	0	0	0	0	0

FSM

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
C	FSM		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
I	Population served from existing FSM (which has treatment unit) (Baseline population)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

2	Existing FSM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the population	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing FSM projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II	Total		0											

SWM

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment					Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Household			Taxes	Transf ers	Available Investment	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)
					(No)	(NRs.)	(%)							
E	SWM													
I	Population served from existing SWM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing SWM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the population		0	98000000	0	0	15	85	98000000	0	0	0	0	0
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	98000000	0	0	0	0	98000000	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	30	70	0	0	0	0	0	0
II	Total		0	98000000	0	0	0	0	98000000	0	0	0	0	0

WASH in School

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
F	WASH in School		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of schools		37	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of schools with Advanced Water services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of schools with basic Water services in school		32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of schools with basic Sanitation services in school		26	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of schools with limited Water service in school		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of schools with limited sanitation service in school		2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of schools with limited hygiene service in school		19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of schools with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of schools with no sanitary services in school		9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	3605000	0	0	100	0	3605000	0	0	0	0	0
15	Number of schools added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	8146000	0	20	60	20	8146000	0	0	0	0	0
16	Number of schools maintaining the WASH service in this year	CapManEx	31	1738195	0	35	60	5	1738195	0	0	0	0	0
17	Number of schools operating WASH services in this year	OpEx	31	8317262	0	35	60	5	8317262	0	0	0	0	0
18	Number of schools requiring DS for WASH services in this year	DS	37	3165800	0	20	20	60	3165800	0	0	0	0	0
19	Total cost		0	24972257	0	0	0	0	24972257	0	0	0	0	0

WASH in HCF

				% of Available investment							Bridging the Gap (%)			
				Household			Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply								
G	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
I	Total number of HCF		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of HCF with Basic Water services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of HCF with Basic Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of HCF with limited Water service in school		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of HCF with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	5358000	0	0	60	40	5358000	0	0	0	0	0
15	Number of HCF maintaining the WASH service in this year	CapManEx	6	632466	0	0	80	20	632466	0	0	0	0	0
16	Number of HCF operating WASH services in this year	OpEx	6	1327690	0	0	100	0	1327690	0	0	0	0	0
17	Number of HCF requiring DS for WASH services in this year	DS	6	673200	0	0	30	70	673200	0	0	0	0	0
18	Total cost		0	7991356	0	0	0	0	7991356	0	0	0	0	

WASH in Public Places

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
H	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
I	Total number of public places where public toilets are required		19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of public toilets with Advanced WASH facilities		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of public toilets with Basic WASH facilities		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of public toilets with Limited WASH facilities		2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of public places with no WASH services		17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of public places added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	0	0	0	90	10	0	0	0	0	0	0
7	Number of public places added in Basic WASH services in this year	CapEx	6	2106000	0	0	100	0	2106000	0	0	0	0	0
8	Number of public places maintaining the WASH service in this year	CapManEx	19	3511680	0	0	100	0	3511680	0	0	0	0	0
9	Number of public places operating WASH services in this year	OpEx	19	1278420	0	0	100	0	1278420	0	0	0	0	0
10	Number of public places requiring DS for WASH services in this year	DS	7	384000	0	0	80	20	384000	0	0	0	0	0
II	Total Cost		0	7280100	0	0	0	0	7280100	0	0	0	0	0

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 2

Water Supply

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)					
					Household		Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds		
					(%)	(%)										
A	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)			(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)		
1	Population served from existing safely managed WSS		2000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
2	Population served from basic WSS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
3	Population served from limited WSS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
4	Population served from existing safely managed tube wells		16477	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		19251	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
7	Total population served at the beginning of year		35728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
8	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	4165	102237000	0	97	3	0	102237000	0	0	0	0	0		
12	New WS projects added to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	52234000	0	20	5	75	52234000	0	0	0	0	0		
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	1	1600000	0	5	0	95	1600000	0	0	0	0	0		
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		2000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
15	Added population in this year from tubewells(Safely managed)		18936	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		

16	Cumulative population served from safely managed water supply systems		4000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		18936	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Cumulative total		22936	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Total cost	CapEX	0	156071000	0	0	0	0	156071000	0	0	0	0	0	0	0
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	1	2493496	75	10	15	0	2493496	0	0	0	0	0	0	0
21	Number of WSS under operation	OpEx	1	889419	75	10	15	0	889419	0	0	0	0	0	0	0
22	Number of systems requiring DS	DS	10	8500000	0	0	5	95	8500000	0	0	0	0	0	0	0
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	34704	21745699	0	100	0	0	21745699	0	0	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	34704	32624170	0	100	0	0	32624170	0	0	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells requiring DS	DS	34704	33278340	0	10	5	85	33278340	0	0	0	0	0	0	0
26	Total cost		0	255602124	0	0	0	0	255602124	0						
27	Investment Fraction		0	0	1	66	3	30	0	0	0	0	0	0	0	0
28	Total population		500176	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Household Sanitation and Hygiene

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)					
					Household		Taxes	Transf ers			Trade	Shares	Equity	Bonds		
					(NRs.)	(%)										
B	Household Sanitation and Hygiene		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)		
1	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)		13686	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Population served from basic sanitation service(population at the beginning of 2021)		16577	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		408	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Unserved population		9110	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)		30685	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	96	381780	0	90	10	0	381780	0	0	0	0	0
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	972	21069610	0	100	0	0	21069610	0	0	0	0	0
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	19	1301890	0	100	0	0	1301890	0	0	0	0	0
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	1	36360	0	100	0	0	36360	0	0	0	0	0
11	Unserved households making safely managed sanitation service	CapEx	448	38197190	0	80	20	0	38197190	0	0	0	0	0
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	7387	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Total cost	CapEx	0	60986830	0	0	0	0	60986830	0	0	0	0	0
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	3749	5107771	0	100	0	0	5107771	0	0	0	0	0
15	Number of WSS under operation	Opex	3749	38248596	0	100	0	0	38248596	0	0	0	0	0
16	Number of systems requiring DS	DS	3749	890180	0	0	40	60	890180	0	0	0	0	0
17	Total cost		0	105233377	0	0	0	0	105233377	0	0	0	0	0
18	Investment Fraction		0	0	0	92	8	1	0	0	0	0	0	0

FSM

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Household		Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
C	FSM		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing FSM (which has treatment unit) (Baseline population)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing FSM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the population	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing FSM projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II	Total		0											

SWM

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)					
					Household		Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds		
					(No)	(NRs.)					(%)	(%)	(%)	(%)		
E	SWM															
I	Population served from existing SWM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
2	Existing SWM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
3	New projects added to serve the population		0	98000000	0	0	15	85	98000000	0	0	0	0	0		
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
7	Total cost	CapEx	0	98000000	0	0	0	0	98000000	0	0	0	0	0		
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	30	70	0	0	0	0	0	0		
II	Total		0	98000000	0	0	0	0	98000000	0	0	0	0	0		

WASH in School

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)					
					Household		Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds		
					(No)	(NRs.)					(%)	(%)	(%)	(%)		
F	WASH in School															
I	Total number of schools		37	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
2	Number of schools with Advanced Water services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		

3	Number of schools with Advanced Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of schools with basic Water services in school		32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of schools with basic Sanitation services in school		26	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of schools with limited Water service in school		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of schools with limited sanitation service in school		2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of schools with limited hygiene service in school		19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of schools with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of schools with no sanitary services in school		9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	3605000	0	0	100	0	3605000	0	0	0	0	0	0
15	Number of schools added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	9164500	0	20	60	20	9164500	0	0	0	0	0	0
16	Number of schools maintaining the WASH service in this year	CapManEx	31	1195070	0	35	60	5	1195070	0	0	0	0	0	0
17	Number of schools operating WASH services in this year	OpEx	31	8317262	0	35	60	5	8317262	0	0	0	0	0	0
18	Number of schools requiring DS for WASH services in this year	DS	37	2043800	0	20	20	60	2043800	0	0	0	0	0	0
19	Total cost		0	24325632	0	0	0	0	24325632	0	0	0	0	0	0

WASH in HCF

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Household		Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
G	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
I	Total number of HCF		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of HCF with Basic Water services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

3	Number of HCF with Basic Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of HCF with Basic Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of HCF with limited Water service in school		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of HCF with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	5358000	0	0	60	40	5358000	0	0	0	0	0	0
15	Number of HCF maintaining the WASH service in this year	CapManEx	6	271341	0	0	80	20	271341	0	0	0	0	0	0
16	Number of HCF operating WASH services in this year	OpEx	6	1327690	0	0	100	0	1327690	0	0	0	0	0	0
17	Number of HCF requiring DS for WASH services in this year	DS	6	112200	0	0	30	70	112200	0	0	0	0	0	0
18	Total cost		0	7069231	0	0	0	0	7069231	0	0	0	0	0	0

WASH in Public Places

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)					
					Household						Taxes	Transfers	(NRs.)	(NRs.)		
					(No)	(NRs.)	(%)	(%)								
H	WASH in HCF										(%)	(%)	(%)	(%)		
1	Total number of public places where public toilets are required		19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
2	Number of public toilets with Advanced WASH facilities		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
3	Number of public toilets with Basic WASH facilities		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
4	Number of public toilets with		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		

	Limited WASH facilities												
5	Number of public places with no WASH services		17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of public places added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	0	0	0	90	10	0	0	0	0	0
7	Number of public places added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	3584000	0	0	100	0	3584000	0	0	0	0
8	Number of public places maintaining the WASH service in this year	CapManEx	19	430613	0	0	100	0	430613	0	0	0	0
9	Number of public places operating WASH services in this year	OpEx	19	1981551	0	0	100	0	1981551	0	0	0	0
10	Number of public places requiring DS for WASH services in this year	DS	7	189000	0	0	80	20	189000	0	0	0	0
II	Total Cost		0	6185164	0	0	0	0	6185164	0	0	0	0

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 3

Water Supply

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Household		Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
A	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed WSS		4000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic WSS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited WSS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from existing safely managed tube wells		18936	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		16792	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total population served at the beginning of year		35728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

					% of Available investment							Bridging the Gap (%)			
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Household			Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
					Tariff and Fees	Investment in self supply									
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	97	3	0	0	0	0	0	0	0	0
12	New WS projects added to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	1	163996000	0	20	5	75	163996000	0	0	0	0	0	0
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	5	0	95	0	0	0	0	0	0	0
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		856	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Added population in this year from tubewells(Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Cumulative population served from safely managed water supply systems		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Cumulative total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Total cost	CapEX	0	163996000	0	0	0	0	163996000	0	0	0	0	0	0
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	2	2900596	75	10	15	0	2900596	0	0	0	0	0	0
21	Number of WSS under operation	OpEx	2	1778838	75	10	15	0	1778838	0	0	0	0	0	0
22	Number of systems requiring DS	DS	3	255000	0	0	5	95	255000	0	0	0	0	0	0
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	34704	24060345	0	100	0	0	24060345	0	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	34704	34669000	0	100	0	0	34669000	0	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells requiring DS	DS	34704	31233600	0	10	5	85	31233600	0	0	0	0	0	0
26	Total cost		0	258893379	0	0	0	0	258893379	0	0	0	0	0	0
27	Investment Fraction		0	0	1	37	4	58	0	0	0	0	0	0	0
28	Total population		502176	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Household Sanitation and Hygiene

					% of Available investment							Bridging the Gap (%)			
					Household										
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
B	Household Sanitation and Hygiene		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	
1	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)		13686	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Population served from basic sanitation service(population at the beginning of 2021)		16577	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		317	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Unserved population		7086	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)		34303	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	96	381780	0	90	10	0	381780	0	0	0	0	0	
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	972	21069610	0	100	0	0	21069610	0	0	0	0	0	
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	19	1301890	0	100	0	0	1301890	0	0	0	0	0	
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	1	36360	0	100	0	0	36360	0	0	0	0	0	
11	Unserved households making safely managed sanitation service	CapEx	448	38197190	0	80	20	0	38197190	0	0	0	0	0	
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	7387	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
13	Total cost	CapEx	0	60986830	0	0	0	0	60986830	0	0	0	0	0	
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	3837	6488513	0	100	0	0	6488513	0	0	0	0	0	
15	Number of WSS under operation	Opex	3837	40206759	0	100	0	0	40206759	0	0	0	0	0	
16	Number of systems requiring DS	DS	3837	890180	0	0	40	60	890180	0	0	0	0	0	
I7	Total cost		0	108572282	0	0	0	0	108572282	0	0	0	0	0	
I8	Investment Fraction		0	0	0	92	7	0	0	0	0	0	0	0	

FSM

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment					Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)				
					Household		Taxes	Transfers	Available Investment		Trade	Shares	Equity	Bonds	
					Tariff and Fees	Investment in self supply									
C	FSM		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	
1	Population served from existing FSM (which has treatment unit) (Baseline population)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Existing FSM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	New projects added to serve the population	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Ongoing FSM projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
II	Total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

SWM

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment					Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)				
					Household		Taxes	Transfers	Available Investment		Trade	Shares	Equity	Bonds	
					Tariff and Fees	Investment in self supply									
E	SWM		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	
1	Population served from existing SWM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Existing SWM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	New projects added to serve the population		I	24500000	0	0	15	85	24500000	0	0	0	0	0	

4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		35000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		35000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	24500000	0	0	0	0	24500000	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	1	215000	0	0	30	70	215000	0	0	0	0	0
11	Total		0	24715000	0	0	0	0	24715000	0	0	0	0	0

WASH in School

S N	Activities	Cost Category	Number	% of Available investment					Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
				Household			Taxes	Transf ers			Trade	Shares	Equity	Bonds
				(No)	(NRs.)	(%)		(NRs.)	(NRs.)					
F	WASH in School													
I	Total number of schools		37	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of schools with Advanced Water services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of schools with basic Water services in school		32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of schools with basic Sanitation services in school		26	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of schools with limited Water service in school		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of schools with limited sanitation service in school		2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of schools with limited hygiene service in school		19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of schools with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of schools with no sanitary services in school		9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WASH services in this	CapEx	5	901250	0	0	100	0	901250	0	0	0	0	0

	year												
15	Number of schools added in Basic WASH services in this year	CapEx	22	6110500	0	20	60	20	6110500	0	0	0	0
16	Number of schools maintaining the WASH service in this year	CapManEx	31	1195070	0	35	60	5	1195070	0	0	0	0
17	Number of schools operating WASH services in this year	OpEx	31	8317262	0	35	60	5	8317262	0	0	0	0
18	Number of schools requiring DS for WASH services in this year	DS	37	1383800	0	20	20	60	1383800	0	0	0	0
19	Total cost		0	17907882	0	0	0	0	17907882	0	0	0	0

WASH in HCF

				% of Available investment							Bridging the Gap (%)			
				Household										
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
G	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
I	Total number of HCF		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of HCF with Basic Water services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of HCF with Basic Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of HCF with limited Water service in school		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of HCF with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF added in Basic WASH services in this year	CapEx	6	1339500	0	0	60	40	1339500	0	0	0	0	0
15	Number of HCF maintaining the	CapManEx	6	271341	0	0	80	20	271341	0	0	0	0	0

	WASH service in this year												
16	Number of HCF operating WASH services in this year	OpEx	6	1327690	0	0	100	0	1327690	0	0	0	0
17	Number of HCF requiring DS for WASH services in this year	DS	6	112200	0	0	30	70	112200	0	0	0	0
18	Total cost		0	3050731	0	0	0	0	3050731	0	0	0	0

WASH in Public Places

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment					Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Household		Taxes	Transfers	Available Investment		Trade	Shares	Equity	Bonds
H	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
I	Total number of public places where public toilets are required		19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of public toilets with Advanced WASH facilities		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of public toilets with Basic WASH facilities		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of public toilets with Limited WASH facilities		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of public places with no WASH services		17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of public places added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	0	0	0	90	10	0	0	0	0	0	0
7	Number of public places added in Basic WASH services in this year	CapEx	4	1536000	0	0	100	0	1536000	0	0	0	0	0
8	Number of public places maintaining the WASH service in this year	CapManEx	19	430613	0	0	100	0	430613	0	0	0	0	0
9	Number of public places operating WASH services in this year	OpEx	19	1981551	0	0	100	0	1981551	0	0	0	0	0
10	Number of public places requiring DS for WASH services in this year	DS	11	409000	0	0	80	20	409000	0	0	0	0	0
11	Total Cost		0	4357164	0	0	0	0	4357164	0	0	0	0	0

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 4

Water Supply

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment					Total Estimated	Bridging the Gap (%)			
					Household		Taxes	Transfers	Available Investment		Trade	Shares	Equity	Bonds
H	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
I	Total number of public places where public toilets are required		19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of public toilets with Advanced WASH facilities		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of public toilets with Basic WASH facilities		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of public toilets with Limited WASH facilities		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of public places with no WASH services		17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of public places added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	0	0	0	90	10	0	0	0	0	0	0
7	Number of public places added in Basic WASH services in this year	CapEx	4	1536000	0	0	100	0	1536000	0	0	0	0	0
8	Number of public places maintaining the WASH service in this year	CapManEx	19	430613	0	0	100	0	430613	0	0	0	0	0
9	Number of public places operating WASH services in this year	OpEx	19	1981551	0	0	100	0	1981551	0	0	0	0	0
10	Number of public places requiring DS for WASH services in this year	DS	11	409000	0	0	80	20	409000	0	0	0	0	0
11	Total Cost		0	4357164	0	0	0	0	4357164	0	0	0	0	0

				Fees	in self supply				Gap				
A	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed WSS		4856	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic WSS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited WSS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from existing safely managed tube wells		२५०८०	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		१०७८८	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total population served at the beginning of year		35728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	97	3	0	0	0	0	0	0
12	New WS projects added to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	१६१०००००	0	20	5	७५	१६१०००००	0	0	0	0
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	5	0	९५	0	0	0	0	0
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Added population in this year from tubewells(Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Cumulative population served from safely managed water supply systems		4856	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		35728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Cumulative total		35728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Total cost	CapEX	0	१६१०००००	0	0	0	0	१६१०००००	0	0	0	0
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	3	३९६११८०	७५	१०	१५	०	३९६११८०	०	०	०	०
21	Number of WSS under operation	OpEx	3	२१५९५१०	७५	१०	१५	०	२१५९५१०	०	०	०	०

22	Number of systems requiring DS	DS	3	133200	0	0	5	95	133200	0	0	0	0	0
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	34704	24060345	0	100	0	0	24060345	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	34704	34669000	0	100	0	0	34669000	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells requiring DS	DS	34704	31233600	0	10	5	85	31233600	0	0	0	0	0
26	Total cost		0	257216835	0	0	0	0	257216835	0	0	0	0	0
27	Investment Fraction		0	0	2	37	4	57	0	0	0	0	0	0
28	Total population		502176	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Household Sanitation and Hygiene

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment					Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Household		Taxes	Transfers	Available Investment		Trade	Shares	Equity	Bonds
					(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)
B	Household Sanitation and Hygiene													
1	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)		28360	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic sanitation service(population at the beginning of 2021)		7104	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		226	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Unserved population		5062	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)		35728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	96	381780	0	90	10	0	381780	0	0	0	0	0
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	972	21069610	0	100	0	0	21069610	0	0	0	0	0
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed	CapEx	19	1301890	0	100	0	0	1301890	0	0	0	0	0

	toilets												
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	I	36360	0	100	0	0	36360	0	0	0	0
11	Unserved households making safely managed sanitation service	CapEx	448	38197190	0	80	20	0	38197190	0	0	0	0
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	7387	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Total cost	CapEx	0	60986830	0	0	0	0	60986830	0	0	0	0
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	3925	7869254	0	100	0	0	7869254	0	0	0	0
15	Number of WSS under operation	Opex	3925	42164922	0	100	0	0	42164922	0	0	0	0
16	Number of systems requiring DS	DS	3925	890180	0	0	40	60	890180	0	0	0	0
17	Total cost		0	111911186	0	0	0	0	111911186	0	0	0	0
18	Investment Fraction		0	0	92	7	0	0	0	0	0	0	0

FSM

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)					
					Household		Taxes	Transfers			(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)		
					(No)	(NRs.)										
C	FSM				(%)	(%)					(%)	(%)	(%)	(%)		
1	Population served from existing FSM (which has treatment unit) (Baseline population)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
2	Existing FSM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
3	New projects added to serve the population	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
4	Ongoing FSM projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		

I0	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II	Total		0												

SWM

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment					Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)				
					Household		Taxes	Transfers	Available Investment		Trade	Shares	Equity	Bonds	
					(%)	(%)									
E	SWM		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	
I	Population served from existing SWM		35000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing SWM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the population		0	0	0	0	15	85	0	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		35000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	1	8673000	20	0	80	0	8673000	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	1	11760000	20	0	80	0	11760000	0	0	0	0	0	0
I0	Number of systems requiring DS	DS	1	45000	0	0	30	70	45000	0	0	0	0	0	0
II	Total		0	20478000	0	0	0	0	20478000	0	0	0	0	0	0

WASH in School

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment					Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)				
					Household		Taxes	Transfers	Available Investment		Trade	Shares	Equity	Bonds	
					(%)	(%)									
F	WASH in School		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	
I	Total number of schools		37	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of schools with Advanced Water services		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

4	Number of schools with Advanced Hygiene services		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of schools with basic Water services in school		31	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of schools with basic Sanitation services in school		28	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of schools with limited Water service in school		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of schools with limited sanitation service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of schools with limited hygiene service in school		4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of schools with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of schools with no sanitary services in school		4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0
15	Number of schools added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	4074000	0	20	60	20	4074000	0	0	0	0	0
16	Number of schools maintaining the WASH service in this year	CapManEx	35	1551177	0	35	60	5	1551177	0	0	0	0	0
17	Number of schools operating WASH services in this year	OpEx	35	9880524	0	35	60	5	9880524	0	0	0	0	0
18	Number of schools requiring DS for WASH services in this year	DS	37	1383800	0	20	20	60	1383800	0	0	0	0	0
19	Total cost		0	16889501	0	0	0	0	16889501	0	0	0	0	0

WASH in HCF

				% of Available investment							Bridging the Gap (%)			
				Household										
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
G	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of HCF		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of HCF with Basic Water services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

4	Number of HCF with Basic Hygiene services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of HCF with limited Water service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of HCF with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	0	0	0	60	40	0	0	0	0	0	0
15	Number of HCF maintaining the WASH service in this year	CapManEx	6	574604	0	0	80	20	574604	0	0	0	0	0
16	Number of HCF operating WASH services in this year	OpEx	6	1581130	0	0	100	0	1581130	0	0	0	0	0
17	Number of HCF requiring DS for WASH services in this year	DS	6	112200	0	0	30	70	112200	0	0	0	0	0
18	Total cost		0	2267934	0	0	0	0	2267934	0	0	0	0	0

WASH in Public Places

S N	Activities	Cost Category	Number	% of Available investment					Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
				Household		Taxes	Transf ers	(NRs.)			Trade	Shares	Equity	Bonds
H	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of public places where public toilets are required		19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of public toilets with Advanced WASH facilities		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of public toilets with Basic WASH facilities		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of public toilets with Limited WASH facilities		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of public places with no		17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	WASH services												
6	Number of public places added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	0	0	0	90	10	0	0	0	0	0
7	Number of public places added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	4424000	0	0	100	0	4424000	0	0	0	0
8	Number of public places maintaining the WASH service in this year	CapManEx	19	546530	0	0	100	0	546530	0	0	0	0
9	Number of public places operating WASH services in this year	OpEx	19	2492919	0	0	100	0	2492919	0	0	0	0
10	Number of public places requiring DS for WASH services in this year	DS	11	297000	0	0	80	20	297000	0	0	0	0
11	Total Cost		0	7760449	0	0	0	0	7760449	0	0	0	0

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 5

Water Supply

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Household		Taxes	Transfers			Trade	Shares	Equity	Bonds
A	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed WSS		4856	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic WSS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited WSS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from existing safely managed tube wells		30369	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		5359	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total population served at the beginning of year		35728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Unserved population		35728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	97	3	0	0	0	0	0	0	0	0
12	New WS projects added to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	8	40250000	0	20	5	75	40250000	0	0	0	0	0	0
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	5	0	95	0	0	0	0	0	0	0
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		11500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Added population in this year from tubewells(Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Cumulative population served from safely managed water supply systems		16356	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Cumulative population served from safely managed tubewells			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Cumulative total			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Total cost	CapEX	0	40250000	0	0	0	0	40250000	0	0	0	0	0	0
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	3	3961180	75	10	15	0	3961180	0	0	0	0	0	0
21	Number of VVSS under operation	OpEx	3	2159510	75	10	15	0	2159510	0	0	0	0	0	0
22	Number of systems requiring DS	DS	11	1453200	0	0	5	95	1453200	0	0	0	0	0	0
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	34704	24060345	0	100	0	0	24060345	0	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	34704	34669000	0	100	0	0	34669000	0	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells requiring DS	DS	34704	31233600	0	10	5	85	31233600	0	0	0	0	0	0
26	Total cost		0	137786835	0	0	0	0	137786835	0	0	0	0	0	0
27	Investment Fraction		0	0	3	51	3	42	0	0	0	0	0	0	0
28	Total population		502176	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Household Sanitation and Hygiene

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Household		Taxes	Transf ers			Trade	Shares	Equity	Bonds
B	Household Sanitation and Hygiene		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
I	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)		35697	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

2	Population served from basic sanitation service(population at the beginning of 2021)		2337	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		135	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Unserved population		3038	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	48	190890	0	90	10	0	190890	0	0	0	0	0
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	486	10534805	0	100	0	0	10534805	0	0	0	0	0
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	10	650945	0	100	0	0	650945	0	0	0	0	0
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	18180	0	100	0	0	18180	0	0	0	0	0
11	Unserved households making safely managed sanitation service	CapEx	224	19098595	0	80	20	0	19098595	0	0	0	0	0
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	3694	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Total cost	CapEx	0	30493415	0	0	0	0	30493415	0	0	0	0	0
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	4013	9249996	0	100	0	0	9249996	0	0	0	0	0
15	Number of WSS under operation	Opex	4013	44123085	0	100	0	0	44123085	0	0	0	0	0
16	Number of systems requiring DS	DS	4013	890180	0	0	40	60	890180	0	0	0	0	0
17	Total cost		0	84756676	0	0	0	0	84756676	0	0	0	0	0
18	Investment Fraction		0	0	0	94	5	1	0	0	0	0	0	0

FSM

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Household						Trade	Shares	Equity	Bonds
C	FSM	(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)
I	Population served from existing FSM (which has treatment unit) (Baseline)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	population)												
2	Existing FSM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the population	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing FSM projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II	Total		0										

SWM

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Bridging the Gap (%)				
					Household					Taxes	Transf ers	Total Estimated Gap	Trade	
					Tariff and Fees	Investment in self supply	(%)	(%)						
E	SWM		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	
1	Population served from existing SWM		35000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Existing SWM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	New projects added to serve the population		0	0	0	0	15	85	0	0	0	0	0	
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Cumulative population served from FSM		35000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	1	8673000	20	0	80	0	8673000	0	0	0	0	
9	Number of systems under operation	OpEx	1	11760000	20	0	80	0	11760000	0	0	0	0	
10	Number of systems requiring DS	DS	1	45000	0	0	30	70	45000	0	0	0	0	
II	Total		0	20478000	0	0	0	0	20478000	0	0	0	0	

WASH in School

				% of Available investment							Bridging the Gap (%)			
				Household										
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
F	WASH in School		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
I	Total number of schools		37	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of schools with Advanced Water services		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of schools with basic Water services in school		31	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of schools with basic Sanitation services in school		28	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of schools with limited Water service in school		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of schools with limited sanitation service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of schools with limited hygiene service in school		4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of schools with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of schools with no sanitary services in school		4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0
15	Number of schools added in Basic WASH services in this year	CapEx	10	1018500	0	20	60	20	1018500	0	0	0	0	0
16	Number of schools maintaining the WASH service in this year	CapManEx	35	1551177	0	35	60	5	1551177	0	0	0	0	0
17	Number of schools operating WASH services in this year	OpEx	35	9880524	0	35	60	5	9880524	0	0	0	0	0
18	Number of schools requiring DS for WASH services in this year	DS	37	1383800	0	20	20	60	1383800	0	0	0	0	0
19	Total cost		0	13834001	0	0	0	0	13834001	0	0	0	0	0

WASH in HCF

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
G	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
I	Total number of HCF		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of HCF with Basic Water services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of HCF with Basic Hygiene services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of HCF with limited Water service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of HCF with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	0	0	0	60	40	0	0	0	0	0	0
15	Number of HCF maintaining the WASH service in this year	CapManEx	6	574604	0	0	80	20	574604	0	0	0	0	0
16	Number of HCF operating WASH services in this year	OpEx	6	1581130	0	0	100	0	1581130	0	0	0	0	0
17	Number of HCF requiring DS for WASH services in this year	DS	6	112200	0	0	30	70	112200	0	0	0	0	0
18	Total cost		0	2267934	0	0	0	0	2267934	0	0	0	0	0

WASH in Public Places

					% of Available investment			Bridging the Gap (%)
--	--	--	--	--	---------------------------	--	--	----------------------

					Household									
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
H	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
I	Total number of public places where public toilets are required		19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of public toilets with Advanced WASH facilities		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of public toilets with Basic WASH facilities		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of public toilets with Limited WASH facilities		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of public places with no WASH services		17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of public places added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	0	0	0	90	10	0	0	0	0	0	0
7	Number of public places added in Basic WASH services in this year	CapEx	5	1896000	0	0	100	0	1896000	0	0	0	0	0
8	Number of public places maintaining the WASH service in this year	CapManEx	19	546530	0	0	100	0	546530	0	0	0	0	0
9	Number of public places operating WASH services in this year	OpEx	19	2492919	0	0	100	0	2492919	0	0	0	0	0
10	Number of public places requiring DS for WASH services in this year	DS	15	517000	0	0	80	20	517000	0	0	0	0	0
11	Total Cost		0	5452449	0	0	0	0	5452449	0	0	0	0	0

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 6

Water Supply

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
A	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed WSS		35728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic WSS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited WSS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from existing safely managed tube wells		35728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total population served at the beginning of year		35728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Unserved population		35728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	97	3	0	0	0	0	0	0	0
12	New WS projects added to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	20	5	75	0	0	0	0	0	0
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	5	0	95	0	0	0	0	0	0
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Added population in this year from tubewells(Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Cumulative population served from safely managed water supply systems		35728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		235728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Cumulative total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Total cost	CapEX	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	11	18209680	75	10	15	0	18209680	0	0	0	0	0
21	Number of WSS under operation	OpEx	11	7273669	75	10	15	0	7273669	0	0	0	0	0
22	Number of systems requiring DS	DS	11	478800	0	0	5	95	478800	0	0	0	0	0
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	34704	24060345	0	100	0	0	24060345	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	34704	34669000	0	100	0	0	34669000	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells requiring DS	DS	34704	31233600	0	10	5	85	31233600	0	0	0	0	0
26	Total cost		0	115925094	0	0	0	0	115925094	0	0	0	0	0
27	Investment Fraction		0	0	16	56	5	23	0	0	0	0	0	0

28	Total population		502176	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
----	------------------	--	--------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Household Sanitation and Hygiene

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Household		Taxes	Transf ers			Trade	Shares	Equity	Bonds
B	Household Sanitation and Hygiene		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)		35728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic sanitation service(population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)		35728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	0	0	0	90	10	0	0	0	0	0	0	0
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Unserved households making safely	CapEx	0	0	0	80	20	0	0	0	0	0	0	0

	managed sanitation service												
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	4057	9940367	0	100	0	0	9940367	0	0	0	0
15	Number of WSS under operation	Opex	4057	45102166	0	100	0	0	45102166	0	0	0	0
16	Number of systems requiring DS	DS	4057	890180	0	0	40	60	890180	0	0	0	0
17	Total cost		0	55932713	0	0	0	0	55932713	0	0	0	0
18	Investment Fraction		0	0	98	I	I	0	0	0	0	0	0

FSM

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Household		Taxes	Transfers		Trade	Shares	Equity	Bonds
C	FSM	(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
I	Population served from existing FSM (which has treatment unit) (Baseline population)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing FSM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the population	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing FSM projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II	Total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

SWM

					% of Available investment								Bridging the Gap (%)			
					Household											
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds		
E	SWM		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)		
1	Population served from existing SWM		35000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
2	Existing SWM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
3	New projects added to serve the population		0	0	0	0	15	85	0	0	0	0	0	0		
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
6	Cumulative population served from FSM		35000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	1	8673000	20	0	80	0	8673000	0	0	0	0	0		
9	Number of systems under operation	OpEx	1	11760000	20	0	80	0	11760000	0	0	0	0	0		
10	Number of systems requiring DS	DS	1	45000	0	0	30	70	45000	0	0	0	0	0		
II	Total		0	20478000	0	0	0	0	20478000	0	0	0	0	0		

WASH in School

					% of Available investment								Bridging the Gap (%)			
					Household											
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds		
F	WASH in School		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)		
1	Total number of schools		37	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
2	Number of schools with Advanced Water services		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
5	Number of schools with basic Water services in school		32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
6	Number of schools with basic Sanitation services in school		32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		

					% of Available investment								Bridging the Gap (%)			
					Household											
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds		
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
8	Number of schools with limited Water service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
9	Number of schools with limited sanitation service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
10	Number of schools with limited hygiene service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
11	Number of schools with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
12	Number of schools with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
13	Number of schools with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
14	Number of schools added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0		
15	Number of schools added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	0	0	20	60	20	0	0	0	0	0	0		
16	Number of schools maintaining the WASH service in this year	CapManEx	37	1781765	0	35	60	5	1781765	0	0	0	0	0		
17	Number of schools operating WASH services in this year	OpEx	37	10147604	0	35	60	5	10147604	0	0	0	0	0		
18	Number of schools requiring DS for WASH services in this year	DS	37	1383800	0	20	20	60	1383800	0	0	0	0	0		
19	Total cost		0	13313169	0	0	0	0	13313169	0	0	0	0	0		

WASH in HCF

					% of Available investment								Bridging the Gap (%)			
					Household											
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds		
G	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)		
I	Total number of HCF		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
2	Number of HCF with Basic Water services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		

4	Number of HCF with Basic Hygiene services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of HCF with limited Water service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of HCF with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	0	0	0	60	40	0	0	0	0	0	0
15	Number of HCF maintaining the WASH service in this year	CapManEx	6	574604	0	0	80	20	574604	0	0	0	0	0
16	Number of HCF operating WASH services in this year	OpEx	6	1581130	0	0	100	0	1581130	0	0	0	0	0
17	Number of HCF requiring DS for WASH services in this year	DS	6	112200	0	0	30	70	112200	0	0	0	0	0
18	Total cost		0	2267934	0	0	0	0	2267934	0	0	0	0	0

WASH in Public Places

S N	Activities	Cost Category	Number	% of Available investment					Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
				Household		Taxes	Transf ers	(NRs.)			Trade	Shares	Equity	Bonds
H	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of public places where public toilets are required		19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of public toilets with Advanced WASH facilities		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of public toilets with Basic WASH facilities		2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of public toilets with Limited WASH facilities		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of public places with no		17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	WASH services												
6	Number of public places added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	0	0	0	90	10	0	0	0	0	0
7	Number of public places added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0
8	Number of public places maintaining the WASH service in this year	CapManEx	19	689614	0	0	100	0	689614	0	0	0	0
9	Number of public places operating WASH services in this year	OpEx	19	3132129	0	0	100	0	3132129	0	0	0	0
10	Number of public places requiring DS for WASH services in this year	DS	15	405000	0	0	80	20	405000	0	0	0	0
11	Total Cost		0	4226743	0	0	0	0	4226743	0	0	0	0

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 7

Water Supply

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)				
					Household		Taxes	Transfers			(%)	(%)	(%)	(%)	
					(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
A	Water Supply														
I	Population served from existing safely managed WSS		35728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic WSS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited WSS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from existing safely managed tube wells		35728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total population served at the beginning of year		35728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Household		Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
					Tariff and Fees	Investment in self supply								
	serve the population from safely managed water supply services													
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	97	3	0	0	0	0	0	0	0
12	New WSS projects added to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	20	5	75	0	0	0	0	0	0
13	Ongoing WSS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	5	0	95	0	0	0	0	0	0
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Added population in this year from tubewells(Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Cumulative population served from safely managed water supply systems		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Cumulative total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Total cost	CapEX	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	11	16800925	75	10	15	0	16800925	0	0	0	0	0
21	Number of WSS under operation	OpEx	11	7273669	75	10	15	0	7273669	0	0	0	0	0
22	Number of systems requiring DS	DS	11	478800	0	0	5	95	478800	0	0	0	0	0
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	34704	24060345	0	100	0	0	24060345	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	34704	34669000	0	100	0	0	34669000	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells requiring DS	DS	34704	31233600	0	10	5	85	31233600	0	0	0	0	0
26	Total cost		0	114516339	0	0	0	0	114516339	0	0	0	0	0
27	Investment Fraction		0	0	16	56	5	24	0	0	0	0	0	0
28	Total population		502176	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Household Sanitation and Hygiene

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
B	Household Sanitation and Hygiene		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)		35728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic sanitation service(population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)		35728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	0	0	0	90	10	0	0	0	0	0	0	0
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Unserved households making safely managed sanitation service	CapEx	0	0	0	80	20	0	0	0	0	0	0	0
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	4057	9940367	0	100	0	0	9940367	0	0	0	0	0
15	Number of WSS under operation	Opex	4057	45102166	0	100	0	0	45102166	0	0	0	0	0
16	Number of systems requiring DS	DS	4057	890180	0	0	40	60	890180	0	0	0	0	0
17	Total cost		0	55932713	0	0	0	0	55932713	0	0	0	0	0
18	Investment Fraction		0	0	0	98	I	I	0	0	0	0	0	0

FSM

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment					Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)				
					Household		Taxes	Transfers	Available Investment		Trade	Shares	Equity	Bonds	
					Tariff and Fees	Investment in self supply									
C	FSM		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	
1	Population served from existing FSM (which has treatment unit) (Baseline population)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Existing FSM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	New projects added to serve the population	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Ongoing FSM projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
II	Total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

SWM

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment					Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)				
					Household		Taxes	Transfers	Available Investment		Trade	Shares	Equity	Bonds	
					Tariff and Fees	Investment in self supply									
E	SWM		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	
1	Population served from existing SWM		35000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Existing SWM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	New projects added to serve the population		0	0	0	0	15	85	0	0	0	0	0	0	

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		35000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	1	8673000	20	0	80	0	8673000	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	1	11760000	20	0	80	0	11760000	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	1	45000	0	0	30	70	45000	0	0	0	0	0
II	Total		0	20478000	0	0	0	0	20478000	0	0	0	0	0

WASH in School

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
F	WASH in School		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
I	Total number of schools		37	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of schools with Advanced Water services		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of schools with basic Water services in school		32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of schools with basic Sanitation services in school		32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of schools with limited Water service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of schools with limited sanitation service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of schools with limited hygiene service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
11	Number of schools with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of schools with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0
15	Number of schools added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	0	0	20	60	20	0	0	0	0	0	0
16	Number of schools maintaining the WASH service in this year	CapManEx	37	1781765	0	35	60	5	1781765	0	0	0	0	0
17	Number of schools operating WASH services in this year	OpEx	37	10147604	0	35	60	5	10147604	0	0	0	0	0
18	Number of schools requiring DS for WASH services in this year	DS	37	1383800	0	20	20	60	1383800	0	0	0	0	0
19	Total cost		0	13313169	0	0	0	0	13313169	0	0	0	0	0

WASH in HCF

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
G	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of HCF		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of HCF with Basic Water services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of HCF with Basic Hygiene services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of HCF with limited Water service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of HCF with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	0	0	0	60	40	0	0	0	0	0	0
15	Number of HCF maintaining the WASH service in this year	CapManEx	6	574604	0	0	80	20	574604	0	0	0	0	0
16	Number of HCF operating WASH services in this year	OpEx	6	1581130	0	0	100	0	1581130	0	0	0	0	0
17	Number of HCF requiring DS for WASH services in this year	DS	6	112200	0	0	30	70	112200	0	0	0	0	0
18	Total cost		0	2267934	0	0	0	0	2267934	0	0	0	0	0

WASH in Public Places

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
H	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
I	Total number of public places where public toilets are required		19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of public toilets with Advanced WASH facilities		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of public toilets with Basic WASH facilities		2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of public toilets with Limited WASH facilities		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
5	Number of public places with no WASH services		17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of public places added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	0	0	0	90	10	0	0	0	0	0	0
7	Number of public places added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of public places maintaining the WASH service in this year	CapManEx	19	689614	0	0	100	0	689614	0	0	0	0	0
9	Number of public places operating WASH services in this year	OpEx	19	3132129	0	0	100	0	3132129	0	0	0	0	0
10	Number of public places requiring DS for WASH services in this year	DS	15	405000	0	0	80	20	405000	0	0	0	0	0
II	Total Cost		0	4226743	0	0	0	0	4226743	0	0	0	0	0

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 8

Water Supply

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
A	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed WSS		35728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic WSS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited WSS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from existing safely managed tube wells		35728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total population served at the beginning of year		35728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

					% of Available investment							Bridging the Gap (%)			
					Household										
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
8	Unserved population		35728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	97	3	0	0	0	0	0	0	0	
12	New WS projects added to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	20	5	75	0	0	0	0	0	0	
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	5	0	95	0	0	0	0	0	0	
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
15	Added population in this year from tubewells(Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
16	Cumulative population served from safely managed water supply systems		16356	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
18	Cumulative total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
19	Total cost	CapEX	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	11	16570925	75	10	15	0	16570925	0	0	0	0	0	
21	Number of WSS under operation	OpEx	11	7273669	75	10	15	0	7273669	0	0	0	0	0	
22	Number of systems requiring DS	DS	11	478800	0	0	5	95	478800	0	0	0	0	0	
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	34704	24060345	0	100	0	0	24060345	0	0	0	0	0	
24	Number of tubewells under operation	OpEx	34704	34669000	0	100	0	0	34669000	0	0	0	0	0	
25	Number of tubewells requiring DS	DS	34704	31233600	0	10	5	85	31233600	0	0	0	0	0	
26	Total cost		0	114286339	0	0	0	0	114286339	0	0	0	0	0	
27	Investment Fraction		0	0	16	56	5	24	0	0	0	0	0	0	
28	Total population		502176	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

Household Sanitation and Hygiene

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)				
					Household		Taxes	Transfers		Trade	Shares	Equity	Bonds	
					Tariff and Fees	Investment in self supply								
B	Household Sanitation and Hygiene	(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	
1	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)	35728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Population served from basic sanitation service(population at the beginning of 2021)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Unserved population	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)	35728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	0	0	0	90	10	0	0	0	0	0	0	
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	
11	Unserved households making safely managed sanitation service	CapEx	0	0	0	80	20	0	0	0	0	0	0	
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
13	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	4057	9940367	0	100	0	0	9940367	0	0	0	0	
15	Number of WSS under operation	Opex	4057	45102166	0	100	0	0	45102166	0	0	0	0	
16	Number of systems requiring DS	DS	4057	890180	0	0	40	60	890180	0	0	0	0	

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
17	Total cost		0	55932713	0	0	0	0	55932713	0	0	0	0	0
18	Investment Fraction		0	0	0	98	I	I	0	0	0	0	0	0

FSM

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
C	FSM		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing FSM (which has treatment unit) (Baseline population)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing FSM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the population	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing FSM projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II	Total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

SWM

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds

E	SWM		(No)	(NRs.)	(%)	supply			(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
						(%)	(%)	(%)						
I	Population served from existing SWM		35000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing SWM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the population		0	0	0	0	15	85	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		35000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	I	8673000	20	0	80	0	8673000	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	I	11760000	20	0	80	0	11760000	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	I	45000	0	0	30	70	45000	0	0	0	0	0
II	Total		0	20478000	0	0	0	0	20478000	0	0	0	0	0

WASH in School

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Household			Taxes	Transfers	Available Investment	Trade	Shares	Equity
					Tariff and Fees	Investment in self supply	(%)						
F	WASH in School		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
I	Total number of schools		37	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of schools with Advanced Water services		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of schools with basic Water services in school		32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of schools with basic Sanitation services in school		32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of schools with limited Water service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of schools with limited sanitation service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

10	Number of schools with limited hygiene service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of schools with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of schools with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0
15	Number of schools added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	0	0	20	60	20	0	0	0	0	0	0
16	Number of schools maintaining the WASH service in this year	CapManEx	37	1781765	0	35	60	5	1781765	0	0	0	0	0
17	Number of schools operating WASH services in this year	OpEx	37	10147604	0	35	60	5	10147604	0	0	0	0	0
18	Number of schools requiring DS for WASH services in this year	DS	37	1383800	0	20	20	60	1383800	0	0	0	0	0
19	Total cost		0	13313169	0	0	0	0	13313169	0	0	0	0	0

WASH in HCF

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Household			Taxes	Transf ers	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	
					(No)	(NRs.)	(%)							
G	WASH in HCF													
I	Total number of HCF		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of HCF with Basic Water services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of HCF with Basic Hygiene services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of HCF with limited Water service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

10	Number of HCF with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	0	0	0	60	40	0	0	0	0	0	0
15	Number of HCF maintaining the WASH service in this year	CapManEx	6	574604	0	0	80	20	574604	0	0	0	0	0
16	Number of HCF operating WASH services in this year	OpEx	6	1581130	0	0	100	0	1581130	0	0	0	0	0
17	Number of HCF requiring DS for WASH services in this year	DS	6	112200	0	0	30	70	112200	0	0	0	0	0
18	Total cost		0	2267934	0	0	0	0	2267934	0	0	0	0	0

WASH in Public Places

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment					Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)				
					Household		Taxes	Transfers	Available Investment		Trade	Shares	Equity	Bonds	
					Tariff and Fees	Investment in self supply									
H	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	
1	Total number of public places where public toilets are required		19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Number of public toilets with Advanced WASH facilities		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Number of public toilets with Basic WASH facilities		2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Number of public toilets with Limited WASH facilities		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Number of public places with no WASH services		17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Number of public places added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	0	0	0	90	10	0	0	0	0	0	0	
7	Number of public places added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	
8	Number of public places maintaining the WASH service in this year	CapManEx	19	689614	0	0	100	0	689614	0	0	0	0	0	
9	Number of public places operating WASH services in this year	OpEx	19	3132129	0	0	100	0	3132129	0	0	0	0	0	
10	Number of public places requiring DS for WASH services in this year	DS	15	405000	0	0	80	20	405000	0	0	0	0	0	

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
II	Total Cost		0	4226743	0	0	0	0	4226743	0	0	0	0	0

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 9

Water Supply

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
A	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed WSS		35728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic WSS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited WSS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from existing safely managed tube wells		35728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total population served at the beginning of year		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	97	3	0	0	0	0	0	0	0
12	New WS projects added to serve the population from safely managed	CapEx	0	0	0	20	5	75	0	0	0	0	0	0

					% of Available investment								Bridging the Gap (%)			
					Household											
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds		
	water supply services															
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	5	0	95	0	0	0	0	0	0		
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
15	Added population in this year from tubewells(Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
16	Cumulative population served from safely managed water supply systems		35728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
18	Cumulative total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
19	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	11	15971725	75	10	15	0	15971725	0	0	0	0	0		
21	Number of WSS under operation	OpEx	11	7273669	75	10	15	0	7273669	0	0	0	0	0		
22	Number of systems requiring DS	DS	11	478800	0	0	5	95	478800	0	0	0	0	0		
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	34704	24060345	0	100	0	0	24060345	0	0	0	0	0		
24	Number of tubewells under operation	OpEx	34704	34669000	0	100	0	0	34669000	0	0	0	0	0		
25	Number of tubewells requiring DS	DS	34704	31233600	0	10	5	85	31233600	0	0	0	0	0		
26	Total cost		0	113687139	0	0	0	0	113687139	0	0	0	0	0		
27	Investment Fraction		0	0	15	56	4	24	0	0	0	0	0	0		
28	Total population		502176	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		

Household Sanitation and Hygiene

						% of Available investment							Bridging the Gap (%)			
						Household										
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds		
B	Household Sanitation and Hygiene		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)		
I	Population served from existing safely managed Sanitation service		35728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		

					% of Available investment							Bridging the Gap (%)			
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Household		Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
					Tariff and Fees	Investment in self supply									
	(population at the beginning of 2021)														
2	Population served from basic sanitation service(population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)		35728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	0	0	0	90	10	0	0	0	0	0	0	0	
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0	
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0	
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0	
11	Unserved households making safely managed sanitation service	CapEx	0	0	0	80	20	0	0	0	0	0	0	0	
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
13	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	4057	9940367	0	100	0	0	9940367	0	0	0	0	0	
15	Number of VSS under operation	Opex	4057	45102166	0	100	0	0	45102166	0	0	0	0	0	
16	Number of systems requiring DS	DS	4057	890180	0	0	40	60	890180	0	0	0	0	0	
17	Total cost		0	55932713	0	0	0	0	55932713	0	0	0	0	0	
18	Investment Fraction		0	0	0	98	I	I	0	0	0	0	0	0	

FSM

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
C	FSM		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
I	Population served from existing FSM (which has treatment unit) (Baseline population)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing FSM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the population	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing FSM projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II	Total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
E	SWM		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
I	Population served from existing SWM		35000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing SWM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the population		0	0	0	0	15	85	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
E	SWM		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
	FSM													
6	Cumulative population served from FSM		35000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	1	3773000	20	0	80	0	3773000	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	1	11760000	20	0	80	0	11760000	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	1	45000	0	0	30	70	45000	0	0	0	0	0
II	Total		0	15578000	0	0	0	0	15578000	0	0	0	0	0

WASH in School

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
F	WASH in School		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
I	Total number of schools		37	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of schools with Advanced Water services		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of schools with basic Water services in school		32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of schools with basic Sanitation services in school		32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of schools with limited Water service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of schools with limited sanitation service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of schools with limited hygiene service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II	Number of schools with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
12	Number of schools with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0
15	Number of schools added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	0	0	20	60	20	0	0	0	0	0	0
16	Number of schools maintaining the WASH service in this year	CapManEx	37	1781765	0	35	60	5	1781765	0	0	0	0	0
17	Number of schools operating WASH services in this year	OpEx	37	10147604	0	35	60	5	10147604	0	0	0	0	0
18	Number of schools requiring DS for WASH services in this year	DS	37	1383800	0	20	20	60	1383800	0	0	0	0	0
19	Total cost		0	13313169	0	0	0	0	13313169	0	0	0	0	0

WASH in HCF

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
G	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of HCF		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of HCF with Basic Water services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of HCF with Basic Hygiene services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of HCF with limited Water service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of HCF with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	0	0	0	60	40	0	0	0	0	0	0
15	Number of HCF maintaining the WASH service in this year	CapManEx	6	574604	0	0	80	20	574604	0	0	0	0	0
16	Number of HCF operating WASH services in this year	OpEx	6	1581130	0	0	100	0	1581130	0	0	0	0	0
17	Number of HCF requiring DS for WASH services in this year	DS	6	112200	0	0	30	70	112200	0	0	0	0	0
18	Total cost		0	2267934	0	0	0	0	2267934	0	0	0	0	0

WASH in Public Places

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
H	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of public places where public toilets are required		19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of public toilets with Advanced WASH facilities		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of public toilets with Basic WASH facilities		2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of public toilets with Limited WASH facilities		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of public places with no WASH services		17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of public places added in Advanced WASH services in this	CapEx	0	0	0	0	90	10	0	0	0	0	0	0

	year												
7	Number of public places added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	3584000	0	0	100	0	3584000	0	0	0	0
8	Number of public places maintaining the WASH service in this year	CapManEx	19	689614	0	0	100	0	689614	0	0	0	0
9	Number of public places operating WASH services in this year	OpEx	19	3132129	0	0	100	0	3132129	0	0	0	0
10	Number of public places requiring DS for WASH services in this year	DS	15	405000	0	0	80	20	405000	0	0	0	0
II	Total Cost		0	7810743	0	0	0	0	7810743	0	0	0	0

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 10

Water Supply

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)					
					Household		Taxes	Transfers			(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)		
					(No)	(NRs.)										
A	Water Supply															
I	Population served from existing safely managed WSS		35728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
2	Population served from basic WSS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		

3	Population served from limited WSS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from existing safely managed tube wells		35728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total population served at the beginning of year		35728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	97	3	0	0	0	0	0	0	0
12	New WS projects added to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	20	5	75	0	0	0	0	0	0
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	5	0	95	0	0	0	0	0	0
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Added population in this year from tubewells(Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Cumulative population served from safely managed water supply systems		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Cumulative total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Total cost	CapEX	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	11	15971725	75	10	15	0	15971725	0	0	0	0	0
21	Number of WSS under operation	OpEx	11	7273669	75	10	15	0	7273669	0	0	0	0	0
22	Number of systems requiring DS	DS	11	478800	0	0	5	95	478800	0	0	0	0	0
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	34704	24060345	0	100	0	0	24060345	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	34704	34669000	0	100	0	0	34669000	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells requiring DS	DS	34704	31233600	0	10	5	85	31233600	0	0	0	0	0

26	Total cost		0	113687139	0	0	0	0	113687139	0	0	0	0	0
27	Investment Fraction		0	0	15	56	4	24	0	0	0	0	0	0
28	Total population		502176	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Household Sanitation and Hygiene

S N	Activities	Cost Category	Number	% of Available investment					Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)				
				Household		Taxes	Transf ers	Available Investment		Trade	Shares	Equity	Bonds	
				(No)	(NRs.)									
B	Household Sanitation and Hygiene													
1	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)		35728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic sanitation service(population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)		35728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	0	0	0	90	10	0	0	0	0	0	0	0
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Unserved households making safely managed sanitation service	CapEx	0	0	0	80	20	0	0	0	0	0	0	0
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

13	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	4057	9940367	0	100	0	0	9940367	0	0	0	0	0
15	Number of WSS under operation	Opex	4057	45102166	0	100	0	0	45102166	0	0	0	0	0
16	Number of systems requiring DS	DS	4057	890180	0	0	40	60	890180	0	0	0	0	0
17	Total cost		0	55932713	0	0	0	0	55932713	0	0	0	0	0
18	Investment Fraction		0	0	98	I	I	0	0	0	0	0	0	0

FSM

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)					
					Household		Taxes	Transfers			(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)		
					(No)	(NRs.)										
C	FSM															
I	Population served from existing FSM (which has treatment unit) (Baseline population)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
2	Existing FSM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
3	New projects added to serve the population	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
4	Ongoing FSM projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
II	Total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		

SWM

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)					
					Household		Taxes	Transfers			(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)		
					(No)	(NRs.)										
E	SWM															
I	Population served from existing		35000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		

	SWM												
2	Existing SWM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the population		0	0	0	0	15	85	0	0	0	0	0
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		35000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	1	3773000	20	0	80	0	3773000	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	1	11760000	20	0	80	0	11760000	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	1	45000	0	0	30	70	45000	0	0	0	0
II	Total		0	15578000	0	0	0	0	15578000	0	0	0	0

WASH in School

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Available Investment	Bridging the Gap (%)				
					Household					Taxes	Transfers	Total Estimated Gap	Trade	
					Tariff and Fees	Investment in self supply	(%)	(%)						
F	WASH in School		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	
I	Total number of schools		37	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Number of schools with Advanced Water services		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Number of schools with basic Water services in school		32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Number of schools with basic Sanitation services in school		32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
8	Number of schools with limited Water service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
9	Number of schools with limited sanitation service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
10	Number of schools with limited hygiene service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
11	Number of schools with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of schools with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0
15	Number of schools added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	0	0	20	60	20	0	0	0	0	0	0
16	Number of schools maintaining the WASH service in this year	CapManEx	37	1781765	0	35	60	5	1781765	0	0	0	0	0
17	Number of schools operating WASH services in this year	OpEx	37	10147604	0	35	60	5	10147604	0	0	0	0	0
18	Number of schools requiring DS for WASH services in this year	DS	37	1383800	0	20	20	60	1383800	0	0	0	0	0
19	Total cost		0	13313169	0	0	0	0	13313169	0	0	0	0	0

WASH in HCF

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
G	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
I	Total number of HCF		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of HCF with Basic Water services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of HCF with Basic Hygiene services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of HCF with limited Water service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

8	Number of HCF with limited hygiene service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of HCF with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	0	0	0	60	40	0	0	0	0	0	0
15	Number of HCF maintaining the WASH service in this year	CapManEx	6	574604	0	0	80	20	574604	0	0	0	0	0
16	Number of HCF operating WASH services in this year	OpEx	6	1581130	0	0	100	0	1581130	0	0	0	0	0
17	Number of HCF requiring DS for WASH services in this year	DS	6	112200	0	0	30	70	112200	0	0	0	0	0
18	Total cost		0	2267934	0	0	0	0	2267934	0	0	0	0	0

WASH in Public Places

S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	% of Available investment				Total Estimated Gap	Bridging the Gap (%)			
					Household		Taxes	Transf ers		(%)	(%)	(%)	(%)
					(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)
H	WASH in HCF												
1	Total number of public places where public toilets are required		19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of public toilets with Advanced WASH facilities		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of public toilets with Basic WASH facilities		2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of public toilets with Limited WASH facilities		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of public places with no WASH services		17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of public places added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	0	0	0	90	10	0	0	0	0	0
7	Number of public places added in Basic WASH services in this year	CapEx	4	1536000	0	0	100	0	1536000	0	0	0	0
8	Number of public places maintaining the WASH service in this year	CapManEx	19	689614	0	0	100	0	689614	0	0	0	0

9	Number of public places operating WASH services in this year	OpEx	19	3132129	0	0	100	0	3132129	0	0	0	0	0
10	Number of public places requiring DS for WASH services in this year	DS	19	625000	0	0	80	20	625000	0	0	0	0	0
11	Total Cost		0	5982743	0	0	0	0	5982743	0	0	0	0	0

ACTIVITIES FOR WATER SUPPLY SERVICES WITHIN MUNICIPALITY

S.N	Priorities	Units	Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
Existing CAPEX including feasibility studies														
I	Existing Projects													
I.1	Feasibility studies to make water supply services safely managed													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
I.2	Project initiated to make the water supply services safely managed													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
I.3	Project ongoing to make water supply services safely managed													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
I.4	Projects completed for making water supply services safely managed													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Existing Projects one time repair														
I.5	One time repair of existing projects													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
I.6	CapManEx for projects (for existing assets)													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
I.7	CapManEx for projects (for newly built asset to make WS safely managed)													

S.N	Priorities	Units	Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
I.8	Operation of existing projects													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
I.9	Monitoring of existing projects													
a	Mandays of monitoring expert	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Costs	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
I.10	Technical support for existing projects													
a	Mandays for technical expert	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Costs	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
I.11	Training for existing project													
a	Number of participants	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Costs	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of trainings conducted	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
I.12	Toolsets for existing projects													
a	Number of toolset	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Tubewells													
Capex for Tubewells														
2.1	Feasibility studies to make Tube-well water supply safely managed													
a	Number of tubewells upgraded to safely managed	Num	14575	1596 4	4165	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	7156590	7838 170	2044 740	0	0	0	0	0	0	0	0	17039500
2.2	Tubewells completed for making water supply services safely managed													
a	Number	Num	14575	1596 4	4165	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	35782950 0	3919 0850 0	1022 3700 0	0	0	0	0	0	0	0	0	851975000

S.N	Priorities	Units	Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
2.3	Tubewells replaced by New and ongoing water supply schemes													
a	Number	Num	0	0	0	3470 4	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	Would be included in ongoing water supply and new water supply schemes cost											
Existing tubewells one time repair	Tubewells to maintain the water supply service													
2.4	One time repair of existing tubewells													
a	Number	Num	24184	1036 5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	34549
b	Cost	NRs.	19195457	8226 624	0	0	0	0	0	0	0	0	0	27422081
2.5	CapManEx for existing assets													
a	Number	Num	34704	3470 4	3470 4	3470 4	34704							
b	Cost	NRs.	4771630.4 7	4771 630. 47	4771 630. 466	4771 630. 466	4771 630. 466	52487935.1						
2.6	CapManEx for projects (for newly built asset to make WS safely managed)													
a	Number	Num	0	2418 4	3454 9	3454 9	3454 9							
b	Cost	NRs.	0	8101 260	1697 4068	1928 8714	1928 8714	1928 8714	1928 8714	1928 8714	1928 8714	1928 8714	1928 8714	179385040
2.7	Operation of Tube wells													
a	Number	Num	34704	3470 4	3470 4	3470 4	34704							
a	Cost	NRs.	17629000	2478 5730	3262 4170	3466 9000	3466 9000	3466 9000	3466 9000	3466 9000	3466 9000	3466 9000	3466 9000	352390900
2.8	Monitoring of Tubewells													
a	Mandays of monitoring expert	Num	1457.57	2082 .24	2082 .24	2082 .24								
b	Cost	NRs.	5830272	8328 960	8328 960	8328 960	89119872							
2.9	Technical support for existing													

S.N	Priorities	Units	Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
	projects													
a	Mandays of monitoring expert	Num	2429.28	3470 .4	3470 .4	3470 .4	3470 .4	3470 .4	3470 .4	3470 .4	3470 .4	3470 .4	3470 .4	
b	Cost	NRs.	8745408	1249 3440	1249 3440	1249 3440	1249 3440	1249 3440	1249 3440	1249 3440	1249 3440	1249 3440	1249 3440	133679808
2.10	Cost													
a	Number of participant	Num	1457.57	2082 .24	2082 .24	2082 .24	2082 .24	2082 .24	2082 .24	2082 .24	2082 .24	2082 .24	2082 .24	
b	Cost	NRs.	7287850	1041 1200	1041 1200	1041 1200	1041 1200	1041 1200	1041 1200	1041 1200	1041 1200	1041 1200	1041 1200	111399850
c	Number of Trainings Conducted	Num	58.3028	83.2 896	83.2 896	83.2 896	83.2 896	83.2 896	83.2 896	83.2 896	83.2 896	83.2 896	83.2 896	
2.11	Toolsets for existing projects													
a	Number of toolset	Num	694.08	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	34704000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	34704000
3	New Water Supply Projects													
New CAPEX including feasibility studies														
3.1	Feasibility Studies													
a	Number	Num	I	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	599200	0	8050 000	0	0	0	0	0	0	0	0	8649200
3.2	Project Initiated													
a	Number	Num	I	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	2996000	0	4025 0000	0	0	0	0	0	0	0	0	43246000
3.3	Project Ongoing													
a	Number	Num	I	I	9	8	8	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	1198 4000	1198 4000	1610 0000 0	1610 0000 0	0	0	0	0	0	0	345968000
3.4	Projects completed													
a	Number	Num	0	0	0	I	0	8	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	2996 000	0	4025 0000	0	0	0	0	0	43246000
3.5	Maintenance													
a	Number	Num	0	0	0	0	I	I	9	9	9	9	9	
b	Cost	Num	0	0	0	0	1060 584	1060 584	1530 9084	1530 9084	1530 9084	1470 9884	1470 9884	77468188
3.6	Operation													
a	Number	Num	0	0	0	0	I	I	9	9	9	9	9	
b	Cost	Num	0	0	0	0	3806 71.3 7	3806 71.3 7	5494 831. 08	5494 831. 08	5494 831. 08	5494 831. 08	5494 831. 08	28235498. I 3
3.7	Operation													
a	Number	Days	0	0	0	0	3	3	27	27	27	27	27	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	1200	1200	1080	1080	1080	1080	1080	564000

S.N	Priorities	Units	Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
						0	0	00	00	00	00	00	00	
3.8	Technical support post construction													
a	Mandays for technical expert	Days				5	5	45	45	45	45	45	45	
b	Cost	NRs.	0	0	0	1800 0	1800 0	1620 00	1620 00	1620 00	1620 00	1620 00	1620 00	846000
3.9	Preconstruction training													
a	Number of participants	Num	11	0	88	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	30000	0	2400 00	0	0	0	0	0	0	0	0	270000
c	Number of trainings conducted	Num	1	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.10	Yearly trainings (post construction)													
a	Number of participants					3	3	27	27	27	27	27	27	
b	Cost	NRs.	0	0	0	1500 0	1500 0	1350 00	1350 00	1350 00	1350 00	1350 00	1350 00	840000
c	Number of trainings Conducted	Num	0	0	0	0.12	0.12	1.08	1.08	1.08	1.08	1.08	1.08	6.72000000 000001
3.11	Toolsets for existing projects													
a	Number of toolset	Num	0	0	0	1	0	8	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	1500 00	0	1200 000	0	0	0	0	0	1350000
4	Ongoing Projects													
4.1	DPR Preparation													
a	Numbers		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		160000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	160000
4.2	DPR Preparation													
a	Numbers	Num	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	Nrs.	54156419	5050 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	59206419
4.3	Project Completed													
a	Numbers	Num	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	Nrs.	0	2113 1322	1600 000	0	0	0	0	0	0	0	0	22731322
c	% cumulative financial progress	%	82.22	98.9 8	100	100	100	100	100	100	100	100	100	
4.4	Maintenance													
a	Number	%	0	0	1	2	2	2	2	2	2	2	2	
b	Cost	Nrs.	0	0	2493 496	2900 596	2900 596	2900 596	2900 596	1491 841	1261 841	1261 841	1261 841	19373244
4.5	Operation													
a	Number	%	0	0	1	2	2	2	2	2	2	2	2	

S.N	Priorities	Units	Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
b	Cost	Nrs.	0	0	8894 19.0 8	1778 838. 16	15120124.3 6							
4.6	Monitoring Post													
a	Number	%	0	0	3	6	6	6	6	6	6	6	6	
b	Cost	Nrs.	0	0	1200 0	2400 0	204000							
4.7	Mandays of monitoring expert													
a	Number	%	0	0	5	10	10	10	10	10	10	10	10	
b	Cost	Nrs.	0	0	1800 0	3600 0	306000							
4.8	Yearly trainings (post construction)													
a	Number	%	0	3	6	6	6	6	6	6	6	6	6	
b	Cost	Nrs.	0	1500 0	3000 0	3000 0	3000 0	3000 0	3000 0	3000 0	3000 0	3000 0	3000 0	9000 0
c	Number of trainings conducted	%	0	0.12	0.24	0.24	0.24	0.24	0.24	0.24	0.24	0.24	0.24	
4.9	Toolsets for existing projects													
a	Numbers	Num	0	I	I	0	0	0	0	0	0	0	0	

SANITATION

I. ACTIVITIES FOR HOUSEHOLD SANITATION SERVICES WITHIN MUNICIPALITY

S.N	Sanitation (household level)	Units	Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
I.1	Converting No toilet to Safely managed toilets													
a	Number	Num	224	448	448	448	448	224	0	0	0	0	0	2240
b	Cost	NRs.	1800 8300	36016 600	36016 600	36016 600	36016 600	18008 300	0	0	0	0	0	180083000
I.2	Converting Unimproved toilets to Safely managed toilets													
a	Number	Num	I	I	I	I	I	I	0	0	0	0	0	6
b	Cost	NRs.	1616 0	32320	32320	32320	32320	16160	0	0	0	0	0	161600
I.3	Converting Toilets with Limited facilities to safely managed toilets													
a	Number	Num	10	19	19	19	19	10	0	0	0	0	0	96
b	Cost	NRs.	6065 05	12130 10	12130 10	12130 10	12130 10	60650 5	0	0	0	0	0	6065050
I.4	Converting													

S.N	Sanitation (household level)	Units	Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
	toilets with Basic facilities to safely managed toilets													
a	Number	Num	486	972	972	972	972	486	0	0	0	0	0	4860
b	Cost	NRs.	8187 565	16375 130	16375 130	16375 130	16375 130	81875 65	0	0	0	0	0	81875650
I.5	Improving Safely Managed Toilet													
a	Number	Num	49	97	97	97	97	49	0	0	0	0	0	486
b	Cost	NRs.	1908 90	38178 0	38178 0	38178 0	38178 0	19089 0	0	0	0	0	0	1908900
c	Toilet made safely managed	Num	721	1440	1440	1440	1440	721	0	0	0	0	0	
d	Toilets made accessible for people with limited mobility	Num	38	76	76	76	76	38	0	0	0	0	0	
e	Total safely managed toilets within Municipality including accessibility for people with limited mobility	Num	1207	2647	4087	5527	6967	7688	7688	7688	7688	7688	7688	
I.6	Construction of handWASHing facilities in households													
a	Number	Num	697	1394	1394	1394	1394	697	0	0	0	0	0	
c	Cost	NRs.	3483 995	69679 90	69679 90	69679 90	69679 90	34839 95	0	0	0	0	0	34839950
I.7	Yearly repair of existing toilets													
a	Number	Num	3437	3437	3437	3437	3437	3437	3437	3437	3437	3437	3437	
b	Cost	NRs.	3036 658	30366 58	30366 58	30366 58	30366 58	30366 58	30366 58	30366 58	30366 58	30366 58	30366 58	33403238
I.8	CapManEx for projects (for newly built asset to make HH toilet safely managed with septic tank and providing accessibility to people with limited mobility, handWASHing facility)													
a	Number	Num	0	770	2307	3844	5381	6918	7688	7688	7688	7688	7688	
b	Cost	NRs.	0	69037 1	20711 13	34518 55	48325 96	62133 38	69037 09	69037 09	69037 09	69037 09	69037 09	51777819
I.9	Operation of existing Toilets													
a	Number	NRs.	5442	5667	6116	6565	7014	7463	7688	7688	7688	7688	7688	
b	Cost	NRs.	2373	24718	26676	28634	30592	32550	33529	33529	33529	33529	33529	334560237

S.N	Sanitation (household level)	Units	Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
			9012	093.4	256.2 00000 003	419	581.7 99999 997	744.5 99999 998	826	826	826	826	826	
I.10	Operation of existing Toilets													
a	Number	NRs.	7688	7688	7688	7688	7688	7688	7688	7688	7688	7688	7688	
b	Cost	NRs.	1157 2340	11572 340	11572 340	11572 340	11572 340	11572 340	11572 340	11572 340	11572 340	11572 340	11572 340	127295740
I.11	Monitoring of toilet/accessibili ty to toilet/handWAS Hing facilities													
a	Number	NRs.	0.51	0.51	0.51	0.51	0.51	0.51	0.51	0.51	0.51	0.51	0.51	
b	Cost	NRs.	3560 72	35607 2	35607 2	35607 2	35607 2	35607 2	35607 2	35607 2	35607 2	35607 2	35607 2	3916792
I.12	Sanitation and Hygiene motivation to households													
a	Manpower required as Motivator	Num	4.45	4.45	4.45	4.45	4.45	4.45	4.45	4.45	4.45	4.45	4.45	
b	Cost	NRs.	5341 08	53410 8	53410 8	53410 8	53410 8	53410 8	53410 8	53410 8	53410 8	53410 8	53410 8	5875188

2. ACTIVITIES FOR FSM SERVICES WITHIN MUNICIPALITY

S.N	Sanitation(FSM)	Units	Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
Existing CAPEX including feasibility studies														
2.1	Existing FSM													
2.1.1	Feasibility studies													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.2	Project initiated													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.3	Project ongoing													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.4	Project Completed													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Existing Projects one time repair														
2.1.5	One time repair of existing													

S.N	Sanitation(FSM)	Units	Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
	projects													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.6	CapManEx of FSM													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.7	CapManEx for FSM (for newly built asset for safely managed sanitation)													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.8	Operation of existing projects													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.9	Monitoring of existing projects													
a	Mandays of monitoring expert	Days	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.10	Technical support for existing projects													
a	Mandays for technical expert	Days	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.11	Training for existing project													
a	Number of participants	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of trainings conducted		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2.1.12	Number of toolset													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2	New FSM Projects													
Existing CAPEX including feasibility studies														
2.2.1	Feasibility studies													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.2	Project Initiated													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.3	Project Ongoing													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

S.N	Sanitation(FSM)	Units	Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
2.2.4	Project Completed													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.5	Maintenance													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.6	Operation													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.7	Monitoring post construction													
a	Mandays of monitoring expert	Days	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.8	Technical support post construction													
a	Mandays for technical expert	Days	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.9	Preconstruction training													
a	Number of participants	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of trainings conducted	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2.2.10	Yearly trainings (post construction)													
a	Number of participants	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of training Conducted	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2.2.11	Toolsets for existing projects													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3	Ongoing Projects													
2.3.1	Feasibility Studies													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3.2	Project ongoing													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3.3	Project Completed													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	% cumulative financial progress	%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

S.N	Sanitation(FSM)	Units	Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
2.3.4	Maintenance													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3.5	Operations													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3.6	Monitoring post construction													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3.7	Technical support post construction													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3.8	Yearly trainings (post construction)													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of trainings conducted	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2.3.9	Toolsets for existing projects													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

3. ACTIVITIES FOR WWTP WITH SEWER WITHIN MUNICIPALITY

S.N	Sanitation(FSM)	Units	Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
Existing CAPEX including feasibility studies														
3.1	Existing WWTP													
3.1.1	Feasibility studies													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.2	Project initiated													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.3	Project ongoing													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.4	Project Completed													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Existing Projects one time repair														

S.N	Sanitation(FSM)	Units	Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
3.1.5	One time repair of existing projects													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.6	CapManEx of WWTP													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.7	CapManEx for WWTP (for newly built asset for safely managed sanitation)													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.8	Operation of existing projects													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.9	Monitoring of existing projects													
a	Mandays of monitoring expert	Days	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.10	Technical support for existing projects													
a	Mandays for technical expert	Days	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.11	Training for existing project													
a	Number of participants	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of trainings conducted		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.1.12	Number of toolset													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2	New WWTP Projects													
Existing CAPEX including feasibility studies														
3.2.1	Feasibility studies													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.2	Project Initiated													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.3	Project Ongoing													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

S.N	Sanitation(FSM)	Units	Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.4	Project Completed													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.5	Maintenance													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.6	Operation													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.7	Monitoring post construction													
a	Mandays of monitoring expert	Days	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.8	Technical support post construction													
a	Mandays for technical expert	Days	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.9	Preconstruction training													
a	Number of participants	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of trainings conducted	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.2.10	Yearly trainings (post construction)													
a	Number of participants	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of training Conducted	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.2.11	Toolsets for existing projects													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3	Ongoing Projects													
3.3.1	Feasibility Studies													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3.2	Project ongoing													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3.3	Project Completed													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	% cumulative financial	%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

S.N	Sanitation(FSM)	Units	Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
	progress													
3.3.4	Maintenance													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3.5	Operations													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3.6	Monitoring post construction													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3.7	Technical support post construction													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3.8	Yearly trainings (post construction)													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of trainings conducted	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.3.9	Toolsets for existing projects													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

4. ACTIVITIES FOR SWM WITHIN MUNICIPALITY

S.N	Sanitation(FSM)	Units	Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
Existing CAPEX including feasibility studies														
4.1	Existing SWM													
4.1.1	Feasibility studies													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.2	Project initiated													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.3	Project ongoing													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.4	Project Completed													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Existing Projects one time														

repair													
4.1.5	One time repair of existing projects												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.6	CapManEx of SWM												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.7	CapManEx for SWM (for newly built asset for safely managed sanitation)												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.8	Operation of existing projects												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.9	Monitoring of existing projects												
a	Mandays of monitoring expert	Days	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.10	Technical support for existing projects												
a	Mandays for technical expert	Days	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.11	Training for existing project												
a	Number of participants	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of trainings conducted		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.1.12	Number of toolset												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.2	New SWM Projects												
Existing CAPEX including feasibility studies													
4.2.1	Feasibility studies												
a	Number	Num	I	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	4900 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4900000
4.2.2	Project Initiated												
a	Number	Num	I	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	2450 0000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	24500000

4.2.3	Project Ongoing												
a	Number	Num	I	I	I	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cost	NRs.	0	9800 0000	9800 0000	0	0	0	0	0	0	0	196000000
4.2.4	Project Completed												
a	Number	Num	0	0	0	I	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	2450 0000	0	0	0	0	0	0	24500000
4.2.5	Maintenance												
a	Number	Num	0	0	0	0	I	I	I	I	I	I	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	8673 000	8673 000	8673 000	8673 000	3773 000	3773 000	50911000
4.2.6	Operation												
a	Number	Num	0	0	0	0	I	I	I	I	I	I	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	1176 0000	1176 0000	1176 0000	1176 0000	1176 0000	1176 0000	82320000
4.2.7	Monitoring post construction												
a	Mandays of monitoring expert	Days	0	0	0	0	3	3	3	3	3	3	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	1200 0	1200 0	1200 0	1200 0	1200 0	1200 0	84000
4.2.8	Technical support post construction												
a	Mandays for technical expert	Days	0	0	0	0	5	5	5	5	5	5	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	1800 0	1800 0	1800 0	1800 0	1800 0	1800 0	126000
4.2.9	Preconstruction training												
a	Number of participants	Num	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	3000 0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	30000
c	Number of trainings conducted	Num	I	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.2.10	Yearly trainings (post construction)												
a	Number of participants	Num	0	0	0	3	3	3	3	3	3	3	
b	Cost	NRs.	0	0	0	1500 0	120000						
c	Number of training Conducted	Num	0	0	0	0.12	0.12	0.12	0.12	0.12	0.12	0.12	
4.2.11	Toolsets for existing projects												
a	Number	Num	0	0	0	I	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	2000 00	0	0	0	0	0	0	200000
4.3	Ongoing Projects												
4.3.1	Feasibility Studies												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

4.3.2	Project ongoing													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3.3	Project Completed													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	% cumulative financial progress	%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.3.4	Maintenance													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3.5	Operations													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3.6	Monitoring post construction													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3.7	Technical support post construction													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3.8	Yearly trainings (post construction)													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of trainings conducted	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.3.9	Toolsets for existing projects													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

WASH IN INSTITUTION

I. ACTIVITIES FOR SCHOOL HAVING GOAL OF BASIC LEVEL OF WASH SERVICES WITHIN MUNICIPALITY

S.N	Particulars		Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
I.I	Construction works													
I.I.I	Water Supply													
I.I.I.I	Number of Schools where new water tank is added													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Cost	WI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
I.I.I.2	Number of													

S.N	Particulars		Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
	schools where tank is upgraded													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Cost	WI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
I.I.I.3	Number of schools where new treatment unit is added													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Cost	WI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
I.I.I.4	Number of schools where new taps are needed													
a	Number of Schools		2.1	8.4	9.4	6.1	4	1	0	0	0	0	0	31
b	Cumulative Number		2.1	10.5	19.9	26	30	31	31	31	31	31	31	
c	Number of Taps		24.5	98	111.	7	79.3 0000 0000 0000 0000 1	54.8 0000 0000 0000 0000 04	13.7 0000 0000 0000 0000 01	0	0	0	0	382
d	Cumulative Number		24.5	122. 5	234. 2	313. 5	368. 3	382	382	382	382	382	382	
e	Cost		1225 00	4900 00	5585 00	3965 00.0 0000 0000 06	2740 00	6850 0	0	0	0	0	0	1910000
I.I.I.5	Schools where taps are made disable friendly													
a	Numbers		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
I.I.2	Sanitation													
I.I.2.1	School needing additional toilets for boys													
a	Number of Schools		1.20 0000 0000 0000 02	4.80 0000 0000 0000 1	5.4	3.60 0000 0000 0000 05	2.40 0000 0000 0000 04	0.60 0000 0000 0000 01	0	0	0	0	0	18.00000000 0000007
b	Cumulative Number		1.20 0000 0000 0000 02	6.00 0000 0000 0000 1	11.4 0000 0000 0000 02	15.0 0000 0000 0000 04	17.4 0000 0000 0000 06	18.0 0000 0000 0000 07	18.0 0000 0000 0000 07	18.0 0000 0000 0000 07	18.0 0000 0000 0000 07	18.0 0000 0000 0000 07		
c	Number of Toilets		2.7	10.8	12.3	8.7	6	1.5	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		2.7	13.5	25.8	34.5	40.5	42	42	42	42	42	42	
e	Cost		7200	2880	3300	2400	1680	4200	0	0	0	0	0	11400000

S.N	Particulars		Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
			00	000	000	000	000	00						
1.1.2.2	School needing additional toilets for girls													
a	Number of Schools		2.1	8.4	9.3	5.7	3.6	0.9	0	0	0	0	0	30
b	Cumulative Number		2.1	10.5	19.8	25.5	29.1	30	30	30	30	30	30	
c	Number of Toilets		3.80 0000 0000 0000 0000 03	15.2 0000 0000 0000 0000 01	17	11	7.2	1.8	0	0	0	0		
d	Cumulative Number		3.80 0000 0000 0000 0000 03	19	36	47	54.2	56	56	56	56	56	56	
e	Cost		1050 000	4200 000	4650 000	2850 000	1800 000	4500 00	0	0	0	0	0	15000000
1.1.2.3	Schools making at least one toilet disable friendly													
a	Number of Schools		2.2	8.8	9.8	6.2	4	1	0	0	0	0	0	32
b	Cumulative Number		2.2	11	20.8	27	31	32	32	32	32	32	32	
c	Cost		4400 0	1760 00	1960 00	1240 00	8000 0	2000 0	0	0	0	0	0	640000
1.1.3	Hygiene													
1.1.3.1	Schools making handWASHing facilities													
a	Number of Schools		0.70 0000 0000 0000 0000 01	2.80 0000 0000 0000 0000 03	3.30 0000 0000 0000 0000 03	2.7	2	0.5	0	0	0	0	0	
b	Cumulative Number		0.70 0000 0000 0000 0000 01	3.50 0000 0000 0000 0000 04	6.80 0000 0000 0000 0000 1	9.5	11.5	12	12	12	12	12	12	
c	Number of HWF		0.70 0000 0000 0000 0000 01	2.80 0000 0000 0000 0000 03	3.30 0000 0000 0000 0000 03	2.7	2	0.5	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0.70 0000 0000 0000 0000 01	3.50 0000 0000 0000 0000 04	6.80 0000 0000 0000 0000 1	9.5	11.5	12	12	12	12	12	12	
e	Cost		5600 0	2240 00	2640 00	2160 00	1600 00	4000 0	0	0	0	0	0	960000
1.1.3.2	Schools making handWASHing facilities at least one HWF													

S.N	Particulars		Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
	disable friendly													
a	Number of Schools		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
I.1.4	Solid waste management													
I.1.4.1	Schools making incinerator													
a	Number of Schools		2.2	8.8	9.8	6.2	4	1	0	0	0	0	0	
b	Cumulative Number		2.2	11	20.8	27	31	32	32	32	32	32	32	
c	Number of SWM		2.2	8.8	9.8	6.2	4	1	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		2.2	11	20.8	27	31	32	32	32	32	32	32	
e	Cost		4400 0	1760 00	1960 00	1240 00	8000 0	2000 0	0	0	0	0	0	640000
I.1.5	Total of construction cost		2036 500	8146 000	9164 500	6110 500	4074 000	1018 500	0	0	0	0	0	30550000
I.2	Repair													
I.2.1	One Time Repair													
I.2.1.1	One time repair (treatment unit)													
a	Number of schools requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative number of schools		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of treatment units requiring minor repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of treatment units requiring major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of treatment units requiring reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of treatment unit requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
g	Cumulative total of treatment units		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
h	Cost of minor repairs		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
i	Cost of major repairs		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

S.N	Particulars		Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
k	Total Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2.1.2	One time repair (taps)													
a	Number of schools requiring one time repair		2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative number of schools		2	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
c	Number of taps requiring minor repair		1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of taps requiring Major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of taps requiring Reconstruction repair		1.5	1.5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of taps requiring one time repair		2.5	2.5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
g	Cumulative total of Taps		2.5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
h	Cost of Minor Repair		750	750	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
i	Cost of Major Repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of Reconstruction		6750	6750	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
k	Total Cost		7500	7500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.2.1.3	One time repair (toilet)													
a	Number of schools requiring one time repair		6.5	6.5	2	2	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative total of Schools		6.5	13	15	17	17	17	17	17	17	17	17	
c	Number of toilets requiring minor repair		5	5	1.5	1.5	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of toilets requiring Major repair		1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of toilets requiring Reconstruction repair		2.5	2.5	1.5	1.5	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of toilet requiring one time repair		8.5	8.5	4	4	0	0	0	0	0	0	0	
g	Cumulative total of toilet		8.5	17	21	25	25	25	25	25	25	25	25	
h	Cost of minor repairs		9000 0	9000 0	2700 0	2700 0	0	0	0	0	0	0	0	
i	Cost of major repair		4800 0	4800 0	4800 0	4800 0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of		2700	2700	1620	1620	0	0	0	0	0	0	0	

S.N	Particulars		Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
	reconstruction		00	00	00	00								
k	Total Cost		4080 00	4080 00	2370 00	2370 00	0	0	0	0	0	0	0	
I.2.I.4	One time repair (handWASHing stations)													
a	Number of schools requiring one time repair		4	4	1	1	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative number of schools		4	8	9	10	10	10	10	10	10	10	10	
c	Number of hand WASHing stations requiring minor repair		0.5	0.5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of hand WASHing stations requiring Major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of hand WASHing stations requiring Reconstruction repair		4.5	4.5	1	1	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of handWASHing stations requiring one time repair		5	5	1	1	0	0	0	0	0	0	0	
g	Cumulative total of handWASHing stations		5	10	11	12	12	12	12	12	12	12	12	
h	Cost of minor repairs		6000	6000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
i	Cost of major repairs		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of reconstruction		3240 00	3240 00	7200 0	7200 0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Total Cost		3300 00	3300 00	7200 0	7200 0	0	0	0	0	0	0	0	
I.2.I.5	One time repair (SWM)													
a	Number of schools requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative number of schools		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of SWM requiring minor repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of SWM requiring		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

S.N	Particulars		Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
	Major repair													
e	Number of SWM requiring Reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of SWM requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
g	Cumulative total of SWM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
h	Cost of minor repairs		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
i	Cost of major repairs		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
k	Cost of reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.2.1.6	Total of One time repair													
a	Cost of minor repair	9675 0	9675 0	2700 0	2700 0	0	0	0	0	0	0	0	0	247500
b	Cost of Major repair	4800 0	4800 0	4800 0	4800 0	0	0	0	0	0	0	0	0	192000
c	Cost of Major repair	6007 50	6007 50	2340 00	2340 00	0	0	0	0	0	0	0	0	1669500
d	All total of onetime repair	7455 00	7455 00	3090 00	3090 00	0	0	0	0	0	0	0	0	2109000
1.2.2	Yearly repair													
1.2.2.1	Yearly repair of existing asset													
a	Number of schools requiring yearly repair	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	
b	Water Supply Asset	1799 8.8	197986.8											
c	Sanitation Asset	5501 52	6051672											
d	Hygiene Facilities	1521 40.8	1673548.8											
e	Solid waste management	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
e	Cost	7202 91.6	7923207.6											
1.2.2.2	Yearly repair for new assets													
a	Number of schools adding the assets	0	0	0	0	32	32	32	32	32	32	32	32	
b	Water Supply Asset	0	0	0	0	4324 2.4	302696.8							
c	Sanitation Asset	0	0	0	0	6121 85.6	4285299.2							
d	Hygiene Asset	0	0	0	0	2173 4.4	152140.8							
e	Solid Waste Mgmt Asset	0	0	0	0	1448 9.6	101427.2							
f	Cost	0	0	0	0	6916 52	4841564							

S.N	Particulars		Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
I.2.2.3	Total of Yearly repair		7202 91.6	7202 91.6	7202 91.6	7202 91.6	1411 943. 6	12764771.6						
I.3	Operational Cost													
I.3.1	Schools with WS operation													
a	Number		32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	
b	Cost		9328 00	10260800										
I.3.2	Sanitation activities operation													
a	Number		23	23	23	23	28	28	32	32	32	32	32	
b	Cost		4586 60	4586 60	4586 60	4586 60	8785 60	8785 60	1091 740	1091 740	1091 740	1091 740	1091 740	9050460
I.3.3	Schools with operating hygiene activities													
a	Number		32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	
b	Cost		3977 080. 8	43747888.8										
I.3.4	Schools with operating SWM activities													
a	Number		0	0	0	0	22	22	32	32	32	32	32	
b	Cost		0	0	0	0	1185 80	1185 80	1724 80	1724 80	1724 80	1724 80	1724 80	1099560
I.3.5	Total Operational Cost		5368 540. 8	5368 540. 8	5368 540. 8	5368 540. 8	5907 020. 8	5907 020. 8	6174 100. 8	6174 100. 8	6174 100. 8	6174 100. 8	6174 100. 8	64158708.8
I.4	Direct Support Cost													
I.4.1	Number of schools doing for DS		32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	
I.4.2	Yearly activities													
I.4.2.1	Number of child club meeting													
a	Number		192	192	192	192	192	192	192	192	192	192	192	
b	Cost		1920 00	2112000										
I.4.2.2	Number of updated SIP integrated with WASH plan													
a	Number		32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	
b	Cost		6400 0	704000										
I.4.2.3	Number of people taking disaster risk management trainings													
a	Number		32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	
b	Cost		1600 00	1760000										

S.N	Particulars		Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
1.4.2.4	Preparation of DPRP													
a	Number		32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	
b	Cost		1600 00	1760000										
1.4.2.5	WASH corner operation with publications and messages													
a	Number		384	384	384	384	384	384	384	384	384	384	384	
b	Cost		1920 00	2112000										
1.4.2.6	Educational visits /peer to peer learning													
a	Number		32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	
b	Cost		1600 00	1760000										
a	others@10%		9280 0											
a	others@10%		1020 800											
1.4.3	One time Activities													
1.4.3.1	Tool support to schools													
a	Number		0	22	10	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	1100 000	5000 00	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.4.3.2	Capacity building training to WASH focal teacher													
a	Number		0	22	10	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	2200 00	1000 00	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.4.3.3	Other @10%		0	1320 00	6000 0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.4.3.4	Total		0	1452 000	6600 00	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.4.4	Grand Total DS		1020 800	2472 800	1680 800	1020 800	13340800							
1.5	Basic Total		9891 .4	1745 .4	1724 .4	1352 .4	1241 .4	9358 .4	8606 .4	8606 .4	8606 .4	8606 .4	8606 .4	122923280

2. ACTIVITIES FOR SCHOOL HAVING GOAL OF ADVANCED LEVEL OF WASH SERVICES WITHIN MUNICIPALITY

S.N	Particulars		Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
I.I	Construction works													
I.I.I	Water Supply													
I.I.I.I	Number of Schools where new water tank is added													
a	Number		0.1	0.4	0.4	0.1	0	0	0	0	0	0	0	1
b	Cumulative Number		0.1	0.5	0.9	1	1	1	1	1	1	1	1	

c	Cost	WI	12000	48000	48000	12000	0	0	0	0	0	0	0	120000
I.I.I.2	Number of schools where tank is upgraded													
a	Number		0.4	1.6	1.6	0.4	0	0	0	0	0	0	0	4
b	Cumulative Number		0.4	2	3.6	4	4	4	4	4	4	4	4	
c	Cost	WI	41250	165000	165000	41250	0	0	0	0	0	0	0	412500
I.I.I.3	Number of schools where new treatment unit is added													
a	Number		0.2	0.8	0.8	0.2	0	0	0	0	0	0	0	2
b	Cumulative Number		0.2	1	1.8	2	2	2	2	2	2	2	2	
c	Cost	WI	30000	120000	120000	30000	0	0	0	0	0	0	0	300000
I.I.I.4	Number of schools where new taps are needed													
a	Number of Schools		0.5	2	2	0.5	0	0	0	0	0	0	0	5
b	Cumulative Number		0.5	2.5	4.5	5	5	5	5	5	5	5	5	
c	Number of Taps		19.2	76.8	76.8	19.2	0	0	0	0	0	0	0	192
d	Cumulative Number		19.2	96	172.8	192	192	192	192	192	192	192	192	
e	Cost		96000	384000	384000	96000	0	0	0	0	0	0	0	960000
I.I.I.5	Schools where taps are made disable friendly													
a	Numbers		0.3	1.2	1.2	0.3	0	0	0	0	0	0	0	3
b	Cumulative Number		0.3	1.5	2.7	3	3	3	3	3	3	3	3	
c	Cost		1500	6000	6000	1500	0	0	0	0	0	0	0	15000
I.I.2	Sanitation													
I.I.2.1	School needing additional toilets for boys													
a	Number of Schools		0.4	1.6	1.6	0.4	0	0	0	0	0	0	0	4
b	Cumulative Number		0.4	2	3.6	4	4	4	4	4	4	4	4	
c	Number of Toilets		1.1	4.4	4.4	1.1	0	0	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		1.1	5.5	9.9	11	11	11	11	11	11	11	11	
e	Cost		240000	960000	960000	240000	0	0	0	0	0	0	0	2400000
I.I.2.2	School needing additional toilets for girls													
a	Number of Schools		0.5	2	2	0.5	0	0	0	0	0	0	0	5
b	Cumulative Number		0.5	2.5	4.5	5	5	5	5	5	5	5	5	
c	Number of Toilets		3.8	15.2	15.2	3.8	0	0	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		3.8	19	34.2	38	38	38	38	38	38	38	38	
e	Cost		450000	1800000	1800000	450000	0	0	0	0	0	0	0	4500000
I.I.2.3	Schools making at least one toilet disable friendly													
a	Number of Schools		0.5	2	2	0.5	0	0	0	0	0	0	0	5
b	Cumulative Number		0.5	2.5	4.5	5	5	5	5	5	5	5	5	
c	Cost		10000	40000	40000	10000	0	0	0	0	0	0	0	100000
I.I.3	Hygiene													
I.I.3.1	Schools making handWASHing facilities													
a	Number of Schools		0.1	0.4	0.4	0.1	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative Number		0.1	0.5	0.9	1	1	1	1	1	1	1	1	
c	Number of HWF		0.1	0.4	0.4	0.1	0	0	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0.1	0.5	0.9	1	1	1	1	1	1	1	1	
e	Cost		8000	32000	32000	8000	0	0	0	0	0	0	0	80000
I.I.3.2	Schools making handWASHing facilities at least one HWF disable friendly													
a	Number of Schools		0.5	2	2	0.5	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative Number		0.5	2.5	4.5	5	5	5	5	5	5	5	5	
c	Cost		2500	10000	10000	2500	0	0	0	0	0	0	0	25000
I.I.4	Solid waste management													
I.I.4.1	Schools making incinerator													
a	Number of Schools		0.5	2	2	0.5	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative Number		0.5	2.5	4.5	5	5	5	5	5	5	5	5	

c	Number of SWM		0.5	2	2	0.5	0	0	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0.5	2.5	4.5	5	5	5	5	5	5	5	5	
e	Cost		10000	40000	40000	10000	0	0	0	0	0	0	0	100000
I.1.5	Total of construction cost		90125 00	36050 00	36050 00	90125 00	0	0	0	0	0	0	0	9012500
I.2	Repair													
I.2.1	One Time Repair													
I.2.1.1	One time repair (treatment unit)													
a	Number of schools requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative number of schools		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of treatment units requiring minor repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of treatment units requiring major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of treatment units requiring reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of treatment unit requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
g	Cumulative total of treatment units		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
h	Cost of minor repairs		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
i	Cost of major repairs		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
k	Total Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
I.2.1.2	One time repair (taps)													
a	Number of schools requiring one time repair		0.5	0.5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative number of schools		0.5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
c	Number of taps requiring minor repair		0.5	0.5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of taps requiring Major repair		0.5	0.5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of taps requiring Reconstruction repair		0.5	0.5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of taps requiring one time repair		1.5	1.5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
g	Cumulative total of Taps		1.5	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
h	Cost of Minor Repair		375	375	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
i	Cost of Major Repair		1000	1000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of Reconstruction		2250	2250	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
k	Total Cost		3625	3625	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
I.2.1.3	One time repair (toilet)													
a	Number of schools requiring one time repair		1.5	1.5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative total of Schools		1.5	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
c	Number of toilets requiring minor repair		1.5	1.5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of toilets requiring Major		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	repair											
e	Number of toilets requiring Reconstruction repair		0.5	0.5	0	0	0	0	0	0	0	0
f	Total number of toilet requiring one time repair		2	2	0	0	0	0	0	0	0	0
g	Cumulative total of toilet		2	4	4	4	4	4	4	4	4	4
h	Cost of minor repairs		27000	27000	0	0	0	0	0	0	0	0
i	Cost of major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
j	Cost of reconstruction		54000	54000	0	0	0	0	0	0	0	0
k	Total Cost		81000	81000	0	0	0	0	0	0	0	0
I.2.1.4	One time repair (handWASHing stations)											
a	Number of schools requiring one time repair		0.5	0.5	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative number of schools		0.5	1	1	1	1	1	1	1	1	1
c	Number of hand WASHing stations requiring minor repair		0.5	0.5	0	0	0	0	0	0	0	0
d	Number of hand WASHing stations requiring Major repair		0.5	0.5	0	0	0	0	0	0	0	0
e	Number of hand WASHing stations requiring Reconstruction repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
f	Total number of handWASHing stations requiring one time repair		1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
g	Cumulative total of handWASHing stations		1	2	2	2	2	2	2	2	2	2
h	Cost of minor repairs		6000	6000	0	0	0	0	0	0	0	0
i	Cost of major repairs		16000	16000	0	0	0	0	0	0	0	0
j	Cost of reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
j	Total Cost		22000	22000	0	0	0	0	0	0	0	0
I.2.1.5	One time repair (SWM)											
a	Number of schools requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative number of schools		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of SWM requiring minor repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
d	Number of SWM requiring Major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
e	Number of SWM requiring Reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
f	Total number of SWM requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
g	Cumulative total of SWM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
h	Cost of minor repairs		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
i	Cost of major repairs		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
j	Cost of reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
k	Cost of		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	reconstruction											
I.2.1.6	Total of One time repair											
a	Cost of minor repair	33375	33375	0	0	0	0	0	0	0	0	66750
b	Cost of Major repair	17000	17000	0	0	0	0	0	0	0	0	34000
c	Cost of Major repair	56250	56250	0	0	0	0	0	0	0	0	112500
d	All total of onetime repair	106625	106625	0	0	0	0	0	0	0	0	213250
I.2.2	Yearly repair											
I.2.2.1	Yearly repair of existing asset											
a	Number of schools requiring yearly repair	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
b	Water Supply Asset	15904.6	15904.6	15904.6	15904.6	15904.6	15904.6	15904.6	15904.6	15904.6	15904.6	174950.6
c	Sanitation Asset	124520	124520	124520	124520	124520	124520	124520	124520	124520	124520	1369720
d	Hygiene Facilities	25356.8	25356.8	25356.8	25356.8	25356.8	25356.8	25356.8	25356.8	25356.8	25356.8	278924.8
e	Solid waste management	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
e	Cost	165781.4	165781.4	165781.4	165781.4	165781.4	165781.4	165781.4	165781.4	165781.4	165781.4	1823595.4
I.2.2.2	Yearly repair for new assets											
a	Number of schools adding the assets	0	0	0	0	5	5	5	5	5	5	
b	Water Supply Asset	0	0	0	0	40921.8	40921.8	40921.8	40921.8	40921.8	40921.8	286452.6
c	Sanitation Asset	0	0	0	0	158480	158480	158480	158480	158480	158480	1109360
d	Hygiene Asset	0	0	0	0	2377.2	2377.2	2377.2	2377.2	2377.2	2377.2	16640.4
e	Solid Waste Mgmt Asset	0	0	0	0	2264	2264	2264	2264	2264	2264	15848
f	Cost	0	0	0	0	204043	204043	204043	204043	204043	204043	1428301
I.2.2.3	Total of Yearly repair	165781.4	165781.4	165781.4	165781.4	369824.4	369824.4	369824.4	369824.4	369824.4	369824.4	3251896.4
I.3	Operational Cost											
I.3.1	Schools with WS operation											
a	Number	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
b	Cost	151580	151580	151580	151580	471350	471350	471350	471350	471350	471350	3905770
I.3.2	Sanitation activities operation											
a	Number	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
b	Cost	142120	142120	142120	142120	458660	458660	458660	458660	458660	458660	3779100
I.3.3	Schools with operating hygiene activities											
a	Number	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
b	Cost	2655021.6	2655021.6	2655021.6	2655021.6	3016543.2	3016543.2	3016543.2	3016543.2	3016543.2	3016543.2	31735888.8
I.3.4	Schools with operating SWM activities											
a	Number	0	0	0	0	5	5	5	5	5	5	
b	Cost	0	0	0	0	26950	26950	26950	26950	26950	26950	188650
I.3.5	Total	2948721.6	2948721.6	2948721.6	2948721.6	3973503.2	3973503.2	3973503.2	3973503.2	3973503.2	3973503.2	39609408.8
I.4	Direct Support Cost											
I.4.1	Number of schools doing for DS	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
I.4.2	Yearly activities											
I.4.2.1	Number of child club meeting											
a	Number	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	
b	Cost	30000	30000	30000	30000	30000	30000	30000	30000	30000	30000	330000
I.4.2.2	Number of updated SIP integrated with WASH plan											
a	Number	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
b	Costber	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	110000
I.4.2.3	Number of people taking disaster risk											

	management trainings												
a	Number	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
b	Costber	25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	275000
I.4.2.4	Preparation of DPRP												
a	Number	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
b	Cost	25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	275000
I.4.2.5	WASH corner operation with publications and messages												
a	Number	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	
b	Cost	30000	30000	30000	30000	30000	30000	30000	30000	30000	30000	30000	330000
I.4.2.6	Educational visits /peer to peer learning												
a	Number	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
b	Cost	25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	275000
I.4.3	others@10%	14500	14500	14500	14500	14500	14500	14500	14500	14500	14500	14500	
I.4.4	Total Cost	15950 0	15950 0	15950 0	15950 0	15950 0	15950 0	15950 0	15950 0	15950 0	15950 0	15950 0	
I.4.3	One time Activities												
I.4.3.1	Tool support to schools												
a	Number	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	0	25000 0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
I.4.3.2	Capacity building training to WASH focal teacher												
a	Number	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	0	50000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
I.4.3.3	Other @10%	0	30000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
I.4.3.4	Total	0	33000 0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
I.4.4	Grand Total DS	15950 0	48950 0	15950 0	15950 0	15950 0	15950 0	15950 0	15950 0	15950 0	15950 0	15950 0	2084500
I.5	Advanced Total	42818 78	73156 28	68790 03	41752 53	45028 27.6	54171555.2						

3. ACTIVITIES FOR HEALTH CARE FACILITY HAVING GOAL OF BASIC LEVEL OF WASH SERVICES WITHIN MUNICIPALITY

3.1	Construction Works		Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total
3.1.1	Water Supply													
3.1.1.1	HCF where new water tank is added													
a	Number		0.2	0.8	0.8	0.2	0	0	0	0	0	0	0	2
b	Cumulative Number		0.2	1	1.8	2	2	2	2	2	2	2	2	
c	Cost	WI	12000	48000	48000	12000	0	0	0	0	0	0	0	120000
3.1.1.2	HCF where tank is upgraded													
a	Number		0.4	1.6	1.6	0.4	0	0	0	0	0	0	0	4
b	Cumulative Number		0.4	2	3.6	4	4	4	4	4	4	4	4	
c	Cost	WI	24000	96000	96000	24000	0	0	0	0	0	0	0	240000
3.1.1.3	HCF where new treatment unit is added													
a	Number		0.1	0.4	0.4	0.1	0	0	0	0	0	0	0	1
b	Cumulative Number		0.1	0.5	0.9	1	1	1	1	1	1	1	1	
c	Cost	WI	10000	40000	40000	10000	0	0	0	0	0	0	0	100000
3.1.1.4	HCF where new taps are needed													
a	Health Posts		0.4	1.6	1.6	0.4	0	0	0	0	0	0	0	4
b	Cumulative Number		0.4	2	3.6	4	4	4	4	4	4	4	4	
c	Taps		0.9	3.6	3.6	0.9	0	0	0	0	0	0	0	9
d	Cumulative Number		0.9	4.5	8.1	9	9	9	9	9	9	9	9	
e	Cost		4500	18000	18000	4500	0	0	0	0	0	0	0	45000
3.1.1.5	HCF where taps are made disable friendly													
a	Numbers		0.4	1.6	1.6	0.4	0	0	0	0	0	0	0	4
b	Cumulative Number		0.4	2	3.6	4	4	4	4	4	4	4	4	
c	Cost		2000	8000	8000	2000	0	0	0	0	0	0	0	20000
3.1.2	Sanitation													
3.1.2.1	HCF needing additional toilets for male													
a	Number of HCF		0.2	0.8	0.8	0.2	0	0	0	0	0	0	0	2
b	Cumulative Number		0.2	1	1.8	2	2	2	2	2	2	2	2	
c	Number of Toilets		0.2	0.8	0.8	0.2	0	0	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0.2	1	1.8	2	2	2	2	2	2	2	2	
e	Cost		10000 0	40000 0	40000 0	10000 0	0	0	0	0	0	0	0	1000000
3.1.2.2	HCF needing additional toilets for female													
a	Number of Schools		0.6000 00000 00000 01	2.4000 00000 00000 04	2.4000 00000 00000 04	0.6000 00000 00000 01	0	0	0	0	0	0	0	6
b	Cumulative Number		0.6000 00000 00000 01	3.0000 00000 00000 04	5.4	6	6	6	6	6	6	6	6	
c	Number of Toilets		2.2	8.8	8.8	2.2	0	0	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		2.2	11	19.8	22	22	22	22	22	22	22	22	
e	Cost		11000 00	44000 00	44000 00	11000 00	0	0	0	0	0	0	0	11000000
3.1.2.3	HCF making at least one toilet disable friendly													
a	Number of HCF		0.5	2	2	0.5	0	0	0	0	0	0	0	5
b	Cumulative Number		0.5	2.5	4.5	5	5	5	5	5	5	5	5	
c	Cost		25000	10000 0	10000 0	25000	0	0	0	0	0	0	0	250000
3.1.3	Hygiene													
3.1.3.1	HCF making handWASHing facilities													
a	Number of HCF		0.3	1.2	1.2	0.3	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative Number		0.3	1.5	2.7	3	3	3	3	3	3	3	3	
c	Number of HWF		0.3	1.2	1.2	0.3	0	0	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0.3	1.5	2.7	3	3	3	3	3	3	3	3	
e	Cost		4000	16000	16000	4000	0	0	0	0	0	0	0	40000
3.1.3	Waste Management													
3.1.4.1	HCF making incinerator													
a	Number of HCF		0.5	2	2	0.5	0	0	0	0	0	0	0	

b	Cumulative Number		0.5	2.5	4.5	5	5	5	5	5	5	5	5	
c	Number of HWF		0.5	2	2	0.5	0	0	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0.5	2.5	4.5	5	5	5	5	5	5	5	5	
e	Cost		10000	40000	40000	10000	0	0	0	0	0	0	0	100000
3.1.4.2	Healthposts making incinerator for hazardous waste													
a	Number of HCF		0.4	1.6	1.6	0.4	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative Number		0.4	2	3.6	4	4	4	4	4	4	4	4	
c	Number of HWF		0.4	1.6	1.6	0.4	0	0	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0.4	2	3.6	4	4	4	4	4	4	4	4	
e	Cost		8000	32000	32000	8000	0	0	0	0	0	0	0	80000
3.1.4.3	Healthposts making placenta pit													
a	Number of HCF		0.4	1.6	1.6	0.4	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative Number		0.4	2	3.6	4	4	4	4	4	4	4	4	
c	Number of HWF		0.4	1.6	1.6	0.4	0	0	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0.4	2	3.6	4	4	4	4	4	4	4	4	
e	Cost		40000	160000	160000	40000	0	0	0	0	0	0	0	400000
3.1.5	Total cost of Construction		1339500	535800	535800	1339500	0	0	0	0	0	0	0	1339500
3.2	Repair													
3.2	One time Repair													
3.2.1.1	One time Repair (treatment unit)													
3.2.1.1	Number of HCF requiring one time repair		0.5	0.5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative Number		0.5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
c	Number of treatment units requiring minor repair		0.5	0.5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of treatment units requiring Major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of treatment units requiring reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of treatment unit requiring one time repair		0.5	0.5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
g	Cumulative total of treatment units		0.5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
h	Cost of Minor Repair		7500	7500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15000
i	Cost of Major Repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
j	Cost of Reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
k	Total Cost		7500	7500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15000
3.2.1.2	One time Repair (taps)													
a	Number of HCF requiring one time repair		1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative number of HCF		1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
c	Number of Tap requiring minor repair		0.5	0.5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of tap requiring Major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of taps requiring reconstruction		0.5	0.5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of taps requiring one time repair		1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
g	Cumulative total of taps		1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
h	Cost of Minor Repair		375	375	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
i	Cost of Major Repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of Reconstruction		2250	2250	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

k	Total Cost		2625	2625	0	0	0	0	0	0	0	0	5250
3.2.1.3	One time Repair (toilets)												
a	Number of HCF requiring one time repair		1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative number of HCF		1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
c	Number of Toilet requiring minor repair		1.5	1.5	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of toilet requiring Major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of toilet requiring reconstruction		0.5	0.5	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of toilet requiring one time repair		2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	
g	Cumulative total of toilet		2	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
h	Cost of Minor Repair		11250 0	11250 0	0	0	0	0	0	0	0	0	
i	Cost of Major Repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of Reconstruction		22500 0	22500 0	0	0	0	0	0	0	0	0	
k	Total Cost		33750 0	33750 0	0	0	0	0	0	0	0	0	675000
3.2.1.4	One time Repair (handWASHing stations)												
a	Number of HCF requiring one time repair		2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative number of HCF		2	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
c	Number of handWASHing requiring minor repair		3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of handWASHing requiring Major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of handWASHing station requiring reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of handWASHing requiring one time repair		3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	
g	Cumulative total of handWASHing		3	6	6	6	6	6	6	6	6	6	
h	Cost of Minor Repair		4500	4500	0	0	0	0	0	0	0	0	
i	Cost of Major Repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of Reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
k	Total Cost		4500	4500	0	0	0	0	0	0	0	0	9000
3.2.1.5	One time repair (incinerator for MHM)												
a	Number of HCF requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative number of HCF		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of SWM requiring minor repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of SWM requiring major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of SWM requiring reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

f	Total number of SWM requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
g	Cumulative total of handWASHing		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
h	Cost of Minor Repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
i	Cost of Major Repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of Reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
k	Total Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.1.6	One time repair (incinerator for hazardous waste)													
a	Number of HCF requiring one time repair		0.5	0.5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative number of HCF		0.5	I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	
c	Number of SWM requiring minor repair		0.5	0.5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of SWM requiring Major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of SWM requiring reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of SWM requiring one time repair		0.5	0.5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
g	Cumulative total of handWASHing		0.5	I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	
h	Cost of Minor Repair		1500	1500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
i	Cost of Major Repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of Reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
k	Total Cost		1500	1500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3000
3.2.1.7	One time repair (placenta pit)													
a	Number of HCF requiring one time repair		0.5	0.5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative number of HCF		0.5	I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	
c	Number of SWM requiring minor repair		0.5	0.5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of SWM requiring Major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of SWM requiring reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of SWM requiring one time repair		0.5	0.5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
g	Cumulative total of handWASHing		0.5	I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	
h	Cost of Minor Repair		7500	7500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
i	Cost of Major Repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of Reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
k	Total Cost		7500	7500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15000
3.2.1.8	Total of one time repair													
a	Cost of minor repairs		13387 5	13387 5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	267750
b	Cost of major repairs		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Cost of reconstruction		22725 0	22725 0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	454500
d	All total of one time repair		36112 5	36112 5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	722250
3.2.2	Yearly repair													
3.2.2.1	HCF requiring yearly repair													
a	Number		5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
b	Water supply asset		15282	15282	15282	15282	15282	15282	15282	15282	15282	15282	15282	168102

c	Sanitation asset		20489 2	2253812										
d	Hygiene asset		45280	45280	45280	45280	45280	45280	45280	45280	45280	45280	45280	498080
e	SWM asset		5886.4	5886.4	5886.4	5886.4	5886.4	5886.4	5886.4	5886.4	5886.4	5886.4	5886.4	64750.4
f	Cost		27134 0.4	2984744.4										
3.2.2.2	Yearly repair for new assets													
a	Number of HCF adding the assets		0	0	0	0	6	6	6	6	6	6	6	
b	Water supply asset		0	0	0	0	11886	11886	11886	11886	11886	11886	11886	83202
c	Sanitation asset		0	0	0	0	27734 0	1941380						
d	Hygiene asset		0	0	0	0	3170	3170	3170	3170	3170	3170	3170	22190
e	Swm asset		0	0	0	0	10867	10867	10867	10867	10867	10867	10867	76069
f	TotalCost		0	0	0	0	30326 3	2122841						
3.2.3	Total of Yearly repair		27134 0.4	27134 0.4	27134 0.4	27134 0.4	57460 3.4	5107585.4						
3.3	Operational Cost													
3.3.1	HCF with WS operation													
a	Number		6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	
b	Cost		97572 6	10732986										
3.3.2	HCF with sanitation activities operation													
a	Number		6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	
b	Cost		13671 0	13671 0	13671 0	13671 0	31899 0	2779770						
3.3.3	HCF with operating hygiene activities													
a	Number		6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	
b	Cost		17355 4	1909094										
3.3.4	HCF with solid waste activities													
a	Number		6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	
b	Cost		41700	41700	41700	41700	11286 0	956820						
3.3.5	Cost		13276 90	13276 90	13276 90	13276 90	15811 30	16378670						
3.4	DS													
b	Number of HCF doing DS		5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
3.4.2	Yearly activities													
3.4.2.1	Meeting of HCF service management committee													
a	Number		25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	
b	Cost		25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	
3.4.2.2	Number of updated SIP integrated with WASH plan													
a	Number		5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
b	Cost		10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	
3.4.2.3	Number of Staffs with Environmental cleanliness training													
a	Number		5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
b	Cost		25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	
3.4.2.4	Number of staffs with handling and disposal training for SWM													
a	Number		5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
b	Cost		25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	
3.4.2.5	others@10%		8500	8500	8500	8500	8500	8500	8500	8500	8500	8500	8500	
3.4.2.6	Total		93500	93500	93500	93500	93500	93500	93500	93500	93500	93500	93500	
3.4.3	One time activitis													
3.4.3.1	Tool support to HCF													
a	Number		0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	30000 0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.4.3.1	Preparation of cleanliness protocol													
a	Number		0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	30000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

3.4.3.3	Spareparts support to HCF												
a	Number		0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cost		0	18000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.4.3.4	others@10%		0	51000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.4.3.5	Total		0	56100	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.4.4	Grand total DS		93500	65450	0	93500	93500	93500	93500	93500	93500	93500	1589500
3.5	Total WASH in HCF		33931	79726	55.4	70505	30320	22492	22492	22492	22492	22492	37193005.4

SUMMARY COST

S.N	Particulars	Units	Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
1	Water Supply													
a	Capex		52500	21000	0	21000	0	52500	0	0	0	0	0	525000
b	CapManex		25407	25407	15282	15282	27168	27168	27168	27168	27168	27168	27168	271554
c	Opex		97572	97572	6	97572	6	97572	6	97572	6	97572	6	10732986
d	DS		35000	33500	0	35000	35000	35000	35000	35000	35000	35000	35000	685000
e	Total of Water Supply		10886	15461	33	12360	10785	10378	10378	10378	10378	10378	10378	12214540
2	Sanitation													
a	Capex		12250	49000	00	49000	00	12250	00	0	0	0	0	12250000
b	CapManex		54239	54239	2	20489	20489	48223	48223	48223	48223	48223	48223	4870192
c	Opex		13671	13671	0	13671	0	31899	31899	31899	31899	31899	31899	2779770
d	DS		33500	29450	0	33500	33500	33500	33500	33500	33500	33500	33500	629500
e	Total of Sanitation		19376	58736	02	52751	16001	83472	83472	83472	83472	83472	83472	20529462
3	Hygiene													
a	Capex		4000	16000	16000	4000	0	0	0	0	0	0	0	40000
b	CapManex		49780	49780	45280	45280	48450	48450	48450	48450	48450	48450	48450	529270
c	Opex		17355	17355	4	17355	4	17355	4	17355	4	17355	4	1909094
d	DS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
e	Total of Hygiene		22733	23933	4	23483	22283	22200	22200	22200	22200	22200	22200	2478364
4	Solid Waste													
a	Capex		58000	23200	0	23200	0	58000	0	0	0	0	0	580000
b	CapManex		14886.	14886.	4	5886.4	5886.4	16753.	16753.	16753.	16753.	16753.	16753.	158819.4
c	Opex		41700	41700	41700	41700	11286	11286	11286	11286	11286	11286	11286	956820
d	DS		25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000	275000
e	Total of Solid Waste		13958	31358	6.4	30458	13058	15461	15461	15461	15461	15461	15461	1970639.4
5	Total of WASH in HCF (Basic)-Cost Componentwise													
a	Capex		13395	53580	00	53580	00	13395	00	0	0	0	0	13395000
b	CapManex		63246	63246	5.4	27134	27134	57460	57460	57460	57460	57460	57460	5829835.4
c	Opex		13276	13276	90	13276	90	15811	15811	15811	15811	15811	15811	16378670
d	DS		93500	65450	0	93500	93500	93500	93500	93500	93500	93500	93500	1589500
e	Total		33931	79726	55.4	70505	30320	22492	22492	22492	22492	22492	22492	37193005.4
6	Total of WASH in HCF (Basic)-Sectorwise													
a	Water Supply		10886	15461	33	12360	10785	10378	10378	10378	10378	10378	10378	12214540
b	Sanitation		19376	58736	02	52751	16001	83472	83472	83472	83472	83472	83472	20529462
c	Hygiene		22733	23933	4	23483	22283	22200	22200	22200	22200	22200	22200	2478364

d	Solid Waste		13958 6.4	31358 6.4	30458 6.4	13058 6.4	15461 3.4	15461 3.4	15461 3.4	15461 3.4	15461 3.4	15461 3.4	1970639.4
---	-------------	--	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	-----------

4. ACTIVITIES FOR PUBLIC PLACES HAVING GOAL OF BASIC LEVEL OF WASH SERVICES WITHIN MUNICIPALITY

4.1	Construction Works		Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total
4.1.1	Number of PP where new water tank is added													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.2	PP where male toilet is needed													
a	Number		4.2	1.8	2.8	1.2	3.5	1.5	0	0	0	2.8	1.2	
b	Cumulative Number		4.2	6	8.8	10	13.5	15	15	15	15	17.8	19	
c	Number of Male Toilet		7.7	3.3	5.6	2.4	7	3	0	0	0	5.6	2.4	
d	Cumulative Number		7.7	11	16.6	19	26	29	29	29	29	34.6	37	
e	Cost		23100 00	99000 0	16800 00	72000 0	21000 00	90000 0	0	0	0	16800 00	72000 0	11100000
4.1.3	PP where female toilet is needed													
a	Number		4.2	1.8	2.8	1.2	3.5	1.5	0	0	0	2.8	1.2	
b	Cumulative Number		4.2	6	8.8	10	13.5	15	15	15	15	17.8	19	
c	Number of Female Toilet		7.7	3.3	5.6	2.4	7	3	0	0	0	5.6	2.4	
d	Cumulative Number		7.7	11	16.6	19	26	29	29	29	29	34.6	37	
e	Cost		23100 00	99000 0	16800 00	72000 0	21000 00	90000 0	0	0	0	16800 00	72000 0	11100000
4.1.4	Public places with the toilet with provision for people with limited mobility													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of Toilet		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.1.5	Public places with the toilet with provision for child friendly structures													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of Toilet		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.1.6	Public places with the toilet with HWF													
a	Number of PP		0.7	0.3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative Number		0.7	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
c	Number of handWASHing facilities added in existing toilet		0.7	0.3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0.7	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
e	Number of handWASHing facilities added in new construted toilet		14	6	11.2	4.8	11.2	4.8	0	0	0	11.2	4.8	
f	Total Cost		14.7	6.3	11.2	4.8	11.2	4.8	0	0	0	11.2	4.8	
g	Cumulative Number		14.7	21	32.2	37	48.2	53	53	53	53	64.2	69	
h	Cost		29400 0	12600 0	22400 0	96000	22400 0	96000	0	0	0	22400 0	96000	1380000
4.1.7	Public places where HWF is made accessible to all													
a	Number of PP		4.2	1.8	2.8	1.2	3.5	1.5	0	0	0	2.8	1.2	
b	Cumulative Number		4.2	6	8.8	10	13.5	15	15	15	15	17.8	19	
c	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.1.8	Cost		49140 00	21060 00	35840 00	15360 00	44240 00	18960 00	0	0	0	35840 00	15360 00	23580000
4.2	Repair													

4.2.1	One time repair of the facilities												
4.2.1.1	Number of PP facilities which require minor repair												
b	Number	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.2.1.2	Number of PP facilities which require major repair												
a	Number	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost of major repair	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.2.1.3	Number of PP facilities which require reconstruction												
a	Number	13.3	5.7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost of major repair	75600 00	32400 00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10800000
4.2.1.4	Number of PP with Physically intact facilities												
a	Number	-11.3	-3.7	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
b	Total Cost	75600 00	32400 00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10800000
4.2.2	Annual Repair												
4.2.2.1	Annual repair of the existing facilities												
a	Number	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
b	Cost	27168	27168	27168	27168	27168	27168	27168	27168	27168	27168	27168	298848
4.2.2.2	Annual repair of new assets												
a	Number	0	0	11	11	12	12	13	13	13	13	13	
b	Cost	0	0	35997 6	35997 6	38895 5.2	38895 5.2	41793 4.4	41793 4.4	41793 4.4	41793 4.4	41793 4.4	3587534.4
4.2.3	Cost	15147 168	65071 68	38714 4	38714 4	41612 3.2	41612 3.2	44510 2.4	44510 2.4	44510 2.4	44510 2.4	44510 2.4	25486382.4
4.3	Operation cost												
4.3.1	PP operating the facilities												
a	Number	2	2	13	13	14	14	15	15	15	15	15	
b	Operating Cost	12784 20	12784 20	19815 51	19815 51	24929 19	24929 19	31321 29	31321 29	31321 29	31321 29	31321 29	27166425
4.4	Direct Support												
4.4.1	Public places requiring DS facilities												
4.4.2	Number of Cleaner training												
a	Number	2	2	13	13	14	14	15	15	15	15	15	
b	Cost	10000	10000	65000	65000	70000	70000	75000	75000	75000	75000	75000	665000
4.4.3	Number of waste to resource training												
a	Number	2	2	13	13	14	14	15	15	15	15	15	
b	Cost	10000	10000	65000	65000	70000	70000	75000	75000	75000	75000	75000	665000
4.4.4	Number of asset management training												
a	Number	2	2	13	13	14	14	15	15	15	15	15	
b	Cost	10000	10000	65000	65000	70000	70000	75000	75000	75000	75000	75000	665000
4.4.5	Monitoring visits in days of experts												
a	Number	4	4	26	26	28	28	30	30	30	30	30	
b	Cost	12000	12000	78000	78000	84000	84000	90000	90000	90000	90000	90000	798000
4.4.6	Technical support visits in days of experts												
a	Number	4	4	26	26	28	28	30	30	30	30	30	
b	Cost	12000	12000	78000	78000	84000	84000	90000	90000	90000	90000	90000	798000
4.4.7	Cleaning protocol preparation for existing facilities												
a	Number	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	10000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10000
4.4.8	Tools support for existing facilities												
a	Number	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	10000 0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100000
4.4.9	Cleaning protocol												

	preparation for new facilities												
a	Number	0	11	0	1	0	1	0	0	0	0	4	
b	Cost	0	55000	0	5000	0	5000	0	0	0	0	20000	85000
4.4.10	Tools support for new facilities												
a	Number	0	11	0	1	0	1	0	0	0	0	4	
b	Cost	0	55000	0	50000	0	50000	0	0	0	0	20000	850000
4.4.11	Total of DS	16400	65900	35100	40600	37800	43300	40500	40500	40500	40500	62500	4636000
4.5	Total of WASH in Public Places (Basic)	21503	10550	63036	43106	77110	52380	39822	39822	39822	75662	57382	80868807.4

5. ACTIVITIES FOR PUBLIC PLACES HAVING GOAL OF ADVANCED LEVEL OF WASH SERVICES WITHIN MUNICIPALITY

5.1	Construction Works	Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total
5.1.1	Number of PP where new water tank is added												
a	Number	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cost	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1.2	PP where male toilet is needed												
a	Number	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of Male Toilet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
d	Cumulative Number	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
e	Cost	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1.3	PP where female toilet is needed												
a	Number	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of Female Toilet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
d	Cumulative Number	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
e	Cost	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1.4	Public places with the toilet with provision for people with limited mobility												
a	Number	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of Toilet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
d	Cumulative Number	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
e	Cost	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1.5	Public places with the toilet with provision for child friendly structures												
a	Number	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of Toilet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
d	Cumulative Number	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
e	Cost	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1.6	Public places with the toilet with HWF												
a	Number of PP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of handWASHing facilities added in existing toilet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
d	Cumulative Number	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
e	Number of handWASHing facilities added in new construted toilet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
f	Total Cost	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
g	Cumulative Number	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
h	Cost	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1.7	Public places where HWF is made accessible to all												

a	Number of PP		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1.8	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2	Repair												
5.2.1	One time repair of the facilities												
5.2.1.1	Number of PP facilities which require minor repair												
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2.1.2	Number of PP facilities which require major repair												
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cost of major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2.1.3	Number of PP facilities which require reconstruction												
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cost of major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2.1.4	Number of PP with Physically intact facilities												
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Total Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2.2	Annual Repair												
5.2.2.1	Annual repair of the existing facilities												
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2.2.2	Annual repair of new assets												
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.3	Operation cost												
5.3.1	PP operating the facilities												
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Operating Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4	Direct Support												
5.4.1	Public places requiring DS facilities												
5.4.2	Number of Cleaner training												
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.3	Number of waste to resource training												
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.4	Number of asset management training												
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.5	Monitoring visits in days of experts												
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.6	Technical support visits in days of experts												
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.7	Cleaning protocol preparation for existing facilities												
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.8	Tools support for existing facilities												
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.9	Cleaning protocol												

	preparation for new facilities											
a	Number	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cost	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.I0	Tools support for new facilities											
a	Number	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cost	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.II	Total of DS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.5	Total of WASH in Public Places (Basic)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

OTHER DIRECT

SN	Particulars	Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10
I	Capacity building in Water safety planning for municipality (persons)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
a	Number	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15
b	cost	75000	75000	75000	75000	75000	75000	75000	75000	75000	75000	75000
2	Water Safe community campaign	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
a	Number	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
b	cost	100000	100000	100000	100000	100000	100000	100000	100000	100000	100000	100000
3	Water Safe community declaration	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
a	Number	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
b	cost	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100000
4	Total sanitation campaign	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
a	Number	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
b	cost	100000	100000	100000	100000	100000	100000	100000	100000	100000	100000	100000
5	Total sanitation declaration	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
a	Number	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
b	cost	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100000
6	capacity building in Climate change adaptation	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
a	Number	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15
b	cost	75000	75000	75000	75000	75000	75000	75000	75000	75000	75000	75000
7	Mainstreaming Gender equality and Social inclusion	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
a	Number	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
b	cost	200000	200000	200000	200000	200000	200000	200000	200000	200000	200000	200000
8	Management of information system (WASH) operation (months)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
a	Number	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12
b	cost	600000	600000	600000	600000	600000	600000	600000	600000	600000	600000	600000
9	Management of information system (WASH) and WASH plan update	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
a	Number	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
b	cost	300000	300000	300000	300000	300000	300000	300000	300000	300000	300000	300000
10	WASH contingency plan preparation /update/Stockpiling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
a	Number	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
b	cost	1000000	1000000	1000000	1000000	1000000	1000000	1000000	1000000	1000000	1000000	1000000
11	Environmental cleaning activities	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
a	Number	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12
b	cost	600000	600000	600000	600000	600000	600000	600000	600000	600000	600000	600000
12	cleaner (months)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
a	Months	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12
b	cost	216000	216000	216000	216000	216000	216000	216000	216000	216000	216000	216000
13	Service center	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	establishment											
a	Number	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	cost	100000 0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Service center operation	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
a	Number	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
b	cost	250000	250000	250000	250000	250000	250000	250000	250000	250000	250000	250000
15	Total Cost	451600 0	351600 0	551600 0								

1.2. Annex A - Water Supply System

- A.1. Existing WSS

Data not available

A.2 New WSS

System	Community (Ward)	Priority
Aurabani WSS	Aurabani,Jhora Tole,Gadhi Tole,Bhamri Musari Tole,Risidev Tol, Ward: 2	High
Chhitha Bajar WSS	Chhitha tole, Ward: 3	Very High
Hatimoda WSS	Hatimoda Tole, Ward: 6	High
Holiya WSS	Holiya Tole, Ward: 5	High
Sabik 5 Mushar Basti WSS	Mushar Tole (Sabik -5)*(Rishidev), Ward: 4	High
Ram Sita WSS	Ramsita Chowk , Chhita, Ward: 3	High
Sharma & Naya Tole WSS	Sharma Tole, Naya Tole, Ward: 1	High
Urau Basti Wss	Urau Basti, Ward: 6	High
Urau WSS	Urau tol, Ward: 3	High

A.3. Ongoing WSS

System	Community (Ward)	Priority
Gadi Khane Pani Ayojana	Bhamiri Bajar, Ward: 2	Very High
Madheli Khane pani Tatha sar safai upabhokta samiti	Madheli, Ward: 1	Very High

1.3. Annex B - Public Places

Public Place	Community (Ward)	WASHplan Status	Priority
Madheli Chowk Public Toilet	Madheli Chowk, Ward: 1	Basic	Very High
Nagaroovasa Toll Public toilet	Nagaroovasa Toll, Ward: 1	Basic	Medium
Aurabani Chowk	Aurabani Chowk, Ward: 2	Basic	Very High
Bhamri	Bhamri, Ward: 2	Basic	Very High
BP Chowk	BP Chowk, Ward: 3	Basic	High
Buddha Hatya Chowk	Buddha Hatya Chowk, Ward: 4	Basic	High
Chhitha Hatya Bajar	Chhitha, Ward: 3	Basic	Very High
Digya Mela Bajar	Digya Mela, Ward: 4	Basic	Medium
Hathi Moda (Ravihaat)	Hathimoda, Ward: 6	Basic	Low
Holiya hatiya (Budhabare)	Holiya Hatya, Ward: 5	Basic	High
Karam Chowk In Front of Ward Office	Karam Chowk, Ward: 4	Basic	Very High
Mahato Tole	Mahato Tole, Ward: 4	Basic	Medium
Majhau haat	Majhau Bazar, Ward: 6	Basic	Medium
Mangalbare Hatya (Near Ananta Mandir)	Aananta Chowk, Ward: 4	Basic	Medium
Om Shanti Chowk (Aitabare Hatya)	Om Shanti Chowk (Aitabare Hatya), Ward: 4	Basic	High
Rajajid Than (Hathimod Sukrabare Hat)	Hathimod Sukrabare Hat, Ward: 5	Basic	Low
Satar Jhora	Satar Jhora, Ward: 6	Basic	Low
Sukrabare Hatya	Padarthan, Ward: 4	Basic	Low
Tinkune Chowak	Tinkune Hatya Chowak, Ward: 1	Basic	Very High

1.4. Annex C - School

School	Community (Ward)	WASHplan Status	Priority
Gadhi Balabikash Aadharbhut School	Gadhi tole, Ward: 2	Basic	Very High
Danda Aadharvut School	Dhanpuri, Ward: 1	Basic	High
Divine Temple English Secondary School	Madheli, Ward: 1	Basic	High
Everest English Boarding School	Aurabani, Ward: 2	Basic	Very High
Gadhdev Adharbhut School	Gadhi ban tole, Ward: 2	Basic	Very High
Gorkhanatha Aadharbhut School	Chhapaki Tole, Ward: 2	Basic	High
Himashikha English Boarding School	Vhamri, Ward: 2	Basic	Very High
Janta Aadharbhut School	Kolaharwa , Ward: 2	Basic	High
Jantha Aadharbhut School	Thalaha Tole, Ward: 5	Basic	Very High
Kamaksha Vidhya Mandir	Madheli, Ward: 1	Advanced	Very High
Kausika Loktantra Aadharbhut School	Sah tole, Ward: 4	Basic	Very High
Kunti Aadharbhut School	Vamri Musahri tole, Ward: 2	Basic	Very High
Little Buds Academy	Chhitaha , Ward: 3	Basic	Very High
Madarsha Mahmadiya	Bhamri, Ward: 1	Basic	High
Majdoor Kisan Ma.Vi.	Madheli School Tole, Ward: 1	Advanced	Very High
Morning English Boarding School	Holaiya, Ward: 5	Basic	Very High
Om Sai English School	Simartol, Ward: 3	Basic	Very High
Pashupati Academy Sunsari Pvt. Ltd.	Hathimudha, Ward: 6	Basic	Very High
Peace Buddha Jyoti Academy	Aurabani, Ward: 2	Basic	Very High
Purwaanchal English Boarding School	Vhamari , Ward: 2	Basic	Very High
Rajaji English Boarding School	Majhau, Ward: 3	Basic	Very High
Ratan Aadharbhut School	Jhora tole, Ward: 2	Basic	High
Sarswati Ma. Vi.	Aurabani , Ward: 2	Basic	High
Shine English Boarding School	Hatiya tole, Ward: 4	Basic	High
Shree Bhawani Aadharbhut School	Bhawanipur, Ward: 6	Basic	Very High
Shree Dinabhadi Aadharbhut School	Majhau, Ward: 5	Basic	Very High
Shree Faudarsthan Basic School	Faudarsthan tole, Ward: 4	Basic	Very High
Shree Ganga Aadharbhut School	Satterjhora, Ward: 5	Basic	Very High
Shree Gram Dhami Dhamiyen Basic School	Digiya Tole Chhitaha, Ward: 4	Basic	Very High
Shree Janta Ma Vi	Shree Janta Ma Vi , Ward: 6	Advanced	Very High
Shree Madhayamik Bidhyalya	Chitaha Bazar, Ward: 3	Advanced	Very High
Shree Madhayamik Bidhyala	Chhitaha , Ward: 3	Advanced	Very High
Shree Ram Sita Basic School	Sano Duhabi , Ward: 4	Basic	High
Shree Rastiya Aadharbhut School	Majhau , Ward: 6	Basic	Very High
Shree Ratna Aadharbhut School	Kalithan Tole, Ward: 3	Basic	Very High
Shree Saraswati Aadharbhut School	Saterjhora, Ward: 5	Basic	Very High
Thalaha Aadharbhut School	Jhunki, Ward: 1	Basic	High

1.5. Annex D -Health Care Facilities

Health Care Facility	Community (Ward)	Priority
Aadharbhut Community Health Center	Holaiya, Ward: 5	Very High
Aurabani Swasthya Chauki	Bhamari , Ward: 2	Very High
Chitaha Swasthya Chauki	PHC tole, Ward: 3	Very High
Gadhi Aadharbhut Swasthya Chauki	Phodarsthan Tole, Ward: 4	Very High
Madheli Swasthya Chawaki	Madheli Scholl Tole, Ward: 1	Very High
Primary Health Care Center	Hatimudha, Ward: 6	Very High

1.6. Annex E – Fecal Sludge Management System

Existing Sanitation System : No Fecal Sludge Management System available .

1.7. Annex F – Solid Waste Management System

E.I Existing Sanitation System : Data not available

- E.2 New Sanitation System : Proposed

System	Community (Ward)	Priority
Gadhi Khola Dumping Side	Prastoki Tole Near BudiKhola (Shree janta Ma Vi), Ward: I	Very High

I.8. Annex G – Waste Water Treatment System

Existing System : Data not available

Annex H – लक्षित समूह छलफल र मुख्य जानकारहरूको अन्तरवार्ता

गढि गाउँपालिकामा १५ वटा लक्षित समूह छलफलहरू बिभिन्न मितिहरूमा ६ वडाहरूको टोलहरू सञ्चालन गरियो । १५ वटा लक्षित समूह छलफल मध्ये, प्रत्येक ५ वटा लक्षित समूह हरू ३ समूह मा केन्द्रित थिए । जस्तै महिला, युवा/वालबालिका र सेवाविहीन जनसंख्या (पाइप जडान नभएको समूह) मा केन्द्रित थिए । यी १५ लक्षित समूह छलफलमा जम्मा १९९ जना (महिला - ९३%, पुरुष - ७%) सहभागी मध्ये ७६% महिला र २४% पुरुष छन् । त्यसैगरी १२% दलित (तराई), ३२% जनजाति (तराई), ४१% मधेसी, ३% ब्राह्मण/क्षेत्री र १% दलित (पहाडी) र जनजाति (पहाडी) र ११% अन्यको प्रतिनिधित्व रहेको छ । क्रमशः । १५ लक्षित समूह छलफलमा को सहभागीहरूको विवरणको विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

सि.न.	मिति	ठेगाना		सहभागी सँख्या			जातजाती					
		वडा	टोल	पु.	म.	जम्मा	पहाड	तराई	पहाड	तराई	मधेसी	बाहुन / क्षेत्री
क. लक्षित समूह: महिला												
१	१/१/२०२२	३	छिटहा गुँरास चौक		२८	२८		५		१२	११	
२	२६/७/२०२२	४	पोदारथान		१२	१२		१		४	६	१
३	२७/७/२०२२	५	सतेरझोरा		१२	१२		४		१	५	२
४	२७/७/२०२२	६	भलैया		१३	१३					१३	
५	२९/७/२०२२	२	सखवारे		१०	१०				१०		
जम्मा					७५	७५		१०		२७	३५	३
जम्मा					१००%	१००%	०	१३	०%	३६%	४७%	४

ख. लक्षित समूह: सेवाविहीन जनसंख्या

सि.न.	मिति	ठेगाना		सहभागी सँख्या			जातजाती					
		वडा	टोल	पु.	म.	जम्मा	पहाड	तराई	पहाड	तराई	पु.	बाहुन / क्षेत्री
१	१/८/२०२२	२	गढि	४	१	१३					१३	
२	२७/७/२०२२	६	सतेरझोरा	१०	३	१३		२		४	४	१
३	२७/७/२०२२	५	होलिया	१०	३	१३		४	२		६	१
४	२८/७/२०२२	२	औरावनी	७	६	१३		९		४		
५	२८/७/२०२२	२	औरावनी पश्चिम	४	१	१३				१३		
जम्मा				३५	३०	६५		१५	२	२१	२३	१
जम्मा				५४%	४६%	१००%		२०%	३%	२८	३१%	१%
ग. लक्षित समूह: युवा/ वाल कल्व												

१	२/२/२०२२	१	मधेली		१५	१५				९	२	१	३
२	२६/७/२०२२	४	पोदारथान	८	४	१२		२		४	५		१
३	२६/७/२०२२	३	छिटहा	५	५	१०				२	७		१
४	२८/७/२०२२	१	भमरी	६	७	१३				१	२		१०

सि.न .	मिति	ठेगाना		सहभागी संख्या			जातजाती						
		वडा	टोल	पु.	म.	जम्मा	वडा		टोल		पु.	बाहुन / क्षेत्री	अन्य
							पहाड़	तराई	पहाड़	तराई			
५	२९/७/२०२ २	२	औरावनी	४	५	९	१	२			६		१
जम्मा				२३	३६	५९	१	३		१६	२२	१	१६
				३९%	६१%	१०० %	१%	४%	०%	२१%	२९%	१%	२१%
१५ वटा लक्षित समूहको जम्मा सहभागी				५८	१४१	१९९	१	२८	२	६४	८०	५	१९
				२४%	७६%	१०० %	१%	१२%	१%	३२%	४१%	३%	११%

११.१ लक्षित समूह छलफलका जानकारीहरू

११.१.१ खानेपानी तथा सरसफाईको अवस्था

- समुदायका अधिकांश घरपरिवारमा खानेपानी र अन्य पानी प्रयोगका लागि ट्युबवेल जडानहरू छन्। थोरै घरपरिवार (जस्तै: समूहमा ८ जना सहभागी) सामुदायिक ट्युबवेल प्रयोग गरिरहेका छन्। यस गाउँपालिकामा, सहभागी समूहका लगभग सबै सदस्यहरूबाट १% भन्दा कम (अर्थात् ९३७ घरधुरीहरू मध्ये ८) को आफ्नै निजी ट्युबवेलहरू छैनन्, तर सामुदायिक ट्युबवेलहरू प्रयोग गर्दछन्। उनीहरूले मुख्यतया आफ्नो घरधुरीको कामहरू जस्तै खाना पकाउने, पिउने, सरसफाइ, नुहाउने र जनावरको खुवाउने आदिका लागि पानी प्रयोग गर्दछन् जुन सामान्यतया नेपालको सामान्य ग्रामीण समुदायमा अभ्यास गरिन्छ।
- धेरैजसो ट्युबवेलको पानी फलामले दूषित हुन्छ र यो पानीको गुणस्तर (WQ) समस्यालाई कसरी समाधान गर्ने भनेर थाहा छैन। उनीहरूले विगत दुई वर्षदेखि पानीको गुणस्तर जाँच गरेका छैनन्। जमिन मुनि ४० मिटरभन्दा बढी ट्युबवेल जडान भएकाले पानीको गुणस्तर सुरक्षित हुनुपर्छ भन्ने विश्वास थियो तर स्थापना भएदेखि अहिलेसम्म कसैले पनि पानीको गुणस्तर परीक्षण नगरेकाले यसलाई स्वीकार गर्न सकिन्न। यो अवस्थाको बावजुद, तिनीहरूले पिउन अघि कुनै पनि धरेलु उपचार विकल्पहरू अपनाएर कहिल्यै पानी शुद्ध गरेनन्। फलामको प्रदुषणको बारेमा थाहा भए पनि अरु विकल्प नभएकाले उनीहरू निरन्तर पानी उपभोग गरिरहेका छन्। उनीहरूले दश वर्षअघि आफ्नो पानीमा आर्सेनिक परीक्षण गरिसकेका छन् र त्यसयता कसैले पनि पानीको गुणस्तर परीक्षण गरेका छैनन्।
- चाखलाग्दो कुरा के छ भने, कुनै पनि सहभागीको पाइपबाट पानी सेवामा पहुँच छैन। सामुदायिकमा खानेपानी पुऱ्याउन एउटा ओभरहेड ट्याङ्की निर्माण गरिएको थियो भने कतिपय क्षेत्रमा पाइपलाइन बिछ्चाइएको थियो तर त्यो प्रणाली न त पूरा भएको छ न सञ्चालनमा छ। खानेपानी आयोजनाको विवादका कारण निर्माण कार्य रोकिएको समुदायको भनाइ छ। यो प्रणाली कहिले पूरा हुन्छ र कहिले सञ्चालन हुन्छ, कसैलाई थाहा छैन।
- लगभग सबै सदस्यहरू अर्थात् यी समूहका ७१% सदस्यहरूको आ-आफ्नो परिसरमा आफ्नै शौचालय छ र तिनीहरू नियमित रूपमा प्रयोग गर्दछन्। चाखलाग्दो कुरा के छ भने, देशलाई खुल्ला दिशा मुक्त (ODF) घोषणा गरिसकेपछि पनि तिनीहरूमध्ये २९% अझै पनि झाडी/झाडी आदिमा खुल्ला शौच (OD) अभ्यास गर्दछन्। धेरै मानिसहरूले आफ्नो शौचालय भरिने डरले घरधुरीले शौचालय प्रयोग

गर्दैनन् र खुल्ला शौच अभ्यास गरिरहेका छन्। खाडलहरू। शौचालय भएका घरधुरीहरूले शौचालयको सरसफाई र मर्मतसम्भारको लागि नजिकैको बजारबाट सरसफाइ र सरसफाइका सामाग्रीहरू ल्याउने गर्दछ।

- हात धुने सुविधा विशेष गरी सार्वजनिक संस्थाहरूले निर्माण गरेका शौचालयहरू महिला र बालमैत्री छैनन् र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूमैत्री छैनन्। समग्रमा ती सुविधाहरू गैर-समावेशी छन्। परिणामस्वरूप यी लक्षित समूहहरूलाई आवश्यक पर्दा प्रयोग गर्न समस्या छ। यी समस्याहरूलाई सहज बनाउन स्थानीय सरकारले नियमन गर्नुपर्दछ, सार्वजनिक हात धुने सुविधालाई सबैका लागि समावेशी बनाउन अनिवार्य बनाउनुपर्द ताकि पालिकाका प्रत्येक नागरिकको निर्बाध पहुँच र कुनै पनि कठिनाइ बिना प्रयोग गर्न सकियोस; र तदनुसार लक्षित समूहहरूलाई सुविधा प्रदान गर्दैछन् भन्ने बुझ्न सम्बन्धित स्थानीय सरकारले कडा अनुगमन गर्नुपर्दछ।
- त्यहाँ शौचालयको खाडल खाली गर्ने सेवाहरू छन् र सेवा प्रदायकले खाडल/सेप्टिक ट्याङ्कीबाट सङ्कलन गरिएको मललाई समुदायमा खुला मैदानमा खाली गर्दछ भन्ने समुदायका मानिसहरूले त्यसरी फोहोर गर्नबाट रोक्छन्। खाली गर्नेले समाजका मानिसहरूको कुरा कहिल्यै सुन्दैन।
- घरधुरीले फोहोर व्यवस्थापनको सन्दर्भमा, तिनीहरूले जैविक (कम्पोस्टेबल) र अकार्बनिक (कुहुने र नकुहिने योग्य) फोहोरहरू अलग-अलग गर्दैन्। तिनीहरूले खाडलमा कम्पोस्टेबल फोहोरहरू जम्मा गर्दैन् र न सङ्गे फोहोरहरू, मुख्यतया प्लास्टिकहरू जलाउँछन्। फोहोर सङ्कलन सेवाको बारेमा सुने तर समुदायमा फोहोर सङ्कलन गर्ने सेवा कहिल्यै अनुभव गरेनन्।

१.१.१.२ समावेशी र सहभागिता

- यस पालिकासँग कुनै पनि पाइपबाट खानेपानी आपूर्ति प्रणाली सञ्चालनमा छैन, तयार गरिएको प्रश्नावली चेकलिस्टमा आधारित यी मुद्दाहरूमा छलफल सान्दर्भिक भएन। चेकलिस्टले खानेपानि र सरसफाई प्रणालीमा उनीहरूको सहभागिताको सन्दर्भमा जानकारी र धारणा निकाल्ने उद्देश्यले कम वा कम उद्देश्य राखेको छ र ती पूर्वाधारहरू कति समावेशी छन् (लिङ्ग, असक्षमता, बाल मित्रता आदिको सन्दर्भमा) विभिन्न सेवा गर्दा। उल्लेखित लक्षित समूहहरू।
- तिनीहरू CSDC बाट WASH SDG कार्यक्रम द्वारा आयोजित जागरूकता अभियुक्तिकरण र कार्यक्रममा भाग लिन्थे। उनीहरूलाई बडा कार्यालयले आयोजना गर्ने वाश सम्बन्धी कार्यक्रमको बारेमा कुनै जानकारी नै छैन र बडा तहमा आयोजना हुने यस्ता कार्यक्रममा पनि उनीहरू सहभागी नै छैनन्। अधिकांश विकास सम्बन्धी कार्यक्रम/बैठकहरूमा पुरुष सदस्यहरूको सहभागिता र निर्णयहरू हुने गरेको छ। महिलाले निर्णय लिने काम कमै भएको थियो।

१.१.१.३ बिधालय

- केटा र केटीहरूका लागि छुट्टाछुट्टै शौचालय छन् तर शौचालयको संख्या शौचालय-विद्यार्थी अनुपात अनुसार पर्यास छैन। निजी विद्यालयमा छुट्टाछुट्टै शौचालय नभए पनि शौचालयमा पानीको पर्यास आपूर्ति हुने गरी सफा राखिन्छ। विद्यालयको शौचालयमा सुधार गर्न एउटा कुरा आवश्यक छ र त्यो हो विद्यालयका शौचालयहरू अपाङ्गमैत्री हुनुपर्दछ। अधिकांश अवस्थामा शौचालयहरू महिनाबारी स्वक्षता व्यवस्थापन अनुकूल छैनन् र महिनाबारी स्वक्षता व्यवस्थापन सुविधाहरू छैनन्। केटा र केटीका लागि छुट्टाछुट्टै शौचालय भए पनि केटीहरूको शौचालयमा सेनेटरी प्याड डिस्पोजलको व्यवस्था छैन। विद्यालयमा छुट्टै प्याड चेन्जिङ रुम नभएकाले शौचालयभित्रै व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ। यस सन्दर्भमा, तुलनात्मक रूपमा बडा ३ अलि उन्नत देखिन्छ किनकि उनीहरूले सामुदायिक विद्यालयमा बालिकाका लागि लिङ्ग डेस्क (औषधि, सेनेटरी प्याड र महिनाबारीको समयमा छुट्टै विश्राम कोठा आदि) को लागि छुट्टै कोठासहित शौचालयमा धुने र सरसफाइ सामग्री उपलब्ध गराउँछन्।

विद्यार्थीहरू। विद्यार्थीहरूले यी सुविधाहरू सजिलै प्रयोग गर्न सक्छन्, तर सबै सुविधाहरू छन् तर वार्ड ३ मा निजी विद्यालयहरूमा आराम गर्न छुट्टै कोठा छैन।

- लगभग सबै विद्यालयहरूमा हात धुने स्टेशनहरू छन्, र तिनीहरू कम वा कम बालबालिका र असक्षमता मैत्री छन्। शौचालय प्रयोगको लागि टाढाबाट पानी ल्याउनु पर्दा विद्यार्थीहरूलाई असहज महसुस हुन्छ र विद्यालय समयमा शौचालय प्रयोग गर्न नपरोस् भन्ने चाहना राख्छन्।

१.१.१.४ ज्ञान र सीप

- लक्षित समुह छलफलको समयमा अर्को चाखलाग्दो अवलोकन यो हो कि यी समूहहरू मध्ये कुनै पनि खानेपानी सरसफाई र स्वक्षता (WASH) सम्बन्धित कुनै पनि प्रकारको टेनिड प्राप्त गर्दैनन् र यो स्पष्ट छ किनकि त्यहाँ कुनै पनि पाइपद्वारा पानी सेवा/योजनाहरू छैनन् जसले तिनीहरूलाई यस प्रकारको वास सम्बन्धित तालिमहरू गराउन सहजता दिन्छ।
- तिनीहरू CSDC बाट WASH SDG कार्यक्रम द्वारा आयोजित जागरूकता अभिमुखीकरण र कार्यक्रममा भाग लिने गर्थे; र उनीहरूले CSDC द्वारा आयोजित कार्यक्रमहरूबाट घरेलु स्तरमा पानी प्रशोधन, महत्वपूर्ण समयमा साबुनले हात धुने, भाँडा सुकाउने प्लेटफर्म, MHM आदि बारे अभिमुखीकरण प्राप्त गरे। त्यस्तै, WASH SDG कार्यक्रमको सहयोगमा उनीहरूले मुख्यतया महत्वपूर्ण समयमा HWWS, MHM, पानी उपचारमा वास सम्बन्धी सचेतना प्राप्त गरिरहेका छन्। अधिकांश सहभागीहरूले HWWS चरणहरू प्रदर्शन गर्न सक्षम छन्, जसलाई पानी उपचार प्रक्रिया भनिन्छ।
- तिनीहरूले घरछिमेकको वातावरण सुधारको लागि एक पटक अभियान पनि सञ्चालन गरे। फोहोरलाई अर्गानिक र अकार्बनिकका रूपमा विभाजन गर्ने अभ्यास पनि गर्ने, अझ महत्वपूर्ण कुरा कुहिने र नकुहिने प्रसोधननहुने फोहोरको रूपमा; आदि समग्र सरसफाई अभियानको एक भागको रूपमा र पछि यी प्रयासहरू कार्य गर्न बन्द भएको।
- उनीहरूले पानी प्रशोधन र पानीको गुणस्तरको महत्व बुझ्छन् र HWWS को चरणहरू पनि देखाउन सक्छन्। पिउनका लागि पानी प्रशोधनको महत्वबारे उनीहरूलाई थाहा भए पनि अधिकांश घरमा अभ्यास गर्दैनन्। तर, उनीहरूलाई वडा कार्यालयले आयोजना गर्ने वाशसम्बन्धी कार्यक्रमबारे कुनै जानकारी नभएको र वडा तहमा आयोजना हुने त्यस्ता कार्यक्रममा पनि उनीहरू कहिल्यै सहभागी भएनन्। अधिकांश विकास सम्बन्धी कार्यक्रम/बैठकहरूमा पुरुष सदस्यहरूको सहभागिता र निर्णयहरू हुने गरेको छ। महिलाले निर्णय लिने काम कमै भएको थियो।
- यद्यपि, समूहहरूले महिला अधिकार, आय आर्जनका लागि क्षमता विकास र जीविकोपार्जनका अवसरहरू सम्बन्धी तालिमहरू लिन इच्छुक छन् र MHM र SRHR सम्बन्धी तालिमहरू प्राप्त गर्न पनि चासो देखाएका छन्। किनभने यसले उनीहरूको स्वास्थ्यलाई प्रत्यक्ष असर गर्दा।
- पहिले, वडा कार्यालयहरूले सरसफाई सम्बन्धी कामका लागि केही स्रोतहरू छुट्ट्याउने गर्थे तर आजकल एलजी र वडाहरूले पनि सडक र ढल निर्माणका लागि स्रोतहरूलाई बढी प्राथमिकता दिइरहेका छन्।

१.१.१.५ जिमेवारी/ भुमिका र निर्णय क्षमता

- **जिमेवारी/ कार्यभारको वितरण:** लिङ्गका आधारमा विश्वेषण गर्दा समावेशी र सहभागितामूलक देखिँदैन वास्तवमा महिलाहरू आफ्ना पुरुष समकक्षिहरूको तुलनामा अति निर्भर हुन्छन्। पानी जम्मा गर्ने, घरको सरसफाई, लुगा धुने, भान्साको व्यवस्थापन र सरसफाई जस्ता नुहाउने काम महिलाको जिम्मेवारी हो। परिवारका पुरुष सदस्यहरूको सरसफाई काममा तुलनात्मक रूपमा कम भूमिका

हुन्द्रा महिला/महिलाहरू परिवारमा एक वा अर्को घरको काममा बाँधिएका पाइन्द्ध र आफ्नो बारेमा सोच्ने फुर्सद पाउन सक्दैनन्।

- **निर्णय गर्ने भूमिका:** परिवारमा ससुराले निर्णय गर्द्द र, तिनीहरूको अनुपस्थितिमा, त्यसपछि श्रीमानले समस्याहरूको बारेमा निर्णय गर्द्द। दुवै अनुपस्थित भएमा घरका महिला सदस्यले मात्रै निर्णय लिन्द्धन्। त्यसैगरी, सामुदायिक प्रयासहरूमा, सामुदायिक स्तरको निर्णय प्रक्रियामा महिलाको सहभागिता पनि निकै सीमित वा नगण्य छ। पुरुषले महिलालाई सहयोग गरेमा ससुरा र छिमेकीले खिल्ली उडाउँद्धन् भन्ने मान्यता थियो। र यही कारणले गर्दा पुरुष महिलालाई सहयोग गर्ने हिचकिचाउँद्धन्। शिक्षाको स्तर बढाउँदै जाँदा यो विश्वास विस्तारै हराउँदै गएको छ। वास्तवमा, सामुदायिक बैठकहरूमा महिलाहरू सहभागी हुन्द्धन्, तर अधिकांश निर्णयहरू स्थानीय नेता र पुरुष सदस्यहरूले गर्द्धन्। निर्णय गर्दा, न त महिलासँग परामर्श लिइन्द्ध, न त उनीहरू संलग्न हुन्द्धन्; त्यसैले निर्णयहरूले पनि लैंगिक/महिलाका मुद्दाहरूको ख्याल राख्दैन।

१.१.१.६ पहुँच र उपभोग

- पानीको पहुँच/ सेवा: पहुँच र उपभोगसँग सम्बन्धित चेकलिस्ट गडी आरएममा पानी सेवाहरूको सन्दर्भमा पनि सान्दर्भिक छैन किनभने त्यहाँ कुनै पनि पाइपद्वारा पानी आपूर्ति सेवाहरू छैनन् जसले तिनीहरूको परिसरमा सबै घरधुरीहरूलाई पानी सुविधा प्रदान गर्दछ। सबै घरपरिवारहरू आफ्नै घरपरिसरमा जडान भएको ठूबवेलमा निर्भर छन्।
- वातावरण संरक्षण र /पिट खालि सेवा: घरपरिवारहरूले आफ्नो पिट/सेप्टिक ट्याइकीहरू भर्दा खाली गर्न नजिकैको गाडिबाट सेवा दिने (सेप्टिक ट्याइकी इम्पिट्यर/डि-स्लजरहरू) मा निर्भर रहनुपर्द्ध। हालको प्रचलनमा घरधुरीले सेप्टिक ट्याइकी सेवा दिने (मेकानिकल डि-स्लजर) पिटमा प्रत्येक गहिराईको रिंगको लागि पिट खाली गर्नको लागि रु. ५०० तिर्नु पर्द्ध। कतिपय अवस्थामा, तिनीहरूले मान्देबाटै पिट खाली गर्ने प्रयोग गर्द्धन् र यसका लागि अरपरिवारले सो काम गर्नेलाई रु. २५०० देखी ३००० सम्म तिर्नु पर्द्ध।
- सरसफाई र सबच्छता सम्बन्धित सामग्रीहरू: सरसफाई र सबच्छता सम्बन्धित सम्बन्धित सामग्रीहरूको पहुँच र किफायतीताको सन्दर्भमा, घरपरिवारले स्थानीय पसलहरूबाट लिनु पर्द्ध किनभने तिनीहरूको बस्ती/स्थानहरूमा त्यस्ता समानहरू बजारहरू उपलब्ध छैनन्। स्थानीय पसलहरूले आफ्ना पसलहरूमा त्यस्ता सामग्रीहरू राख्ये र मानिसहरूले ती स्थानीय पसलहरूबाट सरसफाई र सबच्छता सम्बन्धित सामग्रीहरू (जस्तै ब्रस, बाल्टिन, शौचालय सफा गर्ने सामाग्री, साबुन आदि) किन्थे तर नजिकको बजारमा अलि महङ्गो हुने गर्द्ध। तर ति बस्तिहरू मुख्य बजारबाट अलि टाढा हुने भएकोले सहजै समुदायको पहुँचमा छैन।

१.१.१.७ अन्य

कुनै पनि महिला समूह वा समुदायका महिलाहरूसँग खानेपानी, सरसफाई र सबच्छता सम्बन्धी कुनै पनि प्रकारको व्यवसायको स्वामित्व छैन वा तिनीहरू प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा त्यस्तो व्यवसाय वा पेशामा संलग्न छैनन्। धेरै जसो व्यक्तिहरू संग अन्तरक्रिया गरिएको थियो आफ्नो परम्परागत कृषि पेशा मा संलग्न छन् वा आफ्नो घर को काम को गतिविधिहरू मा सीमित छन्।

१.२ सुझाव

१.२.१ खासस्व सुधार अवस्था

- पानी, सरसफाई र सरसफाइ सेवाहरू जुनसुकै समुदाय/ घरधुरीलाई उपलब्ध गराइए पनि, जनतालाई सेवा प्रदान गर्ने सबै पूर्वाधार सुविधाहरू जुनसुकै माध्यमबाट सबै नागरिकको लागि पहुँचयोग्य हुनुपर्छ र यसका लागि आवश्यक परेमा केही परिमार्जन गर्न आवश्यक पर्न सक्छ। एकजना सेवाबाट पछि परेका छन्। अर्को शब्दमा भन्नुपर्दा, समुदाय/घरधुरीहरूका लागि अभिप्रेरित खासस्व सेवाहरू लिङ्ग, बालबालिका, असक्षम मैत्री तिनीहरूलाई व्यक्तिगत घरधुरीहरूमा वा सार्वजनिक स्थान वा संस्थाहरूमा समावेशी रूपमा प्रदान गरिनुपर्छ। पालिका यस विषयमा धेरै संवेदनशील हुन आवश्यक छ र त्यसैले यस सम्बन्धमा नियमन र नीतिहरू बनाउन आवश्यक छ।
- जमिनमुनिको पानीबाट पाइप वा ठ्युबवेल मार्फत जनता/घरपरिवारहरूलाई प्रदान गरिने खानेपानी सेवाहरू सुरक्षित हुनुपर्छ र यसका लागि मानिसहरूले सुरक्षित पानी उपभोग गरिरहेका छन् भनी सुनिश्चित गर्ने पानीको गुणस्तर नियमित रूपमा परीक्षण गरिनुपर्छ। यदि केही प्रदूषकहरू देखिएमा, उपचार प्रविधिहरू (जस्तै उमालेको, सोडिस, फिल्टरेशन, क्लोरीन झोल पदार्थ आदि) दूषित पानी पिउनबाट बच्नको लागि समुदायका मानिसहरूलाई अभ्यास गर्न उन्मुख गर्ने आवश्यक छ।
- ठ्युबवेलबाटै जमिनमुनिको पानी प्रदूषित हुन नदिन सबै घरपरिवारलाई ठ्युबवेल प्लेटफर्म निर्माण गर्न सल्लाह दिइन्छ।
- गढि गाउँपालिकाले ध्यानदिनुपर्ने :
  - ठोस फोहोर र शौचालयको फोहोरको सुरक्षित विसर्जनका लागि नीति/निर्देशन/मापदण्ड परिचालन र कार्यविधि तर्जुमा गर्ने।
  - दिगो विकाश लक्ष्य ६.१ र ६.२ को लक्ष्य पूरा गर्न घेरेलु स्तरमा खासस्व सुविधा सुधार गर्ने गरिब परिवारहरूलाई सहयोग गर्ने दिशानिर्देशहरू विकास गर्नुहोस्।
  - जतिसुकै आन्तरिक द्वन्द्व भए पनि द्वन्द्वलाई यथाशीघ्र समाधान गरी ओभरहेड ट्याइकीबाट खानेपानी प्रणालीको निर्माण समयमै सम्पन्न गरी जनतालाई सुरक्षित रूपमा खानेपानी सेवाको व्यवस्था गर्नका लागि समुदायमा खानेपानी सेवा पुऱ्याउनको लागि यथाशीघ्र सञ्चालन गर्नुपर्छ। यसका लागि गढि गाउँपालिकाले द्वन्द्व समाधान गर्ने नेतृत्वदायी भूमिका खेलेर गढी-२ को प्रणालीबाट पानी वितरण सुरु गर्नुपर्छ।
  - घरायसी, विद्यालय र स्वास्थ्य संस्थामा ठ्युबवेलबाट उपभोगको लागि पानी कत्तिको सुरक्षित छ भनेर बारम्बार पानीको गुणस्तर परीक्षण गर्न थाल्नुहोस् र तदनुसार पालिकाले घर-घरमा पानी प्रशोधन गर्ने र विद्यालयहरूमा उपयुक्त पानी फिल्टरको प्रयोग गर्ने अभियान सुरु गर्नुपर्छ। र स्वास्थ्य सेवा सुविधाहरू पिउनको लागि पानीको पूर्व खपत।
- शौचालय निर्माणका लागि विशेष गरी गरिब र सीमान्तकृत परिवारकालागि बाह्य सहयोग आवश्यक छ।
- समुदायले आफ्नो वरिपरीको वातावरण सफा र सुरक्षित राख्न आवश्यक छ र घरको फोहोरको उचित र सुरक्षित व्यवस्थापन गर्न जैविक र अजैविक फोहोर छुट्ट्याई स्रोतमा फोहोर उत्पादनको मात्रा कम गर्न आवश्यक छ। प्राङ्गारिक फोहोरलाई विघटन गरेर कम्पोज गर्न आवश्यक छ र ती नसड्ने अर्थात् अजैविक

फोहोरलाई स्थानीय सरकारको निर्देशन अनुसार उचित रूपमा सङ्कलन गरी सुरक्षित रूपमा विसर्जन गर्न आवश्यक छ।

- ठोस फोहोर र मलको फोहोर विसर्जन गर्न उपयुक्त स्थान पहिचान गर्नुहोस् । तिनीहरूको प्रभावकारी व्यवस्थापन संयन्त्रको व्यवस्था गर्ने, साथै सङ्केतन सङ्केतन को फोहोर सङ्कलन, मेकानिकल वा कुनै व्यक्ति मार्फत खाडल खाली गर्ने सेवा प्रदान गर्ने, घना समुदाय र बजार क्षेत्रबाट प्रभावकारी स्वच्छता, वातावरण मैत्री संयन्त्रका साथ सङ्कलन थाल्नुपर्छ।

१.२.२ विद्यालयहरूमा खासस्व अवस्था सुधार :

- सामुदायिक वा निजी सबै विद्यालयमा केटा र केटी दुवैका लागि छुट्टाछुट्टै शौचालय हुनुपर्छ। अझ महत्वपूर्ण कुरा, केटीहरूको शौचालयहरूमा महिनावारी सवच्छता समाग्री सुविधा र महिनावारीको समयमा उनीहरूको सेनेटरी प्याडहरू परिवर्तन गर्नका लागि चेन्जिङ रूमले सुसज्जित हुनुपर्छ।
- विद्यालयहरूमा जतिसुकै सरसफाईका सुविधा जडान गरिएको छ, ति सबै समावेशी हुनुपर्छ र बालमैत्री, लिङ्गिक र अपाङ्ग मैत्री हुनुपर्छ।
- पानी उपभोगको लागि कति सुरक्षित छ भन्ने जान्नको लागि विद्यालय र समुदायमा पानीको गुणस्तर परीक्षण गरिनुपर्छ।
- पिउनको लागि प्रयोग भइरहेको पानीको गुणस्तर परीक्षण नगरिएको सन्दर्भमा विद्यालयहरूमा सुरक्षित पानी उपभोगका लागि पानी फिल्टरको व्यवस्था हुनुपर्छ।
- युवा/बाल क्लबहरूलाई विद्यालयमा विद्यार्थीहरूको कल्याणको लागि र विद्यालयको वातावरण र सरसफाइको अवस्था सुधार गर्न उनीहरूको प्रभावकारी संलग्नताको लागि समय-समयमा तालिम दिन आवश्यक छ।

१.२.३ खासस्व सुधार र प्रयासहरूमा महिलाहरूको सहभागिता

- सबैभन्दा पहिले समुदायका महिलाहरूलाई उनीहरूको भूमिका र जिम्मेवारीबारे सचेत गराउनु आवश्यक छ र यसका लागि स्थानीय सरकारहरूले उनीहरूका बडा तहबाट उनीहरूलाई अभिमुखिकरण गर्नुपर्छ र बैठकमा उपस्थित हुन सक्ने वतावरण, क्षमताको विकास गर्नुपर्छ, उनीहरूलाई आफ्नो विचार राख्न बलियो बनाउनुपर्छ। त्यस्ता बैठकमा विस्तारै सामुदायिक तहदेखि वडासम्म र त्यसपछि पालिका तहसम्म सहभागी हुन दिने।
- त्यसैगरी, पालिकाले सबै नागरिकहरूलाई खासस्व सेवाहरू पुऱ्याउन समावेशी नीति ल्याउनु आवश्यक छ जसलाई खर्च गर्न नसक्रेहरूलाई सहयोग प्रदान गरी सम्बन्धित पालिकामा कोही पनि पछि नछोड्ने सुनिश्चित गर्नुहोस्।
- एकपटक यी कुराहरू समुदायका मानिसहरूलाई, विशेष गरी महिला वा महिला समूहहरूलाई अभिमुखिकरण वा शिक्षित गरिसकेपछि, यसलाई ग्रामीण समुदायहरूमा जस्तै सामान्य रूपमा महिलाहरूले वहन गर्ने जिम्मेवारीहरू सजिलै लिन सकिन्छ।

१.२.४ सुधारिएको खासस्व ज्ञान र सीपहरू

- पालिकाबाट गहनरूपमा खासस्व सचेतना कार्यक्रम लागू गर्न आवश्यक छ। सामुदायिक जनताले झाडी, झाडी इत्यादिमा खुल्ला शौचालयको लागि जानुको सट्टा आफ्नो परिसर भित्रको शौचालय प्रयोग गर्न नियमित रूपमा जनअभियान र चेतनामूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न आवश्यक छ। तिनीहरूको घरको शौचालयको मर्मत र सरसफाई। विगतमा बडा कार्यालय वा पालिका कार्यालयबाट सुरु भएका कामलाई निरन्तरता दिनुपर्छ।

- पालिका वा बडा कार्यालयले कुहिने फोहोरबाट कसरी फोहोर छुट्याउने र त्यसबाट कसरी कम्पोष्ट मल बनाउने भन्ने विषयमा सामुदायिक जन उन्मुख हुनुपर्छ । यसले विसर्जनका लागि फोहोरको मात्रा कम गर्न मद्दत गर्नेछ र घरपरिवारहरू आफैले एक निश्चित हृदसम्म व्यवस्थापन गर्न सक्छन्।
  - पालिकाले खासस्व कार्यक्रमहरू सँचालनका लागि बजेट विनियोजन गरेर खासस्व सचेतना अभियानलाई आफ्नो वार्षिक कार्यक्रमको एक हिस्सा बनाउनु पर्छ।
  - सामुदायमा मानिसहरू, शिक्षक र विद्यार्थीहरू र मुख्य सरोकारवालाहरूलाई खासस्व सम्बन्धी नियमित तालिमको निरन्तरता पालिकाद्वारा खासस्व स्थितिमा सुधार गर्न आवश्यक छ।
- 2. जानकारहरूसँगको अन्तर्वार्ता/ छलफलको मुख्य निष्कर्ष**

२.१ जानकार अन्तर्वार्ताका सहभागिहरू

अन्तर्वार्तालाई व्यक्तिगत र केही अवस्थामा समूह २-३ मा मुख्य सूचनाकर्ताहरूको अनुरोधलाई विचार गरी लिइयो। निम्न व्यक्तिहरूसँग अन्तर्वार्ता लिइयो ।

सि.न.	नाम	पद	ठेगाना	लिङ्ग	कैफियत
१	श्री प्रसाद यादव राज कुमारी चौधरी अरुण कुमार चौधरी	अध्यक्ष उपाध्यक्ष बडा अध्यक्ष	गढि गाउँपालिका	पुरुष महिला पुरुष	
२	भुप धन्ज थापा	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	गढि गाउँपालिका	पुरुष	

२.२ समग्र खासस्वको अवस्था

२.३ यस पालिकाका अधिकांश जनता अझै पनि ट्युबवेलको पानीमा निर्भर छन् । केही वर्षायता २ वटा प्रणाली निर्माणाधीन रहे पनि कामको प्रगति सन्तोषजनक नभए पनि गढी गाउँपालिकामा खानेपानीको व्यवस्था छैन । जिल्ला र सबै पालिकालाई खुला दिसामुक्त घोषणा गरिए पनि अझै पनि क्षेत्रगत आधारमा करिब ३० प्रतिशत घरपरिवारमा शौचालय नभएको र बाहिर दिसा गर्ने गरेको छ । सार्वजनिक शौचालयको अवस्था नाजुक र व्यवस्थापन समिति छैन । यी सार्वजनिक शौचालयहरूले प्रयोगकर्ताहरूबाट कुनै सेवा शुल्क सङ्कलन गर्दैनन् र सञ्चालनको लागि स्थानीय प्राधिकरणको एकमात्र जिम्मेवारी हो ।

अध्यक्ष र उपाध्यक्षज्यूसँगको छलफल – गढि गाउँपालिका,

विद्यालयका सबै स्वास्थ्य केन्द्रमा शौचालय छन् तर राम्रो सरसफाई छैनन् । विद्यालयमा सेनेटरी प्याडको उचित व्यवस्थापनको अभ्यास छैन । विद्यालयमा पिउने पानी छ तर फिल्टर गरिएको छैन । त्यहाँ ल्यान्डफिल साइट र मल फोहोर डिस्पोजल साइट छैन जसले यस क्षेत्रमा ठूलो वातावरणीय समस्या

निम्त्याइरहेको छ। पालिकाले प्रमुख बजार केन्द्रबाट फोहरमैला संकलन गरी खुल्ला र वन क्षेत्रमा विसर्जन गर्ने सेवाहरू सीमित छन्। बाहिरबाट आएका समुदायले पनि जङ्गल र खोला/नहर किनारमा शौचालयको लेदो रफोहोर फाल्ने गरेका छन् जसले गर्दा पानीको जनसंख्या र प्रभावित समुदाय यसको पानीमा निर्भर छन्।

२.४ समावेशी र सहभागितार पहुँच

RMWASHCC र **WWASHCC** महिला, विभिन्न समूहहरूको प्रतिनिधित्व सहित समावेशी छन्। तर अर्थमा मुख्य एजेन्डा उठाउन र निर्णय गर्न महिलाहरूको प्रभावकारी भूमिकाको अभावका कारण महिलाहरूको पूर्ण सहभागिता प्रमुख चिन्ताको विषय हो। विद्यालयमा वास फोकल पर्सन छ र धेरैजसो विद्यालयमा फोकल शिक्षकको रूपमा महिला शिक्षकहरू छन्।

स्वास्थ्य सेवा केन्द्र, विद्यालय, कार्यालयमा निर्माण गरिएका भौतिक पूर्वाधार र शौचालयहरू मुख्यतया अपाङ्गता भएका व्यक्तिका लागि प्रयोगकर्तमैत्री छैनन्। नयाँ निर्माणमा प्रयोगकर्ता मैत्री संचेतना समावेश छ।

२.५ बजेट तथा नितिहरू

गढी गाउँपालिकामा “खानेपानी नीति २०७८” र “गाउँपालिका खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता नीति कार्यविधि, २०७७” छ। खासस्वमा कुल बजेट विनियोजन ग्रामीण नगरपालिकाहरूमा १% भन्दा कम छ। गरिब तथा सीमान्तकृत समुदायलाई ट्युबवेल सहयोगका लागि गाउँपालिकाले बजेट विनियोजन गरेको थियो। स्थानीय बजेटबाट आएको केही रकम विपन्न परिवारमा शौचालय निर्माणका लागि खर्च गरिन्छ। धेरैजसो खासस्व सचेतना कार्यक्रमलाई विकास साझेदार र गैरसरकारी संस्थाहरूले सहयोग गरेका थिए।

२.६ अन्य

ठोस र मलको फोहोर व्यवस्थापन गर्ने र उचित स्थान पहिचान र फोहोर व्यवस्थापन गर्ने अन्तर नगरपालिका समन्वय र सञ्चारमा खाडल थियो। धेरैजसो खासस्व जागरूकता कार्यक्रम विकास साझेदारहरू द्वारा व्यवस्थित गरिन्द्वा। हालको उपलब्धिलाई दिगो बनाउनका लागि समुदायमा सरसफाइ र सरसफाइसम्बन्धी सचेतनालाई निरन्तरता दिने गाउँपालिकाको दीर्घकालीन दृष्टिकोण छैन।

२.७ जानकार व्यक्तिहरूको छलफलाबाट सिफारिसहरू

क. नीति र बजेट

- नगरपालिकाले यस क्षेत्रमा धुने सुविधा र सेवाहरूको सुधारका लागि खासस्वको लागि कम्तिमा ३-५% बजेट विनियोजन गर्नुपर्छ।
- निम्न नीति र मार्गनिर्देशनहरूलाई उच्च प्राथमिकताका साथ तर्जुमा गर्नुपर्छ
  - स्थानीय खासस्व नीति/कार्य/प्रक्रिया आदि।
  - स्थानीय र सामुदायिक आधार संगठन, प्रयोगकर्ता समूह आदि को सञ्चालन र अनुगमन।
  - स्थानीय स्तर लैडगीक समान्ता तथा समावेशिकरण नीति दिशानिर्देश
  - फोहोर व्यवस्थापन निर्देशिकाहरू (ठोस र दिशा जन्य)

ख. पूर्वाधार र पहुँच

- सार्वजनिक र संस्थाहरूमा सबै नयाँ धुने सुविधाहरू अपाङ्गता भएका व्यक्ति, बालबालिका र महिलाहरूको गोपनीयता कायम राख्ने पहुँचलाई ध्यानमा राख्नी प्रयोगकर्तमैत्री बनाइनुपर्छ।
- फोहोर व्यवस्थापनका लागि फोहोरमैला व्यवस्थापन र प्रशोधन स्थलको निर्माणलाई उच्च प्राथमिकता दिनुपर्छ

ग. समावेशी र सहभागिता

- महिला, युवा र सीमान्तकृत समुदायलाई नेतृत्व विकास सम्बन्धी तालिम दिनुपर्छ
- विकास कार्यमा महिला र सीमान्तकृत समुदायको सहभागिता र निर्णय क्षमता अभिवृद्धि गर्ने पालिकाले नेतृत्व लिनुपर्छ ।
- पालिकाले निर्वाचित प्रतिनिधि, पालिकाका कर्मचारी, स्थानीय संस्था र GESI र समावेशी विकासका लागि समूहलाई क्षमता अभिवृद्धि गतिविधिहरू आयोजना गर्नुपर्छ।

घ. समन्वय र साझेदारी

- स्रोत बाँडफाँडको आधारमा फोहोर व्यवस्थापन स्थल र मल मल प्रशोधन स्थलको दिगो विकासका लागि अन्तरपालिका समन्वय विकास गरिनुपर्छ।
- नगरपालिकाले धुने सचेतना गतिविधिहरू कार्यान्वयन गर्न स्थानीय विकास साझेदारहरू, आमाहरूको समूह, समुदायमा अधारित सँस्थाहरू सँग समन्वय गर्नुपर्छ।